

การประชุม

**คณะกรรมการการยกย่องรัฐผู้ธรรมนุญ
เรื่อง "การยกย่องรัฐผู้ธรรมนุญฉบับใหม่"**

ครั้งที่ ๒๔

วันอาทิตย์ที่ ๘ เมษายน ๒๕๕๐

ณ ห้องแปซิฟิก ๓ เดอะไทด์ริสอร์ท

อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี

การประชุม

คณะกรรมการการยกเว้นรัฐธรรมนูญ
เรื่อง “การยกเว้นรัฐธรรมนูญฉบับใหม่”

ครั้งที่ ๒๔

วันอาทิตย์ที่ ๘ เมษายน ๒๕๕๐

ณ ห้องเปซิฟิก ๓ เดอะไทด์ริสอร์ท

อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี

(เอกสาร ๕๔ หน้า)

ม้วน ๑ (เช้า) ๘-๔-๕๐

ประธาน : ผมเพียงอยากแจ้งให้ทราบที่ผมได้นำบุญมาฝากท่านทุกท่านนะครับ จากการที่ออกไปรับพระเมื่อวานนี้ แล้ววันนี้ก็ได้ข่าวว่าจะมาอีก เพราะฉะนั้นไม่เป็นไรหรอกครับ มาเมื่อไรผมจะออกไปพบ จะไปรับเรื่อง เพราะผมสงสารอาจารย์ธทอง ปล่อยให้ท่านรับหน้ามาตลอดเวลา

ที่นี้เมื่อก็มีผู้สื่อข่าวก็ได้ถามผมบอกว่าวันนี้การร่างรัฐธรรมนูญคงจะครบทุกมาตรา คือ ๓๑๗ มาตรา ผมก็ตอบไปว่าเข้าใจว่าคงจะเป็นอย่างนั้น เพราะว่าขณะนี้ก็ ๒๐๐ กว่ามาตราแล้วที่ผ่านไป แล้วก็

แขวนเอาไว้สัก ๑๐ กว่ามาตรา ที่แขวนไว้เราจะไปพูดกันเฉพาะในวันที่ ๑๐ แล้วที่ผ่านมาก็ราบรื่นดีไม่มีอะไร แต่ ๓๑๗ มาตรา เข้าใจว่าจำนวนจะลดกว่านั้น คงน้อยกว่านั้น ผมตอบไปอย่างนั้น เพราะหลายมาตรา ๒ วันที่ผ่านมาท่านก็เอาไปรวมกันให้หลายมาตรา เพราะฉะนั้นคงจะลดลงไปจาก ๓๑๗ มาตรา แล้วก็ถามว่าอันนี้ผู้สื่อข่าวถามว่ารัฐธรรมนูญฉบับนี้จะอะไรที่จะเป็นจุดเด่น ผมก็บอกว่ามี ๓ เรื่อง เรื่องหนึ่งคือภาคประชาชน ภาคประชาชนนี้จะได้รับในสิ่งต่าง ๆ เกี่ยวกับสิทธิ เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมมากขึ้นกว่าฉบับที่แล้ว ส่วนภาครัฐก็จะลดลงไป แล้วก็อีกเรื่องก็คือการควบคุมตรวจสอบการทำงานของภาครัฐ ซึ่งประชาชนกับองค์การตรวจสอบอิสระต่าง ๆ ที่มีในรัฐธรรมนูญนั้นจะสามารถช่วยกันตรวจสอบการทำงาน การบริหารงานของภาครัฐให้ดีขึ้นกว่าเก่า ผมก็ตอบไปอย่างนั้น แล้วถามว่าถ้าประชามติไม่ผ่าน ผมก็บอกไม่ใช่หน้าที่ของกรรมาธิการยกร่าง หน้าที่กรรมาธิการคือทำรัฐธรรมนูญให้ดีที่สุด เพื่อประโยชน์สุขของคนส่วนใหญ่ในประเทศ ส่วนเรื่องจะรับหรือไม่รับนั้น ไม่ใช่เรื่องของคณะกรรมาธิการ ๓๕ คน ผมตอบไปอย่างนั้น เพราะจริง ๆ เราคงไม่สามารถไปบอกว่าต้องรับหรือไม่รับ เป็นเรื่องของหน่วยงานอื่นที่จะต้องทำความเข้าใจ การประชาสัมพันธ์ การชี้แจง หรือแม้กระทั่งพวกเราเองหลังจากร่างเสร็จแล้ว สื่อมวลชนก็ดี เวทีต่าง ๆ ก็ดี สถานีโทรทัศน์ก็ดี คงจะได้เชิญพวกเราออกไปชี้แจง ช่วงนั้นเราคงจะต้องทำงานกันอีกครั้งหนึ่งในการทำความเข้าใจให้กับประชาชนข้างนอกว่าเรื่องใหญ่ ๆ ของเราที่ร่างไว้มีอะไรบ้าง

แล้วก็มีการถามเรื่องพระพุทธศาสนาเป็นศาสนาประจำชาติ ผมก็ตอบว่ากำลังรับฟังอยู่ แล้วก็ยังไม่สามารถมีข้อยุติอะไร ผู้ใดมีความเห็นอย่างไร พระมีความเห็นอย่างไร จังหวัดต่าง ๆ มีความเห็นอย่างไร เรายินดีรับฟัง ผมก็ตอบไปอย่างนั้นนะครับ นี่ก็เป็นเรื่องหนึ่งที่ผมอยากเรียนให้ทราบ

ระเบียบวาระที่ ๒ เรื่องรับรองบันทึกการประชุม บันทึกการประชุมความจริงก็เสร็จตั้งแต่เมื่อวานนี้ แต่เราเลิกประชุมเสียก่อน แต่ผมไปนึกได้เอาตอนกลางคืน ตอนนั่งบันทึกเรื่องราวต่าง ๆ ประจำวัน บอกเราลืมไป ไม่ได้ขอรับรองบันทึกการประชุม เพราะฉะนั้นก่อนจะเข้ามาตรานี้ผมขออนุญาตใช้เวลาสักหน่อยหนึ่งนะครับ เพื่อที่จะพิจารณารับรองบันทึกการประชุมที่เรามาประชุมกันที่นี่ แล้วก็ปรากฏอยู่ในเอกสารที่แจกจ่ายท่านไปแล้วนะครับ ทั้งหมดมีอยู่ ๒ ครั้งด้วยกัน ครั้งที่ ๒๑ กับครั้งที่ ๒๒

ครั้งที่ ๒๑ ก่อน ทั้งหมดก็มีอยู่ ๖๐ หน้าด้วยกัน ผมขอว่าเป็นหน้าไปนะครับ หน้า ๑ หน้า ๒ หน้า ๓ หน้า ๔ หน้า ๕ หน้า ๖ หน้า ๗ หน้า ๘ หน้า ๙ หน้า ๑๐ หน้า ๑๑ หน้า ๑๒ หน้า ๑๓ หน้า ๑๔

หน้า ๑๕ หน้า ๑๖ หน้า ๑๗ หน้า ๑๘ ท่านอธิบดีขอย้อนมาหน้า ๑๒ เชิญครับ

นายอธิบดี สุมาวงศ์ : ผมขอย้อนนิดหนึ่งครับ มติที่ประชุมให้รอการพิจารณา ฉะนั้น
ไม่ย้อนแล้วครับ มาตรา ๑๐๗ มีมติให้รอการพิจารณา ไม่ย้อนครับ

ประธาน : ตกลงไม่ต้องย้อนนะครับ หน้า ๑๘ หน้า ๑๙ หน้า ๒๐ หน้า ๒๑ หน้า ๒๒
หน้า ๒๓ หน้า ๒๔ หน้า ๒๕ หน้า ๒๖ หน้า ๒๗ หน้า ๒๘ หน้า ๒๙ หน้า ๓๐ หน้า ๓๑ หน้า ๓๒ หน้า
๓๓

หน้า ๓๔ หน้า ๓๕ หน้า ๓๖ หน้า ๓๗ หน้า ๓๘ หน้า ๓๙ หน้า ๔๐ หน้า ๔๑ หน้า ๔๒ หน้า ๔๓ หน้า
๔๔

นายพิสิฐ ลี้อาธรรม : กราบเรียนท่านประธานที่เคารพ กระผม นายพิสิฐ ลี้อาธรรม ครับ
ต้องขออนุญาตหน้า ๔๔ มาตรา ๑๕๕ กับมาตรา ๑๕๖ ที่กระผมได้ตั้งเป็นประเด็นว่า ถ้าหากว่าวุฒิไม่เห็นด้วย
กับสภาผู้แทนราษฎร แล้วก็ให้ยับยั้งร่างพระราชบัญญัตินั้นไว้ก่อน และส่งร่างคืนมายังสภาผู้แทนราษฎร
และในมาตรา ๑๕๖ เมื่อส่งไปแล้วก็ให้พิจารณาใหม่ได้ภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่วุฒิสง พ.ร.บ. นั้น
คืนมายังสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งตรงนี้มีข้อเทคนิคที่ว่าวุฒิอาจจะไม่ส่ง ถ้าวุฒิไม่ส่ง การที่จะนับ ๑๘๐ วัน ก็จะนับ
ไม่ได้ ถ้าอย่างนั้นผมจะขอเสนอ ขออนุญาตนะครับว่า ในมาตรา ๑๕๕ (๒) ก็ให้เขียนไปเลยว่า ถ้าวุฒิไม่เห็น
ด้วย ถ้ายับยั้งก็ต้องส่งร่างไปยังสภาผู้แทนราษฎรภายใน ๓ วัน ๗ วัน ก็เขียนไปอย่างนั้นดีกว่านะครับ

เลขานุการ : เดี่ยวฝ่ายเลขานุการไปดูนะครับ รับไปแก่นะครับ ให้บันทึกในรายงานการประชุม
ด้วยนะครับ

ประธาน : ต่อกไปนะครับ หน้า ๔๕ หน้า ๔๖ หน้า ๔๗ หน้า ๔๘ หน้า ๔๙ หน้า ๕๐ หน้า
๕๑ หน้า ๕๒ หน้า ๕๓ หน้า ๕๔ หน้า ๕๕ หน้า ๕๖ หน้า ๕๗ หน้า ๕๘ หน้า ๕๙ และหน้า ๖๐ ถ้าท่าน
ผู้ใดไม่มีอะไรจะแก้ไขเพิ่มเติม ถือว่าที่ประชุมรับรองบันทึกการประชุมครั้งที่ ๒๑ นะครับ

ก็มาครั้งที่ ๒๒ ครั้งที่ ๒๒ นี้บันทึกเอาไว้แค่ ๓๑ หน้า หน้า ๑ หน้า ๒ หน้า ๓ หน้า ๔ หน้า
๕ หน้า ๖ หน้า ๗ หน้า ๘ หน้า ๙ หน้า ๑๐ หน้า ๑๑ หน้า ๑๒ หน้า ๑๓ หน้า ๑๔ หน้า ๑๕ หน้า ๑๖
หน้า ๑๗ หน้า ๑๘ หน้า ๑๙ หน้า ๒๐ หน้า ๒๑ หน้า ๒๒ หน้า ๒๓ หน้า ๒๔ หน้า ๒๕ หน้า ๒๖ หน้า
๒๗ หน้า ๒๘

หน้า ๒๙ หน้า ๓๐ หน้า ๓๑

นายไพบุลย์ วราหะไพฑูรย์ : ขออนุญาตท่านประธาน

เลขานุการ : ท่านไพบุลย์หน้า ๒๙ ครับ

ประธาน : เชิญครับ

นายไพบุลย์ วราหะไพฑูรย์ : กราบเรียนท่านประธานที่เคารพ ผม ไพบุลย์ วราหะไพฑูรย์
หน้า ๒๙ ผมเข้าใจว่าวันนั้นพิจารณามาตรา ๑๕๕ มติไม่ได้รอแล้วนะครับ ที่รับในวรรคหนึ่งและวรรคสอง
เกี่ยวกับการตราพระราชกำหนด แล้วก็ท่านพิสิฐเสนอให้ เมื่อประธานสภาได้รับให้ส่งลาสนภายใน ๓ วัน
ตรงนั้นที่ประชุมได้รับไปแล้วนะครับ คงไม่ได้มติที่ประชุมรอการพิจารณา เกี่ยวกับพระราชกำหนดนี้ครับ

ที่เงื่อนไขในการตราตามวรรคหนึ่ง ๔ เงื่อนไข และวรรคสอง เมื่อคณะรัฐมนตรีเห็นว่ามีความจำเป็นรีบด่วน อันมิอาจหลีกเลี่ยงได้ที่จะให้เป็นอำนาจศาล หน้า ๒๙ ครับ มติที่ประชุมที่ว่าการพิจารณา คงไม่ได้รอแล้ว

เลขานุการ : แก่แล้วครับ ก็ไม่รอครับ ถูกต้องครับ ให้ฝ่ายเลขานุการไปแก่นะครับ

ประธาน : หหมดแล้วใช่ไหมครับ ต่อไปหน้า ๓๐ และหน้า ๓๑ ซึ่งเป็นหน้าสุดท้าย

เลขานุการ : ท่านศรีราชา ท่านวุฒิสารครับท่านประธานครับ

รองศาสตราจารย์ศรีราชา เจริญพานิช : ผมขอย้อนไปหน้า ๑๖ ครับ เขียนนามสกุลผมผิด
ครับ ไม่ใช่ นิชย์ ครับ นิช ครับ

ประธาน : ท่านวุฒิสารครับ

รองศาสตราจารย์วุฒิสาร ตันไชย : ท่านประธานครับ ผม วุฒิสาร ตันไชย กรรมาธิการ
ผมขออนุญาตกลับไปครั้งที่ ๒๑ ได้ใหม่ครับในวันที่ ๔ เนื่องจากต้องขอประทานโทษเนื่องจากเยอะก็เลยอ่าน
ผมเข้าใจว่าในหน้า ๕๔ ในมาตรา ๑๗๐ ผมอยากให้ทางฝ่ายเลขานุการเช็คนิดหนึ่ง ผมเข้าใจว่ามติดังนั้นให้ตัด
วรรคสองออก เรื่องกรรมการไม่มาตอบกระทู้ แล้วก็มติที่ประชุมที่พูดถึงเรื่องของการที่ผมเสนอประเด็นเรื่องของ
การที่รัฐมนตรีย้ายกระทรวงแล้วจะเป็นเหตุให้อภิปรายได้หรือไม่ จริง ๆ ยังเป็นเรื่องที่คณะฝ่ายเลขานุการจะต้องไป
หาถ้อยคำซึ่งจะต้องมาแก้ เพราะฉะนั้นมติที่ประชุมคงจะต้องรับหลักการนี้ไปเพื่อที่จะไปแก้ถ้อยคำ แล้วก็นำมา
เสนออีกครั้ง ขอให้ช่วยตรวจสอบ แต่ผมเข้าใจว่าวรรคสองของมาตรา ๑๗๐ วันนั้นได้หารือกัน แล้วก็บอกว่า

เลขานุการ : ถูกต้องครับ ขอขอบคุณครับ วรรคสอง วรรคสาม

ประธาน : ถ้าหากท่านผู้ใดไม่มีอะไรจะแก้ไขนะครับ ถือว่าที่ประชุมรับรองบันทึกการประชุม
ครั้งที่ ๒๒ แล้วก็ขอขอบพระคุณเจ้าหน้าที่ทุกฝ่ายทุกท่านที่กรุณาช่วยจัดทำบันทึกการประชุม แล้วก็ทำเอกสาร
แจกจ่าย ก็ทำงานกันได้รวดเร็วมากนะครับ ถ้าคณะรัฐมนตรีจะทำงานได้อย่างเจ้าหน้าที่ของรัฐสภา ผมก็คิดว่า
คงจะมีปัญหาน้อยกว่านี้ เจ้าหน้าที่รัฐสภาควรภาคภูมิใจนะครับ ถึงแม้ท่านจะใช้มือถือโน้ตบุ๊กแต่ท่านก็เกียรติ
ไม่วาง ท่านไม่ทำให้เกียรติวาง ขอขอบพระคุณด้วยความจริงใจนะครับ ผมเคยทำงานมาหลายที่หลายแห่ง
แล้วก็ต้องขอชื่นชมจริง ๆ การทำงาน อันนี้ผมก็ไม่ทราบเหมือนกันทำไมไปพาดพิงถึงคณะรัฐมนตรี คล้าย ๆ
มันติดอยู่ในใจ ขอเข้าเรื่องนะครับ

นายไพบุลย์ วราหะไพฑูรย์ : นิดเดียวได้ใหม่ครับ

ประธาน : เชิญครับ

นายไพบุลย์ วราหะไพฑูรย์ : กราบเรียนท่านประธานที่เคารพครับ ผม ไพบุลย์ บันทึก
การประชุมครั้งที่ ๒๑ หน้า ๒๑ (๙) ผมเข้าใจว่ามีการแก้ไขเกี่ยวกับการพันสมาชิกสภาของ ส.ว. ใน (๙)
ให้เหมือน ส.ส. ก็คือว่า ต้องคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุกแม้จะมีการรอกการลงโทษ ใช่ไหมครับตรงนี้ ต้องแก้
ให้เหมือน ส.ส.

เลขานุการ : ครับ ถูกต้องครับ

ระเบียบวาระที่ ๓ พิจารณายกร่างรัฐธรรมนูญรายมาตราต่อหน้าครับ ขออนุญาตว่าเราเหลือ
ทั้งหมด ๗๔ มาตรา เราเคยทำได้สูงสุดวันหนึ่ง ๗๓ มาตรา ส่วนใหญ่ไปประมาณสัก ๒๐ กว่ามาตรา ๓๐

มาตรา ถ้าเป็นไปได้อย่างเลขาไม่ได้รบกวนนะครับ แต่จะให้จบ ๗๔ มาตรา วันนี้นะครับ ขอความกรุณาว่าจะ
เป็นไปได้อหรือไม่ พรุ่งนี้จะได้มีเวลาที่คุยกันมากกว่าเดิม ผมไปหมวด ๑๑ ท่านพิสิฐไซ้ใหม่ครับ แก่รายงานการ
ประชุม

หรือครับ เชิญครับ

นายพิสิฐ ลี้อาธรรม : กราบเรียนท่านประธานที่เคารพ กระผม นายพิสิฐ ลี้อาธรรม

เลขานุการ : ครั้งที่เท่าไรครับ

นายพิสิฐ ลี้อาธรรม : รายงานครั้งที่ ๒๒ นะครับ ในหน้า ๒๑ ที่กระผมได้ทักท้วงว่าในยามที่
ไม่มีรัฐบาลก็ให้แต่งตั้งบุคคลเข้ามา ไม่ควรจะระบุเจาะจงว่าเป็นอดีตนายก อันนี้น่าจะเขียนให้กว้าง ตรงนี้
ในร่างนี้ยังเขียนว่าเป็นอดีตนายกอยู่ เพราะอดีตนายกขณะนี้ตัวเลือกก็มีไม่กี่ท่าน

เลขานุการ : อันนี้เป็นแบบนะครับ เป็น Pattern

นายพิสิฐ ลี้อาธรรม : นั่นสิครับ แต่ Pattern ก็อยากจะให้แก้ไขให้มันชัดเจนไปเลย อันที่
เป็นตัวบุคคลสื่อตายตัวว่าเป็นอดีตนายกนี่นะครับ ก็น่าจะเป็นตัวบุคคลมากกว่า

นายอัชพร จารุจินดา : เรียนท่านอาจารย์ครับ คือพอท่านอาจารย์เสนออย่างนั้น ท่านนุรักษ์
เสนอบอกว่าควรจะมี แล้วเผชิญทั้ง ๓ แบบนั้นเรายังไม่ได้พิจารณารายละเอียดก็เลยยังไม่ได้แก้ไขกัน เพราะว่า
สุดท้ายอาจจะวันที่ ๑๐ ซึ่งมาลงมติว่าแก้ไขอย่างไรแล้วอันนั้นอาจจะเอาออกครับ

นายไพบุลย์ วราหะไพฑูรย์ : รบกวนที่ประชุมอีกนิดครับ กราบเรียนท่านประธานครับ
ผม ไพบุลย์ ครับ ในหน้า ๒๕ พอดีเพิ่งดูมาตรา ๑๒๒

เลขานุการ : ครั้งไหนนะครับ

นายไพบุลย์ วราหะไพฑูรย์ : ครั้งที่ ๒๑

เลขานุการ : เชิญครับ

นายไพบุลย์ วราหะไพฑูรย์ : หน้า ๒๕ เรื่องการพ้นของท่านประธานสภา (๔)
ต้องคำพิพากษาให้จำคุก ประเด็นอีกปีรายวันนั้นผมเสนอว่ามันควรจะเหมือนกับรัฐมนตรี ไม่ใช่เหมือน
ส.ส. ครับ

เลขานุการ : ถูกต้องครับ

นายไพบุลย์ วราหะไพฑูรย์ : แล้วก็มติที่ประชุมก็ให้แก้ไขเหมือนรัฐมนตรี

เลขานุการ : ถูกต้องครับ ฝ่ายเลขาไปแก่นะครับ ขอขอบคุณครับ ผมไปหมวด ๑๑ นะครับ

ท่านเจ้ากรมเชิญ

พลเอก อัญญาพร เจริญพานิช : ในบันทึกการประชุมครั้งที่ ๒๒ หน้า ๓๐ มาตรา ๑๔๘
บรรทัดที่ ๒ ตกคำว่า และ ไปคำหนึ่งครับ และวิธีการ

เลขานุการ : ฝ่ายเลขาตุนะครับ ขอขอบคุณครับ ผมไปหมวด ๑๑ องค์การตามรัฐธรรมนูญ
ส่วนที่ ๑ องค์การอิสระตามรัฐธรรมนูญ ๑. ผู้ตรวจการแผ่นดินรัฐสภา ท่านประพันธ์หรือครับ

นายประพันธ์ นัยโกวิท : ขอขอบคุณท่านประธานครับ ผม ประพันธ์ นัยโกวิท ในเบื้องต้น

ขออนุญาตหาหรือชนิดหนึ่ง องค์การตามรัฐธรรมนูญที่เรียงนี้ไม่ทราบเรียงอย่างไร คือถ้าตามมาตรา ๑๔ รู้สึกเรียงตามตัวอักษร แต่อาจจะพิจารณาตามนี้ไปก่อนก็ได้ แต่ว่าผมคิดว่าน่าจะเรียงตามตัวอักษร แต่เราพิจารณาไปก่อนก็ได้ แต่ตอนจัดน่าจะเรียง

เลขานุการ : เห็นด้วยครับ

นายประพันธ์ นัยโกวิท : ไม่อย่างนั้นไม่รู้จะอธิบายอย่างไร

เลขานุการ : เห็นด้วยครับ ความจริงอาจจะเรียงตามหมวดตอนต้นก็ได้ เช่น กรรมการการเลือกตั้งก่อน อะไรอย่างนี้นะครับ มีวิธี ๒ วิธีด้วยกัน ขออนุญาตว่าที่เรียงอยู่ไม่ถูกต้องครับ ถูกต้องผมไปผู้ตรวจการแผ่นดินรัฐสภา มาตรา ๒๔๓ มาตรา ๒๔๔ ขออนุญาตไม่อ่านได้ไหมครับ

ศาสตราจารย์ (พิเศษ) วิชา มหาคุณ : ท่านประธานครับ

ประธาน : เดี่ยวพอฟ่านวิชาเสร็จ ท่านเดชอุดมนะครับ เชิญครับ

ศาสตราจารย์ (พิเศษ) วิชา มหาคุณ : ผม วิชา มหาคุณ ครับ ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา มาตรา ๒๔๓ มาตรา ๒๔๔ รวมถึงมาตรา ๒๔๕ ชุดนี้ท่านอาจารย์ศรีราชาได้กรุณาปรับปรุงอีกครั้งหนึ่ง มีบางส่วนที่เพิ่มเติมมา อยากให้ท่านอาจารย์ศรีราชาชี้แจงสักนิดหนึ่งเพื่อความเข้าใจ

เลขานุการ : ผมนัดเดี๋ยวนะครับ ถ้าอย่างนั้นไปที่ละมาตราได้ไหมครับ มาตรา ๒๔๓ ก็แก้หรือครับ เอกสารแก้ที่ไหนครับ

รองศาสตราจารย์ศรีราชา เจริญพานิช : มาตรา ๒๔๓ ไม่ได้แก้ครับ มีแก้ว่าไม่เกิน ๕ คนเท่านั้นครับ

เลขานุการ : มาตราเท่าไรครับ

รองศาสตราจารย์ศรีราชา เจริญพานิช : มาตรา ๒๔๓

เลขานุการ : อาจารย์ศรีราชาแก้ไขไหมครับ

รองศาสตราจารย์ศรีราชา เจริญพานิช : คือแต่เดิมนั้นผมไม่แน่ใจนะครับ แต่ในนี้ก็เขียนว่าไม่เกิน ๕ คนเหมือนกัน เพราะฉะนั้นไม่ได้แก้ไขไหมครับ พรรคสองที่ให้มีประธาน

เลขานุการ : ไม่มีนะครับ เอกสารผมไม่เห็น ท่านโทษ ใช้เอกสารไหนครับ

ศาสตราจารย์ (พิเศษ) วิชา มหาคุณ : กรอบ ๓ ครับ

รองศาสตราจารย์ศรีราชา เจริญพานิช : แผ่นที่แจกเพิ่มเติมครับ

ศาสตราจารย์ (พิเศษ) วิชา มหาคุณ : แผ่นที่บอกว่าเป็นวันที่ ๗ เมษายน ๒๕๕๐ ฉบับใหม่

เลขานุการ : ไม่มีครับ ผมไม่มี ฝ่ายเลขาเอามาหน่อย ท่านกรรมาธิการมีไหมครับ คือถ้าแก้แบบนี้ต้องมีเอกสารนะครับ

ศาสตราจารย์ (พิเศษ) วิชา มหาคุณ : พอดีที่ท่านขอเพิ่มเติมว่า ให้ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาแต่ละคนมีอิสระในการพิจารณาและสอบสวนหาข้อเท็จจริง อันนี้ท่านอาจารย์ศรีราชาที่ยืนยันอยู่หรือเปล่าครับ ผมไม่ทราบ

รองศาสตราจารย์ศรีราชา เจริญพานิช : คืออันนี้ก็คงจะ

เลขานุการ : ผมอย่างนี้ได้ไหมครับ เดิมผมจะเข้าไป ๒ มาตรา ถ้าอย่างนั้นเอามาตรา ๒๔๓ นะครับ อาจารย์ศรีราชาเชิญ

รองศาสตราจารย์ศรีราชา เจริญพานิช : สำหรับตัวร่างที่ปรับปรุงใหม่จากของเดิมนี้นะครับ ก็คือในวรรคสองนะครับ ให้ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาแต่ละคนมีอิสระในการพิจารณาและสอบสวนหาข้อเท็จจริงตามคำร้องเรียนตามมาตรา ๒๔๕ (๑) หรือเสนอเรื่องผ่านรัฐธรรมนูญ หรือศาลรัฐธรรมนูญ หรือศาลปกครองตามมาตรา ๒๔๖ โดยไม่ผูกพันหรืออยู่ในอาณัติขององค์คณะผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา คือ อันนี้แก้ไขเพิ่มเติม เดิมวรรคนี้มาเพื่อให้เกิดความชัดเจนครับว่าการทำงานของผู้ตรวจการแผ่นดินไม่ได้ทำงานในรูปที่องค์คณะครับ คือแต่ละคนก็จะแยกส่วนกันทำ แยกส่วนกันรับผิดชอบ เพราะมีฉะนั้นทุกเรื่องก็คงจะต้องเข้ามาเข้าที่ประชุมในรูปแบบกรรมการ แต่ในเขียนตรงนี้เพื่อความชัดเจนว่าแต่ละคนมีอิสระในการที่จะแยกส่วนกันดูแล แต่ในกลุ่มนี้ก็เพียงแต่ว่าในวรรคถัดไปให้มีประธาน ในแต่ละปีได้มีการผลัดกันเลือกกันเองหนึ่งคนเป็นประธาน อันนี้คือข้อที่เพิ่มเติมขึ้นมาจากของเดิมครับ

เลขานุการ : อันนี้หลักการใหม่ครับท่านอาจารย์ศรีราชาครับ ผมเข้าใจว่าเปลี่ยนจากหลักปัจจุบันที่ทำอยู่ด้วย คือปัจจุบันที่ทำอยู่ไม่มีประธานก็จริง แต่ว่ามีมติทั้งหลายที่ส่งต้องเป็นมติร่วมกัน ๓ คน ใช่ไหมครับ ถ้าผมเข้าใจไม่ผิด นี่เรื่องใหม่ นะครับ ไม่เติมได้ไหมครับอาจารย์ศรีราชาครับ

รองศาสตราจารย์ศรีราชา เจริญพานิช : ก็เสนอให้ที่ประชุมช่วยพิจารณาครับ เพราะเหตุที่ว่า มีฉะนั้นจะมีลักษณะการทำงานคล้าย ๆ กับคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน ซึ่งจะมีปัญหาในการทำงาน จะทำให้การทำงานของแต่ละท่านไม่เป็นอิสระ และจะต้องเข้าที่ประชุมหมด ซึ่งจะทำให้งานล่าช้า เพราะฉะนั้นโดยหลักเหตุผลที่ท่านประธานอนุกรรมการกรอบ ๓ ที่ขยับจาก ๓ คนเดิม เป็น ๕ คน โดยเหตุที่ท่านต้องการที่จะให้ตัวผู้ตรวจการแต่ละท่านได้แยกกันดูแลในแต่ละเรื่อง ๆ ในส่วนนี้ เพราะฉะนั้นไม่ควรที่จะต้องเสนอเรื่องที่มีอยู่นั้นมาให้ทั้ง ๕ คนเห็นพร้อมกันหมด เพราะฉะนั้นอันนี้จะเปลี่ยนไปจากหลักการเดิมอย่างทีกล่าวก่อนแล้วครับ

เลขานุการ : ความจริงอันนั้นตรงข้ามกับหลักการที่เราพูดกัน เพราะหลักการที่เราพูดกัน เดิมที่ผู้ตรวจการไม่มีประธาน คือเราขอให้มีประธานเพื่อให้ผู้ตรวจการทำงานร่วมกัน ที่อาจารย์ศรีราชาเสนอตรงข้ามกับหลักการใหญ่ นะครับ ที่คุยตั้งแต่ต้นนี้ คือหลักการใหญ่ตั้งแต่ต้นคือเดิมจะไม่มีประธานเลย เราขอให้มีประธานนะครับ แล้วก็คิดว่าจะทำงานร่วมกันได้มากขึ้น

รองศาสตราจารย์ศรีราชา เจริญพานิช : คือเท่าที่มีก็คือจะอยู่ในวรรคที่สามครับ ให้ผู้ตรวจการเลือกกันเองให้คนหนึ่งเป็นประธาน

เลขานุการ : มันไม่มีความหมายอาจารย์ศรีราชา คือมีประธานแล้วต่างคนต่างทำก็ไปคนละทิศคนละทางเลย ท่านกรรมาธิการว่าอย่างไรครับ เชิญครับ เอาเรื่องนี้ก่อนได้ไหมครับ เฉพาะประเด็นเรื่องนี้ว่าต่างคนต่างทำกับทำเป็นกลุ่ม ท่านเห็นว่าอย่างไรครับ

ประธาน : เชิญท่านประพันธ์ครับ

นายประพันธ์ นัยโกวิท : ขอบคุณท่านประธานครับ ผม ประพันธ์ นัยโกวิท กรรมาธิการ

คือผมเป็นคนเสนอเองที่ว่า ให้มีประธานผู้ตรวจการแผ่นดินรัฐสภา เพราะว่าการทำงานจะได้มีจุดสำหรับติดต่อประสานงานได้เวลาเขาแจ้งหนังสือหรืออะไร ก็เป็นหลักการ ที่ประชุมก็เห็นชอบ ก็เลยให้มีประธาน และถ้าจะหมุนเวียนกันเป็นปีละครั้ง เนื่องจากว่าตำแหน่งประธานกรรมการก็ต้องนำไปรดเกล้าฯ คือเปลี่ยนหมุนเวียนปีละครั้งจะเยอะมาก จะเป็นภาระมากด้วย ถ้าจะให้หมุนเวียนเป็นนี่นะครับ แล้วในการทำงานของคณะกรรมการต่าง ๆ เหตุที่เขาต้องการให้เป็นคณะกรรมการก็เพื่อจะให้มาร่วมรับผิดชอบด้วยกัน อย่างคณะกรรมการการเลือกตั้งจะต้องมาร่วมรับผิดชอบด้วยกัน มติบางเรื่องกฎหมายกำหนดว่าให้ต้องเป็นเอกฉันท์ด้วย คือไม่ใช่ต่างคนต่างทำ คือในการทำงานของคณะกรรมการการเลือกตั้งที่ผ่านมาบางชุดก็แบ่งเขตเข้าใครอยู่ใครเลย อะไรอย่างนี้ มันก็ทำให้เกิดคนเดียวดัดสินใจเลย ซึ่งกรรมการการเลือกตั้งชุดนี้เราจะไม่เอาอย่างนั้น หมายความว่าทุกคนต้องรับผิดชอบด้วยกัน มาคุย มาหารือกัน แล้วก็วินิจฉัยในสิ่งที่ถูกที่สุด ถ้าเป็นคนเดียวทำก็จะมีปัญหาในระยะยาวได้

ประธาน : เชิญท่านไพโรจน์

เลขานุการ : ท่านไพโรจน์ประเด็นนี้หรือเปล่าครับ

นายไพโรจน์ พรหมสาส์น : ครับ ประเด็นเดียวกันครับ กราบเรียนท่านประธานครับ ผมไพโรจน์ พรหมสาส์น คงจะขอความรู้ผ่านมาจากอาจารย์ศรีราชว่าหากเราดูตามมาตรา ๒๔๕ แล้ว ใน (๑) ก็บอกว่ามีหน้าที่ ๒ - ๓ ประการ พอถึง (๒) บัญญัติจัดทำรายงานพร้อมทั้งเสนอความเห็นและข้อเสนอแนะต่อรัฐสภา ตรงนี้แต่ละคนทำหรือจะทำในนามรวมของคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินได้อย่างไร ในเมื่อการทำงานไม่เป็นในรูปคณะกรรมการ ความเห็นในแต่ละเรื่องแต่ละอย่าง ผมว่าจะเป็นคนหนึ่ง ตั้งเป็นข้อสังเกตนะครับ

ประธาน : เชิญท่านวิจิตรครับ

นายวิจิตร สุระกุล : เรียนท่านประธานที่เคารพครับ ปัญหาเรื่องนี้ผมว่ามันเกิดมาเป็นร้อยปีแล้วนะครับ ปัญหาเรื่องที่ว่าตั้งกรรมการขึ้นมาหรือว่าจะเป็น Single administration หรือเป็น Commission แต่เดิมมาอเมริกาเคยตั้งนะครับ ในสมัยแรกตั้งเป็น Major in council ของเทศบาลในอเมริกา ต่อมาก็มีกลุ่มขึ้นมาตั้งกรรมการขึ้นมา ๕ คน ไม่มีนายกเทศมนตรี เองงานมาแบ่งกัน แบ่งกันก็ทำกันเป็นคณะ ๕ คน ทำไปทำมาละครับ ทำไปทำมาและใช้อยู่ได้ไม่ถึง ๒๐ ปีหรอก มาตั้งเป็น City manager เพราะฉะนั้นเมื่อเราบริหารในรูปอย่างที่มีอเมริกาเคยทำมาเขาเลิกแล้วนะครับ เพราะฉะนั้นทางที่ดีที่สุดก็คือหมายความว่าให้มีประธาน ๑ คน จะหมุนเวียนกันอย่างไรก็แล้วแต่ให้มีผู้รับผิดชอบ แล้วก็รับผิดชอบกันในรูปแบบคณะกรรมการ ไม่ว่าจะเป็น Commission เป็นบอร์ด เป็น Council หรือเป็น Committee เราเรียกว่าคณะกรรมการหมด แต่ว่าเนื้อหาของแต่ละ Commission บอร์ด Council committee เนื้อหาอีก ๆ แล้วมันแตกต่างกัน ผมขอเสนอว่าต้องมีประธาน ๑ คน แล้วนอกจากนั้นก็เป็นการไป จะหมุนเวียนอย่างไรก็แล้วแต่ ขอขอบคุณครับ

ประธาน : เชิญท่านเดชอุดมครับ

นายเดชอุดม ไกรฤทธิ : ท่านประธานครับ พอตีพุดถึงหมวดนี้นะครับ มันตรงกับที่ผมได้กราบเรียนท่านประธาน ท่านกรรมาธิการไว้แล้วว่าผมไม่เห็นด้วยกับโครงสร้างการจัดหมวดหมู่แบบนี้ ที่ผม

เสนอเป็นรูปสี่ ท่านจะเห็นได้ว่าสี่ม่วงตั้งแต่หมวด ๑๑ หมวด ๑๒ คือพอเราจัดหมวดหมู่แบบนี้เราจะได้ คณะกรรมการที่คิดว่าตัวเองเป็นผู้รู้ เป็นผู้มีความปรารถนาดีต่อบ้านเมือง แต่เราเห็นคณะกรรมการ ๒ ชุด แล้วครับ เดินไปที่ศาลแล้วเข้าคุก เพราะว่าเขาหลงอำนาจ ผมถึงไม่เห็นด้วยกับการจัดหมวดหมู่แบบนี้ แล้วได้ กราบเรียนท่านประธานไว้แล้ว แล้วก็ยังขอสงวนว่าตรงนี้ขออภิปรายวันที่ ๑๐ อีกครั้งหนึ่ง เพราะว่าการจัด หมวดหมู่แบบนี้ทำให้เขาหลงผิด หลงประเด็นว่าเขาเป็นองค์กฤษฎีตามรัฐธรรมนูญ และความเป็นอิสระ นี่นะครับ พอคนเรามีอำนาจเหมือนกับ กกด. ชุดที่แล้วนะครับ ไม่ใช่ชุดนี้ เหมือนกับ ปปช. ขึ้นเงินเดือนกันเอง ทำได้ทุกอย่างนะครับ แล้วก็คิดว่าตัวเองเป็นองค์กฤษฎี พอเราจัดผังออกมาแล้วจะเห็นตามรูปสี่ที่ผมให้ทำ ผมไม่เห็นด้วยกับที่จัดผังรัฐธรรมนูญแบบนี้ แล้วก็คิดว่าไม่น่าจะนำเสนอประชาชนในลักษณะนี้ด้วยซ้ำ เพราะมันจะทำให้บุคคลที่เข้ามาสู่ฐานอำนาจตรงนี้สำคัญผิด สำคัญตัวเองผิดนะครับ แล้วก็เป็นอย่างนี้ ต่อไปเรื่อย ๆ อันนี้ผมขออนุญาตสงวนไว้ตรงนี้ครับท่านประธาน กราบขอบพระคุณครับ

ประธาน : เชิญท่านคมสัน แล้วก็ท่านสุพจน์ครับ

นายคมสัน โพธิ์คง : กราบเรียนท่านประธาน

เลขานุการ : ขอประเด็นนี้ได้ไหมครับ ขอประเด็นนี้นะครับ ไปทีละประเด็นนะครับ

นายคมสัน โพธิ์คง : กราบเรียนท่านประธานครับ คมสัน โพธิ์คง ครับ ในประเด็นเรื่องของ

คณะผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา แล้วก็ต้องมีประธานหนึ่งคนนี่ ผมคิดว่าอย่างนี้ครับ ในแง่ของผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา โดยปกติแล้วในที่ต่าง ๆ ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาย่อมมีอำนาจหน้าที่ตามหน้าที่ หน่วยงานของแต่ละคนที่ดูแลงานในแต่ละด้าน ในรูปขององค์คณะ ผมคิดว่ามันอาจจะทำให้การทำงานของ ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาในแง่ของการผูกพันโดยองค์คณะค่อนข้างจะขาดความอิสระพอสมควรในแง่ของ การดำเนินการ ที่นี้การที่จะเสนอให้ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาทำงานในรูปขององค์คณะ การทำงานของ ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาจะไม่ต่างกับคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน ซึ่งทำงานอยู่ในลักษณะรูปแบบ เดียวกัน แล้วความจริงงานก็ซ้อนกันอยู่ด้วยในงานตัวนี้ ผมเองในแง่ของพรรคสองผมไม่ค่อยเห็นพ้องด้วย เรื่องการที่จะให้มีประธาน แล้วก็แต่งตั้งโดยมีการรับสนองพระบรมราชโองการ แต่งตั้งเป็นประธานในรูปแบบ ตำแหน่ง แล้วก็ทำให้รูปแบบของการทำงานของผู้ตรวจการแผ่นดินต้องทำในรูปองค์คณะ สุดท้ายการ ตรวจสอบโดยผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาในแต่ละเรื่องก็จะใช้องค์คณะในการตัดสินใจ ซึ่งจะใช้ระยะเวลา ค่อนข้างเยอะในการทำงานในแต่ละเรื่อง ถ้าจะมีประธาน ผมคิดว่ามีในเชิงของการสัญลักษณ์ภายในของ ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาเองโดยไม่ได้ผูกพันในเรื่องของการที่ต้องไปนำเสนอเป็นการสนองพระบรม ราชโองการแต่งตั้ง เป็นเรื่องของการปรึกษาหารือเป็นบางเรื่อง อย่างเช่น เรื่องของการนำเสนอไปยังศาล รัฐธรรมนูญซึ่งเป็นเรื่องจำเป็นที่จะต้องมีการพิจารณาร่วมกัน อย่างนี้นะครับ ผมคิดว่าในการทำงานอาจจะ แยกเป็นบางเรื่องเท่านั้นเองที่ต้องมีการทำงานร่วมกัน เพราะฉะนั้นผมยังมีความเห็นว่าในแง่ของผู้ตรวจการ แผ่นดินของรัฐสภาในแง่ของพรรคสอง ที่เขียนว่า มีอิสระในการพิจารณาสอบสวนหาข้อเท็จจริง ผมคิดว่า ยังต้องเป็นอิสระของผู้ตรวจการของแต่ละคน เฉพาะในประเด็นสำคัญเท่านั้นนะครับ ในประเด็นเช่นเรื่อง

ของการร้องว่ากฎหมายจะขัดรัฐธรรมนูญหรือไม่ อันนั้นคงจะต้องพิจารณาเป็นรูปขององค์คณะเพื่อให้การดำเนินการของผู้ตรวจการนั้นสามารถทำได้รวดเร็วขึ้น ไม่อย่างนั้นต้องทำในรูปองค์คณะทุกเรื่อง ผมคิดว่าเรื่องคงจะล่าช้าพอสมควรเลยครับ

ประธาน : เชิญท่านสุพจน์ครับ

นายสุพจน์ ไข่มุกด์ : ท่านประธานครับ ผม สุพจน์ ไข่มุกด์ ครับ ประการแรกผมอยากจะทราบว่าจำนวน ๕ คน ไม่เกิน ๕ คน มันมีความหมายมาจากไหนครับ แบ่งไปทำงานตามภาคหรือเปล่า เพราะว่าตามปกติการที่จะทำงานตรวจแผ่นดินของรัฐสภาปัญหามันเกิดขึ้นทั่วประเทศไทย แล้วก็โซน ๕ คน ถ้าเราแบ่งไปตามภาคมันก็ไม่ครบอยู่แล้ว นั่นประการแรก

ประการที่ ๒ การที่จะให้มีการทำงานแบบข้ามมาคนเดียว รู้สึกว่ามันค่อนข้างที่จะเป็นอิสระมากเกินไป แล้วเราก็ไม่แน่ใจว่าการที่ข้ามมาคนเดียวอาจจะฆ่าตายคนเดียวก็ได้ ถ้าเป็นรูปของคณะกรรมการ อาจจะมีการปรึกษาหารือกัน แล้วก็ปัญหาต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องโดยเฉพาะปัญหาเรื่องการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการ รัฐวิสาหกิจอะไรต่าง ๆ ทั่วประเทศมันอาจจะมีปัญหาที่เกี่ยวข้องกัน เกี่ยวข้องกัน เพราะฉะนั้น ถ้าทำงานในรูปของคณะกรรมการอาจจะมีปรึกษาหารือกัน แล้วก็มีการหารือกัน ปัญหาต่าง ๆ ที่มันทับซ้อนกัน อาจจะมาเกี่ยวข้องกันก็ได้ เพราะฉะนั้นการที่จะทำงานในรูปของการทำงานร่วมกันน่าจะมีประโยชน์กว่า แล้วก็มีความรับผิดชอบร่วมกัน คือว่าถ้าตายก็ตายหมู่ ไม่ใช่ตายเดี่ยว

ประการสุดท้าย เรื่องการจัดทำรายงานที่ท่านกรรมาธิการข้างหน้าผมได้พูดมา มันต้องทำเป็นลักษณะที่พร้อมกันไม่ใช่ต่างคนต่างทำกัน แล้วก็ที่จะเสนอให้ผู้รับผิดชอบต่อไปได้รับฟังปัญหาที่ทั้งหมดเลย ไม่ใช่ทำบ้างไม่ทำบ้าง ถ้าในทำนองที่ว่าเป็นรายบุคคลนะครับ ขอบพระคุณครับ

เลขานุการ : ผมขออนุญาตสรุปได้ไหมท่านประธานครับ

ประธาน : ขอท่านวิจิตรอีกครั้งหนึ่ง

นายวิจิตร สุระกุล : เรียนท่านประธานที่เคารพ ขออีกครั้งหนึ่งครับ ผู้ตรวจการรัฐสภานี้ครับ เราไปลอกมาจากต่างประเทศ ลอกมาจากกลุ่มสแกนดิเนเวียเน ความจริงแต่เดิมเราไม่มีหรอก แต่ว่าเราไปลอกเขามาทีหลัง ประเทศเหล่านี้เดี๋ยวนี้บางคนก็เรียกเป็น Ombudswomen แล้ว คือเขาอยากให้ผู้หญิงทำ คือทำให้เห็นว่าบ้านเมืองเขามีมันเจริญอย่างเหลือเฟือ พุดง่าย ๆ ว่ามันเป็นประชาธิปไตยที่มันล้นแล้ว ก็เลยเป็น Ombudswomen ขึ้นมา ในอเมริกาไม่มีนะครับ ไม่มีหรอก อาจจะมีแต่บางรัฐ แล้วประเทศทั้ง ๓ ประเทศนี้ ถ้าสังเกตดู เดนมาร์กนะครับ เดนมาร์กพลเมือง ๕ ล้าน ๔ แสน นี่ในกลางทศวรรษปี ๐๖ เดนมาร์ก ๕ ล้าน นอร์เวย์มีอยู่ ๔ ล้าน สวีเดน ขณะนี้สวีเดนมีอยู่น้อยมากไม่กี่ล้าน สวีเดนมีอยู่ ๙ ล้าน ประเทศไทย ๖๓ - ๖๔ ล้าน ขณะนี้ประเทศไทยเป็นประเทศที่มีพลเมืองสูงสุดเป็นลำดับที่ ๑๙ ของ ๑๙๕ ประเทศ เพราะฉะนั้นการที่เราไปลอกประเทศเล็ก ๆ มาใช้บางทีมันก็ไม่เข้ากับลักษณะสังคมหรือภูมิประเทศเราเท่าไรหรอกครับ เมื่อเราลอกมาอย่างนี้แล้ว ลอกมาแล้วดูจะไม่เหมาะสมสักเท่าไรหรอก ก็ควรจะหาวิธีการที่ว่าทำอย่างไรเมื่อลอกมาแล้ว

แล้วก็ไม่กล้าสลัดทิ้งออกไป ก็ลองดูว่าจะทำอย่างไรให้มันเหมาะสม คือทำกันมาผิด ๆ ตั้งแต่ต้นนะครับ
ขอบคุณครับ

เลขานุการ : อย่างนี้ได้ไหมครับอาจารย์ศรียาชาครับ ประเด็นมันไม่ยากนะครับ เดี่ยวจะคุย
ประเด็นนี้แล้วยาว ผมขออนุญาตคงตามเลขที่ได้ไหมครับ คือที่อาจารย์ศรียาชาเดิมผมเข้าใจว่าเราไปเพิ่มเรื่อง
ประธาน การมีประธานก็ไม่ได้หมายความว่าต้องทำแบบองค์คณะเต็มรูปแบบ ความจริงในระบบ กกต. ก็มี
ลักษณะที่แยกกันไปทำเหมือนกัน แต่ว่าพอเขียนอย่างอาจารย์ศรียาชามันจะสื่อความหมายว่าแยกกันทำ
ทุกเรื่อง ผมเข้าใจว่าบางเรื่องมันแยกกันทำได้ เช่น การไปตรวจสอบมันแยกกันไปได้ แต่ว่าเสนอเรื่องให้
ศาลรัฐธรรมนูญผมเข้าใจว่ามันแยกกันทำไม่ได้หรอก คือบางเรื่องมันต้องเป็นมติร่วมกัน ขออนุญาตว่าก็ไป
เขียนในกฎหมาย ได้ไหมครับแทนที่มาเขียนในนี้ เพราะว่าการมีประธานไม่ได้สื่อว่าต้องประชุมทุกเรื่อง
แล้วตกลงกันทุกเรื่อง มีมติทุกเรื่องจึงจะออกกรรมการไปได้ ก็บันทึกไว้ในเจตนาผมได้ไหมครับท่านอาจารย์
ศรียาชาว่าไม่ได้หมายความว่าอย่างนั้น

รองศาสตราจารย์ศรียาชา เจริญพานิช : เรียนท่านประธานครับ ท่านเลขาคครับ สำหรับใน
วรรคสองที่เสนอมาใหม่ก็คือเพื่อให้เห็นว่าสภาพการทำงานในปัจจุบันมันเป็นอย่างไรอยู่ แต่ถ้าเมื่อท่านถือว่าเป็น
เป็นเรื่องภายในก็ไม่ติดใจนะครับ ก็ตัดออกไป

ส่วนเรื่องของวรรคสาม เรื่องผู้ตรวจการ มีทางฝ่ายเจ้าหน้าที่ก็มาคุยกับผมว่า Wording คำว่า
ให้ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาประชุมและเลือกกันเองหนึ่งคนให้เป็นประธานผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา
และแจ้งให้ประธานวุฒิสภาทราบ อันนี้ถ้าเมื่อเป็นขั้นตอนของการที่ยังไม่ได้มีการนำเสนอโปรดเกล้าฯ ก็คงจะ
ใช้คำว่า ผู้ตรวจการแผ่นดิน อาจจะไม่ชัดเจน น่าจะใช้คำว่า ผู้ได้รับเลือกตามวรรคหนึ่ง ซึ่งอันนี้จะมีตัวอย่าง
อยู่ในข้างหน้า

เลขานุการ : ได้ครับ เดี่ยวฝ่ายเลขารับไปดู

รองศาสตราจารย์ศรียาชา เจริญพานิช : แล้วก็เลือกกันเองคนหนึ่งเป็นประธานนะครับ
แล้วก็เสนอให้โปรดเกล้าฯ อันนี้ก็คงไม่ขัด

เลขานุการ : ได้ครับ เรื่องคำไม่มีปัญหา ขอท่านอัครวิทย์ก่อนได้ไหมครับ แล้วท่านพิสิฐครับ
เรื่องจำนวนไซ้ไหมครับ ท่านอัครวิทย์เชิญครับ

นายอัครวิทย์ สุมาวงศ์ : ผมมีปัญหาเรื่องจำนวนในวรรคหนึ่งของมาตรานี้ ที่เราเพิ่มจาก
๓ คน มาเป็น ๕ คน ความจริงแล้วผมคิดว่าผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาจำนวนไม่น่าจะมากถึงขนาด ๕ คน
เพราะว่าไม่ใช่ว่าจะต้องแยกตามภาคหรืออะไรทำ ท่านรับเรื่องมาแล้วท่านก็ดู หรืออาจจะมอบหมายเจ้าหน้าที่
ดูเป็นเรื่อง ๆ ไป แล้วก็ท่านเป็นผู้วินิจฉัยในกรณีนี้ว่าเรื่องนี้มันเข้าหลักเกณฑ์ต่าง ๆ หรือไม่ แม้กระทั่งในหลาย
ประเทศก็ยังมีเพียงแค่คนเดียว ซึ่งในกรณีของ ๓ คนปัจจุบันนี้ ผมคิดว่าถ้าเราไม่ใช่คนเดียว จะใช้ ๓ คน แต่
๓ คน ในลักษณะปัจจุบันนี้งานมันก็น่าจะดำเนินไปได้ด้วยดี อันนี้ผมเข้าใจว่าในความเห็นส่วนตัวของท่าน
เจ้าหน้าที่ผู้ใหญ่ของสำนักงานนั่นเองก็เห็นเช่นนั้น ผมอยากจะเสนอให้กลับไป ๓ คนอย่างเก่ามากกว่า

เลขานุการ : ครับ ๓ ได้ใหม่ครบ มีใครจะเสนอยื่น ๕ ใหม่ครบ ๓ ตามเดิมนะครับ ท่านพิสิฐ
เชิญครับ

นายพิสิฐ ลี้อาธรรม : ท่านประธานไม่อยู่ ก็ขอกราบเรียนท่านรองประธานครับ ผม นายพิสิฐ
ลี้อาธรรม ในการที่เราจะเปลี่ยนว่าให้มีประธาน ผมไม่ขัดข้อง แล้วก็เห็นว่าเป็นเรื่องที่ดี ถ้าอย่างนั้นก็แสดงว่า
เขาต้องทำงานเป็นองค์คณะ ในขณะที่ชุดอื่น ๆ เรามีชื่อนำหน้าว่า คณะกรรมการ ทุกชุด ยกเว้นคณะนี้ชุดหนึ่ง
เราไม่ได้ใช้คำว่า คณะ แต่ใช้ว่า ผู้ตรวจการ ไปเลย ผมไม่แน่ใจว่าถ้าเราให้มีประธาน แล้วก็มีการทำงานเป็น
องค์คณะแล้วตรงนี้คุณจะต้องเปลี่ยนหัวเรื่อง หัวชื่อ เป็นคณะผู้ตรวจหรือเปล่า

เลขานุการ : เปล่าครับ เผอญอย่างที่ผมเรียนว่าบางเรื่องเขาจะทำงานเป็นองค์คณะ เช่น
เรื่องเสนอศาลรัฐธรรมนูญ ศาลปกครอง แต่บางเรื่องเขาจะทำงานอิสระครับ ยกตัวอย่างเช่น การสอบสวน
สืบสวนอะไรต่าง ๆ ก็ไม่ได้มาขอมติว่าจะสอบคนนั้นคนนี้ ผมขออนุญาตคำที่เขียนใช้ได้ ขออนุญาตคงไว้ได้
ใหม่ครับ

ศาสตราจารย์ (พิเศษ) วิชา มหาคุณ : ท่านประธานที่เคารพครับ ผม วิชา มหาคุณ คือเรื่อง
ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาหรือ Ombudsman ต้องเข้าใจธรรมชาติของการก่อตั้ง ก็คือมันจะแบ่งแยก
การรับผิดชอบ ที่จริงแล้วการทำงานก็จะแยกการทำงานเป็นระบบก็คือเป็นเรื่อง ๆ ซึ่งเขาจะมีการตั้งอย่าง
ผู้ตรวจการแผ่นดินรัฐสภาสายทหาร เขาก็รับผิดชอบในการตรวจสอบอำนาจรัฐของฝ่ายทหารไปเลย
รับผิดชอบไปโดยตรง ของทางเด็กเยาวชน ครอบครัว เขาก็จะดำเนินกระบวนการของเขาไปเลย รับผิดชอบ
ของเขาไป คือ Ombudsman แต่ละคนมีหน้าที่และความรับผิดชอบของตัวเอง แล้วก็ไม่เป็นคณะ คือ
ลักษณะในการทำงาน เพราะว่าจะจะเป็นอิสระในการตรวจสอบ คือคนนี้จะเข้าไปดำเนินการ คือผมไปพบ
Ombudsman หลาย ๆ คนซึ่งเขาทำงานอย่างได้ผลก็คือว่าลงไปลุยเลย ไม่ใช่ นั่งอยู่ในห้องแอร์เหมือนอย่าง
ทำงานอยู่ทุกวันนี้ พูดกันตรง ๆ คือเขาต้องลงไปเลย ไปตรวจสอบในพื้นที่ ตรวจสอบกระบวนการอันมีขอบ
ต่าง ๆ นี่ก็คือลักษณะของ Ombudsman ครับ

เลขานุการ : มาตรา ๒๔๓

รองศาสตราจารย์ศรีราชา เจริญพานิช : ผมขออนุญาตนิดหนึ่งครับ กราบเรียนท่านวิชา
คือที่ท่านบอกว่านั่งทำงานอยู่ในห้องแอร์ ขอกราบเรียนว่าไม่จริงนะครับ คือเมื่อเวลามันมีเหตุที่สมควรก็ลง
พื้นที่อยู่บ่อยพอสมควรครับ

เลขานุการ : เข้าใจว่าเขาพูดถึงเจ้าหน้าที่ครับ ไม่ได้พูดถึงเลข มาตรา ๒๔๓ ผ่านนะครับ
ไปมาตรา ๒๔๔ มาตรา ๒๔๕ ผมมีปัญหานิดเดียวครับ ๓ นะครับ เมื่อกี้ผมถามไม่มีใครยื่นนะครับ ๓ นะครับ
เดียวไปดูอีกทีก็ได้ เพราะเราอาจจะเพิ่มอำนาจเขา เขาอาจจะกลับมาทบทวนเรื่องจำนวนก็ได้ครับ แต่ผมคิดว่า
๓ ไว้ก่อน เขาไม่มีปัญหาอะไรนะครับเรื่อง ๓ นี้ มาตรา ๒๔๕ มีปัญหานิดเดียวในทางเทคนิคก็คือว่า เดิมที่เรา
โยงกับมาตรา ๒๒๐ กับมาตรา ๒๒๑ คือเราไปใช้องค์คณะสรรหาของศาลรัฐธรรมนูญมาสรรหาองค์กรอิสระ
ด้วย ปรากฏว่าเราไปตัดประธานศาลรัฐธรรมนูญทิ้ง แล้วบอกให้องค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญเลือกประธานมา
หนึ่ง * มาอยู่ในองค์กรสรรหา เอาแบบนั้นนะครับ หลัก เอาอย่างนั้นนะครับ ท่านวุฒิสภาเชิญ

รองศาสตราจารย์วุฒิสสาร ตันไชย : ท่านเลขาครับ มาตรา ๒๔๓ บรรทัด ๓ พิมพ์ตกหรือ
เปล้าครับ รัฐวิสาหกิจหรือวิสาหกิจครับ ถูกแล้วใช่ไหมครับ

เลขานุการ : ถูกแล้วครับ ไปมาตรา ๒๔๕ ได้ไหมครับ ขอฝ่ายเลขาคอ่านหน่อย

นางกาญจนารัตน์ ลีวิโรจน์ : มาตรา ๒๔๕ ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภามีอำนาจหน้าที่
ดังต่อไปนี้

(๑) พิจารณาและตรวจสอบหาข้อเท็จจริงในกรณี

(ก) การไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย หรือปฏิบัตินอกเหนืออำนาจหน้าที่ตามกฎหมายของ
ข้าราชการ พนักงาน หรือลูกจ้างของหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่น

(ข) การปฏิบัติหรือละเลยไม่ปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการ พนักงาน หรือลูกจ้างของ
หน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่น ที่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่
ผู้ร้องเรียนหรือประชาชนโดยไม่เป็นธรรม ไม่ว่าการนั้นจะชอบหรือไม่ชอบด้วยอำนาจหน้าที่ก็ตาม

(ค) การตรวจสอบการละเลยการปฏิบัติหน้าที่หรือการปฏิบัติหน้าที่โดยไม่ชอบด้วย
กฎหมายขององค์กรตามรัฐธรรมนูญและองค์กรในกระบวนการยุติธรรม

(ง) กรณีอื่นตามที่กฎหมายบัญญัติ

(๒) จัดทำรายงานพร้อมทั้งเสนอความเห็นและข้อเสนอแนะต่อรัฐสภา ทั้งนี้ให้มีการประกาศ
รายงานดังกล่าวในราชกิจจานุเบกษาและเปิดเผยต่อสาธารณชนด้วย

เลขานุการ : ท่านศรีราชาเชิญ

รองศาสตราจารย์ศรีราชา เจริญพานิช : กราบเรียนท่านประธาน ผม ศรีราชา เจริญพานิช
คือในตรงนี้มาตรานี้จะเหมือนกับมาตราตามกฎหมายเดิม ในรัฐธรรมนูญเดิมของปี ๒๕๔๐ เกือบจะทุก
ประการ ยกเว้นในเรื่องที่เป็นตัวหนา ก็คือกรณีที่ในอนุกรรมการได้เสนอขอเพิ่มเรื่องของการที่ผู้ตรวจการ
แผ่นดิน

ของรัฐสภาจะสามารถหยิบยกกรณีที่มีผลกระทบต่อประชาชนโดยส่วนรวม คือสามารถที่จะยกเรื่องนี้ขึ้นมา
พิจารณาเองได้โดยไม่ต้องมีผู้ร้องเรียน ซึ่งกรณีอย่างนี้ทำกันมากในหลายประเทศ และโดยเฉพาะใน
ออสเตรเลียก็ทำอยู่และได้ผลดีอย่างยิ่ง คือไม่ต้องคอย คือเห็นความทุกข์ร้อนของประชาชนที่มีผลกระทบต่อ
สาธารณะ ต่อความมั่นคง หรือต่อศีลธรรมอันดีแล้ว ผู้ตรวจการแผ่นดินจะลงไปหยิบยกเรื่องนี้ขึ้นมาแก้ไข
ปัญหาเพื่อที่จะบำบัดทุกข์บำรุงสุขของประชาชนได้ทันที เพราะฉะนั้นในวรรคนี้ วรรคที่สองนี่นะครับที่ถัดจาก
(ง) ไป นี่ก็คือข้อที่ขอเพิ่มเติมขึ้นมาใหม่ กราบเรียนครับ

เลขานุการ : ความจริงรัฐธรรมนูญก็ไม่ได้ห้ามนะครับ เข้าใจว่ากฎหมายไปล็อกตัวเองไว้
ก็มีทางปฏิบัติ ผมคิดว่าหลักการนี้รับได้ครับ หยิบยกขึ้นมาได้เอง ท่านอัครวิทย์ผ่านเรื่องนี้ใช่ไหมครับ
ให้เขาหยิบขึ้นมาเองได้ใช่ไหมครับ

นายอัครวิทย์ สุมาวงศ์ : ไม่ ผมมีปัญหาคำเดียวครับ

เลขานุการ : เชิญครับ

นายอัศววิทย์ สุมาวงศ์ : คือโดยหลักการผมเห็นด้วย แต่ว่าถ้อยคำคือสิ่งที่จะยกขึ้นมาตามที่ขอแก่นั้นจะเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับส่วนรวม ประโยชน์ส่วนร่วมของสาธารณะ ความมั่นคงของรัฐ ผมไม่ขัดข้อง แต่พอมาถึง หรือศีลธรรมอันดีของประชาชน ถ้าเราดูจากข้อ ก ข ค ง มันจะไม่มีเรื่องที่เกี่ยวข้องกับศีลธรรมอันดีของประชาชน มันจะเป็นเรื่องเกี่ยวกับทำไม่ชอบมากกว่า ฉะนั้นตรงนี้มีผมมีความรู้สึกมันจะ ถ้าเอาออกเสียจะดีกว่า คือจบแค่ หรือความมั่นคงของรัฐ สิ่งที่กระทบส่วนรวม ประโยชน์ร่วมกันของสาธารณะ หรือความมั่นคงของรัฐ ไปทำเถอะ

รองศาสตราจารย์ศรีราชา เจริญพานิช : ขออนุญาตทราบเรียนชี้แจงครับ คือมันมีบางเรื่องบางกรณี อย่างเช่น สมมุติมีเรื่อง VDO คลิปเข้ามา หรือกรณีตุ้มม้าที่เขาเล่นตอนนี้มีปัญหาอยู่ตรงกับทางกรมศุลกากรอยู่ ที่มีปัญหาอยู่ อย่างนี้ก็จะมีเป็นตัวอย่างครับ คือเป็นเรื่องที่มันอาจจะไม่ใช่กระทบต่อเรื่องโดยตรง แต่มันจะไปมีส่วนที่ทำให้มันมีผลกระทบต่อสภาพสังคม เรื่อง VDO คลิปก็ดี เรื่องตุ้มม้าก็ดีที่เป็นข้อเท็จจริงที่ทำอยู่ครับ

ศาสตราจารย์ (พิเศษ) วิชา มหาคุณ : ท่านประธานที่เคารพ ผม วิชา ถ้าเป็นกรณีอย่างนั้นก็อาจจะถือว่าเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับส่วนรวมได้ครับ ก็ตัดได้ครับ ถ้าตามที่ท่านอาจารย์อัศววิทย์เสนอครับ ก็คือตัดศีลธรรมอันดีของประชาชน ออกไป ก็ถอนครับ

ประธาน : ท่านพิสิฐมีอะไรครับ

นายพิสิฐ ลี้อาธรรม : กราบเรียนท่านประธานที่เคารพ กระผม นายพิสิฐ ลี้อาธรรม ครับ ผมได้หารือกับท่านศรีราชาคร่าว ๆ มา แต่ยังไม่แน่ใจว่าอันนี้จะสอดคล้องกับที่เขียนไว้หรือไม่ครับ ก็คือว่า ในรัฐบาลชุดที่กระผมอยู่นี้ครับ เราได้มีการตั้งคณะกรรมการตรวจสอบประจำกระทรวงต่าง ๆ กระทรวงละ ๒ - ๓ ท่าน เป็นบุคคลภายนอกเพื่อจะมาช่วยตรวจสอบการทำงานภายใน แล้วก็ที่เป็นประโยชน์กับผู้บริหารภายในที่จะได้รับข้อมูลจากคนกลางที่ไม่ใช่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เพราะไม่ใช่เป็นคนภายในกระทรวงนั้น ๆ ผมไม่แน่ใจว่าถ้าเรายังอยากจะมีระบบนั้นอยู่ แล้วก็ให้มีองค์ประกอบผู้ตรวจการแผ่นดินเป็นคนคัดสรรตัวบุคคลเพื่อไปดูแลเรื่องพวกนี้ คือตั้งคณะกรรมการตรวจสอบตามกระทรวงต่าง ๆ ให้อำนาจที่อยู่ในมาตรา ๒๔๕ นี้ จะกินความพอหรือไม่ หรือว่าจะต้องเพิ่มเติมอย่างไรหรือเปล่าครับ

รองศาสตราจารย์ศรีราชา เจริญพานิช : ได้คุยท่านพิสิฐนอกรอบอยู่ว่าท่านพิสิฐอยากจะเห็นถึงความเชื่อมโยงของผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภากับผู้ตรวจของกระทรวง ทบวง กรมอื่น แต่ท่านมองในแง่ที่ว่าคล้าย ๆ เป็น internal auditor ในลักษณะนั้น ถ้าเมื่อผมเข้าใจไม่ผิดนะครับท่านพิสิฐ

นายพิสิฐ ลี้อาธรรม : ผมไม่ได้หมายถึงผู้ตรวจ เพราะผู้ตรวจเป็นตำแหน่งที่ถูกแขวนกัน ผมหมายถึงบุคคลภายนอกที่เขาตั้งมาเป็นคณะกรรมการตรวจสอบของกระทรวงต่าง ๆ ซึ่งในสมัยนั้นเราก็ตั้งกระทรวงละ ๓ คน ประจำทุกกระทรวง แล้วก็ให้ช่วยกระทรวงต่าง ๆ เขาแก้ไขปัญหาโดยมี Feedback จากคณะกรรมการตรวจสอบ ซึ่งผู้ตรวจการแผ่นดินจะเป็นคนกลางที่ช่วยคัดสรรตรงนี้ได้แทนที่จะเป็นกระทรวงการคลังในสมัยนั้น

เลขานุการ : ไปเขียนในกฎหมายได้ไหมครับ คือหลักการคงไม่เป็นไร อาจารย์ศรียาชาครับ
พรรคที่ขอเพิ่มขออนุญาตไปแก้คำได้ไหมครับ เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับส่วนรวม มันอย่างไรไม่รู้ ผมไม่รู้ คำมันไม่
สละสลวย ประโยชน์ร่วมกันของสาธารณะ อะไรอย่างนั้นครับ เดี่ยวเราไปดูคำได้ไหมครับ ขออนุญาตดูคำ
อีกทีหนึ่ง แต่ว่าบันทึกไว้ในหลักการหน่อยนะครับว่า โดยปกติทั่วไปผู้ตรวจการต้องรับเรื่องร้องเรียน ต้องดูเรื่อง
ร้องเรียนเป็นหลัก เพราะเราไปแก้ทุกขให้ประชาชนในเรื่องที่ไม่มีคนร้องเรียนโดยหลักไม่ควรหยิบยกหรือ
ยกเว้นเข้าเงื่อนไข เงื่อนไขข้อยกเว้นตามนั้นนะครับ ข้อยกเว้นตามนี้ก็ต้องสตริดนิดหน่อย เอาอย่างนั้นนะครับ
ผมไปมาตรา ๒๔๖

รองศาสตราจารย์ศรียาชา เจริญพานิช : ขออนุญาตนิดหนึ่งครับท่านเลขา ท่านพูดมาก็ตรง
พอดีครับ คือในร่างใหม่ คือใน (๑) บรรทัดที่ ๒ รองจากตัวเลขมาตรา ๒๔๕ บอกว่า พิจารณาสอบสวนหา
ข้อเท็จจริง ถ้าเชื่อเป็นอย่างนั้นน่าจะต้องพูดว่า ตามคำร้องเรียนในกรณี เพราะฉะนั้นในกรณีของ (๑) ก็เป็น
เรื่องสอบสวนหาข้อเท็จจริงตามคำร้องเรียนในกรณีต่าง ๆ แล้วพอไปพรรคสองที่ผมเพิ่มขึ้นมาเมื่อกี้นี่จะเป็น
เรื่องที่ว่า Pick up ขึ้นมาเอง ก็จะแยก

เลขานุการ : ถูกต้องครับ แต่ผมว่าเวลาปฏิบัติงานจริง ๆ น่าจะสตริดว่าผู้ตรวจการตั้งขึ้น
เพื่อแก้ทุกขให้กับประชาชน มันต้องดูเรื่องที่ประชาชนร้องทุกข์ก่อน คือไม่ใช่ไปหยิบยกเรื่องของตัวเองอยากทำ
ขึ้นมา พูดแบบนี้ครับ ผมไปมาตรา ๒๔๖ ได้ไหมครับ มาตรา ๒๔๖ นั้นความจริงเป็นเนื้อแบบเดิม
ท่านเดชอุดม มาตรา ๒๔๕ หรือเปล่าครับ หรือมาตรา ๒๔๖

นายเดชอุดม ไกรฤทธิ : ท่านประธานครับ ผม เดชอุดม ไกรฤทธิ กรรมการ มาตรา ๒๔๕
ผมดูแล้วมีแต่เรื่องของการรับฟังทุกข์ยาก แต่เวลาปฏิเสธรไม่รับ มีไหมครับ อยากเห็นรายงานของผู้ตรวจการ
แผ่นดินของรัฐสภาที่อาสามาทำงานตรงนี้ เรื่องใดที่ไม่รับต้องชี้แจงด้วย ไม่รับเพราะเหตุใด แล้วก็ต้องให้เหตุผล
กับผู้ไม่รับ เพราะว่าคนที่ปากหน้ามาร้องทุกข์มันมีทุกเรื่อง มีหลาย ๆ เรื่อง ผมทราบว่ามีหลาย ๆ เรื่องที่ไม่รับ
ต้องให้เหตุผลนะครับ แล้วต้องเป็นเหตุผลที่สอดคล้องข้อเท็จจริงและข้อกฎหมาย ขอบพระคุณครับ

เลขานุการ : ก็รับไว้ครับ ไปเขียนในกฎหมาย ท่านคมสัน

นายคมสัน โพธิ์คง : กราบเรียนท่านประธานครับ คมสัน โพธิ์คง กรรมการ ผมมีประเด็น
ในมาตรา ๒๔๕ ที่ท่านอาจารย์ศรียาชาได้หยิบขึ้นมา ผมคิดว่าประเด็นเรื่องของการหยิบยกเรื่องขึ้นมาผมคิดว่า
น่าจะไปพิจารณาผูกกับเรื่องของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน เพราะมีประเด็นที่ให้คณะกรรมการสิทธิ
มนุษยชนซึ่งอยู่ในตัวร่างที่ทางท่านอาจารย์ศรียาชาได้เสนอ ให้เสนอเรื่องโดยฟ้องผ่านผู้ตรวจการ ผมคิดว่า
ถ้าเป็นประเด็นอย่างนี้อาจจะไปพิจารณารวมกันว่าถ้าเกิดผู้ตรวจการไม่หยิบยกขึ้นมาพิจารณาตาม
คำร้องเรียน แต่ว่ากรรมการสิทธิเป็นผู้หยิบยกเรื่องขึ้นมาตรวจสอบและเสนอเรื่องต่อผู้ตรวจการมันก็จะมีอีก
ช่องทางหนึ่ง ผมคิดว่ามันก็เป็นหลักการที่พอไปกันได้ และเป็นการแบ่งหน้าที่กัน ให้คณะกรรมการสิทธิมนุษยชน
สามารถไปหยิบยกมา แต่ว่าการฟ้องคดีต้องอยู่ที่ผู้ตรวจ อันนี้เป็นข้อเสนอที่ผมคิดว่าขอเอาไปพิจารณารวม
กับตอนที่อำนาจหน้าที่ในเรื่องของตามมาตรา ๒๔๖ ที่เสนอมาใหม่กับเรื่องคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนได้ไหม
ครับ ขอเสนออย่างนี้ได้ไหมครับ

เลขานุการ : คืออย่างนี้ครับ มาตรา ๒๔๕ เราเห็นด้วยแล้วว่าวรรคสองที่อาจารย์ศรีราชา
เติมแล้ว เขียนตรงนี้นะครับ เดี่ยวไปถึงกรรมการสิทธิแล้วคุยอีกทีหนึ่ง

ประธาน : อีก ๒ ท่าน ท่านสดศรี ท่านมานิจครับ

นางสดศรี สัตยธรรม : ขอบพระคุณท่านประธานคะ ดิฉัน สดศรี สัตยธรรม ดิฉันมีความ
ไม่เข้าใจว่าการกำหนดอายุความของผู้ที่ดำรงตำแหน่งในหน่วยงานอิสระทำไมถึงมีความแตกต่างกัน
อย่าง ป.ป.ช. ๙ ปี ผู้ตรวจการ ๖ ปี ก็แตกต่างกันไป ถ้าเป็นหน่วยงานอิสระด้วยกันแล้วก็น่าจะมีอายุของการ
ทำงานเท่ากัน ซึ่งอันนี้ไม่ทราบว่ามีเหตุผลอะไรถึงกำหนดให้ผู้ตรวจการมีอายุแค่ ๖ ปี อายุความนะคะ

เลขานุการ : เราล้อของเดิมมานะครับ แต่ว่าถ้าอธิบายสั้น ๆ ก็คือว่าองค์กรแต่ละองค์กร
มีบทบาทภารกิจหน้าที่ที่แตกต่างกัน การกำหนดระยะเวลาให้ยาวสั้นต่างกัน ทฤษฎีก็คือว่าถ้ากำหนด
ระยะเวลายาวการแทรกแซงก็ทำได้ยาก ความจริงผู้ตรวจการไม่ได้มีหน้าที่ชี้ขาดตัดสินเรื่องอะไร มีหน้าที่แต่
เพียงให้ Recommend แล้วก็ให้หน่วยงานไปดำเนินการตามที่ได้แนะนำไป เขาก็เลยกำหนดเวลาว่าสั้นหน่อย
ไม่ต้องยาวหรอก หลักประกันเรื่องอิสระไม่ต้องมาก กำหนดที่ ๖ ปีครับ ท่านมานิจใช่ไหมครับประธาน

นายมานิจ สุขสมจิตร : ท่านประธานครับ ยังข้องใจในคำตอบ ในคำหาหรือของคุณเดชอุดม
เมื่อสักครู่นี้บอกให้ไปเขียนในกฎหมาย ไม่ทราบแปลว่าอะไร คือใจผมผมอยากจะให้มีคำชี้แจงโดยกรณีที่มี
ผู้ร้องเรียนต่อผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาแล้วไม่ปฏิบัติตาม คือทำไม่ได้ น่าจะมีเหตุผลแจ้งเขาทราบด้วย
ตัวอย่างกรณีคราวที่แล้วมีผู้ไปร้องเรียนว่ากรรมการ กกต. ที่เหลือ ๓ คนนั้น แล้วยังปฏิบัติหน้าที่อยู่ไม่น่าจะ
ชอบด้วยกฎหมาย เขาบอกขอให้ส่งเรื่องต่อไปยังศาลรัฐธรรมนูญ ปรากฏว่าผู้ตรวจการไม่ส่งต่อไป อันนี้การ
ไม่ส่งต่อไม่น่าจะมีคำชี้แจงมีคำอธิบายด้วย

เลขานุการ : คืออย่างนี้ครับ ในกฎหมายวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง ปี ๒๕๓๙ เขียนอยู่
แล้วนะครับว่า เรื่องอะไรก็แล้วแต่ที่ปฏิเสธต้องให้เหตุผลประกอบการตัดสินใจในเรื่องนั้น ผมเข้าใจว่า
ผู้ตรวจการท่านใช้หลักนี้ คือความจริงถ้าไปเขียนบอกว่าจะอะไรปฏิเสธให้แสดงความเห็นในรัฐธรรมนูญด้วย มันก็
ต้องไปเขียนเกือบทุกองค์กร ผมไม่อยากจะเขียนแบบนั้นแค่นั้นเองว่ารัฐธรรมนูญก็จะยาวรุงรัง ขออนุญาตอย่าง
นั้น

หลักมันเป็นอย่างนั้นอยู่แล้วว่าเมื่อไรก็แล้วแต่ที่ปฏิเสธเมื่อนั้นก็ต้องให้เหตุผลประกอบ

รองศาสตราจารย์ศรีราชา เจริญพานิช : ขออนุญาตท่านประธานครับ คืออันนี้ไม่ใช่เป็น
การ Defend องค์กร เป็นเรื่องคำอธิบายก็คือว่าทุกเรื่องที่รับหรือไม่รับ ต้องเขียนตอบลงไปว่ารับหรือไม่รับ
ด้วยเหตุผลอะไร อ้างอาศัยมาตราอะไรที่จะรับหรือไม่รับ เพราะฉะนั้นมันจะมีอยู่แล้วครับ เพียงแต่ว่าอาจจะ
ข้อบกพร่องอยู่บ้างบางเรื่องตรงที่ว่าตอบสั้นเกินไป แล้วตอบโดยคล้าย ๆ ใช้วิชากฎหมายไปตอบ คือตอบว่า
รับหรือไม่รับตามมาตรานั้น ซึ่งตอนหลังพอผมเข้ามาเป็นเลขาธิการผมเปลี่ยนวิธีการใหม่ว่าถ้าเมื่อตอบให้
ประชาชนคุณต้องตอบยาว ตอบว่าเพราะอะไร ให้มันมีผลความที่เขาจะเข้าใจได้ ไม่ใช่ตอบเลขมาตราซึ่ง
ประชาชนไม่รู้เลขมาตรานั้นมันคืออะไร ผมก็เปลี่ยนหลักการแล้วครับ ตอนนั้นก็พยายามทำ แต่ถ้าเมื่อ

หน่วยราชการด้วยกันอาจจะไม่ต้องเพราะถือว่ารู้กฎหมายด้วยกันแล้ว ผมรับหรือไม่รับคุณตามมาตรฐานนั้น วงเล็บนั้นก็ว่าไป อย่างนี้ เพราะฉะนั้นเปลี่ยนหลักการไปพอสมควรแล้วครับ ขอกราบเรียนให้ทราบครับ

ส่วนกรณีที่ท่านมานิจท่านได้กรุณาพูดถึง ที่ไปที่ กกต. ถูกปลด เป็นเพราะเราเสนอนะครับ
 ส่งศาลรัฐธรรมนูญครับ

นายมานิจ สุขสมจิตร : เขาเสนอเรื่องนี้ก่อนที่จะมีการปลด กกต. ๓ คน เสนอเรื่องบอกให้
 ส่งศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่าการทำงาน กกต. ๓ คน ไม่น่าจะชอบด้วยกฎหมายแล้ว

รองศาสตราจารย์ศรีราชา เจริญพานิช : ตรงไหนครับ

นายมานิจ สุขสมจิตร : ไม่ได้ส่งครับ เป็นประเด็นนี้ไม่ได้ส่งครับ

ประธาน : มีอีก ๓ ท่าน ท่านชูชัย ท่านสดศรี แล้วท่านเดชอุดม

นายชูชัย ศุภวงศ์ : ผม ชูชัย ศุภวงศ์ ประเด็นที่ท่านเดชอุดม แล้วท่านมานิจพูด ผมคิดว่า เป็นประเด็นที่สำคัญ เพราะว่า Ombudsman ที่ผ่านมา ด้วยความเคารพท่านอาจารย์ศรีราชาคงไม่เกี่ยวกับ เรื่องตัวบุคคล ที่ผ่านมาเป็นอุปสรรคจริง ๆ แล้วก็มีพฤติกรรมเหมือนอำมาตย์ เดี่ยวผมจะไปพูดในกรณีสรรหา รวมกันเลยกับของคณะกรรมการสิทธิฯ ครับว่ากระบวนการสรรหามีความสำคัญอย่างไร ถ้าเป็นเช่นนี้ก็น่าจะ บันทึกในเจตนารมณ์ตรงนี้ให้ชัดเจนดังที่ท่านอาจารย์ศรีราชาได้มาปรับ แต่ว่าถ้าพ้นจากอาจารย์ศรีราชาไป ก็อาจจะไปปฏิบัติตามขึ้นอยู่กับตัวบุคคล ฉะนั้นการบันทึกเจตนารมณ์ให้ชัดเจนกรณีที่ท่านเดชอุดมเสนอ ผมคิดว่าเป็นทางออกหนึ่งนะครับ

ประธาน : เชิญท่านเดชอุดม

นายเดชอุดม ไกรฤทธิ : ท่านประธานครับ ที่ผมต้องการที่จะให้มีการระบรวมทั้งจำนวน เรื่องและเหตุผลที่ไม่รับเรื่องร้องทุกข์ เพราะเมื่อเร็ว ๆ นี้มีคำตอบที่ผมขออนุญาตเหยยชื่อผู้ที่ยากไปแล้ว แล้วท่าน ผู้มีส่วนได้เสียนั่งอยู่ที่นี้ด้วย ก็คือเราได้ถามไปยังสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาเกี่ยวกับการประพฤติ ปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ตำรวจในคดีคุณสมชาย นิละไพจิตร ขออนุญาตเเย่นาม ขอประทานโทษ ว่าทำไม สำนักงานตำรวจแห่งชาติยังให้ปฏิบัติหน้าที่อยู่ พันตำรวจโทที่อยู่ในระหว่างการต่อสู้คดี ซึ่งปกติแล้วตำรวจ เมื่อถูกฟ้องร้องเป็นคดีจะต้องถูกพักทางวินัย เราก็ถามไปที่ตำรวจแห่งชาติ เขาก็ตอบแบบ ๆ มา แต่เราถามไปที่ สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินรัฐสภาตอบมาบอกว่าตอนนี้รัฐธรรมนูญ ถูกยกเลิกแล้ว คือคำตอบและเหตุผลที่ได้ ต้องกราบเรียนนะครับตรงนี้ แล้วก็ไม่ได้พาดพิงถึงใคร แต่ผมคิดว่า โดยหลักการการเป็นองค์กรที่เป็นที่พึ่งที่หวังของประชาชน ในฐานะที่ผมเป็นส่วนหนึ่งของผู้ที่รับใช้ประชาชน ในเรื่องการช่วยเหลือประชาชนและกฎหมายซึ่งใหญ่ที่สุด สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้เราได้มี นี่ไม่ใช่เฉพาะเรื่องเดียวนะครับ ยังมีอีก ๒ - ๓ เรื่อง แต่ผมเอาเฉพาะเรื่องสำคัญตรงนี้ที่ผมอยากจะทราบว่าการปฏิเสชนั้นต้องชอบ ด้วยข้อเท็จจริงและชอบด้วยเหตุผลครับ ขอบพระคุณ

เลขานุการ : หลักการที่ท่านเดชอุดมพูดก็เห็นตรงกันเลยนะครับ ความจริงเรื่องนี้ผมคิดว่า ผู้ตรวจการต้องไปปรับปรุง แล้วก็กรรมการสิทธิหรือองค์กรทั้งหลายผมคิดว่าต้องไปดำเนินการต่าง ๆ ของตน

มาตรา ๒๔๖ เป็นเรื่องเดิมแต่ว่าปรับค่าให้มันเหมาะสมยิ่งขึ้นกว่าเดิม เข้าใจว่าทางอาจารย์ศรีราชา ทางกรอบ ๓ เขียนมาใหม่ นะครับ ผมรับของกรอบ ๓ เลยได้ใหม่ครับ

รองศาสตราจารย์ศรีราชา เจริญพานิช : คืออันนี้ขออนุญาตท่านเลขอธิบายนิดหนึ่ง ก็คือที่จริงแล้ว Wording เกือบจะไม่มีอะไรแตกต่างไปจากเดิมเท่าไร เพียงแต่ว่าตัด Wording กรณีที่เห็นว่าปรับออกไปเท่านั้นเองครับ คืออันนี้ปรับไปแล้วมันจะเหมือนไปของบทบัญญัติเดิม จะเหมือนกับของเดิม ส่วนนอกนั้นก็จะมีเฉพาะ (๓) ที่เพิ่มขึ้นมา แต่เดิมนั้นไม่มีวงเล็บ แต่เดิมเป็นวรรคสอง วรรคสาม แก่ขึ้นมาโดยที่ว่าทางท่านอนุกรรมการคือท่านอาจารย์คมสันก็เห็นว่าปัญหาของระหว่าง ๒ องค์กรรมมันมีอยู่ ระหว่างคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนกับผู้ตรวจการ ก็เลยเสนอเป็น (๓) เสียให้ร่วมกันทำงาน ไม่ใช่ว่าต่างคนต่างแย่งกันทำงาน ก็เสนอมาเป็น (๓) ที่ว่า เป็นเรื่องที่คุณคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนเสนอให้มีการฟ้องคดีตามมาตรา ๒๖๙ (๑) อันนี้ก็คือนั่นที่เดิมขึ้นมาจากเดิม

เลขานุการ : (๓) กับวรรคสอง ขอแขวนไว้ นะครับ เวลาพูดกรรมการสิทธิแล้วกลับมาใหม่ เอา (๑) กับ (๒) ได้ไหมครับ

นายอัศววิทย์ สุมาวงศ์ : ท่านประธานครับ ผม อัศววิทย์ สุมาวงศ์ ไม่พูดถึง (๓) นะครับ ผมได้เสนอร่างเอาไว้เมื่อวันที่ ๗ เมษายน ปรับปรุงนิดหนึ่ง ซึ่งตอนนี้จะขอถือร่างของกรอบ ๓ ใหม่นี้เป็นหลัก ๒ บรรทัดแรกใช้ของกรอบ ๓ (๑) ที่ใช้คำว่า บทบัญญัติแห่งกฎหมาย จะขอให้ชัดเจนนิดหนึ่งว่าความจริงแล้วกฎหมายที่จะส่งศาลรัฐธรรมนูญก็คือพระราชบัญญัติและพระราชกำหนดเท่านั้น ฉะนั้นถ้าใส่ให้ชัดเจนว่า บทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติหรือพระราชกำหนดใดมีปัญหา ขอแก้คำว่า กฎหมายนี้ เป็นชัดเจนว่า พระราชบัญญัติหรือพระราชกำหนด ใน (๒) อาจจะไม่เสนออย่างนี้ว่า ตั้งต้นคำว่า กฎ ก่อนหน้าคำว่า กฎ ใช้บทบัญญัติแห่งพระราชกฤษฎีกา กฎ คำสั่งทางปกครอง หรือการกระทำ การกระทำใดขอเป็น การกระทำทางปกครองใด แล้วข้อความหลังจากนั้นใช้ของที่กรอบ ๓ แก่มา ทั้งนี้เพื่อให้ชัดเจนว่ามันเป็นเรื่องอะไรที่จะไปสู่ศาลปกครองหรือศาลรัฐธรรมนูญ

เลขานุการ : คืออย่างนี้ครับ คำว่า กฎหมาย มันหมายถึงพระราชบัญญัติ พระราชกำหนด อยู่แล้วท่านอัศววิทย์ครับ

นายอัศววิทย์ สุมาวงศ์ : ครับ ในทางปฏิบัติมันมี ที่ผ่านมามีผมเข้าใจว่ากฎหมายก็ใช้อย่างนั้น แต่ว่าทางตรวจการแผ่นดินมีปัญหาในการส่ง

เลขานุการ : ผมให้บันทึกได้ไหมครับท่านอัศววิทย์ เสนออย่างนี้ครับถ้าแก้แบบนี้มันต้องไปแก้ทุกคำ เพราะว่าในรัฐธรรมนูญเขียนกฎหมาย ๆ กฎหมายหมายถึงพระราชบัญญัติกับพระราชกำหนด อยู่แล้วละ

นายอัศววิทย์ สุมาวงศ์ : บันทึกให้ชัดเจนก็ไม่ใช่ไร

เลขานุการ : ครับ

นายอัศววิทย์ สุมาวงศ์ : แล้วในกรณีของวรรคสองล่ะครับ

เลขานุการ : กฎนี้ขอยืนยันคำว่า กฎ ได้ใหม่ ไม่ต้องพระราชกฤษฎีกา ส่วนการกระทำทางปกครองใด ผมเห็นด้วย ได้ใหม่ครับ

นายอัศววิทย์ สุมาวงศ์ : กฎนี้ต้องรวมถึงพระราชกฤษฎีกา ทางปกครอง ตามอย่างนั้นนะครับ ถ้าอย่างนั้นขอเป็น กฎ คำสั่งทางปกครอง หรือการกระทำทางปกครองใดของบุคคลใด กฎ คำสั่งทางปกครอง

เลขานุการ : กฎ คำสั่งทางปกครอง หรือการกระทำใด

นายอัศววิทย์ สุมาวงศ์ : หรือการกระทำทางปกครอง

เลขานุการ : โอ.เค. ครับ

นายอัศววิทย์ สุมาวงศ์ : เพราะถ้าการกระทำของคนทั่ว ๆ ไปมันไม่เข้ามาอยู่ที่

เลขานุการ : ได้ครับ พุดง่าย ๆ คือไม่รวม Act of government การกระทำของรัฐบาลไม่รวม นะครับ มายืนยันไม่ได้ แต่การกระทำทางปกครองโดยทั่วไปโดยยืนยันได้ ท่านไพบูลย์เชิญครับ

นายไพบูลย์ วราหะไพฑูรย์ : กราบเรียนท่านประธานที่เคารพ ผม ไพบูลย์ วราหะไพฑูรย์ ที่ยกประเด็นของกฎ การกระทำขึ้นมา ตรงจุดนั้นก็ยังมีว่า ถ้าใส่ว่า คำสั่งทางปกครอง การกระทำทางปกครอง ที่นี้บางเรื่ององค์การตามรัฐธรรมนูญมันเป็นการกระทำตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ มันไม่เข้าไหนเลย ตรงจุดนี้นะครับมันจะไปไหนในเรื่องนี้

เลขานุการ : ไม่เข้าครับ ไม่ไปไหนเลยครับ การกระทำในทางรัฐธรรมนูญก็ไม่ไปไหนเลย ยกเว้นเฉพาะในกรณีที่รัฐธรรมนูญต้องการให้ตรวจสอบก็จะถูกตรวจสอบได้ แต่การทำตามรัฐธรรมนูญ โดยทั่วไปหลักก็คือมันไม่ถูกตรวจสอบอยู่แล้ว แล้วเดี๋ยวก่อนก็เข้าใจตรงกันครับว่าการกระทำใดของบุคคลตามมาตรา ๒๔๕ (๑) มาตรา ๒๕๕ (๑) ก็เป็นเรื่องฝ่ายปกครองทั้งสิ้นนะครับ ไม่ได้มีฝ่ายบริหารแต่ประการใด มีท่านเดชอุดมใช่ไหมครับ

นายเดชอุดม ไกรฤทธิ : ท่านประธานครับ ขอบพระคุณครับ ผม เดชอุดม ไกรฤทธิ กรรมการ ผมมีประเด็นที่ท่านกรรมการได้เสนอในวรรคสามของมาตรา ๒๔๖ ว่า เพิ่มคำว่า คำสั่งทางปกครองหรือการกระทำทางการปกครองใด เพราะว่าถ้าไปโยงมาตรา ๒๕๕ (๑) มันไม่ใช่เฉพาะเรื่องการปกครองนะครับ โดยเฉพาะ (๑) (ก) การไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย มันมากกว่าทางปกครอง กฎหมายอาญา เช่น รนอ้วยวะเขา มันจะจำกัดไปใหม่ครับถ้าทำอย่างนั้น แสดงว่าถ้าผมเห็นว่าเจ้าหน้าที่ปฏิบัติผิดกฎหมายอ้างว่าปฏิบัติราชการตามหน้าที่ แต่จริง ๆ ไม่ใช่ ผมก็เลยขออนุญาตหารือท่านประธาน ท่านกรรมการ ขอเสนอ ถ้าอย่างนั้นสิทธิที่จะไปหาผู้ตรวจการแผ่นดินเหลือแต่เฉพาะเรื่องการกระทำที่เป็นการปกครองเท่านั้นหรือ ขอบพระคุณครับ

นายอัศววิทย์ สุมาวงศ์ : ท่านประธาน ผม อัศววิทย์ สุมาวงศ์ ขอชี้แจงนะครับ เรื่องที่จะไปผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาเป็นไปตามมาตรา ๒๔๕ ถ้าสอบสวนได้ความอย่างไร อย่างกรณีที่ท่านพูดเป็นเรื่องของตำรวจ ผู้ตรวจการแผ่นดินก็แจ้งเรื่องราวเหล่านี้ไปให้แก้ไข แล้วความจริงเป็นความผิดอาญา แต่ว่าเรื่องที่เรากำลังพูดอยู่ที่มาตรา ๒๔๖ เฉพาะ (๑) และ (๒) เป็นเรื่องที่ว่าเรื่องไหนไปสู่ผู้ตรวจการแผ่นดินจะ

เสนอหลังจากดูเรื่องราวแล้วจะเสนอไปศาลรัฐธรรมนูญหรือศาลปกครองได้ ฉะนั้นเรื่องที่ทำานพูดมันไม่ใช่เรื่อง
ที่มาสู่ศาลปกครอง มันเป็นเรื่องที่ถ้าจะไปสู่ศาลมันก็คือศาลที่มีอำนาจพิจารณาคดีอาญาหรือว่าการกระทำอัน
นั้น

ที่จะไปเป็นละเมิดทางแพ่งอะไร แต่ไม่ใช่เรื่องที่จะมาสู่ศาลปกครอง เพราะศาลปกครองจะมีอำนาจของศาล
ปกครองว่าพิจารณาคดีเรื่องอะไร อันนี้เรากำลังพูดถึงเรื่องที่จะมาสู่ศาล แต่ไม่ตัดอำนาจของผู้ตรวจการ
แผ่นดินที่จะทำเรื่องนี้เพราะอำนาจอยู่ที่มาตรา ๒๔๕ เพียงแต่ไม่ใช่เรื่องที่มาสู่ศาลรัฐธรรมนูญหรือศาล
ปกครอง

เลขานุการ : ก็คือว่าผู้ตรวจการยังแก้ทุกขี้ได้ แต่ว่าส่งเรื่องไปยังศาลปกครองไม่ได้ เพราะ
อย่างไรก็ไม่อยู่ในอำนาจศาลปกครอง หรือท่านอัครวิทย์เร็ว ๆ อย่างนี้ครับ (๒) ใช้คำเดียวกับมาตรา ๙ (๑)
ของ พ.ร.บ. จัดตั้งศาลปกครองได้ใหม่ครับ กฎ คำสั่ง หรือการกระทำอื่นใด ได้ใหม่ครับ

นายอัครวิทย์ สุมาวงศ์ : ได้ครับ

เลขานุการ : ขออนุญาต มันจะได้ล๊อกกัน ไม่อย่างนั้นพอเขียน ๒ คำ ก็จะมีปัญหา ก็คือล๊อ
กฎหมายศาลปกครองเพื่อให้ฟ้องศาลปกครองได้แค่นั้นเองครับ

นายอัครวิทย์ สุมาวงศ์ : ตามกฎหมาย

เลขานุการ : ได้ใหม่ครับ เดี่ยวหรือกันอีกที่ได้ใหม่ครับ เข้าใจว่าท่านอื่นไม่ได้มีปัญหาอะไร
เรื่องคำ ท่านไพบูลย์เชิญ

นายไพบูลย์ วรณะไพฑูรย์ : กราบเรียนท่านประธานครับ ผม ไพบูลย์ ถ้าให้ขยายความ
กฎ การกระทำ คำสั่ง ในจุดนั้น ผมมีข้อสังเกตที่มาตรา ๖ นิดหนึ่งว่า บทบัญญัติใดของกฎหมาย กฎหรือ
ข้อบังคับขัดหรือแย้ง มันจะไปดูตรงนั้นให้มันสอดคล้องได้ใหม่ครับ เพราะว่าคำว่า กฎ ผมเข้าใจว่ามันรวม
อยู่หมด ถ้าไปขยายแล้วมันจะไปเติมที่มาตรา ๖ หรือบันทึกไว้ในเจตนารมณ์ว่าความหมายในจุดนี้ถ้ามันขัด
หรือแย้งมันก็คือบทบัญญัตินั้นเป็นอันใช้บังคับไม่ได้ หรือการกระทำนั้นจะมีประเด็นตรงนี้ใหม่ครับ คือเสนอ
ให้บันทึกไว้ก็ได้ครับในจุดนี้

เลขานุการ : ครับ ขอขอบคุณครับ เดี่ยวจะลองไปดูแล้วบันทึกไว้จะครับ ท่านพิสิฐเชิญ

นายพิสิฐ ลี้อาธรรม : กราบเรียนท่านประธานที่เคารพ กระผม นายพิสิฐ ลี้อาธรรม ขอนำหรือ
เรื่องเกี่ยวกับเงินเดือน คำตอบแทน ว่าในหน่วยงานอื่น เช่น ศาลรัฐธรรมนูญก็มีเขียนบทบัญญัติไว้ว่าเรื่อง
เงินเดือนหรือเงินประจำตำแหน่ง คำตอบแทนอื่นก็จะต้องเป็นไปตามมาตรา ๒๑๖ หรือในกรณีของรัฐสภา
กรม. ก็มีบัญญัติไว้ในมาตรา ๒๐๗ แต่ว่าในกรณีขององค์กรอิสระเหล่านี้ยังไม่เห็นที่ไหนที่เขียนไว้ ผมไม่แน่ใจ
ว่าเราควรจะมีบัญญัติไว้ใหม่ครับ เพื่อจะไม่ให้เกิดความไขว้เขวอย่างที่เกิดขึ้นมาแล้ว โดยเฉพาะเขียนเป็นมาตรา
กลางไว้ที่ใดที่หนึ่ง

เลขานุการ : ได้ใหม่ครับท่านรอง น่าจะรับได้ เขียนไว้ตรงองค์กรอิสระองค์กรแรกนี้ละ

แล้วพอองค์กรหลังก็ให้เอามาตรานี้ พรรคนี้มาใช้สำหรับองค์กรอิสระทั้งหลาย แต่ไม่ได้หมายความว่าเงินเดือนต้องเท่ากันนะครับ มันแล้วแต่ภารกิจหน้าที่ของแต่ละองค์กร คงต้องบันทึกไว้หน่อย ไม่อย่างนั้นเดี๋ยวเรียกเรื่องเท่ากันหมด แล้วก็สูง ๆ แล้วก็มีปัญหา ท่านประธานครับถึงมาตรา ๒๔๖ ครับ

ประธาน : ผมคิดว่า ๑๕ นาที เรา Coffee break ก่อนนะครับ เพราะเรื่อง ปปช. ถ้าพูดตรงนี้ยาวเลย ประเดี๋ยวจะไม่ได้ทานกาแฟกัน ตอนนี่ ๑๑.๑๕ นาฬิกา ขอขอบคุณครับ

(พัก ๑๕ นาที)

เลขานุการ : มาตรา ๒๔๗ เชิญท่านรองกาญจนาวัฒน์ครับ

นางกาญจนาวัฒน์ สิวโรจน์ : มาตรา ๒๔๗ คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ประกอบด้วย ประธานกรรมการคนหนึ่งและกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิอื่นอีกแปดคนซึ่งพระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งตามคำแนะนำของวุฒิสภา

กรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติต้องเป็นผู้ซึ่งมีความซื่อสัตย์สุจริตเป็นที่ประจักษ์และมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๒๑๙ โดยเคยเป็นรัฐมนตรี กรรมการเลือกตั้ง ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ กรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ หรือกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน หรือเคยรับราชการในตำแหน่งไม่ต่ำกว่ารองอธิบดี หรือดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าข้าราชการพลเรือนระดับเก้า หรือดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่ารองศาสตราจารย์ ผู้แทนองค์กรเอกชน หรือประกอบวิชาชีพที่มีองค์กรวิชาชีพตามกฎหมายมาเป็นเวลาพอสมควร และองค์กรเอกชนหรือองค์กรวิชาชีพนั้น ๆ ให้การรับรองและเสนอชื่อเข้าสู่กระบวนการสรรหา

การสรรหาและการเลือกกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติให้นำบทบัญญัติมาตรา ๒๒๐ และมาตรา ๒๒๑ มาใช้บังคับโดยอนุโลม ทั้งนี้โดยให้คณะกรรมการสรรหา

กรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติจำนวนห้าคน ประกอบด้วย ประธานศาลฎีกา ประธานศาลรัฐธรรมนูญ ประธานศาลปกครองสูงสุด ประธานสภาผู้แทนราษฎร และผู้นำฝ่ายค้านในสภาผู้แทนราษฎรเป็นกรรมการ

ให้ประธานวุฒิสภาเป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการแต่งตั้งประธานกรรมการและกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ

เลขานุการ : ผ่านนะครับ

ประธาน : เชิญท่านประพันธ์ครับ

นายประพันธ์ นัยโกวิท : ขอขอบคุณท่านประธานครับ ผม ประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการอยากจะสอบถามเรื่องคุณสมบัติหนึ่งครับ ที่ว่าเป็นผู้แทนองค์กรเอกชนหรือประกอบวิชาชีพที่มีองค์กรวิชาชีพตามกฎหมายมาเป็นเวลาพอสมควร ไม่ทราบว่าจะเวลาเท่าไร แล้วอย่างไรครับ ต้องไปเขียนกฎหมายลูกต่อใช่ไหมครับ

ประธาน : ระยะเวลาคงเกิน ๒ -๓ ชั่วโมงแล้วครับ อันนี้กำลังจะไปแก้ไขกัน ผมเห็นด้วยครับ

เลขานุการ : ก็ไปเขียนในกฎหมายลูกนะครับ

นายอัศววิทย์ สุมาวงศ์ : ท่านประธาน ผม อัศววิทย์ สุมาวงศ์ ปปช. นี่นะครับ ในมาตรา ๒๔๗ วรรคสอง กำหนดว่า คุณสมบัติไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๒๑๙ แล้วก็กำหนดรายละเอียดลงไปว่า

เป็นใครบ้าง อันนี้กรณีผู้ที่เคยเป็นผู้พิพากษาศาลฎีกา หรือตุลาการศาลปกครองสูงสุด หรืออะไรต่าง ๆ ตุลาการรัฐธรรมนูญในศาลทหารสูงสุด เราไม่ใส่ไว้ในนี้แสดงว่าเขาเป็นไม่ได้หรืออย่างไรครับ

เลขานุการ : ไปเพิ่มนะครับ ได้ะครับ ท่านสุพจน์ครับ

นายสุพจน์ ไข่มุกด์ : ผม สุพจน์ ไข่มุกด์ ดูคุณสมบัติของ ปปช. แล้วมีตั้งแต่รัฐมนตรีไปจนถึงผู้แทนองค์กรเอกชน แล้วก็ ซี ๙ รู้สึกมาตรฐานมันอยู่ตรงไหนครับ เพราะว่าเราดูคุณสมบัติของตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา คุณสมบัติมันจะต่างกันพอสมควร แล้วก็ ปปช. ก็เป็นองค์กรอิสระซึ่งมีความสำคัญ ผมอยากจะทำให้คุณสมบัติขององค์ประกอบนี้มันเท่าเทียมกัน อย่างน้อยที่สุดก็ไม่ต่ำไป ดูสิว่ามันต่ำมากจนกระทั่งที่เราเปรียบเทียบกันไม่ได้เลย แล้วก็ผมอยากจะทำให้มันเท่าเทียมกันนิดหน่อย แล้วก็จำนวนเหมือนกัน จำนวนนี้ก็อยากจะทำให้มันมีค่อนข้างที่จะเท่ากัน ๙ คน ๕ คนก็มี ๙ คนก็มี มีแค่นี้ก่อนครับ เรียนแค่นี้ก่อนครับ

เลขานุการ : ขออนุญาตท่านศรีราชา

รองศาสตราจารย์ศรีราชา เจริญพานิช : ขอบพระคุณท่านประธานครับ ผม ศรีราชา เจริญพานิช กรรมการ ผมมีข้อสังเกตอยู่ตรงเรื่องของคำว่า ดำรงตำแหน่งข้าราชการพลเรือนระดับเก้าหรือดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่ารองศาสตราจารย์ ผมไม่แน่ใจนะครับว่าในอนาคตอันใกล้นี้เรื่องของระบบราชการจะเปลี่ยน ไม่ยึดซี จะกลายมาเป็นปัญหาในโอกาสต่อไปไหมครับ สมมุติว่าไม่มีซี มีแต่แห่งอะไรอย่างที่ว่า เขากัน ซึ่งอันนี้จะกลายเป็นปัญหาต่อไปไหม เพราะฉะนั้นน่าจะเขียน Wording ที่มันไม่น่าจะไปแตะในเรื่องเกี่ยวกับระดับซี จะเป็นไปได้ไหมครับ ที่จริงเมื่อวานนี้เราก็ได้พูดถึงทำนองนี้ไปอันหนึ่งแล้วในเรื่องของคุณสมบัติของคนที่จะเป็นตุลาการหรือศาลรัฐธรรมนูญ ตรงทำตรงนั้นที่จะเขียนว่าเป็นหัวหน้าส่วนราชการหรืออะไรนี้ อย่างนี้จะดีกว่าหรือเปล่า เราจะได้หลบเลี่ยงเรื่องของรองศาสตราจารย์ด้วยครับ มันจะมีมหาดศาลในอนาคต

เลขานุการ : คือมันมี ๒ วิธี วิธีแรกก็คือไปเขียนคำตัดกรอไว้ ซึ่งก็ไม่ว่าคำที่ตัดกรอไว้ของเราจะไปตรงกับคำที่ของเขาไหม กับวิธีที่ ๒ คือคงแบบนี้ไว้ เพราะถึงเวลาเขาก็ต้องเทียบ เมื่อเขาปรับเขาต้องเทียบมันมี ๒ วิธีการด้วยกัน ส่วนประเด็นที่ท่านสุพจน์พูด เรียนอย่างนี้ครับว่าเมื่อวานเราคุยเรื่องศาลรัฐธรรมนูญ เข้าใจว่าเรื่องศาลรัฐธรรมนูญเราคิดว่าจะเป็นองค์กรที่มีคุณสมบัติที่ค่อนข้างสูง แล้วก็ต้องการคนที่มีความรู้เพื่อไปตัดสินคดี แล้วเทียบเท่าคล้าย ๆ ศาลฎีการะดับนั้น กรณีของ ปปช. เองเราต้องการ จริง ๆ ไม่ได้ต้องการคนที่สูงมากนัก แต่ต้องการคนที่ต่อสู้แล้วก็อยากจะทำเรื่องการป้องกันและปราบปรามการทุจริต จึงเปิดช่องให้เอกชน ให้ผู้แทนอะไรต่าง ๆ เข้ามาได้ด้วย แล้วก็ลดเป็นรองศาสตราจารย์ ไม่ได้ศาสตราจารย์ เพราะว่าถ้าศาสตราจารย์มันก็ไปอีกเรื่องหนึ่ง รองศาสตราจารย์ก็มีตัวที่มากดูได้มากกว่าเดิม ความจริงคุณสมบัตินี้ก็เท่าไม่ได้คุณสมบัติใหม่ เขียนขึ้นนะครับ ผมผ่านได้ไหมครับเรื่องคุณสมบัติ ท่านประพันธ์

นายประพันธ์ นัยโกวิท : ขอบคุณท่านประธาน ขอบคุณท่านเลขา ผม ประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการธิการ ถ้อยคำที่ว่า ผู้แทนองค์กรเอกชนหรือประกอบวิชาชีพที่มีองค์วิชาชีพตามกฎหมายเป็นเวลาพอสมควร ผมคิดว่าขอแค่เป็น ไม่น้อยกว่าสิบปี ได้ไหมครับ มันเป็นเวลาพอสมควรเขียนอยู่ในกฎหมายแบบนี้ กฎหมายรัฐธรรมนูญด้วย

เลขานุการ : ได้ครับ

นายประพันธ์ นัยโกวิท : ไม่น้อยกว่าสิบปี

เลขานุการ : ได้ครับ

นายประพันธ์ นัยโกวิท : แต่กฎหมายลูกจะเขียนไป ๒๐ ปี ๒๕ ปี ก็อีกเรื่องหนึ่งนะครับ

เลขานุการ : ได้ครับ ส่วนเรื่องศาลเดี๋ยวไปเติม ท่านพิสิฐครับ ท่านศรียาชา

นายพิสิฐ ลี้อาธรรม : กราบเรียนท่านประธาน ผม พิสิฐ ลี้อาธรรม ยังมีองค์กรอื่นที่เราไม่ได้ใส่ในนี้ ผมไม่แน่ใจ อย่างรัฐวิสาหกิจ ถ้าเป็นกรณีพวกรัฐวิสาหกิจ ถ้าเกิดเขาจะสมัครจะอยู่ในข่ายตรงไหนไหมครับ

เลขานุการ : ไม่ได้คิดไว้ครับ ท่านเสนอเพิ่มหรือเปล่าครับ

นายพิสิฐ ลี้อาธรรม : ถ้าไม่คิดก็น่าจะเปิดตรงนี้ได้ เพราะว่ามันเป็นเรื่องที่มีทุจริตเราก็น่าจะเอาคนที่อยู่ในวงในที่เชื่อถือได้มาช่วยกัน

เลขานุการ : ได้นะครับ ไปเพิ่มนะครับ ท่านศรียาชายกมือหรือเปล่าครับ ผ่านนะครับ เติมเรื่องศาล เติมเรื่องรัฐวิสาหกิจ เรื่องหน่วยงานของรัฐ แล้วก็จำกัดเวลาเรื่ององค์กรเอกชน ๑๐ ปี ท่านคมสัน เรื่องคำว่าอย่างไรครับ

นายคมสัน โพธิ์คง : มีคำว่า ผู้แทนองค์กรเอกชน เราใช้ องค์กร หรือ องค์กรการ ครับ เห็นบางอันก็ใช้องค์กรการ

เลขานุการ : รับครับ

นายไพบุลย์ วราหะไพฑูรย์ : ท่านเลขาครับ กรรมการการเลือกตั้ง ตก การ ไปตัวหนึ่ง

เลขานุการ : ครับ เห็นแล้วครับ ขอบคุณครับ ท่านวิชา มหาคุณ ปปช. ไม่อยู่นะครับ เรายังพิจารณาหน่อย ท่านมนตรีเชิญครับ

นายมนตรี ศรีเยี่ยมสะอาด : ท่านประธานครับ ผม มนตรี ศรีเยี่ยมสะอาด ที่เมื่อกี้ท่านเลขาพูดถึงว่าศาล ศาลระดับไหนได้กำหนดหรือเปล่า

เลขานุการ : ก็จะไม่ระดับเดียวกับศาลรัฐธรรมนูญครับ

นายมนตรี ศรีเยี่ยมสะอาด : เจะระดับเดียวกับศาลรัฐธรรมนูญ

เลขานุการ : ใช่ครับ มาตรา ๒๔๘ มาตรา ๒๔๙ มาตรา ๒๕๐ ผมผ่านเลยได้ไหมครับ ไม่ได้แก้อะไร เพิ่มเติมนิดหน่อย ซึ่งเราพูดไปแล้วนะครับ

นายไพบุลย์ วราหะไพฑูรย์ : ผมขอกราบเรียนนิดหนึ่งครับ

เลขานุการ : เชิญครับ

นายไพบุลย์ วราหะไพฑูรย์ : กราบเรียนท่านประธานที่เคารพ ผม ไพบุลย์ มาตรา ๒๔๘
พรรคท้ายมันจะซ้ำกับมาตรา ๒๔๗ ก่อนหน้านี้ในเรื่องของการสรรหาการเลือกมันจะบัญญัติซ้ำ

นายอัชพร จารุจินดา : คงพิมพ์ผิดนิดหนึ่งครับ มาตรา ๒๒๓ กับ มาตรา ๒๒๔

เลขานุการ : ไปแก้ครับ ผมไปมาตราสำคัญเลยได้ใหม่ครับ มาตรา ๒๕๑ เชิญฝ่ายเลข
อ่านก่อน

นางกาญจนารัตน์ ลีวิโรจน์ : มาตรา ๒๕๑ คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริต
แห่งชาติมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) ใ้สอบสวนข้อเท็จจริงและสรุปสำนวนพร้อมทั้งทำความเห็นเกี่ยวกับการถอดถอนออกจาก
ตำแหน่งเสนอต่อวุฒิสภาตามมาตรา ๒๔๔

(๒) ใ้สอบสวนข้อเท็จจริงและสรุปสำนวนพร้อมทั้งทำความเห็นเกี่ยวกับการดำเนินคดีอาญา
ของนักการเมืองส่งไปยังศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองตามมาตรา ๒๔๗

(๓) ใ้สอบสวนและวินิจฉัยว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐตั้งแต่ผู้บริหารระดับสูง หรือข้าราชการระดับเก้า
หรือเทียบเท่าขึ้นไป ร่ำรวยผิดปกติ กระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่
ราชการ หรือความผิดต่อตำแหน่งในการยุติธรรม รวมทั้งดำเนินการกับเจ้าหน้าที่ของรัฐในระดับต่ำกว่าที่ร่วม
กระทำความผิดกับผู้ดำรงตำแหน่งดังกล่าวหรือกับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองด้วย เพื่อดำเนินการต่อไป
ตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

(๔) ตรวจสอบความถูกต้องและความมีอยู่จริงรวมทั้งความเปลี่ยนแปลงของทรัพย์สิน
และหนี้สินของผู้ดำรงตำแหน่งตามมาตรา ๒๗๑ และมาตรา ๒๗๖ ตามบัญชีและเอกสารประกอบที่ได้ยื่นไว้

(๕) รายงานผลการตรวจสอบและผลการปฏิบัติหน้าที่พร้อมข้อสังเกตต่อคณะรัฐมนตรี
สภาผู้แทนราษฎร และวุฒิสภา ทุกปี และนำรายงานนั้นออกพิมพ์เผยแพร่ต่อไป

(๖) ดำเนินการอื่นตามที่กฎหมายบัญญัติ

ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๒๖๕ และมาตรา ๒๒๖ มาใช้บังคับกับการปฏิบัติหน้าที่ของ
คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติด้วยโดยอนุโลม

การปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติให้ถือเป็น
การปฏิบัติหน้าที่ในกระบวนการยุติธรรมตามประมวลกฎหมายอาญา

เลขานุการ : เข้าใจว่ามาตรา ๒๕๑ ขออนุญาตนิดเดียวท่านอัครวิทย์ว่าอันนี้ก็เหมือนเดิม
นะครับ เพียงแต่เราไปปรับ (๓) ซึ่งแต่เดิม ปปช. ดูแลเรื่องทุจริตทั้งหมด ก็ขอแต่เพียงว่าเอาระดับ ๙ ขึ้นไป
กับนักการเมือง ท่านอัครวิทย์เชิญครับ

นายอัครวิทย์ สุมาวงศ์ : ท่านประธาน ผม อัครวิทย์ มีปัญหานิดเดียวใน (๓) ที่ใช้คำว่า
ใ้สอบสวนและวินิจฉัยว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐตั้งแต่ผู้บริหารระดับสูง คำว่า ผู้บริหารระดับสูง เป็นความหมายที่แน่ชัด
ใหม่หมายถึงใคร หมายถึงตำแหน่งอะไรบ้าง แล้วก็ในวรรคเดียวกันนี้ที่ขีดเส้นใต้ รวมทั้งดำเนินการกับ
เจ้าหน้าที่ของรัฐในระดับต่ำกว่าที่ร่วมกระทำความผิดกับผู้ดำรงตำแหน่งดังกล่าวหรือกับผู้ดำรงตำแหน่ง

ทางการเมือง อันนี้โดยที่ผมไม่ได้เกี่ยวข้องกับ ปปช. ก็เลยเรียนถามว่าท่านได้สวนผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ด้วยหรือเปล่าในกรณีเช่นนี้ ซึ่งอาจจะเป็นเรื่องที่ท่าน ปปช. อาจจะต้องให้ความกระจ่างนิดหน่อย

ศาสตราจารย์ (พิเศษ) วิชา มหาคุณ : ท่านประธานที่เคารพครับ คงพูดถึงเรื่อง (๓) นะครับ
เลขานุการ : ใช่ครับ มาตรา ๒๕๑ จะจบแล้วครับ

ศาสตราจารย์ (พิเศษ) วิชา มหาคุณ : คือเรื่องการได้สวนวินิจฉัยเจ้าหน้าที่ของรัฐ ผู้บริหารระดับสูงก็อาจจะต้องขอให้มันชัดเจนขึ้น ที่คำว่า หรือข้าราชการระดับเก้าหรือเทียบเท่าขึ้นไป เพราะว่าทาง ก.พ. เองอาจจะเปลี่ยนระบบต่อไปในภายภาคหน้า เพราะฉะนั้นถ้าใช้คำว่า ข้าราชการระดับเก้าหรือเทียบเท่า อาจจะมีปัญหา ผมขอให้ข้อมูลอย่างนั้นนะครับ สำหรับกรณีของเจ้าหน้าที่ของรัฐที่มีปัญหามากแล้วก็เข้ามา พัวพันในด้านของทางการเมืองทุจริต แล้วก็เป็นที่เห็นได้ชัดเจนก็คือระดับผู้อำนวยการกอง แล้วก็ผู้อำนวยการกองนี้ นะครับจะมีหลายกระทรวง ทบวง กรม ที่กุมกลไกในทางการเมืองบริหารในชั้นที่มีความสำคัญ รวมทั้งการสั่งการ แล้วก็เกี่ยวข้องกับการเงินเป็นจำนวนมาก ตรงนี้เองที่ผมอยากจะให้เขียนระบุว่าเป็นเรื่องการที่จะเขียน ให้ชัดเจนก็คือน่าจะจะต้องตั้งระดับผู้อำนวยการกองหรือเทียบเท่าขึ้นไป ตรงนี้ท่านอาจารย์เกริกเกียรติ ขออนุญาตเอ่ยนาม คงจะรับรองได้ตรงนี้นะครับ เพราะว่าตอนนี้เท่าที่ผมสอบแล้วโยงโยงขึ้นไปผู้อำนวยการกอง ตรงนี้เป็นตัวหลักเลย เป็นตัว Key สำคัญ ผมถืออย่างนั้นครับ

เลขานุการ : เอาประเด็นนี้ก่อนได้ไหมครับ จะได้ไม่ต้องอภิปราย ท่านอาจารย์เกริกเกียรติ รับได้ใช่ไหมครับ ก็คือจากเดิมเรากำหนดว่า ๘ จะลดลงมา ๘ นะครับ แต่ว่าแทนที่เขียนว่า ๘ เขียนว่า ผู้อำนวยการกอง

ศาสตราจารย์เกริกเกียรติ พิพัฒน์เสรีธรรม : ไม่ต้องระบุ ซี

เลขานุการ : ตอนนี้มันจะมีปัญหาเรื่องรัฐวิสาหกิจอะไรต่าง ๆ ด้วยนะครับ เดียวไปคิดคำ อีกทีหนึ่งว่าจะเทียบอย่างไร

ประธาน : ท่านพิสิฐมีอะไรครับ

นายพิสิฐ ลี้อาธรรม : กราบเรียนท่านประธานที่เคารพ กระผม นายพิสิฐ ลี้อาธรรม ผมขอเรียนถามว่าการที่เรามีการตั้ง คตส. มันแสดงว่า ปปช. มีจุดไหนที่ไม่สามารถทำได้จึงต้องให้มี คตส. ขึ้นมา ซึ่งถ้าเป็นอย่างนั้นเราก็น่าจะเอาเรื่องนี้มาแก้ไขตรงนี้เพื่อให้เขาทำหน้าที่ได้อย่างที่ คตส. ทำ ผมไม่แน่ใจว่า เหตุผลตรงนี้ได้ดูหรือเปล่าครับ

เลขานุการ : คตส. ไม่ได้มีอำนาจอะไรเพิ่มใหม่เลยนะครับ เพียงแต่ว่ารัฐบาลตั้งขึ้นเพื่อให้มีอำนาจขององค์กร ๒ - ๓ องค์กร ผสมอยู่ในองค์กรเดียวกัน คือมีทั้งอำนาจของ ปปช. มีทั้งอำนาจของ คตง. แล้วแล้วเข้าใจมีอำนาจของ ปปง. อยู่ด้วย ๒ - ๓ ชุดด้วยกันอยู่ในมือองค์กรเดียว แต่ว่าไม่ได้เพิ่มอำนาจใหม่ อะไรให้กับองค์กรเดิม หมายความว่าไม่ได้ให้อำนาจใหม่สำหรับ คตส. ที่จะมีอำนาจมากกว่า ปปช. ครับ

นายพิสิฐ ลี้อาธรรม : เลยอยากจะขอชี้ว่าถ้าอย่างนั้นอำนาจที่ ปปง. มี หรือ คตง. มี แต่ว่า ปปช. ยังไม่มี ตรงนั้นเราสมควรจะมาดูหรือเปล่า เพราะว่าจะทำให้เขาทำงานอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

นายอัศววิทย์ สุมาวงศ์ : ท่านประธานครับ ผม อัศววิทย์ สุมาวงศ์ ผมมีปัญหานิดเดียว

ในบรรทัดสุดท้ายของมาตรานี้ที่ว่า การปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติให้ถือเป็นการปฏิบัติหน้าที่ในกระบวนการยุติธรรมตามประมวลกฎหมายอาญา คำว่า กระบวนการยุติธรรมตามประมวลกฎหมายอาญา ในประมวลกฎหมายอาญาเองไม่มี มีแต่คำว่า ความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม ฉะนั้นผมไม่แน่ใจว่าตรงนี้จะใช้ว่า เป็นการปฏิบัติหน้าที่ในกระบวนการยุติธรรม อย่างที่เขียนไว้หรือว่าเป็นการปฏิบัติหน้าที่ในการยุติธรรมตามประมวลกฎหมายอาญา

เลขานุการ : คือไปดูนะครับ จะเดิม จะมีคำว่า กระบวน หรือไม่มีคำว่า กระบวน ใช่ไหมครับ
ท่านอาจารย์เกริกเกียรติเกียรติครับ จะตอบท่านพิสิฐใช่ไหมครับ

ศาสตราจารย์เกริกเกียรติ พิพัฒน์เสรีธรรม : กราบเรียนท่านประธานที่เคารพ ผมเกริกเกียรติ พิพัฒน์เสรีธรรม ผมคิดว่าในประเด็น จากประสบการณ์ในการทำงานที่ ปปช. ผมคิดว่าถ้าจะให้ ปปช. ทำงานมีประสิทธิภาพมากขึ้น ผมว่าคณะกรรมการพอกเงินน่าจะมาอยู่กับ ปปช. เพื่อให้อำนาจนี้แล้วมีอีกอันหนึ่งหรือท่านวิชา ก็คือว่า ในเรื่องของภาษี ในเรื่องของภาษีก็เป็นประเด็นหนึ่งที่ ปปช. บางครั้งหยิบเรื่องนี้มาว่าถ้าได้มีการตรวจสอบภาษีมันจะช่วยในการทำงาน ประเด็นนี้ผมว่ามันน่าจะพูดถึงว่าให้ ปปช. มีอำนาจที่ใช้กฎหมายของสรรพากรเหมือนกับ คตส. เขามีอำนาจอยู่ตรงนี้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งคณะกรรมการตรวจเงินหรือพอกเงิน อันนี้ผมว่าเป็นเครื่องมือสำคัญในการติดตาม

ศาสตราจารย์ (พิเศษ) วิชา มหาคุณ : ท่านประธานที่เคารพครับ ผม วิชา มหาคุณ เรื่องการทำงานที่ท่านอาจารย์พิสิฐได้ตั้งข้อสังเกต ซึ่งกระผมก็ต้องขอขอบคุณครับ เพราะว่าเรื่องการปฏิบัติหน้าที่อย่างที่เราได้มาเราไม่ได้ให้อำนาจทาง ปปช. แล้วก็ไม่ได้ให้อำนาจทางสรรพากรในเรื่องของการตรวจสอบภาษี แต่ว่าเราใช้วิธีประสานงาน คือหมายความว่าเรามีข้อตกลงที่จะเข้าไปตรวจสอบ แต่ว่าไม่ได้เขียนระบุเหมือน คตส. ที่ว่าให้ให้อำนาจนั้นเลย นี่ก็คือสิ่งที่ผิดแยกแตกต่างกัน คือในการทำงานในส่วนของ ปปช. เราถือว่าทำงานในส่วนของเราซึ่งไม่ได้ไปควบคุมดูแลเขาในองค์กรต่าง ๆ เพราะฉะนั้นก็อาจจะมีปัญหาบ้างในช่วงแรก ๆ ในช่วงแรก ๆ ก็คือว่าทาง ** คือถูกวินัย หลังจากนั้นมาจึงได้รับความร่วมมือครับ คนใหม่นี้ให้ความร่วมมือดีมากครับในเรื่องของสรรพากร ส่วน ปปช. เราใช้วิธีการประสานเหมือนกัน ตอนนี้มีสัมพันธที่ดี คืออาศัยความสัมพันธ์

ที่สัมพันธ์ที่ดีเพราะว่ามีอาจารย์จรัญไปอยู่ เพราะฉะนั้นมันก็เลยมีความสัมพันธ์ที่ดีขึ้น แต่ว่าถ้าจะให้ระบุว่าชัดเจนอย่างที่ท่านพิสิฐได้เสนอแนะ ก็จะมีบทบาทปฏิบัติอะไรว่าเวลาที่ตรวจสอบนักการเมืองพูดง่าย ๆ ว่าให้ไปให้อำนาจในส่วนนั้นได้ก็จะมีคามเข้มแข็งขึ้น เฉพาะเรื่องนักการเมืองผมขอแค่นั้น อย่างอื่นคงไม่เป็นไรครับ

ประธาน : อีก ๓ ท่านนะครับ มีท่านไพฑูริย์ ท่านไชยยศ และท่านเกริกเกียรติครับ

เลขานุการ : ท่านไพฑูริย์ประเด็นที่กำลังอภิปรายหรือเปล่าครับ รอก่อนได้ไหมครับ ขอท่านไชยยศได้ไหมครับ ขอประเด็นนั้นะครับ จะเพิ่มอำนาจให้ ปปช. ในเรื่อง ปปช. กับเรื่องกรมสรรพากรหรือไม่ ประเด็นนั้นะครับ

ศาสตราจารย์ไชยยศ เหมะรัชตะ : ผม ไชยยศ เหมะรัชตะ ก็จะเรียนยืนยันสิ่งที่ท่านวิชาได้พูดไปว่าเป็นความจริง จากประสบการณ์ที่ผมเป็น ปปช. มาสมัยหนึ่ง ก็พบว่าถึงแม้กฎหมาย

เราจะเขียนอะไรให้อาจจะไม่รัดกุมในช่วงแรกที่เราริปร่างกันนั้นนะครับ แต่ในทางปฏิบัติเราสามารถทำความเข้าใจตกลงร่วมกันโดยเป็นความตกลงที่ผูกพันระหว่างหน่วยงาน ปปง. กับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง ไม่ว่าจะเป็น ปปช. กรมสรรพากร อัยการ ศาลทหาร เป็นต้น แล้วก็สามารถแก้ไขปัญหาในทางปฏิบัติได้ลุล่วงไปด้วยดี เพราะฉะนั้นไม่จำเป็นต้องใสก็ได้ครับ

ศาสตราจารย์เกียรติคุณ พิพัฒน์ เสรีธรรม : กราบเรียนท่านประธานที่เคารพ

จากประสบการณ์ในการทำงาน เคยเป็น ปปป. แล้วก็เป็น ปปช. ในสายงานของฝ่ายบริหารในยามใดก็ตามที่ฝ่ายบริหารคล้าย ๆ ว่ามอง ปปช. ในแง่ลบ เพราะงาน ปปช. มันต้องไปตรวจสอบการใช้อำนาจของเขา เพราะฉะนั้นจะมีปัญหามาโดยตลอด ทีนี้ที่ท่านวิชาพูดถึงว่าได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดี ก็เป็นเรื่องของยุคสมัย โดยเฉพาะอย่างยิ่งตอนนี้มันเป็นเรื่องที่ฝ่ายบริหารไม่ได้มีส่วนเกี่ยวข้อง ถ้าเป็นยุครัฐบาลที่แล้วไม่ได้เลย เคยประสานงานกับ ปปง. ก็ไม่ค่อยได้ผล เพราะฉะนั้นถ้าจะให้ ปปช. ทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ ผมว่าต้องให้อำนาจในด้านเกี่ยวกับ ปปง. และอำนาจที่จะใช้กฎหมายสรรพากรเพื่อประสิทธิภาพในการตรวจสอบการใช้ อำนาจ

เลขานุการ : ผมคิดว่าเรื่องนี้เป็นเรื่องละเอียดอ่อนนะครับ เพิ่มอำนาจเยอะ ๆ นี้อย่างนี้ได้ไหมครับ คุยกันเป็นรายละเอียดได้ใหม่กว่าที่ต้องการเพิ่มคือเรื่องอะไร ยกตัวอย่างเช่นต้องการเพิ่มเรื่องว่าให้ กรมสรรพากร ถ้า ปปช. ส่งแล้วต้องส่งรายการทรัพย์สิน หนังสือมาให้ เสียภาษีมาให้ อย่างนี้ผมคิดว่าพอรับได้ เรื่องยึดอายัดทรัพย์สินหรือเรื่องไปตรวจทรัพย์สินตามที่ต่าง ๆ อันนี้ท่านจะเอาใช้ไหมครับของ ปปง. ผมคิดว่าต้อง Debate เยอะนะครับ คือผมเองโดยรวมเราไม่ได้ศึกษาเรื่องนี้ มาก่อน อยู่ดี ๆ เราพูดขึ้นมาแล้วอยากจะมีอำนาจ คงต้องพูดกันให้ชัดเจนครับ คือมันคงเขียนไม่ได้ว่าได้อำนาจ ปปง. มาทั้งหมด มันคงต้องพูดว่าอำนาจอะไรที่อยากได้

ศาสตราจารย์ (พิเศษ) วิชา มหาคุณ : ท่านประธานที่เคารพ ผม วิชา มหาคุณ อย่างที่ได้ กราบเรียนว่าจริง ๆ แล้วที่เป็นอุปสรรคมากที่สุดผมเข้าใจว่าในเรื่องของการตรวจสอบนักการเมืองตรงนี้ครับ เรามีกรณีอื่นที่จะต้องตรวจสอบอีกเยอะ แต่ว่ากรณีของนักการเมืองที่ว่า ทำอย่างไรจะให้มีประสิทธิภาพ ซึ่งถ้าเมื่อเป็นไปได้ก็คือหมายความว่าให้สามารถที่จะใช้อำนาจในส่วนของ การตรวจสอบในเรื่องของทรัพย์สินอันหนึ่งกับในเรื่องของกระบวนการในทางภาษี ๒ อย่างนี้เท่านั้น ขอ ๒ อย่างนี้ ครับ

เลขานุการ : ท่านอัครพรเชิญ

นายอัครพร จารุจินดา : เรียนท่านประธานที่เคารพครับ ความจริงเรื่องอำนาจของ ปปช. จะมีเท่าไรในการดำเนินการเพื่อให้เป็นไปตามหน้าที่ในมาตรา ๒๕๑ นั้น มันอยู่ในกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ ของ ปปช. อยู่ จะเห็นได้ว่าจะไม่ได้พูดถึงอำนาจในการปฏิบัติหน้าที่ เช่น การเรียกบุคคล การตรวจสอบ ทรัพย์สิน อะไรพวกนั้น แต่มันจะไปอยู่ในนั้น ถ้ามาเขียนว่าได้อำนาจของ ปปง. หรือภาษีต่าง ๆ มาในนี้มัน จะต้องเขียนอีกเยอะเกี่ยวกับการใช้อำนาจ ไม่อย่างนั้นเดี๋ยวจะหายไป ผมเข้าใจว่าถ้าบันทึกเป็นเจตนารมณ์

ศาสตราจารย์เกริกเกียรติ พิพัฒน์เสรีธรรม : ท่านประธานที่เคารพ ผมเกริกเกียรติ พิพัฒน์เสรีธรรม ขออนุญาตเพิ่มเติมตรงนี้อันหนึ่ง วันก่อนถามท่านเลขา ท่านเลขาว่าเจตนารมณ์ที่เราประชุมกันนี้มันไม่มีผลไปสู่ในทางปฏิบัติ ไม่มีผล ทีนี้ถ้าจะให้มันมีผลผมว่ามันต้องคาบเกี่ยวเขียนไว้ในรัฐธรรมนูญเลยเพื่อที่จะให้เขาไปออกในกฎหมายลูกหรืออะไรก็แล้วแต่ วันก่อนผมถามท่านเลขา

ท่านเลขาบอกว่าอันนี้มันไม่มีผล มันในเรื่องเจตนารมณ์ ผมโดยส่วนตัวผมก็คิดว่า ปปช. ก็ไม่ควรจะเป็น Super power ที่เอาอำนาจทั้งหลายทั้งปวงไปอยู่ที่นั่น ผมไม่เห็นด้วยว่าจะเป็นแบบรูปนั้น แต่ก็ต้องให้ ปปช. ทำงานได้แล้วผมคิดว่ากฎหมายสำคัญ ๒ เรื่องก็คือเรื่อง ปปง. กับเรื่องสรรพากรจะเป็นเครื่องมือในการทำงานของ ปปช. แต่ทีนี้จะเขียนอย่างไรที่จะให้ ปปช. มีตั้งตรงนี้เพื่อไปออกกฎหมายลูก อันนี้ผมฝากท่านเลขาช่วยดูด้วย

นายอัษฎพร จารุจินดา : ความจริงเมื่อรัฐธรรมนูญนี้ออกใช้บังคับนั้นตัว ปปช. หรือองค์กรต่างๆ ตามรัฐธรรมนูญที่มีอยู่ในขณะนี้ต้องไปดำเนินการปรับปรุงกฎหมายทันที เพราะเราบอกให้มาปรับปรุงกฎหมายภายใน ๑๘๐ วันหรือเท่าไรไม่ทราบ ซึ่งก็คงจะต้องไปดู เขียนอยู่ในบทเฉพาะกาลอยู่ครับ

เลขานุการ : ท่านวุฒิสารครับเชิญ

รองศาสตราจารย์วุฒิสาร ตันไชย : ท่านประธานครับ ผม วุฒิสาร ผมขออนุญาตที่ประชุมนิดเดียวครับ ในประเด็นที่ผ่านแล้ว มาตรา ๒๔๙ เรื่องการถอดถอน ปปช. ซึ่งยังคงเดิมก็คือการให้วุฒิสภาเป็นผู้ถอดถอน ผมยังคิดว่าคงต้องคงไว้ประกอบการพิจารณาในการตัดสินเรื่องวุฒิสภา เพราะว่าหลักเกณฑ์ถอดถอนองค์กรอิสระตอนนี้ทั้งหมดผมดู กกต. ให้ศาลรัฐธรรมนูญ แต่ว่า ปปช. ให้วุฒิสภา ผมอยากให้ Debate ในเชิงของหลักการว่าองค์กรใดจะเป็นองค์กรถอดถอนในเรื่องใดและใช้ทั้งหมดทุกมาตรา ไม่อยากให้ผ่านมาตรา ๒๔๙ เลยครับ

เลขานุการ : รับไว้ครับ ไปมาตรา ๒๕๒ ของเดิมนะครับ ท่านไพบูลย์เชิญ มาตรา ๒๕๑ ใช่ไหมครับ

นายไพบูลย์ วราหะไพฑูรย์ : กราบเรียนท่านประธานที่เคารพ ผม ไพบูลย์ วราหะไพฑูรย์ ถ้าดูถึงวรรคสองถ้อยคำนี้เดียว ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๒๖๕ และมาตรา ๒๒๖ มาใช้บังคับกับการปฏิบัติหน้าที่ของ ปปช. เมื่อวานนี้ มาตรา ๒๒๖ เราตัดทิ้งไป มันจะไม่มีที่ยึดโยงนะครับ ผมคิดว่าในมาตรา ๒๒๖ ในการปฏิบัติหน้าที่ของศาลรัฐธรรมนูญที่มีอำนาจเรียกเอกสาร เรียกบุคคล ตรงนั้นน่าจะวางไว้เป็นหลักก่อนแทนที่จะไปกำหนดในกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ เดียวกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญไม่กำหนดให้

เลขานุการ : ขอบคุณครับ

นายไพบูลย์ วราหะไพฑูรย์ : วางหลักตรงนั้น ขอคืนมาตรา ๒๒๖ ครับ

เลขานุการ : ท่านธงทองเชิญ

นายธงทอง จันทรางศุ : กราบเรียนท่านประธานที่เคารพ กระผม ธงทอง จันทรางศุ เมื่อเราผ่านหลักการมาตรา ๒๕๑ (๓) และถ้าเราจะปรับลดลงไปถึงซี ๘ หรือผู้อำนวยการกองเทียบเท่านี้ นะครับ ฝากไว้เป็นข้อสังเกตและบันทึกไว้ว่าแปลว่าต่อไปทางฝ่ายบริหารคงจะต้องไปจัดตั้งองค์กร

ในทางการปราบปรามทุจริตในภารกิจซึ่งเป็นระดับที่ไม่ใช่ภารกิจของ ปปช. ลงไปอีก และคงมีระยะเวลาที่จะผ่านกฎหมาย กว่าจะอะไรต่ออะไรได้ คงต้องมีบทเฉพาะกาลเรื่องการถ่ายโอนคดี ซึ่งค้างอยู่ที่ ปปช. ด้วย ขออนุญาต Mark ไว้เท่านั้นครับ

เลขานุการ : ครับ ไปมาตรา ๒๕๒ นะครับ อาจารย์วุฒิสารเชิญครับ มาตรา ๒๕๑

หรือเปล่าครับ

รองศาสตราจารย์วุฒิสาร ต้นไชย : ใช่ครับ ท่านประธานครับ ผม วุฒิสาร ผมเรียนตามนัด เดียว เนื่องจากเราเปลี่ยน (๓) เป็นระดับ ๙ ขึ้นไปแล้ว เดิม ปปช. มีอำนาจดูเรื่องขององค์กรท้องถิ่น เรื่องทุจริต ด้วย เมื่อเปลี่ยนอย่างนี้แล้วยังอยู่หรือเปล่าครับ จะอยู่ ถ้าจะอยู่อยู่นูไหนครับ

นายอัคร จารุจินดา : กราบเรียนอย่างนี้ว่า (๓) นั้นใช้คำว่า ใต้สวนและวินิจฉัยเจ้าหน้าที่ของรัฐ ซึ่งจะรวมทั้งหมด ที่ติดกันอยู่คือถ้อยคำว่า ผู้บริหารระดับสูง คือในส่วนของภาคราชการคือผู้อำนวยการกองหรือเทียบเท่าขึ้นไป ในส่วนของเจ้าหน้าที่ของรัฐคือผู้บริหารระดับสูงขององค์กรนั้น ซึ่งจะต้องเป็นไปตามกฎหมายลูกที่จะกำหนดความหมายว่าผู้บริหารระดับสูงขององค์กรต่าง ๆ นั้นจะตรวจสอบแค่ไหน

เลขานุการ : มาตรา ๒๕๒ นะครับ มาตรา ๒๕๒ ผ่านนะครับ ไปคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินครับ มาตรา ๒๕๓ มีมาตราเดียว ขออนุญาตอ่านแล้วกันนะครับ เชิญครับ

นายอัคร จารุจินดา : มาตรา ๒๕๓ การตรวจเงินแผ่นดินให้กระทำโดยคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินที่เป็นอิสระและเป็นกลาง

คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน ประกอบด้วย ประธานกรรมการคนหนึ่งและกรรมการอื่นอีกเก้าคน ซึ่งพระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งจากผู้มีความชำนาญและประสบการณ์ด้านการตรวจเงินแผ่นดิน การบัญชี การตรวจสอบภายใน การเงินการคลัง และด้านอื่น

คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินมีหน่วยธุรการของคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินที่เป็นอิสระ โดยมีผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินเป็นผู้บังคับบัญชาอยู่ในกำกับดูแลของประธานกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน ตามที่บัญญัติไว้ในกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน

การสรรหาและการเลือกกรรมการตรวจเงินแผ่นดินและผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินให้นำบทบัญญัติมาตรา ๒๒๐ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ให้ประธานวุฒิสภาลงนามรับสนองพระบรมราชโองการแต่งตั้งประธานกรรมการและกรรมการตรวจเงินแผ่นดินและผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน

กรรมการตรวจเงินแผ่นดินมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละหกปีนับแต่วันที่พระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้ง และให้ดำรงตำแหน่งได้เพียงวาระเดียว

ให้คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินทำหน้าที่เป็นองค์กรวินิจฉัยการดำเนินการที่เกี่ยวกับวินัยทางการเงินการคลัง และให้คดีที่เกี่ยวกับการเงินการคลัง และการงบประมาณที่คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินวินิจฉัยเป็นคดีที่อยู่ในอำนาจของศาลปกครอง

ให้ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินมีอำนาจหน้าที่ตรวจสอบการใช้จ่ายเงินภาครัฐโดยเป็นอิสระและเป็นกลาง และอยู่ในการกำกับกับการปฏิบัติงานของคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน

คุณสมบัติ ลักษณะต้องห้ามในการพ้นจากตำแหน่งของกรรมการตรวจเงินแผ่นดินและผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน รวมทั้งอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน และสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ให้เป็นไปตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน

การกำหนดคุณสมบัติและวิธีการเลือกบุคคลซึ่งจะได้รับการแต่งตั้งเป็นกรรมการตรวจเงินแผ่นดินและผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินจะต้องเป็นไปเพื่อให้ได้บุคคลที่มีคุณสมบัติเหมาะสมและมีความซื่อสัตย์สุจริต และเพื่อให้ได้หลักประกันความเป็นอิสระในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคคลดังกล่าว

นายอัครวิทย์ สุมาวงศ์ : ท่านประธาน ผม อัครวิทย์ สุมาวงศ์ ในวรรคที่ ๗ ที่ขีดเส้นใต้ ให้คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินทำหน้าที่เป็นองค์กรวินิจฉัยอะไรนี่นะครับ คือโดยหลักแล้วเห็นด้วยหมด เพียงแต่ว่าจะขอแก้คำเล็กน้อยว่า ที่ว่า ให้คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินทำหน้าที่เป็นองค์กรวินิจฉัยการดำเนินการที่เกี่ยวกับวินัยทางการเงินการคลัง อาจจะต้องขอตกลงท่านพิสิฐสักนิดว่าจะต้องเติม และการงบประมาณ ด้วยหรือเปล่าตรงนี้ ถ้าเติมแล้วต่อไปก็เป็นว่า ขอแก้ข้อความว่า และให้คดีที่เกี่ยวกับการเงินการคลัง และการงบประมาณ ที่ นั้นะครับ แก้ไขประโยคนี้นี้เป็นว่า และให้คดีพิพาท คำวินิจฉัยของคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินในเรื่องดังกล่าวเป็นคดีที่อยู่ในอำนาจ จะต้องเติม พิจารณาพิพากษา หรือไม่อีกเรื่องหนึ่งนะครับ ของศาลปกครอง แก่คำนิพนธ์น้อยเท่านั้นครับ ทำหน้าที่เป็นองค์กรวินิจฉัยการดำเนินการที่เกี่ยวกับวินัยทางการเงินการคลัง และการงบประมาณ แล้วก็ แต่ให้คดีพิพาท พอเขาวินิจฉัยไปก็ถือเป็นคำวินิจฉัยของคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินในเรื่องดังกล่าวเป็นคดีที่อยู่ในอำนาจของศาลปกครองหรืออยู่ในอำนาจพิพากษาของศาลปกครองแล้วแต่จะเห็นสมควร เหตุผลก็คือว่า ศาลปกครองจะมีอำนาจพิจารณาคดีวินิจฉัยของคณะกรรมการวินิจฉัย ข้อพิพาท ซึ่งคำวินิจฉัยของคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินก็เป็นคำวินิจฉัยของคณะกรรมการวินิจฉัย ข้อผิดพลาด เมื่อระบุในนี้ก็อยู่ในอำนาจของศาลปกครอง เขียนให้ชัดเจน

เลขานุการ : เอาเฉพาะประเด็นนี้ก่อนได้ไหมครับ ท่านวิชา

ประธาน : เดี่ยวขอท่านคมสันก่อนนะครับ

ศาสตราจารย์ (พิเศษ) วิชา มหาคุณ : คืออย่างนี้ครับ ทางท่านผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินอยากให้เติม คดีที่เกี่ยวกับการรับรองบัญชีเข้าไปด้วย ก็คือ คดีที่เกี่ยวกับการรับรองบัญชี และวินัยทางการเงินการคลังที่เป็นอำนาจในการวินิจฉัย เดี่ยวท่านคมสันอาจจะ

เลขานุการ : ผมอย่างนี้ก่อนได้ไหมครับ เอาเฉพาะคำของท่านอัครวิทย์ได้ไหมครับว่า คงไม่มีประเด็นอะไรนะครับ เห็นด้วยนะครับ เพียงแต่จะไปเพิ่มใช่ไหมคำนี้

นายคมสัน โพธิ์คง : คือคดีตรงนี้ ขออนุญาตนะครับ คือคำเดียวแต่ว่ามีเลขรวมอยู่ในตัวร่างที่กำลังเสนอ

เลขานุการ : นั่นสิ คือเฉพาะคดีเกี่ยวกับวินัยการเงินการคลัง งบประมาณ อาจารย์คมสันไม่
 ตัดใจนะครับ แต่ว่าจะไปเพิ่มไซ้ใหม่ครับ คดีเรื่องรับรองบัญชีไซ้ใหม่ครับ

นายคมสัน โพธิ์คง : อยากจะให้ใช้คำว่า วินัยทางการเงินการคลัง จะรวมถึงการงบประมาณ
 ด้วยหรือครับ เพราะว่าการงบประมาณเป็นเรื่องของการจัดสรร แต่ว่าตรงนี้วินัย
 ทางการเงินการคลังเป็นเรื่องของการใช้จ่ายเงินของหน่วยงาน หน่วยรับตรวจครับ

เลขานุการ : เพราะว่าใช้คำในมาตรา ๓๓๓ นี้ครับ ท่านคมสันเชิญ

นายคมสัน โพธิ์คง : ขออนุญาตนำเสนอแนะครับ ในมาตรา ๒๕๓ เป็นประเด็นที่ผม
 ได้หารือกับทาง สตง. ซึ่ง สตง. เขามีความเห็นในหลายประการ คิดว่าในเอกสารที่ได้แจกในที่ประชุมซึ่งแจก
 ใหม่ในนี้ครับ ซึ่งมีมาตรา ๒๕๓ เอกสารอยู่ ๓ แผ่น โดยมาตรา ๒๕๓ ในวรรคแรก เรื่องของการตรวจเงิน
 แผ่นดิน โดยหลักการทำโดย ๒ องค์กร ก็คือคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินและตัวผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินที่มี
 ความเป็นอิสระและเป็นกลาง ฉะนั้นในตัวร่างในมาตรา ๒๕๓ ที่เขียนอยู่แยก
 ตัวผู้ว่าการออกจากกรรมการตรวจเงินแผ่นดินในมาตรา ๒๕๓ ซึ่งเดิมเขียนรวมกันไว้ ตอนหลังมาแยกออก

เลขานุการ : เอาไปที่ลระวรรคได้ไหมอาจารย์คมสัน

นายคมสัน โพธิ์คง : ได้ครับ

เลขานุการ : วรรคแรกเรื่องนี้เราคุยไปแล้ว เราเห็นว่าจะย้ายเรื่องผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินไป
 อยู่ข้างล่าง เราว่ากันไปแล้วนะครับ อันนี้ไม่ใช่หลักการใหม่ ได้ใหม่ครับ ขอยืนตามเดิม
 นะครับอาจารย์คมสันครับ ถัดไปได้ใหม่ครับ

นายคมสัน โพธิ์คง : ในวรรคสอง ในเรื่องของประสพการณ์ด้านอื่น คิดว่าด้านอื่น
 ไม่มีความชัดเจน จริง ๆ การตรวจเงินแผ่นดินจะให้ความเชี่ยวชาญและประสพการณ์ใน ๓ ด้านหลัก
 ก็คือเรื่องของด้านการตรวจเงินแผ่นดิน ด้านการบัญชี แล้วก็นิติศาสตร์ เพียง ๓ ด้านเท่านั้น ส่วนด้านอื่นเป็น
 องค์ประกอบที่มาเสริม แต่ว่าไม่ใช่ตัวประกอบหลักของการตรวจเงินแผ่นดิน เพราะฉะนั้นจะขอตัดในเรื่องของ
 การตรวจสอบภายใน แล้วก็ด้านอื่นออก

เลขานุการ : ท่านกรรมการว่าอย่างไรครับ คือเดิมที่ผมเข้าใจว่าเขาเอาคนหลายคนเข้าไป
 อย่างเช่น อาจจะมีเอาวิศวกรเข้าไปด้วย เพื่อเวลาทุจริตเกี่ยวกับเรื่องบัญชีการเงินทางวิศวกรเขาก็ดูอยู่ เรายินไว้
 ตามเดิมได้ใหม่ครับ คือเขาไม่ต้องคัดก็ได้แต่ว่าในกฎหมายลูกเขาตันไปคัด คือจริง ๆ ปัญหาไม่ได้อยู่ที่
 รัฐธรรมนูญเลย อยู่ที่กฎหมายลูกของเขาเอง ยืนตามเดิมนะครับ ขออนุญาตอย่างนั้นท่านคมสันครับ

นายคมสัน โพธิ์คง : คืออย่างนี้ครับ คือเขาก็มีเหตุผลของเขาอยู่เหมือนกันในแง่ของการ
 หนักใจก็คือว่าการใส่ด้านอื่นทำให้เขาได้คนที่ไม่มีความรู้เรื่องการเงินแผ่นดินเข้าไปนั่งอยู่ใน
 คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินในเวลาที่มีการสรรหาหรือการแต่งตั้งขึ้นมา แล้วก็ภาระหน้าที่จะตกอยู่กับกลุ่ม
 บุคคลผู้เชี่ยวชาญอยู่ ๓ ด้านเท่านั้นเอง นั่นก็คือด้านการตรวจเงินแผ่นดิน ด้านการบัญชี แล้วก็นิติศาสตร์คือ
 ด้านกฎหมายเท่านั้นที่ทำหน้าที่ในการที่จะไปชี้ในเรื่องของคดีวินัย การเงิน การคลัง

แล้วก็เรื่องของคดีที่เกี่ยวกับการรับรองบัญชี ส่วนด้านอื่นเขาสามารถที่จะแต่งตั้งเป็นอนุเพื่อให้ความเห็นเสริมได้ เพราะว่าทุกเรื่องไม่ได้ใช้ความรู้ด้านอื่นทุกครั้ง อย่างเช่น วิศวกรรมก็อาจจะไม่ได้ใช้ทุกครั้งครับ

เลขานุการ : อย่างนี้ครับอาจารย์คมสัน เขาอาจจะตั้งนักรัฐศาสตร์ก็ได้ นักอื่นก็ได้ที่เขาสนใจแล้วก็มีนั่นต่าง ๆ อย่าไปปิดเลยครับ ผมเข้าใจว่าเราอยากให้เปิด แล้วก็องค์กรอื่นก็เปิดนะครับ อันนี้น่าจะตกไปได้ แต่ไปเติมคำว่า ชื่อสัตย์สุจริตเป็นที่ประจักษ์ อันนี้ผมคิดว่าไม่มีปัญหาได้ไหมครับ ขออนุญาตอย่างนั้นนะครับ จะได้ไปเร็วหน่อยครับ

ประธาน : เชิญท่านประพันธ์

นายประพันธ์ นัยโกวิท : ขอบคุณท่านประธานครับ ผม ประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ คือจำนวนของกรรมการตรวจเงินแผ่นดินในวรรคสองประกอบด้วย ประธานคนหนึ่งและกรรมการอื่นอีกเก้าคน ถ้ารวมแล้วเป็น ๑๐ คนเป็นเลขคู่ น่าจะเป็นกรรมการสัก ๘ คนได้ไหมครับ
รวมกับประธานเป็น ๙

เลขานุการ : ได้ไหมครับท่านกรรมการครับ เอาที่ละประเด็น เรื่อง ๑๐ คน

นายคมสัน โพธิ์คง : จำนวนที่เสนอมาเสนอแค่ ๖ คนเท่านั้นเอง แล้วก็รวมประธานเป็น ๗ ลดจำนวนลง เสนอลดลง

นายประพันธ์ นัยโกวิท : ท่านเลขางงครับ ไม่ทราบเอาอันไหน ผมดูเอกสารท่านนี้ ผมงงไม่รู้ ว่าอันไหนบ้าง

เลขานุการ : เอาจำนวนนะครับ ก็มีข้อเสนอ ๙ กับข้อเสนอ ๗ อย่างไรก็ตามเปลี่ยนอยู่แล้วละครับ ท่านพิสิฐเรื่องจำนวนหรือครับ ไม่ได้ตั้งใจ ทาง คตง. เขาเสนอมาเขาขอ ๗ ท่านประพันธ์ตั้งใจไหมครับ

นายประพันธ์ นัยโกวิท : ไม่ตั้งใจครับ

เลขานุการ : ลดลงยังไม่ตั้งใจกันใหญ่ครับ

นายประพันธ์ นัยโกวิท : ไม่ตั้งใจครับ

เลขานุการ : เขานี้ไม่ใช่กรรมการนะครับ ท่านผู้ว่านะครับ ไม่รู้ละ ถ้าอย่างนั้นเหลือ ๕ เลยดีไหมครับ คือผมไม่ค่อยอยากไปแตะเขามาก เอาะครับ เอา ๗ นะครับ เขาอยากได้อย่างนั้น
เอา ๗ ๑ กับ ๖ ครับ ท่านพิสิฐครับ

นายพิสิฐ ลีธรรม : กราบเรียนท่านประธานที่เคารพ กระผม นายพิสิฐ ลีธรรม เรื่องของคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน จริง ๆ แล้วผมอยากจะขอให้เราได้มองอีกด้านหนึ่งว่าองค์กรนี้ที่ผ่านมามักจะไปทำเรื่องเกี่ยวกับทุจริต เรื่องเกี่ยวกับการไปตรวจสอบเพื่อหวังในการที่จะจับคนผิดหรือว่าร่วมกันดูแลเรื่องคอร์รัปชัน แต่จริง ๆ แล้วหลักของการตรวจเงินแผ่นดินในสากลที่เขาใช้กันอยู่ทุกวันนี้เป็นหลักเดียวกับ External auditor ก็คือเข้าไปทำหน้าที่ในการเป็นที่ปรึกษาให้กับหน่วยงานช่วยให้เขาจัดระบบการเงิน การบัญชีให้ถูกต้องให้เรียบร้อยตามหลักบัญชีที่ถูกต้อง ขณะเดียวกัน

ก็ช่วยเสนอแนะวิธีการต่าง ๆ ที่จะทำให้การทำงานของเขามีประสิทธิภาพ คือไม่ใช่ทำตัวเป็นตำรวจ

ที่จะไปตรวจเพื่อเอาผิด แต่เข้าไปเพื่อไปช่วยเขาจัดระบบ แล้วก็เสนอแนะข้อคิดเห็นให้เขาทำงานได้เต็มที่
แน่นอนถ้ามันมีความผิด ข้อผิดปกติเขาก็มีหน้าที่ต้องไปแจ้งยัง ปปช. หรือแม้กระทั่งตำรวจเพื่อจะไปเอาเรื่อง
ถ้าเกิดเงินหายหรือว่าตรวจแล้วไม่เห็นว่ามันถูกต้องนะครับ ผมคิดว่าหลักใหญ่เราควรต้องให้ คตง. ดูแลในเรื่อง
ของการเป็นที่ปรึกษาในด้านการบัญชีการเงินกับหน่วยงานราชการมากกว่า
ที่เป็นอยู่ที่เราเข้าใจทุกวันนี้ครับ

เลขานุการ : น่าจะตรงนะครับ อาจจะไปเพิ่มเรื่องอำนาจหน้าที่ คตง. สักวรรคหนึ่งหรืออะไร
แล้วแต่ ฝ่ายเลขาช่วยดูด้วย แล้วเมื่อก็มีเรื่องข้อสงสัยทุจริตไม่ต้องเติมในวรรคสองนะครับ เพราะว่าเขียนอยู่ใน
วรรคท้ายของฝ่ายเลขาแล้ว ท่านคมสันต่อได้ไหมครับ มีประเด็นอื่นว่าอย่างไรครับ

นายคมสัน โพธิ์คง : ผมมีประเด็นในเรื่องของเรื่องการทำหน้าที่องค์กรวินิจฉัยการรับรอง
บัญชีและวินัยเงินและการคลัง เพิ่มในวรรคเจ็ด เพิ่มอำนาจหน้าที่ที่เขียนเดิม ให้คณะกรรมการตรวจเงิน
แผ่นดินทำหน้าที่เป็นองค์กรวินิจฉัยการดำเนินการที่เกี่ยวกับวินัยการเงินการคลัง ขอเพิ่มเรื่องขององค์กร
วินิจฉัยการรับรองบัญชี และวินัยการเงินการคลัง เดิมที่มีอยู่ขอเพิ่มเรื่องการรับรองบัญชี

เลขานุการ : เอาเรื่องนี้ก่อนนะครับ คดีการรับรองบัญชีหน้าตาเป็นอย่างไรครับ
และศาลปกครองจะดูได้ไหมเรื่องนี้ คดีรับรองการบัญชี

นายคมสัน โพธิ์คง : คืออย่างนี้ครับ ในกฎหมายเองปัจจุบันเรื่องการรับรองบัญชีมีแต่ว่าเมื่อ
พบว่าการใช้จ่ายบัญชีของหน่วยงานมีปัญหาในเรื่องของข้อบกพร่องหรือไม่ถูกต้อง หรือพบกรณีของการทุจริต
ในหลักการของเดิมให้ คตง. รายงานไปยังหน่วยงานที่เป็นผู้รับตรวจให้ดำเนินการแก้ไข ถ้าหน่วยงานรับตรวจ
ไม่ดำเนินการแก้ไขก็จะแจ้งไปยังกระทรวง ทบวง กรม ให้ดำเนินการแก้ไข และถ้าไม่มีการดำเนินการแก้ไขใน
ของเดิมเขาให้รายงานรัฐสภา แต่ความจริงก็คือ คตง. เอง
ไม่ประสงค์จะรับรองบัญชีแต่ขอให้แก้ไข แต่หน่วยงานไม่ดำเนินการ นั่นคือมาตรการที่มันไม่ได้มีการดำเนินการ
ตามที่ คตง. ขอให้ดำเนินการ เพราะฉะนั้นเรื่องคดีรับรองบัญชีกับคดีวินัยการเงินการคลังมันก็มีทั้ง ๒ ส่วนคู่กัน
ในแง่ของการดำเนินการของศาลบัญชี

เลขานุการ : คืออย่างนี้อาจารย์คมสัน เวลาพูดว่าคดีฝ่ายไหนเป็นคนฟ้องฝ่ายไหน คู่ความ
มันคือใคร คือมันต้องชัดแบบนี้ รับรองบัญชีใครเป็นคู่สู้กันระหว่าง คตง. กับใครครับ

นายคมสัน โพธิ์คง : ระหว่าง คตง. กับหน่วยงานครับ

เลขานุการ : คือจะให้หน่วยงานฟ้อง คตง. ได้ใช่ไหมครับ

นายคมสัน โพธิ์คง : ในเรื่องของการไม่รับรองบัญชี ใช่ครับ

เลขานุการ : ให้เขาอุทธรณ์ได้ใช่ไหมครับ เขาอย่างนั้นนะครับ

นายคมสัน โพธิ์คง : ครับ

ประธาน : มีท่านวิทยา ท่านพิสิฐ แล้วก็ท่านเดชอุดม

เลขานุการ : ผมทานโทษนิดเดียวท่านวิทยา เรื่องรับรองบัญชีหรือเปล่าครับ

ขอประเด็นนี้ให้จบนะครับ รับรองบัญชีนะครับ

นายวิทยา งานทวี : กราบเรียนท่านประธานและคณะกรรมการครับ ผมขอเพิ่มเติมที่ท่าน พิสิษฐุณะครับ แล้วก็ทางท่านคมสัน ก็คือว่าจริง ๆ แล้วคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินหรือหน่วยงานตรวจ เงินแผ่นดินปัจจุบันนี้จริง ๆ ในหลายส่วนทำงานในลักษณะของการตรวจสอบภายใน แต่ในลักษณะเดียวกัน มันควรจะมีความมาตรฐานที่จะแนะนำได้ ปัจจุบันนี้ผมขอหารือว่าที่ผ่านมาเวลาคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินหรือ ผู้ตรวจสอบเงินแผ่นดินไม่ทำหน้าที่ปกติใครเป็นผู้รับผิดชอบเพราะฉะนั้นในปัจจุบันนี้เหมือนบริษัทในตลาด หลักทรัพย์ที่ กกด. ไปกำหนดว่าจะต้องมีผู้ตรวจสอบ

ที่มีมาตรฐาน ถ้าหากว่าการตรวจสอบนั้นไม่มีคุณภาพแล้วก็ผิดพลาดหรืออะไร ผู้ตรวจสอบต้องรับผิดชอบ คราวนี้ผมอยากจะเรียนถามว่าที่ผ่านมาในองค์กรของรัฐในเมื่อการตรวจสอบไม่มีประสิทธิภาพนี้ใครรับผิดชอบ ปัจจุบันนี้ในอำนาจอย่างนี้คือไปตรวจสอบคนอื่นเขาได้ แต่ถ้าตัวเองละเลยแล้วปล่อยเกียร์ว่างนี้ใครจะต้อง รับผิดชอบ ผมก็เลยยังคิดว่าถ้าจะเป็นไปได้ นะครับ ในส่วนของการทำงานถ้าให้มีมาตรฐานที่ถูกต้องควรจะ Outsource เลียในหลาย ๆ อย่าง อย่างเช่นถ้ามีบริษัทที่มี Listed ในตลาดหลักทรัพย์ นี่ถือเป็นมาตรฐาน ต่าง ๆ ที่ควรที่เอามาใช้ในองค์กรของภาครัฐ

ก็ได้ เช่นปัจจุบันนี้ในส่วนของรัฐวิสาหกิจหรือหลาย ๆ ส่วนที่กำลังคิด Privatize ไปก็ได้ใช้สำนักงานตรวจสอบที่มี มาตรฐานดำเนินงาน ผมก็เลยอยากจะเรียนถามว่าถ้ามีองค์กรตรวจสอบทางการเงินแต่ปล่อยเกียร์ว่าง ให้เกิดปัญหาต่าง ๆ พร้อมทั้งยังไม่แนะนำให้เกิดประสิทธิภาพอย่างถูกต้องจริง ๆ แล้วนะครับ ผมเรียนตรง ๆ หน่วยงานนี้เป็นหน่วยงานที่สำคัญเลย เพราะเส้นเลือดของการทำงานมันผ่านสายการเงินทั้งนั้น ถ้าใครจับตรง นี้ได้ นะครับ รู้ทุกเรื่องที่เกิดขึ้น ถ้ามีมาตรฐานจริง ๆ แล้วไม่ใช่รอว่ามาเลือกปฏิบัติผมคิดว่าสามารถจะ ตรวจสอบได้ทุกกรณี และไม่ต้องไปตั้งหน่วยงานอิสระให้มากถ้าไม่จำเป็น ผมเลยอยากจะกราบเรียนว่าผม อยากจะเห็นว่าต้องปฏิรูปในส่วนของมาตรฐานของ สตง. และถ้าให้เป็นไปได้ผมอยากขออนุญาตเสนอว่าให้ Outsource และสร้างมาตรฐาน คตง. จริง ๆ คือสร้างมาตรฐานขึ้นมาแล้วหาคนอื่นเข้าไปทำ ถ้าไม่ปฏิบัติจะได้ ลงโทษ แต่ถ้าตัวเองปฏิบัติเองแล้วไม่ทำใครลงโทษครับ

เลขานุการ : กฎหมายเรื่อง Outsource มีอยู่แล้วนะครับ ปัจจุบันกฎหมายของ คตง. เรื่อง Outsource นี้มีอยู่แล้ว แล้วก็ทำได้ไม่ได้มีปัญหาอะไร

นายวิทยา งานทวี : ก็ขอให้มันปฏิบัติจริงเลยนะครับ เพื่อจะได้ดูแลให้มันเกิด มีประสิทธิภาพที่แท้จริงครับ

เลขานุการ : ได้ครับ เดี่ยวฝากอาจารย์คมสันไปบอก คตง. ครับ

ประธาน : ท่านเดชอุดม

นายเดชอุดม ไกรฤทธิ : ท่านประธานครับ กราบขอบคุณครับ ผม เดชอุดม ไกรฤทธิ กรรมการ เรื่องการรับรองบัญชีที่เสนอเข้ามาอยากถามนะครับว่ารับรองบัญชีอะไร มาตรฐานบัญชีอะไร บัญชีงบดุล กำไรขาดทุน มันมีมาตรฐานบัญชีของสหรัฐ เวลาเราอยู่ในตลาดหลักทรัพย์ถ้าจะไปเข้าตลาด หลักทรัพย์สหรัฐ แล้วของเราก็ยืมของเขามาใช้ตอนนี้อยู่ในตลาดหลักทรัพย์ ผมก็เลยสงสัยว่าถ้าหากว่าให้มา

ทำหน้าที่รับรองบัญชีด้วยมันจะยุ่งไปใหญ่ ผมสังเกตว่าเราพยายามเพิ่มเติมอำนาจให้กับหน่วยงานอิสระมากจริง ๆ แล้วเขาก็ไม่รู้มันครับว่าเขาจะเว้นปฏิบัติหน้าที่เขาผิดกฎหมายนะครับ อยากมีอำนาจกันนะ ไม่เข้าใจว่าทำไมต้องรับรองบัญชี อย่างที่ท่านกรรมการท่านเมื่อสักครู่นี้อภิปรายไป ก็คือทำหน้าที่เป็น Internal audit เท่านั้น ทำไมต้องรับรองบัญชี แล้วยิ่งมาตราหลัง ๆ ต่อมา ของอภิปรายต่อเนื่องนิดเดียว จะไปมีอำนาจฟ้องคดีด้วย มันอะไรกันครับ มันไม่มากเกินไปหรือ ที่ผมยังเป็นห่วงว่าพอเป็นองค์กฤษฎีการตามรัฐธรรมนูญที่ผมอภิปรายไว้อยู่ว่านี่แหละครับอยากมีอำนาจ เพราะฉะนั้นเวลาถูกฟ้องก็รับไปด้วยนะครับ เพราะว่าละเว้นปฏิบัติหน้าที่ครับ ขอขอบคุณ

ประธาน : เชิญท่านพิสิฐ

นายพิสิฐ ลี้อาธรรม : กราบเรียนท่านประธานที่เคารพ กระผม นายพิสิฐ ลี้อาธรรม อย่างที่ท่านเดชอุดมว่านะครับ คือจริง ๆ คตง. เราไม่น่าจะให้เขาทำหน้าที่ทับซ้อนกับงานของ ปปช. เขาไม่ได้มีหน้าที่ไปจับทุจริต ถ้ามีการตรวจพบก็ส่งต่อให้ทางหน่วยงานที่เขารับผิดชอบก็คือต้นสังกัด กิติ หรือ ปปช. กิติไปดำเนินการ เขาควรจะทำหน้าที่เป็นที่ปรึกษา แล้วก็ให้รับรองบัญชี ถ้าเห็นว่าบัญชีนั้นไม่เรียบร้อยก็ไม่รับรองก็ควรจะเป็นอย่างนั้น แล้วก็ให้ข้อเสนอแนะว่าหน่วยงานนั้นควรปรับปรุงระบบการเงินระบบบัญชีอย่างไรถึงจะให้มีประสิทธิภาพ หรือถ้าเห็นว่าการใช้จ่ายเงินไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของงบประมาณที่ตั้งไว้ก็มีข้อสังเกตขึ้นมา แล้วก็ให้ผู้รับผิดชอบนำไปพิจารณา ผมคิดว่าบทบาทนี้มีความสำคัญแล้วก็ควรจะต้องคงไว้ เพราะว่าอันนั้นเป็นงานที่ทุกวันนี้ผมคิดว่าผมคิดว่ามีการมองข้ามกันไปครับ

เลขานุการ : คือระบบเรื่องรับรองบัญชีมันเป็นระบบของฝรั่งเศส หมายความว่า คตง. ต้องไปตรวจบัญชีของผู้มีอำนาจจ่ายทุกกรณี อันนี้ระบบแบบนี้ คตง. ทำไม่ได้หรอกครับ ปัจจุบันก็ยังตรวจไม่ครบทุกองค์กรเลย เขียนไปก็ยังไม่ ผมขออนุญาตอย่างนี้ได้ไหมครับ ผมดูเสียงส่วนใหญ่ก็ยังไม่ค่อยเคลียร์เรื่องพวกนี้ ก็ยังมีเวลา เราต้องส่งให้ คตง. ท่านผู้ว่าเองท่านเสนอความเห็นมาเดี่ยวให้ท่านเสนอความเห็นมาแล้วจะไปเดิมทีหลังหรืออะไรก็ยังได้นะครับ เขาอย่างนั้นได้ไหมครับ เรื่องการรับรองบัญชี ขออนุญาตท่านวุฒิสภา และท่านวิทิตาครับ

รองศาสตราจารย์วุฒิสภา ต้นไชย : ท่านประธานครับ ผม วุฒิสภา กรรมการ
ผมขออภิปรายสนับสนุนความเห็นท่านพิสิฐครับ ขอภัยที่เอ่ยนามว่า ในหมวดคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน มันไม่ได้มีส่วนใดเลยที่เขียนนำหน้าหน้าหน้าที่ที่ชัดเจนของคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน

เลขานุการ : รับไว้แล้วครับ

รองศาสตราจารย์วุฒิสภา ต้นไชย : เพราะว่าพฤติกรรมในทางปฏิบัติเป็นผู้จับผิดมากกว่าเป็นผู้ส่งเสริมเรื่องระบบ เพราะฉะนั้นผมอยากให้เดิมตรงนี้ให้ชัดครับ

เลขานุการ : รับแล้วครับ เดี่ยวคงหาหรือกัน ๒ - ๓ คน จะเขียนคำอย่างไร แต่เรื่องอำนาจหน้าที่เดี่ยวจะเขียนให้ไปที่ไหน ท่านวิทิตาเชิญ

นายวิทยา งานทวี : คือผมอยากจะขออนุญาตเปรียบเทียบ ในส่วนบริษัทที่อยู่ในตลาดหลักทรัพย์เจ้าของบริษัทหรือว่ากรรมการผู้จัดการจะต้องเซ็นรับรองบัญชี พร้อมกับมีผู้ตรวจสอบมารับรอง ในหน่วยงานต่าง ๆ มันต้องมีผู้รับผิดชอบในการใช้งบประมาณ มันต้องมีการรับรองและต้องมีผู้ตรวจสอบเหมือนกัน คราวนี้ผมอยากจะถามว่าปัจจุบันนี้ในการตรวจสอบมันมีการเปิดเผยใหม่ว่ามันได้ดำเนินการหรือมีการประกาศเหมือนกับบริษัทที่จะต้องทำตามมาตรฐานของตลาดหลักทรัพย์ ผมเลยถามว่าในส่วนนี้เราสามารถที่จะให้เป็นกระบวนการเดียวกันได้ไหม ของภาครัฐและภาคที่เอกชนต้องทำตามมาตรฐานสากลที่บอกว่าต้องให้ Transparent หรือโปร่งใส ผมอยากจะหารือ ไม่ทราบที่ท่านพิสิฐพอจะชี้แจงได้ไหมครับว่าเรื่องนี้สามารถปฏิบัติได้ไหมเพื่อให้มันเป็นธรรมกับทางสังคม เพราะว่าภาคเอกชนต้องทำ ทำไมภาครัฐไม่ได้ปฏิบัติตามอย่างที่ว่านี้ครับ

นายพิสิฐ ลี้อาธรรม : ขออนุญาตท่านประธานครับ กระผม นายพิสิฐ ลี้อาธรรม ที่จริงหลักเดียวกันก็คือหลักความโปร่งใส หลักความโปร่งใสที่จะให้ผู้ปฏิบัติการไม่ว่าจะเอกชนหรือรัฐได้แสดงออกว่าสิ่งที่ดำเนินการไปในเรื่องของการใช้จ่ายเงินได้มีการลงบัญชีอย่างถูกต้อง เพราะฉะนั้นหลักนี้หลักเดียวกัน แต่มาตรฐานคนละมาตรฐานกัน เพราะว่ามาตรฐานบัญชีภาครัฐกับบัญชีเอกชนคนละมาตรฐานกัน ขณะเดียวกันบัญชีธุรกิจกับบัญชีของรัฐบาลก็คนละมาตรฐานกัน เพราะฉะนั้นจะมาเทียบเคียงกันในแง่มาตรฐานบัญชีคงจะไม่ได้ แต่ว่าหลักนี้หลักเดียวกัน แล้วก็มีผู้สอบบัญชีภายนอกที่มาสอบบัญชีบริษัทต่าง ๆ เขาก็ไม่ได้มีหน้าที่จะไปทำการไปฟ้องบริษัท เขาแค่มาตรวจจบแล้วก็มารับรองว่าบัญชีถูกต้องตามหลักบัญชีที่เป็นที่ยอมรับในมาตรฐานของบัญชีไทยหรือสากลก็แล้วแต่ฉันใด ในเรื่องของ สตง. นี้เช่นกัน เราก็ควรจะให้เรามาตรวจสอบบัญชีของหน่วยราชการ แล้วก็รับรองจบ ถ้าเห็นว่าถูกต้องตามมาตรฐานของบัญชีรัฐบาล แต่ถ้าเห็นว่าไม่ถูกต้องก็ไม่รับรอง แล้วก็ป็นหน้าที่ของผู้รับผิดชอบที่ต้องไปว่ากล่าวกันโดย ปปง. หรือว่าโดยหัวหน้าหน่วยงานที่ต้องไปเอาผิดกับผู้ที่ปฏิบัติการว่าทำไมไม่ถูกต้องตามหลักการใช้จ่ายเงิน

นายวิทยา งานทวี : ในกรณีของการที่ไม่รับรอง บริษัทมีปัญหาค่ะครับ ตลาดหลักทรัพย์จะเอาโทษบริษัททันที แต่ถ้ามีการรับรองโดยผู้ตรวจสอบ ถ้าเกิดมีปัญหามาผู้ตรวจสอบต้องรับผิดชอบร่วมกับบริษัทนะคะครับ นี่คือส่วนต่าง แล้วผมเรียนถามว่าในกรณีในภาครัฐสามารถที่จะเปิดเผย เช่น ประกาศทางหนังสือพิมพ์ในเรื่องของการใช้งบประมาณตามฝ่าย หรือตามส่วน หรือตามกระทรวงจะเป็นไปได้ไหมครับ เพื่อให้มันมีความโปร่งใสชัดเจน ตามที่ท่านได้พูด หรือทำเป็นโบรชัวร์ ที่จะต้องแสดงออกประจำปี Annual report อย่างนี้เป็นไปได้หรือเปล่าครับ

นายพิสิฐ ลี้อาธรรม : ที่จริงรายงานเหล่านั้นมีปรากฏอยู่ในรัฐสภาอยู่แล้วครับ เพราะว่าหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งหมดต้องนำเสนอรัฐสภาเพื่อทราบ เพราะฉะนั้นรายงานเหล่านั้นหาได้ อยู่แล้วครับ

เลขานุการ : ในหมวดว่าด้วยการเงินการคลังเราก็จะพยายามมีกฎหมายว่าด้วยการเงินการคลังภาครัฐ ความจริงถ้ามีผู้รู้ไปช่วยกันร่างกฎหมายฉบับนี้ แล้ววางระบบการเงินภาครัฐ

ให้ดีโดยเฉพาะระบบบัญชีประเทศไทยก็จะดีขึ้นเรื่อยๆครับ มีท่านคมสันครับท่านประธานขออนุญาต

นายคมสัน โพธิ์คง : มี ๒ ประเด็น ประเด็นหนึ่งก็คือว่า ระบบการตรวจสอบโดย คตง. เอง มันไม่ใช่เรื่องของ Internal audit ไม่ใช่เรื่องของการตรวจสอบภายใน เพราะฉะนั้นระบบของ คตง. มันก็ต้องมีความเป็นเอกเทศคือเรื่องของการตรวจสอบภายในอยู่พอสมควร สำหรับในร่างที่ได้เสนอมานี้ มาตรา ๒๕๓ มันจะขาดในเรื่องของอำนาจหน้าที่อยู่พอสมควร ซึ่งจะแตกต่างกับองค์กรอื่น การเขียนอาจจะเขียนในรูปแบบของเก่าตามรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ ผมอยากให้ความชัดเจนในเรื่องของการกำหนดอำนาจหน้าที่ด้วยในเอกสารที่นำเสนอมา มี มาตรา ๒๕๓/๑ จะมอบให้ฝ่ายเลขานุการไปพิจารณาที่จะกำหนดอำนาจหน้าที่ลงในร่างนี้ด้วยครับ

เลขานุการ : ครับ ก็จะไปร่างแบบที่ท่านพิสิฐกับท่านวุฒิสภาแนะนำ และดูประกอบกับ มาตรา ๒๕๓/๑ ที่นั่นมา ท่านประธานขออนุญาตท่านสดศรีด้วย

นางสดศรี สัตยธรรม : ขอบพระคุณค่ะ ดิฉัน สดศรี สัตยธรรม คือไม่ค่อยรู้เรื่องเกี่ยวกับเรื่อง การบัญชีอะไรเท่าไร คำว่า ตรวจสอบบัญชีกับชำระบัญชี เหมือนกันหรือเปล่านั้น เพราะว่าอันนี้มันมีพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง มาตรา ๖๘ เขาให้สำนักงานตรวจเงินแผ่นดินเป็นผู้ชำระบัญชีของพรรคการเมืองให้เสร็จสิ้นภายใน ๖ เดือน อันนี้มันเป็นภารกิจที่รวมอยู่ในนี้หรือเปล่า เพราะว่าถ้าไม่รวมจะได้ปรับแก้เกี่ยวกับกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญต่อไป

เลขานุการ : อาจารย์พิสิฐช่วยหน่อยได้ไหมครับ

นายพิสิฐ ลี้อาธรรม : กราบเรียนท่านประธานที่เคารพ กระผม นายพิสิฐ ลี้อาธรรม ตรวจสอบบัญชีคือไปตรวจว่าสิ่งที่ทำอยู่ถูกต้องตามมาตรฐานบัญชีหรือไม่ ส่วนชำระบัญชีก็คือไปล้างไปทำให้เลิก อย่างกรณีนี้ก็เขาจะยุบพรรค เพราะฉะนั้นเงินที่เขามีอยู่จะต้องแบ่งสรรปันส่วนคืนผู้ถือหุ้นหรือว่าผู้เกี่ยวข้องอย่างไร เพราะฉะนั้นการชำระบัญชีก็ไปทำหน้าที่ดูแลให้การยุบพรรคหรือว่าการยกเลิกอันนั้นมันเกิดขึ้นอย่างถูกต้อง

เลขานุการ : จบแล้วครับท่านประธานครับ

นายไพบุลย์ วราหะไพฑูรย์ : ผมมีประเด็นนิดเดียว

เลขานุการ : ครับ

นายไพบุลย์ วราหะไพฑูรย์ : กราบเรียนท่านประธานที่เคารพ ผม ไพบุลย์ วรคดี ที่อ้างเรื่องการสรรหาการเลือกมาตรา ๒๒๐ เมื่อเข้าสู่ผู้ตรวจการแผ่นดินแล้วก็ไปแล้วว่า ประธานศาลรัฐธรรมนูญ มาแทนประธานองค์กร หลักการเดียวกัน

เลขานุการ : แล้วเดี๋ยวจะไปโยงครับ คงไม่ใช่มาตรา ๒๒๐ ฝ่ายเลขานุการไปครับ

จบครับท่านประธานครับ

ประธาน : สำหรับการประชุมช่วงนี้ก็ไว้เพียงเท่านี้ละครับ กกต. ก็คงเรื่องยาว แล้วก็มี กกต. อยู่ ๒ ท่าน ขอประชุมช่วงบ่ายนี้บ่าย ๒ โมง ท่านสุพจน์มีอะไรครับ

นายสุพจน์ ไข่มุกด์ : ท่านประธานครับ ขอแถมนิดหนึ่ง ไม่ใช่เรื่องข้อเท็จจริงหรือ

ข้อกฎหมายหรือกติกาคือ เป็นข้อความนิยมน้อยครั้ง คือผมดูในองค์กฤษฎีตามรัฐธรรมนูญ เขาใช้คำว่า คุณสมบัติอันหนึ่งคือว่า มีความซื่อสัตย์สุจริตเป็นที่ประจักษ์ ทุกองค์กร ยกเว้น คตง. ซึ่งใช้คำว่า เป็นอิสระ เป็นกลาง อันนี้มันมีมาตรฐานอะไรที่ใช้คำว่า อิสระและเป็นกลาง แล้วก็ความซื่อสัตย์สุจริตเป็นที่ประจักษ์นี้ครับ แล้วก็อีกคำหนึ่งคำว่า จริยธรรมและคุณธรรม หายไปไหน เพราะว่ามันมีหมวด ๑๓ ที่เกี่ยวกับ จริยธรรมและคุณธรรม ฉบับนี้อาจจะเรียกว่าเป็นฉบับจรรยาบรรณ ผมขออนุญาตที่ไม่เอ่ยนามสกุล คือท่านจรัญ แล้วก็จริยธรรม ก็เป็น จรรยาบรรณ นะครับ ขอขอบคุณครับ

ประธาน : ขอเชิญรับประทานอาหารนะครับ บ่าย ๒ โมงเข้ามาอีก

(พักรับประทานอาหาร)

ประธาน : ต่อเนื่องจากเมื่อเช้านี้ครับ แต่ก่อนที่จะเริ่มประชุมนี้ผมอยากเรียนให้ทราบ ๒

เรื่อง

เรื่องที่ ๑ สักพักหนึ่งถ้าเจ้าหน้าที่มาบอกผมจะออกไปพบกับพระ คือถ้าไม่ออกไปพบท่านก็อยู่ที่นี่ ก็จะออกไปพบแล้วก็ไปพูดจากับท่าน แล้วก็รับหนังสือท่านมา

เรื่องที่ ๒ คือว่า ตั้งแต่บ่าย ๓ โมง ทางรายการของอาจารย์เจิมศักดิ์เขาจะขอถ่ายภาพจากในห้องประชุมเพื่อที่จะถ่ายทอดไปที่สงขลา แล้วที่นั่นเขาจะมีกระตุ้ตาม ในเรื่องนี้ผมคิดว่าท่านประธานกรอบที่ ๑ ที่ ๒ ที่ ๓ ขอให้ช่วยชี้แจงด้วยในประเด็นกระตุ้ที่สอบถามมา แต่เนื่องจากว่าห้องที่จะถ่ายทอดมีอีกห้องหนึ่งชั้น ๒ เขาเตรียมการไว้ที่นั่น มีทั้งทีวี มีอะไรต่าง ๆ เพราะฉะนั้นอยากจะให้ท่านโฆษกรองโฆษก ลองประสานอยู่กับทางฝ่ายผู้สื่อข่าวข้างบน แล้วก็กระตุ้ไหนเป็นอย่างไร แค่นั้น ท่านประสานกับกรอบ ๑ กรอบ ๒ กรอบ ๓ ให้ช่วยชี้แจงที่นะครับ แต่ถ้าหากว่าเรื่องทางอะไรที่มันยังไม่เป็นข้อยุตินี้เราก็คงบอกประชาชนเขาไปก็เท่านั้นเองนะครับ

ที่นี้เมื่อที่นี้ผมคิดว่าท่านประพันธ์ ท่านสดศรี ท่านจะไปทานอาหารที่ชลบุรีคิดว่าจะมาเข้าจะได้เข้าเรื่อง กกต. ท่านขอให้ท่านเลขาดำเนินการเรื่องต่อไปครับ

เลขานุการ : มาตรา ๒๕๔ เป็นคำเดิมนะครับ ขออนุญาตไม่อ่านได้ไหมครับ อ่านได้ไหมครับ

มาตรา ๒๕๕ ฝ่ายเลขาจะขออนุญาตว่าเนื่องจากองค์กฤษฎีอื่นแล้วก็ศาลไม่ได้เขียนแจกแจงรายละเอียด มาตรา ๒๕๕ เป็นเรื่องคุณสมบัติและลักษณะต้องห้าม มาตรา ๒๕๗ กับมาตรา ๒๕๘ ลักษณะต้องห้ามหรือลักษณะที่ดำรงตำแหน่งอื่น ๆ แล้วก็มาตรา ๒๕๙ เรื่องการพ้น ขออนุญาตเอา ๓ มาตรานี้ ซึ่งปกติไม่ได้เขียนในองค์กฤษฎีอื่นไปผนวกรวมกันนะครับ น่าจะได้ครับ ผมไปมาตรา ๒๕๔ มาตรา ๒๕๕ มาตรา ๒๕๖ นี้ก็กระบวนกฤษฎีตามปกติ จะไปล้อเรื่องการสรรหาตามปกติ ท่านประพันธ์ครับ

นายประพันธ์ นัยโกวิท : ขอขอบคุณท่านประธาน ท่านเลขา ผม ประพันธ์ นัยโกวิท

กรรมาธิการ ผมมารอท่านประธานบ่ายโมง ๔๕ แล้ว กลัวจะเป็นแบบท่านวิชาครับ ไปสัมภาษณ์เข้ามาเข้าไป ๕

นาที่ ผ่านไป ๒ มาตราแล้ว ผมก็มาตั้งแต่บ่ายโมง ๔๕ ขอบพระคุณครับ คือในร่างมาตรา ๒๕๖ ในศาลรัฐธรรมนูญ การสรรหาจากคณะกรรมการสรรหา ใน (๑) เป็นจากคณะกรรมการสรรหาใช้สามในสี่ใช่ไหมครับ ที่นี้ตอนที่วุฒิสภาไม่เห็นชอบจะยืนยันนี้ในส่วนของสรรหาที่ใช้เหมือนกันใช่ไหมครับเป็นมติเอกฉันท์

เลขานุการ : ครับ

นายประพันธ์ นัยโกวิท : แต่ถ้ามหากว่าเป็นที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาเขาใช้สองในสามเหมือนเดิม ตามนี้ใช้สองในสามนะครับ

เลขานุการ : ครับ

นายประพันธ์ นัยโกวิท : ก็ต้องไปแก้ในร่าง (๕) นะครับ

เลขานุการ : ครับ ไปลิสศาลรัฐธรรมนูญนะครับ เหมือนศาลรัฐธรรมนูญนะครับ

นายประพันธ์ นัยโกวิท : ถ้าคณะกรรมการสรรหามีมติเป็นเอกฉันท์นะครับ ที่นี้ในประโยคสุดท้ายคำว่า (๕) ที่ว่า ให้ส่งให้ประธานวุฒิสภาเพื่อดำเนินการตาม (๕) ต่อไป น่าจะเป็น (๔) หรือเปล่าครับ หรืออย่างไรครับ พิมพ์ผิดหรือเปล่าครับ

เลขานุการ : ถูกต้องครับ

นายประพันธ์ นัยโกวิท : เป็น (๔) นะครับ

เลขานุการ : บรรทัดสุดท้าย ท่านคมสันเชิญ

นายคมสัน โพธิ์คง : กราบเรียนท่านประธานครับ ผม คมสัน โพธิ์คง กรรมการ ผมขออนุญาตไปที่มาตรา ๒๕๔ หนึ่ง คือในมาตรา ๒๕๔ การเขียนเรื่องคณะกรรมการการเลือกตั้งเขียนแต่ในเรื่องของตัวประธานแล้วก็ตัวจำนวน แล้วก็เขียนคุณสมบัติไว้สั้น ๆ คือมีความเป็นกลางทางการเมืองและมีความซื่อสัตย์สุจริตเป็นที่ประจักษ์ โดยไม่ได้เขียนเรื่องการเป็นผู้ชำนาญหรือประสบการณ์ในชั้นใดได้เลย ผมคิดว่าตรงนี้เป็นประเด็นสำคัญนะครับท่านประธาน เพราะว่าถ้าพิจารณาจากองค์ประกอบของคณะกรรมการการเลือกตั้งในอดีต รวมทั้งชุดปัจจุบันจะเห็นว่ามีความแตกต่างกันในแต่ละช่วง แต่ละยุคอยู่พอสมควร ในยุคแรกจะพบว่ากรรมการการเลือกตั้ง ๕ ท่าน เป็นนักกฎหมาย ๓ ท่าน มาจากศาล มาจากศาล ๓ ท่าน แล้วก็เป็นผู้บริหารระดับสูง ๑ ท่าน แล้วก็เป็นผู้แทนขององค์การเอกชน ๑ ท่าน ซึ่งชุดแรกก็ได้รับการยอมรับพอสมควรเลย เพราะว่ามีองค์ประกอบซึ่งโดยบังเอิญครบถ้วนทั้งหมดของการดำเนินการในเรื่องของการจัดการเลือกตั้ง คือผู้ที่มีความรู้ในด้านกฎหมายอย่างครบถ้วนทั้ง ๓ ท่าน เป็นอดีตตุลาการ แล้วก็ผู้บริหารที่มีความรู้เรื่องการเลือกตั้งดี แล้วก็ผู้แทนองค์การเอกชนที่มาช่วยร่วมในการตรวจสอบการเลือกตั้งอีก ๑ คน พอมาชุดที่ ๒ ก็พบว่า เป็นนักกฎหมาย ๑ ท่าน แล้วก็เป็นผู้บริหาร ๔ ท่าน ซึ่งก็เกิดปัญหาในเรื่องของการวินิจฉัยในเชิงประเด็นข้อกฎหมายค่อนข้างมากในการใช้อำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้ง แล้วก็ในส่วนของผู้แทนองค์การเอกชนไม่มี ทำให้ช่วงในยุคที่ ๒ ในส่วนของการตรวจสอบหรือการช่วยเหลือตรวจสอบโดยองค์การเอกชนนั้นไม่เคยปรากฏอยู่ในชุดของกรรมการการเลือกตั้งชุดที่ ๒ ในชุดที่ ๓ จะพบว่า เป็นผู้พิพากษาทั้ง ๔ ท่าน เป็นอัยการ ๑ ท่าน ต้องขอประทานโทษที่จะต้องกล่าวถึงนะครับ ผมคิดว่าองค์ประกอบตอนชุดหลังก็เป็น

นักกฎหมายทั้งหมด องค์ประกอบชุดที่ ๒ ก็เป็นนักบริหารค่อนข้างมาก ผมคิดว่าองค์ประกอบในชุดแรกมันมีการถ่วงดุลกันโดยธรรมชาติพอสมควร ก็คือมีผู้พิพากษาซึ่งเป็นตุลาการ ๓ ท่าน เป็นผู้บริหาร ๑ ท่าน แล้วก็เป็นผู้แทนองค์การเอกชนที่มาช่วยตรวจสอบการเลือกตั้งอีก ๑ ท่าน ผมคิดว่าองค์ประกอบในแบบชุดแรกค่อนข้างจะมีความเหมาะสมในของกระบวนการจัดการของคณะกรรมการการเลือกตั้งอยู่ เนื่องจากมีองค์ประกอบหลาย ๆ ด้านเข้ามาช่วย เพราะงานของคณะกรรมการการเลือกตั้งไม่ได้เพียงแค่เรื่องของการวินิจฉัยในเรื่องของการทุจริตการเลือกตั้งเท่านั้น มีเรื่องของการบริหารจัดการเลือกตั้ง เรื่องของการตรวจสอบการเลือกตั้ง และต้องอาศัยการมีส่วนร่วมจากภาคส่วนต่าง ๆ ทั้งในภาครัฐและภาคเอกชน แล้วก็ต้องอาศัยการชี้ขาด เพราะฉะนั้นผมอยากจะเสนอว่าคุณสมบัติที่ต่อคำว่า ซึ่งพระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งจากผู้มีความชำนาญและมีประสบการณ์ด้านการบริหาร ด้านกฎหมาย แล้วก็เป็นผู้แทนองค์การเอกชน แล้วก็ใช้ข้อความเดิมคือ ผู้มีความเป็นกลางทางการเมือง แล้วก็มีคุณสมบัติสุจริตเป็นที่ประจักษ์ คือจะสร้างองค์ประกอบในลักษณะที่จะสามารถทำงานในส่วนของคณะกรรมการการเลือกตั้งได้ ส่วนสัดส่วนไหนจะมากกว่ากัน เช่น นักกฎหมายจะมากกว่ากัน ในส่วนนี้ผมคิดว่าไปกำหนดเพิ่มในกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญได้ครับ

เลขานุการ : เอาประเด็นนั้นะครับ

ประธาน : เชิญท่านประพันธ์

นายประพันธ์ นัยโกวิท : ขอบพระคุณท่านประธาน ผม ประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ

ความจริงคุณสมบัติของคณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นองค์กรอิสระองค์กรเดียวที่เปิดกว้างที่สุด คือไม่ต้องเป็นอธิบดี ไม่ต้องเป็นอะไรทั้งสิ้นเลย ท่านดูในมาตรา ๒๕๕ คือเปิดกว้างที่สุด แม้กระทั่งเอกชนชาวบ้านที่ไหนก็ได้ก็เป็นได้ คือเขาต้องการให้แบบว่าหน่วยงานนี้ให้ทุกคนประชาชนมีโอกาสเข้ามา ที่นี้การสรรหาใครจะเข้ามา ก็อยู่ที่คณะกรรมการสรรหาซึ่งจะมีอยู่ ๒ ส่วน ท่านก็จะเห็นได้แล้ว อันนี้เป็นหลักการเดิมตั้งแต่แรกอยู่แล้ว คือส่วนหนึ่งเป็นคณะกรรมการสรรหา อีกส่วนหนึ่งตั้งโดยที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา ซึ่งท่านสามารถจะตั้งใครก็ได้อยู่แล้ว จะเป็นรัฐศาสตร์ นิติศาสตร์ สังคม แม้กระทั่งชาวบ้าน ขอให้แค่จบปริญญาตรีเท่านั้น แล้วอายุ ๔๐ เป็นได้หมดทุกคน ผมว่าไม่ว่าชุด ๑ ชุด ๒ การแต่งตั้งก็โดยวิธีการอันเดียวกันทั้งหมด ที่ท่านพูดนั้นะครับ ไม่ว่าจะชุดแรก ชุดสอง ** คนข้างนอกมา คือเขาเปิดกว้างมากครับ

ประธาน : ท่านสดศรีครับ

นางสดศรี สัตยธรรม : กราบเรียนท่านประธานนะคะ เฉอญติฉินเป็น กกต. ชุดที่ ๓ ซึ่งจะว่ามีข้อตำหนิตั้งตรงที่ว่าเป็นตุลาการเข้ามา ๔ คน แต่ขอกราบเรียนให้ทราบว่าในการสมัครเข้าเป็น กกต. ซึ่งศาลฎีกาดำเนินการตามมาตรา ๑๓๔ (๑) และ (๒) ศาลฎีกาได้เปิดกว้างมากกว่าผู้ที่มีคุณสมบัติเหมาะสม คือตามที่ไม่ต้องห้ามสามารถสมัครเข้ามาได้ ปรากฏว่าในคราวที่ดิฉันได้ปรากฏว่าผู้ที่สมัครเข้ามามีทั้งหมด ๔๔ คน ซึ่งมาจากหลายหลากอาชีพมาก เป็นทั้งวุฒิสมาชิกเก่า เคยเป็น กกต. เก่าก็มี ซึ่ง กกต. ชุดแรกท่านก็สมัครเข้ามา จากการคัดเลือกที่เหลือ ๑๐ คน กกต. ชุดแรกก็ได้เข้ามาถึง ๒ คน รวมทั้งก็มีหลายหลากอาชีพก็อย่างที่ว่าจะ คือมีทั้งผู้พิพากษา แล้วก็มีทั้ง ส.ว. เก่า ซึ่งท่านก็คงรู้ทราบแล้วก็รู้จักชื่อดีหลายท่าน แต่ด้วยเป็นเพราะจรรยาบรรณอย่างไรก็ไม่ทราบที่พวกดิฉันเหลือมา ๕ คน ซึ่งเกิดมาจากผู้พิพากษาถึง ๔ คน แล้วมีอัยการมา ๑ คน

ซึ่งไม่ใช่ความผิดของ ๕ คนที่เข้ามาเลย แต่เป็นการคัดสรรของ ส.ว. ซึ่งเราก็มั่นใจว่าเราไม่เคยวิ่งเต้น แล้วไม่เคยที่จะมีการล็อบบี้อะไรกับ ส.ว. ชุดนี้ เพราะไม่รู้จัก เราก็ได้มาด้วยความบริสุทธิ์ทุกอย่าง ตอนนี้อาชีพอะไรนี้เราก็มีการเปิดกว้างไว้เรียบร้อยหมดแล้วว่าทุกคนมีสิทธิที่จะเข้าไปถ้าคุณสมบัติไม่ต้องห้าม เมื่อมีคุณสมบัติไม่ต้องห้ามเราก็มีการเลือกตั้งโดยที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา ซึ่ง ณ ที่นี้ก็ท่านอยู่ ๒ ท่าน ๒ ท่านที่อยู่ในองค์ประกอบของที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา แล้วก็คงทราบดีว่าเราไม่มีการล็อบบี้กัน เราเข้ามาด้วยความโปร่งใสทุกอย่าง อาชีพก็ไม่ได้มีการขัด ก็ช่วยไม่ได้ที่ว่าคัดออกมาแล้วจะเป็นผู้พิพากษาถึง ๔ คน แล้วก็อัยการ ๑ คน อันนี้เราไม่ได้ปิดกันในเรื่องอาชีพ แล้วก็เป็นเรื่องที่ทุกท่านก็มีสิทธิที่จะสมัคร มี NGO เข้ามาเยอะในตอน ๔๔ คน มีทั้งอาจารย์มหาวิทยาลัยธรรมดาหลายท่านที่เข้ามา แต่ก็ไม่ทราบว่าทำไมถึงไม่ได้ ทั้ง ๆ ที่เราก็ไม่คิด จริง ๆ แล้วที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาไม่มีการเล่นพวก แล้วก็ไม่ได้เคยคิดว่าจะต้องเอาเฉพาะผู้พิพากษาเท่านั้นที่มาเป็น กกต. ก็ทราบเรียนข้อเท็จจริงแค่นี้ค่ะ ขอบขอบคุณค่ะ

เลขานุการ : ผมอย่างนี้ได้ไหมครับ คือเรื่องนี้เรื่องใหม่แล้วไม่มีประเด็นอะไร ผมเข้าใจว่าก็ไม่ได้ตั้งประเด็นไว้ตั้งแต่แรก เอาตามเดิมนะครับ ผมยังเข้าใจว่าทั้ง ๓ ชุด มันก็ได้มาอย่างนี้แหละครับ แล้วเปิดกว้างไว้มันก็ดีกว่าไปจำกัด ท่านนุรักษ์เชิญครับ

นายนุรักษ์ มาประณีต : คือผมจะขออธิบายนิดหนึ่งนะครับ ในชุดแรกนี้

เลขานุการ : มันจะยาวท่านนุรักษ์ ขออนุญาต ท่านเห็นตรงกับผมหรือเปล่า

ท่านโฆษณิดเดียว

นายนุรักษ์ มาประณีต : ตรงครับ คือตรงนี้แหละครับ ชุดแรก ๕ นี้ะครับ

เลขานุการ : อย่าอธิบายเลยครับ ผมก็ขออาจารย์คมสันไว้แล้วว่าจะได้ผ่านไป

มันง่าย ได้ไหมครับ ท่านศรีราชาว่าอย่างไรครับ จะให้กำหนดหรือไม่ให้กำหนด เชิญท่านคมสัน

นายคมสัน โพธิ์คง : คืออย่างนี้ครับ ขออนุญาตสั้น ๆ คือจริง ๆ ผมไม่ได้ตำหนิว่า กกต. ชุดนี้จะมาโดยอย่างไร แต่ผมกำลังเสนององค์ประกอบที่เหมาะสมในการที่จะได้คนมาทำหน้าที่ว่าควรจะมีสัดส่วน ๓ คน

นางสดศรี สัตยธรรม : ขอโทษนะค่ะ เขาเปิดกว้างไว้แล้วนะ อาชีพอะไรก็ได้

นายคมสัน โพธิ์คง : คือมันกว้างไปครับ ก็ควรจะมีส่วนบางส่วนเข้ามาด้วย

เท่านั้นเอง

เลขานุการ : พอแล้วครับ ผ่านนะครับ เสียงส่วนใหญ่ไม่เอาะครับ ให้คงตามเดิ

นะครับ

นายคมสัน โพธิ์คง : เดี่ยวนะครับ ท่านอาจารย์แน่ใจหรือว่าเขาไม่เอา

ประธาน : อันนี้ไม่ใช่ให้ท่านคมสันพูด ผมจะให้ท่านนุรักษ์พูด

นายนุรักษ์ มาประณีต : ขอบขอบคุณครับท่านประธานครับ คือในปี ๒๕๔๐ ถ้าเราสังเกตดูว่าจะให้ศาลฎีกาเลือกมา ๕ คน แล้วก็สรรหาอีก ๕ รวมเป็น ๑๐ แล้วให้วุฒิสภาเลือก ๕ วัตถุประสงค์ก็คือตามเจตนารมณ์คือต้องการให้มีนักกฎหมายส่วนหนึ่ง คือศาลฎีกาเลือกก็จะมีนักกฎหมายเข้ามา แล้วก็อีกส่วนหนึ่ง

ก็จากผู้ที่ไม่ได้จบทางด้านกฎหมาย แต่มีความรู้ทางด้านทางปกครองหรืออะไร ในชุดแรกมันก็จะมาอย่างสมดุล ก็ไม่มีปัญหา มีนักกฎหมายด้วย มีไม่ใช่กฎหมาย มีทางฝ่ายปกครองด้วย แต่พอชุดที่ ๒ ซึ่งไม่ปกติ เพราะว่าทางศาลฎีกาก็ส่งมา ๕ คน ทางคัตสรรก็เลือกมา แต่วุฒิสภาซึ่งเราก็ทราบว่าเป็นอย่างไร เขาก็ไม่คัดเอาผู้พิพากษาเข้าไปเลย จะไม่มีเลย มันเลยมีปัญหา ที่เรามาบัญญัติตามมาตรานี้ให้ทางศาลฎีกา ๒ คน ก็เชื่อว่าจะเป็นนักกฎหมายแน่นมา ๒ คน อีก ๓ คน ที่เปิดให้สรรหา มันก็เป็นโดยอัตโนมัติของมันแล้วว่าจะไม่ใช่ผู้พิพากษาเข้ามา เพราะฉะนั้นมันจะสมดุลกันอยู่พอดี ผมที่จะขออธิบายว่าตรงนี้มันดีอยู่แล้ว มันมีเหตุผลอยู่อย่างนี้ครับ เพราะฉะนั้นอีก ๓ คนที่มา ผมเชื่อว่าไม่ใช่กฎหมายแล้ว จะเป็นผู้ที่มีความรู้ จะเป็นฝ่ายปกครองหรืออะไรที่บริหารทางการเลือกตั้งหรืออะไรมา มันจะสมดุลของมันอยู่อย่างนี้ครับ

เลขานุการ : ขอบคณท่านนุรักษ์ครับ

ประธาน : ผมว่าน่าจะผ่านไปได้แล้วครับ

นายวิจิตร สุระกุล : ขอผมนิดเดียวท่านประธานครับ กราบเรียนท่านประธานที่เคารพครับ ผม วิจิตร สุระกุล คือ กกต. ถึงอย่างไร ๆ ก็แก้ไม่ได้อยู่แล้ว แก้ไม่ได้อยู่แล้ว มันต้องผ่านอยู่ดี แต่ขอเรียนว่า กกต. มันเป็นงานซึ่งผิดธรรมชาติ ผิดธรรมชาติอยู่ตั้งแต่เริ่มปี ๔๐ แล้ว ไม่มีที่ไหนเขาตั้ง กกต. ขึ้นมาแล้วก็ควบคุมการเลือกตั้งทั่วประเทศ เขาใช้หลักการว่าหน่วยงานไหนที่ทำงานเกี่ยวกับทะเบียนราษฎร ให้หน่วยงานนั้นเป็นผู้ดูแลงานการเลือกตั้ง อันนี้ในยุโรป และยุโรปก็เหมือนกัน ในมาเลเซียก็เหมือนกัน มีคนเข้าใจผิดว่ามาเลเซียมีคณะกรรมการการเลือกตั้งโดยเป็นอิสระ ไม่ใช่ครับ นี่น้องชายอาภรณ์ครับ ส่งมาให้ผม กรรมการตั้งในมาเลเซียประกอบด้วยบุคคล ๕ คน ๓ คน เป็นสมาชิกมาจากที่อื่น ประธาน รองประธาน แล้วก็อาจเป็นผู้แต่งตั้งเองนะครับ ด้วยความเห็นชอบของเจ้าผู้ครองนครทั้ง ๑๓ รัฐ แล้วก็ทำงานร่วมกับรัฐบาล ไม่ใช่ทำงานเป็นอิสระ และเป็นที่ปรึกษาของรัฐบาล รัฐบาลจะให้ทำอย่างไร กรรมการเลือกตั้งจะให้รัฐบาลแก้ไขกฎหมายอะไรต่ออะไรต้องทำงานร่วมกันหมด ของเรามีแห่งเดียวที่ว่าเป็นอิสระ ขอบคุณครับ

เลขานุการ : มาตรา ๒๕๔ ผ่านนะครับ มาตรา ๒๕๕ ผ่านนะครับ เมื่อกี้พูดไปแล้ว มาตรา ๒๕๖ ท่านประพันธ์ตั้งข้อสังเกต

รองศาสตราจารย์ศรีราชา เจริญพานิช : ขออนุญาตมาตรา ๒๕๕ หน่อยครับ

เลขานุการ : มาตรา ๒๕๕ จะย้ายไปนะครับอาจารย์ครับ จะไปเขียนอิงกับมาตรานั้น มาตรา นี้ของศาลรัฐธรรมนูญครับ ท่านมีอะไรครับ

รองศาสตราจารย์ศรีราชา เจริญพานิช : ผมขอตั้งข้อสังเกตนิดเดียวก็แล้วกันครับ คือเรื่อง ของ (๕) ผมคิดว่ามันน่าจะใช้ว่า ไม่เป็นหรือไม่เคยเป็น แต่เดิมนี่ครับ (๖) มันมีอยู่แล้วครับ หรืออาจจะเขียน (๖) ก็ได้ ถ้าเมื่อมันไม่เป็นและไม่เคยเป็นเหมือนกัน แล้วส่วน (๗) อาจจะเรียง Wording อาจจะเรียงตำแหน่งเสียใหม่ให้เหมือนกับที่ท่านไพบุลย์เคยตั้งข้อสังเกต

เลขานุการ : ไม่เคยเป็น มันแข็งไปครับ ขอเอาตามเดิมได้ไหมท่านศรีราชา ตั้งเป็นข้อสังเกต ได้ไหมครับ นี่ตามเดิมเขานะ ท่านพิสิฐครับ

นายพิสิฐ ลีอาธรรม : กราบเรียนท่านประธานที่เคารพ กระผม นายพิสิฐ ลีอาธรรม ใน (๒) ของมาตรา ๒๕๕ มีเขียนว่า ในวันเสนอชื่อ แต่ที่อื่นในรัฐธรรมนูญไม่มีการเขียนในลักษณะนี้ ผมเลยไม่แน่ใจว่ามีความแตกต่างกันอะไรหรือเปล่า ถ้าไม่ต่างก็ไม่จำเป็นต้องเขียนให้มันต่างกัน

เลขานุการ : รับไว้ นะครับ เดี่ยวไปดู นะครับ ท่านคมสัน

นายคมสัน โพธิ์คง : คือผมอยากให้บันทึกไว้ในเจตนารมณ์ในเรื่องของมาตรา ๒๕๔

เลขานุการ : ได้ครับ

นายคมสัน โพธิ์คง : ว่าถ้าเป็นสรรหาต้องจัดองค์ประกอบให้ได้ครบตามการทำงานของ กกต. ให้ได้

เลขานุการ : ได้ครับ จริง ๆ ควรกระจาย หลักนั้นมันถูกอยู่แล้วครับ ที่กรรมการหลายท่าน พยายามอธิบายว่ามันน่าจะกระจาย มาตรา ๒๕๖ ผมผ่าน นะครับ มาตรา ๒๕๗ ได้อธิบายแล้ว นะครับ จะไป อิง นะครับ อาจารย์วุฒิสารมาตราเท่าไรครับ

รองศาสตราจารย์วุฒิสาร ตันไชย : นิดเดียวครับท่านเลขา มาตรา ๒๕๕ (๖) ตกลงไม่ได้ คำว่า ไม่เคยเป็น ไซใหม่ครับ คือความหมายจริง ๆ คือไม่เป็นในปัจจุบันหรือไม่เคยเป็นมาไม่น้อยกว่าห้าปีไซใหม่ ครับ ต้องใส่ ไม่ ใหม่ครับ มันจะคล้าย ๆ กับมาตราอะไรที่ผ่านมา

เลขานุการ : อาจารย์วุฒิสารหมายความว่า พรรคไหน มันเขียนว่า ไม่เป็นหรือเคยเป็น ไซใหม่ ครับ น่าจะมี ไม่ ทั้ง ๒ ที่ไซใหม่ครับ อาจารย์วุฒิสารหมายถึงอย่างนั้น ฝ่ายเลขาก็เช็คหน่อย นะครับ

รองศาสตราจารย์วุฒิสาร ตันไชย : เพราะเจตนาเราคือห้ามไซใหม่ครับ

เลขานุการ : คือไม่มันขยายทั้งเป็นและเคยไซใหม่ครับ เคยเป็น นะครับ มันขยายทั้งคู่ นะครับ หมายความว่าอย่างนั้น นะครับ เดี่ยวไปดู นะครับว่าเขียนรวมกันหรือเขียนแยกกัน ไปเช็คหน่อย ท่านพิสิฐครับ

นายพิสิฐ ลีอาธรรม : กราบเรียนท่านประธานที่เคารพ กระผม นายพิสิฐ ลีอาธรรม ตรง (๖) ที่ว่า เป็นสมาชิกหรือผู้ดำรงตำแหน่งอื่นของพรรค ที่จริงเราหมายถึงดำรงตำแหน่งบริหารของพรรคไซใหม่ ครับ แต่ว่าการที่เป็นสมาชิกพรรคเราจะเห็นได้ว่าทุกวันนี้ก็เป็นกันมาก เป็นจำนวนล้านคน แล้วรัฐธรรมนูญก็ ฉบับนี้ก็ส่งเสริมให้บุคคลเป็นสมาชิกพรรค แม้กระทั่งเป็นข้าราชการ ถ้าเราไปเขียนล็อกไว้แบบนี้ถึง ๕ ปี มันก็ เป็นห่วงว่าเราก็จะได้คนที่ไม่กว้างพอ ก็เลยขออภิปรายประเด็นนี้ครับว่าสมาชิกควรจะกีดกันเขาหรือเปล่า เพราะผมคิดว่าไม่น่าจะไปกีดกัน

เลขานุการ : ผมจะคงไว้ตามเดิมได้ไหมครับท่านพิสิฐ คือถ้าเอาสมาชิกพรรคมาเป็น กกต. ยังไม่ถึง ๕ ปี เช่น ลาออกบับแล้วมาเป็นคนก็จะตำหนิ ความจริงหลักประชาธิปไตยก็ถูกอย่างท่านพิสิฐว่า ว่า เราไม่น่ารังเกียจคนที่ เป็นสมาชิกพรรค แต่ระบบเมืองไทยมันจะมีปัญหาพอสมควร ขออนุญาตคงไว้ตามเดิมนะ ครับ มาตราไม่ได้มีปัญหาอะไร นะครับ มาตรา ๒๕๗ ฝ่ายเลขาก็ได้เรียนไปแล้วว่าจะไปเขียนรวมกับมาตราอื่น มาตรา ๒๕๘ เหมือนเดิม ขอคงไว้ ไม่ได้แก้อะไร มาตรา ๒๕๙ ฝ่ายเลขาก็จะไปเขียนรวมไว้กับมาตราอื่น อิง กับมาตราอื่น นะครับ มาตรา ๒๖๐ เหมือนเดิม ท่านไพบุลย์มาตราเท่าไรครับ

นายไพบุลย์ วรณะไพฑูรย์ : มาตรา ๒๕๙ ครับ

เลขานุการ : เรื่องพ้นจากตำแหน่งหรือเปล่านั้น

นายไพบุลย์ วราหะไพฑูรย์ : ครับ

เลขานุการ : (๔) ใช่ไหมครับ

นายไพบุลย์ วราหะไพฑูรย์ : ครับ

เลขานุการ : (๔) ก็จะไปลื้อแบบรัฐมนตรีใช่ไหมครับ

นายไพบุลย์ วราหะไพฑูรย์ : ส.ส. ครับ

เลขานุการ : ส.ส. หรือรัฐมนตรีครับ

นายไพบุลย์ วราหะไพฑูรย์ : ตรงนี้เข้าใจว่าในฐานะเดิมเหมือน ส.ส. ส.ว. ก็สุดแต่จะครับ ถ้าจะเป็นรัฐมนตรีก็ไม่มีปัญหาอะไร แต่คราวนี้ใน (๓) นิดหนึ่งครับ ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๒๕๕ หรือมาตรา ๒๕๗ ถ้าไปดูมาตรา ๒๖๐ มาตรา ๒๕๗ มันเป็นเรื่องของกระทำการอันต้องห้าม มันไม่ใช่ลักษณะต้องห้าม ถ้าจะใส่ตรงนั้น (๓) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๒๕๕ หรือกระทำการอันต้องห้ามตามมาตรา ๒๕๗ มันจะได้รับกับมาตรา ๒๖๐

เลขานุการ : ได้ครับ ดูทั้ง (๓) (๔) นะครับฝ่ายเลขฯ ท่านอาจารย์วุฒิสภาครับ

รองศาสตราจารย์วุฒิสภา ต้นไชย : ผม วุฒิสภา (๔) ผมอยากให้กลับไปดู ผมจำไม่ได้ครับ ศาลรัฐธรรมนูญหรืออะไรที่เวลา ส.ว. ลงมติต้องให้เสียงเท่าไร ขอให้เหมือนกันครับ

เลขานุการ : วงเล็บเท่าไรครับ

รองศาสตราจารย์วุฒิสภา ต้นไชย : (๔) ครับ

เลขานุการ : (๕) มั้งครับท่าน ท่านพูดมาตรา ๒๕๗ หรืออะไรครับ มาตรา ๒๕๖ หรือครับ อันนั้นท่านประพันธ์ตั้งข้อสังเกตแล้วครับ เรียบร้อยครับ รับไปดูนะครับ มาตรา ๒๖๐ เหมือนเดิม มาตรา ๒๖๑ เหมือนเดิม มาตรา ๒๖๒ เหมือนเดิม ท่านประพันธ์เชิญครับ

นายประพันธ์ นัยโกวิท : ขอบคุณครับท่านเลขฯ ในบรรทัดที่ ๒ หรือการแต่งตั้ง อันนี้เป็นวุฒิสมาชิก เราใช้คำว่า สรรหา หรือเปล่านั้น หรือการสรรหาหรือเปล่านั้น

เลขานุการ : เราใช้สรรหามาตลอด เดี่ยวพอเราตกลงกันได้แล้วจะกลับมาแก้ครับ

นายประพันธ์ นัยโกวิท : เพราะว่าในวรรคสองเขาใช้คำว่า และการสรรหา แต่วรรคหนึ่งท่านเห็นใหม่บรรทัดที่ ๒ หรือการแต่งตั้ง อันนี้น่าจะเป็นการสรรหา

เลขานุการ : ใช่ครับ ขอบคุณครับ มาตรา ๒๖๒ บรรทัดที่ ๒ ฝ่ายเลขฯ แก่ด้วย มาตรา ๒๖๓ ท่านพิสิฐเชิญ

นายพิสิฐ ลีธรรม : ขออนุญาตครับ ผม นายพิสิฐ ลีธรรม ท่านประธานที่เคารพ มาตรา ๒๖๐ ตรงที่ให้ประธานรัฐสภาส่งคำร้องไปยังศาลรัฐธรรมนูญ ขอให้ช่วยลือกวันได้ไหมครับ ภายใน ๓ วัน มีฉะนั้นแล้วก็จะมีการดองเรื่องกันได้

เลขานุการ : คือใจผมไม่อยากจะลือกทุกเรื่อง แต่ว่ามันลือกกันมาตั้งแต่แรกแล้วนะครับ ก็ลือกครับ ๓ วันใช่ไหมครับ รัฐธรรมนูญจะเขียนละเอียดมาก ๓ วันนะครับ มาตรา ๒๖๓ ครับ

ประธาน : เชิญท่านวุฒิสมาชิกครับ

รองศาสตราจารย์วุฒิสมาชิก ดันไชย : ท่านโทษครับท่านเลขานิดเดียวครับ มาตรา ๒๖๒ ตก
ลงการสรรหาวุฒิสมาชิกใช้ กกต. ไซใหม่ หรืออย่างไร คือผมนึกถึงว่าระบบวุฒิสมาชิกไม่ได้คิดว่าจะมาแบบไหน

เลขานุการ : ก็ถูกแล้วครับ เมื่อกี้มีคนตั้งข้อสังเกตไปแล้วครับ อาจารย์หมายความว่าอย่างไร
ครับ คือตกลงเรื่องนั้นได้แล้วก็กลับมาแก้กันนี้ครับ ยังไม่ได้ตกลงครับเรื่องนี้ครับ มาตรา ๒๖๓ มีเพิ่ม (๒)
ขึ้นมา

นายอัชพร จารุจินดา : ขออนุญาตท่านประธานครับ ขออนุญาตชี้แจงสำหรับมาตรา ๒๖๓
(๒) ซึ่งเดิมนั้นเขียนว่า วางระเบียบเกี่ยวกับการหาเสียงและการดำเนินการใด ๆ ของผู้สมัครรับเลือกตั้งและผู้มี
สิทธิรับเลือกตั้งเพื่อให้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม ทั้งนี้ในการพิจารณาที่ผ่านมาในมาตรา ๙๘ ซึ่งเกี่ยวกับ
การให้รัฐดำเนินการเกี่ยวกับการหาเสียงให้มีความเสมอภาคนั้น ทางที่ประชุมบอกว่าจะให้พยายามยุบรวม แล้วก็
มารวมอยู่กับ (๒) นั้น ฝ่ายเลขานุการจึงได้ไปปรับถ้อยคำเพื่อจะเขียนรวม และจะได้ยกเลิกมาตรา ๙๘ ที่พูด
รายละเอียดไป ก็เสนอถ้อยคำมาว่าวางระเบียบเกี่ยวกับการหาเสียงและการดำเนินการใด ๆ ของผู้สมัครรับ
เลือกตั้ง และผู้มีสิทธิเลือกตั้งเพื่อให้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม และกำหนดหลักเกณฑ์การดำเนินการของ
รัฐในการสนับสนุนการเลือกตั้งเพื่อให้ความเสมอภาคและมีโอกาสทัดเทียมกันในการหาเสียงเลือกตั้ง

เลขานุการ : อันนี้เราพูดไปเมื่อตอนมาตรา ๙๘ ไซใหม่ครับ ให้เติมคำว่า เสมอภาค อะไรหรือ
เปล่า ท่านประพันธ์เชิญครับ

นายประพันธ์ นัยโกวิท : ขอบคุณท่านเลขานิดนี้ก็จากที่อนุ. กรอบ ๒ เสนอ แล้วก็ได้เสนอ
กรรมมาธิการชุดใหญ่พิจารณาแล้วอยู่ในเอกสาร ที่เป็นหัวข้อ ซึ่งอันนี้ก็ให้ กกต. กำหนดหลักการหรือ
ข้อกำหนดเกี่ยวกับจรรยาบรรณของผู้สมัครรับเลือกตั้งพรรคการเมือง ส.ส. และ ส.ว. ต้องปฏิบัติแต่มีข้อห้ามมิ
ให้กระทำ อย่างเช่น พรรคการเมืองเขาอาจจะเสนอบอกว่าให้หมู่บ้านละ ๑๐ ล้าน อันนี้ต่อไปจะต้องมีเหตุมีผล
กกต. อาจจะต้องไปกำหนดว่าที่เสนอนโยบายนี้สมเหตุสมผลไหม อะไรต่าง ๆ

เลขานุการ : ผมไม่มีเอกสารอยู่ในมือ ท่านมีคำอะไรไหมครับ

นายประพันธ์ นัยโกวิท : ก็นี้ครับ สรุปความเห็น

เลขานุการ : อยู่ในหน้าอะไรครับ

นายประพันธ์ นัยโกวิท : อยากจะเพิ่มคำว่า พรรคการเมือง เข้าไปอีกคำหนึ่งครับ จากที่ของ
ฝ่ายเลขานิดเสนอในบรรทัดที่ ๑ วางระเบียบเกี่ยวกับการหาเสียงและการดำเนินการใด ๆ ของ นี้ะครับ ขอเติมว่า
พรรคการเมือง แล้วก็พรรค ผู้สมัครรับเลือกตั้งและผู้มีสิทธิเลือกตั้ง

เลขานุการ : เติมคำว่า ของพรรคการเมือง เข้าไปไซใหม่ครับ

นายประพันธ์ นัยโกวิท : เพื่อจะได้สอดคล้องกับที่เสนอเอาไว้

เลขานุการ : ขอบคุณครับ ที่ประชุมเห็นชอบนะครับ ท่านวิทยากรครับ

นายวิทยา งานทวี : ผมขออนุญาตหารือมาตรา ๒๖๓ คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจ
หน้าที่ ไม่ทราบว่า กกต. จังหวัดอยู่ในมาตรา ๒๖๓ นี้หรือเปล่าครับ

เลขานุการ : ไม่อยู่ครับ เป็นเรื่องรายละเอียดครับ เขียนอยู่ในกฎหมายลูกครับ

นายวิทยา งานทวี : คราวนี้ที่ผ่านมาผมว่าเนื่องจาก กกต. ๕ ท่าน ทำหน้าที่ในการดูแลเรื่องนโยบายเป็นหลัก ที่นี้สิ่งที่เกิดขึ้นมันมาจาก กกต. จังหวัดส่วนใหญ่ แล้วไม่สามารถลงลึกไปสามารถที่จะควบคุมการปฏิบัติงานได้ร้อยเปอร์เซ็นต์ที่เป็นปัญหาอยู่ ด้วยตั้งใจหรือไม่ตั้งใจก็แล้วแต่ผมถือว่าท่านต้องบริสุทธิ์นะครับ ความรู้สึกว่าการควบคุมให้มันได้เป็นตามนั้นคงยาก แล้วก็อำนาจที่เป็นอยู่คือสามารถที่จะทำให้มันเกิดปัญหาได้ ผมเลยคิดว่าเป็นเรื่องใหญ่ที่เราควรจะควบคุม กกต. จังหวัดให้เป็นระบบ คือผมอาจจะเห็นท่านสดศรี ท่านประพันธ์ บริสุทธิ์นะครับ แต่ผมก็ไม่แน่ใจว่าอีกต่อไปคนอื่นเขาจะมาแบบเดิมหรือไม่ หรือเป็นอย่างไร ผมอยากจะเชื่อในเรื่องระบบ ก็เลยอยากจะกราบเรียนว่าถ้าเป็นไปได้ไม่อยากให้ กกต. จังหวัดฝั่งภาคเล็ก ขอให้ระบุงบไปได้ใหม่ว่าไม่เกินอายุเวลา เท่าที่ทราบมาครั้งก่อนไปผลักดันมา ๖ ปี ตอนนี้อยู่เหลือ ๔ ผมก็คิดว่า ๔ นี้ก็มากนะครับ เพราะอำนาจเขาล้นมาก ถ้าเป็นไปได้ควรจะไม่เกิน ๒ Maximum เป็นไปได้ใหม่ครับ เพราะอันนี้ผมคิดว่าเราร่างรัฐธรรมนูญทำเกือบตายนะครับ สุดท้ายไปแพ้อยู่ที่ที่มาของตัวแทนประชาชนที่มาจากความไม่บริสุทธิ์ แล้วผมเป็นห่วงว่าเรื่องนี้ถ้าไม่แก้ โดยเฉพาะผมมาจากต่างจังหวัดผมเห็นว่า ผมไม่อยากจะสงขลา พังงาที่ผมสนิท หรือภูเก็ต เป็นหมดเลยครับ จากการที่มา กกต. เริ่มต้นก็ โอ.เค. นะครับ ใหม่ ๆ พออยู่ได้สัก ๒ - ๓ ปี เปลี่ยนแปลงไปหมดเลย มันมาจากหลายเรื่อง แต่ผมว่าเรื่องนี้คือผมคิดว่าเขาอย่างไรเขามาด้วยความตั้งใจดี แต่เวลาทำให้เขาเปลี่ยน และอำนาจทำให้เขาเปลี่ยน ผมก็เลยคิดว่าในเมื่อมาทำหน้าที่เพื่อประชาชนไม่ควรจะยึดเป็นอาชีพ ไม่ควรคิดเป็นรายได้ด้วยซ้ำ ถ้าเข้ามาแล้วควรเสียสละมาอยู่อย่างนานทำให้มันบริสุทธิ์ได้ใหม่ ก็ขออนุญาตว่าอยากจะขอให้ระบุ เพราะไม่อย่างนั้นทำเนือยมาทั้งหมดก็ไปแพ้อยู่ตรงนี้ ก็ขออนุญาตที่ประชุมว่าขอรระบุเรื่องเวลาครับ

เลขานุการ : คืออย่างนี้ท่านวิทยากรครับ เรื่ององค์การตามรัฐธรรมนูญเราจะเขียนเฉพาะองค์กรใหญ่เท่านั้น โครงสร้างภายในขององค์กรนั้นจะเป็นอย่างไรบ้างก็เป็นไปตามกฎหมายลูก ทุกองค์กรก็เขียน Pattern นี้เดียวกันหมด สิ่งที่ท่านวิทยากรพูดก็ข้อบันทึกเป็นเจตนารมณ์แล้วกัน แล้วฝากท่านทั้งสองด้วยนะครับ ท่าน กกต. ที่นั่งอยู่ด้วย อาจจะไปช่วยอะไรต่าง ๆ ก็แล้วแต่ แล้วเราเองก็อาจจะร่างกฎหมายลูก เดี่ยวตอนร่างกฎหมายลูกท่านวิทยากรช่วยนำเสนอเรื่องนี้ด้วย

นายวิทยา งานทวี : ขอบขอบคุณครับ

เลขานุการ : มีท่านธงทอง และท่านคมสันครับท่านประธาน ท่านธงทองก่อน

นายธงทอง จันทรางศุ : กราบเรียนท่านประธานที่เคารพ กระผม ธงทอง กรรมการ เรื่องอำนาจหน้าที่ของ กกต. ตามมาตรา ๒๖๓ ที่กำลังพิจารณารายละเอียดอยู่ครับ ผมมีประเด็นฝากเป็นข้อพิจารณาค้างไว้เท่านี้ครับ เพราะว่าอาจจะมีความเชื่อมโยงกลับไปถึงมาตรา ๑๙๑ เพราะมาตรา ๑๙๑ เพราะมาตรา ๑๙๑ พุทธถึงการปฏิบัติหน้าที่ของคณะรัฐมนตรีระหว่างรักษาการ ถ้าเป็นทางเลือกที่ ๑ นะครับ เพราะจะมีอีก ๒ ทางเลือก ทางเลือกที่ ๒ ที่ ๓ อาจจะใกล้เคียงกันคือหาคนอื่นเข้ามารักษา ถ้าเป็นเช่นนั้นในวันพรุ่งนี้ที่เราพิจารณาเรื่องนี้หรือวันที่ ๑๐ ก็แล้วแต่ อาจจะกระทบกลับมาที่จะต้องเติมด้วยคำอำนาจหน้าที่ของ กกต. ในมาตรา ๒๖๓ นี้ให้เชื่อมโยงกัน ยกตัวอย่างเช่น อาจจะไปพูดถึงเรื่องการวางระเบียบเกี่ยวกับข้อห้าม

การปฏิบัติหน้าที่ของคณะรัฐมนตรีขณะอยู่ในตำแหน่งเพื่อปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรา ๒๙๑ เพื่อให้การเลือกตั้งเป็นไปด้วยความสุจริตเที่ยงธรรมและไม่ให้กระทบต่อความเสมอภาคและโอกาสที่เท่าเทียมกันในการหาเสียงเลือกตั้ง วันก่อนตามข้อเสนอของท่านรองประธานจรรยาที่บอกอาจจะต้องติดล็อก ๒ - ๓ ตัว นี่อาจจะต้องเป็นล็อกตัวหนึ่งที่จะต้องมาติดในตรงนี้ ขออนุญาตชี้ประเด็นไว้เท่านี้ครับ แล้วแต่ที่ประชุมจะกำหนดทางเลือกในโอกาสที่ตัดสินใจทางเลือกนั้นครับ

เลขานุการ : พอเราตัดสินใจทางนั้นแล้วเดี๋ยวจะกลับมาจะครับ ท่านคมสันเชิญครับ

นายคมสัน โพธิ์คง : ผมมีประเด็นข้อสงสัยใน (๒) ที่กำลังพิจารณากันอยู่ครับว่าในทางปฏิบัติจริง ๆ ผมยังมองไม่ออกว่าทำไม กกต. จะออกหลักเกณฑ์ตรงนี้ไม่ได้ ก็ในเมื่อในทางปฏิบัติในอดีตก็เคยออกกันมาไม่ใช่หรือครับในเรื่องของวางระเบียบเกี่ยวกับหาเสียงหรือดำเนินการใด ๆ ของพรรคการเมือง ก็เป็นไปตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งอยู่ แล้วก็ใช้พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้งในการดำเนินการในเรื่องที่ไม่มีบทบัญญัติใดเขียนไว้ ความจริงมันอยู่ใน (๑) อยู่แล้ว ผมยังตั้งคำถามว่าจริง ๆ ใน (๑) คือปัญหามันเป็นอย่างนี้ครับ เดิม กกต. ไปยึดคำว่า ประกาศกำหนดแล้วถ้าใช้คำว่า ประกาศกำหนด จริง ๆ แล้วต้องการให้มีการออกประกาศหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องของมันเอง ทั้งที่จริงมันเป็นการออกประกาศหรือระเบียบเพื่อกำหนดการทั้งหลายอันจำเป็นแก่การปฏิบัติตามกฎหมาย สิ่งเหล่านี้จะไปอยู่ในกฎหมายประกอบอยู่ด้วย เพราะฉะนั้นประเด็นนี้ผมคิดว่ามันน่าจะรวมอยู่ใน (๑) อยู่แล้ว ซึ่งสามารถออกได้ ในทางปฏิบัติในอดีตก็เคยออกกันมาในเรื่องเหล่านี้ด้วย

เลขานุการ : หรือท่านประพันธ์เร็ว ๆ นะครับว่าเอา (๒) ไปรวมกับ (๑) ได้ไหมครับ คือหมายความว่าเขียนต่อเลย รวมทั้งวางระเบียบอะไร ให้เป็นเรื่องเดียวกันว่าเป็นการออกกฎระเบียบครับ คล้าย ๆ มันจะไปต้องแยกว่าประกาศอันที่ ๑ หมายความว่าอย่างไร ประกาศอันที่ ๒ หมายความว่าอย่างไร เอาไปรวมกันน่าจะได้ไหมครับ

นายประพันธ์ นัยโกวิท : ขอบคุณท่านเลขา คืออย่างนี้ครับ ใน (๑) ของร่างมาตรา ๒๖๓ เป็นประกาศที่ออกตามกฎหมายในร่างมาตรา ๒๖๒ ซึ่งในตัวประกาศเขาจะบอกว่าให้ กกต. ออกประกาศในเรื่องอะไรบ้าง ส่วนเหตุที่มีเพิ่มใน (๒) เข้ามา วางระเบียบเกี่ยวกับการหาเสียงเลือกตั้ง ก็อย่างที่ผมกราบเรียนที่มีการอภิปรายในที่ประชุมกรอบ ๒ แล้วก็มีการยกคนบดคดีคณะรัฐศาสตร์จุฬาที่เป็น สสร. ท่านก็เขียนบทความลงหนังสือพิมพ์เรื่อง Political elution คือพรรคการเมืองก็หาเสียงประเภทประกาศไปเรื่อย หมู่บ้านละ ๑๐ ล้าน อะไรต่าง ๆ แจกโค แจกกระบือ แล้วไม่รู้ที่มาที่ไปของเงิน นี่เขาถึงออกว่าอันนี้ กกต. จะต้องมาควบคุมถึงเป็นที่มาของ (๒) คือผมว่าถ้าทิ้งไว้มันจะชัดเจนกว่า

เลขานุการ : ตรงกันท่านครับ แต่ขออนุญาตไปรวมกับ (๑) ได้ไหมครับจะได้เข้าใจว่าเป็นเรื่องวางระเบียบ ประกาศกำหนดหรือระเบียบ ได้นะครับท่าน ผมมีประเด็นเดียวจะถามในฐานะสมาชิกด้วยกรรมวิธีการ มันมีปัญหาเรื่องการเลือกตั้งท้องถิ่น ซึ่งทุกเรื่องต้องมาที่ กกต. อันนี้ไปเขียนในกฎหมายลูกได้ไหมครับ ผมฝากนิดหนึ่ง กฎหมายประกอบว่าไม่จำเป็นต้องมาถึง กกต. บนได้ไหมครับ ท่านประพันธ์เชิญ

นายประพันธ์ นัยโกวิท : ขออนุญาตท่านประธาน ก็คงจะไปเขียนในกฎหมายลูกได้

เลขานุการ : ขออนุญาตด้วย

นายประพันธ์ นัยโกวิท : คือความจริงถ้าเขียนในกฎหมายลูก คือในกฎหมายลูกปัจจุบัน ไม่ได้ให้อำนาจ กกต. จังหวัดที่จะรับมอบในการไปประกาศผล ถ้าอย่างนั้นก็ไปดูในกฎหมายลูกได้

เลขานุการ : ได้ไหมครับ ไป Debate ในนั้นนะครับ ท่านไพบูลย์เชิญ

นายไพบูลย์ วราหะไพฑูรย์ : กราบเรียนท่านประธานที่เคารพ ผม ไพบูลย์ ขอประทานโทษนิดหนึ่ง ในมาตรา ๒๖๒ บรรทัดที่ ๒ จัดให้มีการเลือกตั้งหรือการแต่งตั้ง ตรงจุดนั้นผมยังไม่ชัดเจนว่าอำนาจในการแต่งตั้งมันแต่งตั้งอะไร ส.ส. ส.ว. มันจะเป็นการสรรหาหรือเปล่าตรงนั้น

เลขานุการ : พูดไปแล้วครับ ก็คือจะเปลี่ยนเป็นสรรหาครับ อาจารย์คมสันเชิญ

นายคมสัน โพธิ์คง : ในประเด็นที่รวมจะยกถ้อยคำของ (๒) ขึ้นไปเลยหรือครับ คือผมมีความเห็นอย่างนี้ครับว่าในประเด็นที่ ขออนุญาตกราบเรียนนะครับท่านประธานนะครับ คือประเด็นที่เสนอผมคิดว่าในหลักเกณฑ์ (๑) เพียงแต่พูดถึงการออกประกาศหรือระเบียบและกำหนดการทั้งหลายจำเป็นตามกฎหมายตามมาตรา ๒๖๒ วรรคสองก็พอ เพราะว่าเราจะต้องไปดำเนินการร่าง พ.ร.บ. ประกอบรัฐธรรมนูญที่ใช้การเลือกตั้งโดยในชั้นของคณะกรรมการอยู่แล้ว ผมคิดว่าเรื่องประเด็นนี้ไปใส่ใน พ.ร.บ. ประกอบรัฐธรรมนูญได้ไหมครับ เพราะว่าตัวนี้ได้เป็นหลักเกณฑ์กลางที่วางหลักทั่ว ๆ ไปแล้วก็ไปอิงกับกฎหมายที่มีอยู่ เพราะตัวนี้เป็นรายละเอียดในส่วนหนึ่งของกฎหมายประกอบเท่านั้นเองครับ

เลขานุการ : เข้าใจว่าเป็นเรื่องใหม่ ขออนุญาตเขียนเพิ่มแล้วกันอาจารย์คมสัน เข้าใจมาจากกรอบ ๒ ด้วย ได้ไหมครับ ท่านวิทยาเชิญครับ

นายวิทยา งานทวี : ขออนุญาตถามความชัดเจนที่ท่านสมคิดถามท่านประพันธ์เมื่อก็ครับ เพราะฟังแล้วเรา ๓ คน ยังไม่รู้ว่า

เลขานุการ : สรุปก็คือว่าจะไปเขียนในกฎหมายลูกครับ

นายวิทยา งานทวี : ให้อำนาจ กกต. จังหวัดเขาเต็มทีอย่างนั้นหรือครับ

เลขานุการ : ไม่ใช่ครับ ก็แล้วแต่ตีความในกฎหมายครับ อาจจะต้องให้เขามีอำนาจเพิ่มขึ้น เรื่องบางเรื่องอาจจะอุทธรณ์มายัง กกต. กลางหรืออะไรก็แล้วแต่ ก็ว่ากันไปนะครับ ไปคุยกันในกฎหมายลูก แต่หลักการสำคัญก็คือว่าคงไม่ใช่ทุกเรื่องที่มา กกต. กลางนะครับ

นายอัศววิทย์ สุมาวงศ์ : ท่านประธาน ผม อัศววิทย์ ขอเรียนถามท่านประพันธ์นิดเดียวครับ ว่าใน (๑) ของมาตรา ๒๖๓ ที่บอก ออกประกาศ ของเดิมนะครับ ออกประกาศกำหนดการทั้งหลายอันจำเป็นแก่การปฏิบัติตามกฎหมายตามมาตรา ๒๖๒ วรรคสอง ซึ่งหมายถึงกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญทั้งหลาย อันนี้ท่านจะออกแต่ประกาศอย่างเดียวหรือมีกรณีที่ต้องการจะออกเป็นระเบียบ อย่างดู (๒) นะครับ อยากจะออกเป็นระเบียบหรือไม่ ถ้าหากมีกรณีเช่นนั้นเราจะเต็มว่าออกประกาศและระเบียบ หรือเปล่า

นายประพันธ์ นัยโกวิท : อยากจะให้เติมคำว่า หรือระเบียบ อีกคำหนึ่งใช้ไหมครับ ก็ได้ครับ

เลขานุการ : ท่านอัศววิทย์เสนออย่างนี้หมายความว่า (๒) ให้ตัดทิ้งใช้ไหมครับ

นายอัศววิทย์ สุมาวงศ์ : ผมไม่พูดถึงวรรคสอง

เลขานุการ : ไม่ แต่เราจะเอา เมื่อกี้เราเสนอไปรวมกันแล้วครับ

นายอัศววิทย์ สุมาวงศ์ : ครับ ไปใส่รวมกัน ผมกำลังสงสัยอยู่ว่าการปฏิบัติตามกฎหมาย ตามมาตรา ๒๖๒ วรรคสองนี้มันมีแต่เรื่องประกาศ หรือมันจะมีเรื่องระเบียบอยู่ด้วย ไม่พูดถึง (๒) ไม่พูดถึง (๒) ที่จะไปไว้ตอนท้ายของ (๑) ครับ

นายคมสัน โพธิ์คง : ขออนุญาตเรียนอย่างนี้ครับ คือในฐานะที่เคยอยู่ กกต. มาก่อน คือใน (๑) กกต. มักจะใช้ประเด็นตรงนี้ไปอุดช่องว่างในหลายเรื่องที่ถูกกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญไม่ได้เขียน คือผม อยู่ในชุดแรก จะใช้ประเด็นตามมาตรา ๒๖๓ (๑) ไปออกหลาย ๆ เรื่องที่ถูกกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญไม่ได้ เขียน แล้วมันเป็นเรื่องจำเป็นต้องมี ก็เคยออกมาแล้วก็เคยเกิดเป็นปัญหาก็คือเรื่องของใบเหลือง ใบแดง ที่ตัด สิทธิโดน ๒ ครั้ง ออกลักษณะเป็นระเบียบแต่ก็ตีความ เพราะระเบียบประกาศ ตอนนี้อยู่ถึงระเบียบด้วย ที่นี้ ตรงนั้นมันมีปัญหาเรื่องอื่น แต่ไม่ใช่ปัญหาเรื่องอำนาจในการออก เป็นปัญหาว่าระเบียบที่ออกมันไปตัดสิทธิ คนซึ่งไม่สามารถทำได้ แต่ไม่ได้มีการโต้แย้งในเรื่องของความชอบว่าประกาศนั้นขัดต่อรัฐธรรมนูญแล้วออก ไม่ได้ แต่โดยหลักการก็ถือว่าหลักการนั้นประกาศนั้นออกได้ไม่ว่าเรื่องใดถ้ามีความจำเป็นต้องออกเพื่อทำให้ เป็นไปตามกฎหมายนั้นดำเนินการต่อไปได้ เพราะฉะนั้นในประเด็นนี้ผมถึงต้องเรียนถามท่านประธานว่าถ้าจะ ให้เขียนอย่างกว้างคือออกประกาศหรือระเบียบเพื่อกำหนดการทั้งหลายอันจำเป็น จริง ๆ คำว่า การทั้งหลาย อันจำเป็นมันจะรวมถึงเรื่องของการหาเสียง แล้วเราไปกำหนดในกฎหมายประกอบอีกทีหนึ่ง เพราะไม่เช่นนั้น ถ้าเขียนข้อความอันนี้ทุกอันมันจะมีอีกหลายเรื่องที่ไม่ได้เขียน แล้วจะต้องมาวางกันอยู่ตรงนี้ด้วย นอกเหนือจากเรื่องนี้ยังมีเรื่องของการแนะนำตัว เรื่องอะไรต่ออะไรอีกหลายอย่างของคนที่จะเข้ามาสู่ กระบวนการสรรหา หรือว่ามันจะมีประเด็นเรื่องอื่น เรื่องของห้องถิ่นอะไรอีกหลายอย่างด้วย เพราะฉะนั้นถ้า เอาข้อความตอนท้ายออกแล้วมีแค่ตรงนั้นจะพอไหมครับ แล้วก็ไปบันทึกไว้ในตรงนั้นเพื่อไปใส่ในกฎหมาย ประกอบรัฐธรรมนูญ

เลขานุการ : ท่านประธานเชิญ

นายประพันธ์ นัยโกวิท : ขอบคุณครับท่านเลขา คือใน (๒) เป็นหลักการใหม่ เป็นหลักการ ใหม่ที่อนุกรรมการรอบที่ ๒ ได้พิจารณา อย่างที่ผมได้กราบเรียนแล้ว คือวางระเบียบเกี่ยวกับการหาเสียง เลือกตั้ง คือมันไม่ใช่อยู่ในกฎหมายลูกที่มี กฎหมายลูกที่มีเขาจะกำหนดให้วางระเบียบเกี่ยวกับการหาเสียง อย่างเช่น ห้ามเอาพวกหรือไปวางอะไรต่าง ๆ ของงานแต่งงาน ห้ามบริจาคเงินเท่าไร อะไรอย่างนี้ เป็นพวกนี้ อย่างนี้ แต่ ว่า (๒) ที่เขาเขียนเพิ่ม เขาเขียนเพิ่มเพื่อกำหนดมาตรฐานในหลักการเกี่ยวกับคุณธรรมเกี่ยวกับการหาเสียงของ พรรคการเมืองต่าง ๆ คือไม่ให้ทำในลักษณะที่เขาเรียกว่า Political elution หาเสียงประชานิยมก็ทำไม่ได้ ไม่รู้ อะไร ไม่สนใจอะไรอย่างนี้เป็นต้น เขาถึงกำหนดในเรื่องนี้มา

ประธาน : เชิญท่านสดศรีครับ

นางสดศรี สัตยธรรม : ขอบพระคุณค่ะท่านประธาน สำหรับในเรื่องอำนาจหน้าที่ของ กกต. เกี่ยวกับคำสั่ง เราสามารถออกประกาศอย่างหนึ่ง แล้วออกระเบียบอีกอย่างหนึ่ง ประกาศและระเบียบก็จะ แตกต่างกันอย่างที่ท่านประพันธ์ได้อธิบายให้ฟัง คือถ้าตัด (๒) ออกไป แล้วบอกให้ออกประกาศและระเบียบ

อำนาจ กกต. จะมากเลย อาจจะทำระเบียบอะไรบ้าง ๆ บอ ๆ ก็ได้ เพราะฉะนั้นถ้าวางอย่างนี้ชัดเจนอยู่แล้วว่า จะต้องวางระเบียบที่เป็นธรรมเท่าเทียมกันในการเลือกตั้ง ถ้าท่านให้อำนาจ กกต. โดยที่ถ้าไม่มีข้อ ๒ เมื่อไร ชุดต่อไปเราอาจจะเห็นอะไรที่จะออกระเบียบที่แปลก ๆ ขึ้นมาก็ได้ เพราะฉะนั้นถ้าเป็นการล้อมคอก คือดิฉันไม่พูดถึงชุดนี้ ต่อไปพวกดิฉันอยู่คงระยะสั้น ๆ ถ้ามีชุดต่อไปจะเป็นช่องว่างให้ทางนี้ออกเลย จะออกในลักษณะที่เข้าข้างพรรคการเมืองอะไรก็ได้ ฉะนั้นถ้าวางอันนี้ถือว่าเป็นกรอบที่ชัดเจนอยู่แล้วที่จะต้องวางระเบียบในลักษณะอย่างไรบ้าง ไม่น่าจะมีการแก้ไข (๒) ขอบพระคุณค่ะ

นายคมสัน โพธิ์คง : ประเด็นตรงนี้ ขออนุญาตท่านสดศรีนะคะ คือถ้าเขียนล็อกตรงนี้ได้ เฉพาะเรื่องนี้ อีกหลายเรื่องที่เป็นระเบียบที่ กกต. ประสงค์จะออกระเบียบมันจะออกไม่ได้เลย เพราะระเบียบจะออกได้เฉพาะแค่เรื่องเหล่านี้เท่านั้น แต่ถ้าเขียนระเบียบแบบประกาศหรือระเบียบแบบกว้างไว้ใน (๑) แล้วก็ให้บันทึกไว้ในกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ ซึ่งเราจะไม่เป็นผู้ร่าง กรรมาธิการจะต้องเป็นผู้ดู ตัวนั้นก็จะสามารถกำหนดได้ว่าจะมีเรื่องอะไรบ้างในเชิงจริยธรรม เพราะจริง ๆ กฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญโดยหลักก็ถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของรัฐธรรมนูญ เพียงแต่ถ้าเขียนเพียงแค่นี้มันจะล็อกว่า กกต. ออกระเบียบได้เพียงแค่เรื่องเหล่านี้เท่านั้น เรื่องอื่นจะออกไม่ได้เลย อันนี้ก็ฝากไว้เป็นประเด็นที่พิจารณาค่ะ

เลขานุการ : ผมผ่านนะคะ เอา (๒) ไปรวมกับ (๑) มีคำว่า รวมทั้ง ได้ไหมครับ แทนที่คำว่า และ นะครับ ผ่านไปมาตรา ๒๖๔ เป็นมาตราใหม่ฝ่ายเลขานุการหนึ่งครับ

นายอัษฎพร จารุจินดา : มาตรา ๒๖๔ เพื่อประโยชน์ในการควบคุมการเลือกตั้งให้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม ให้มีการกำหนดมาตรการและการควบคุมการบริจาดเงินให้แก่พรรคการเมือง การสนับสนุนทางการเงินโดยรัฐ การใช้จ่ายเงินของพรรคการเมือง และผู้สมัครรับเลือกตั้ง รวมทั้งการตรวจสอบบัญชีทางการเงินของพรรคการเมืองโดยเปิดเผย และการควบคุมการจ่ายเงินหรือรับเงินเพื่อประโยชน์ในการลงคะแนนเลือกตั้งไว้ในกฎหมายตามมาตรา ๒๖๒ วรรคสองด้วย

เลขานุการ : ที่ประชุมเห็นชอบนะคะ จะขออนุญาตว่ามาตรา ๒๖๔ ผมจะไปรวมกับมาตรา ๒๖๓ เพื่อให้ประหยัดมาตราลงไป แล้วก็มามาตรา ๒๖๕ มาตรา ๒๖๕ ขออนุญาตตัดทิ้งได้ไหมครับท่าน ประพันธ์ มันเขียนอยู่ในกฎหมายลูกอยู่แล้ว แล้วจะไปเขียนอะไรเพิ่มเติมก็เขียนได้ เดิมที่รัฐธรรมนูญปี ๔๐ มันเขียนเพราะมันมีปัญหา แต่ฉบับปัจจุบันมันไม่มีปัญหาแล้ว มันเขียนอยู่ในกฎหมายลูก ท่านประพันธ์เชิญครับ

นายประพันธ์ นัยโกวิท : ขอบคุณท่านเลขา คือต่อจากมาตรา ๒๖๔ ผมได้เสนอร่างเพิ่มมานะครับ เพื่อให้การเลือกตั้งเป็นไปโดยสุจริตเที่ยงธรรม เนื่องจากว่าในกรอบ ๒ ได้มีการเสนอที่ประชุมกรรมาธิการแล้ว อยู่ในตารางสรุปทั้งหมดว่าให้มีการเสนอมาตรการที่จะต้องนำมากำหนดไว้ในกฎหมายเลือกตั้งและกฎหมายที่เกี่ยวข้องเพื่อแก้ไขปัญหาการทุจริตและไม่เที่ยงธรรมในการเลือกตั้ง กรรมาธิการเห็นด้วย แล้วก็กำหนดบทลงโทษแก่พรรคการเมืองในกรณีและผู้สมัครรับเลือกตั้งพรรคการเมืองทำการซื้อเสียงหรือทุจริตการเลือกตั้ง ที่ประชุมเห็นด้วย แต่ที่นี้ยังไม่เขียนเอาไว้ ผมก็เลยลองยกร่างให้ ซึ่งได้เสนอในที่ประชุมกรอบ ๒ มาแล้วด้วยในวรรคหนึ่ง วรรคสอง อยากจะให้ท่านเลขาช่วยอ่านให้หน่อยหนึ่งครับ อันนี้ก็เป็นหลักการที่พูดไว้แต่ยังไม่ได้เขียน ก็เลยยกร่างให้ หรือว่าฝ่ายเลขาลองไปยกร่างดู

เลขานุการ : ผมดูคำแล้ว มันเป็นคำในกฎหมายลูก ห้ามอย่างนั้น ห้ามอย่างนี้ อะไรอย่างนี้ ไปเขียนในกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญได้ไหมครับ เพราะอย่างไรเราเป็นคนเขียนอยู่แล้ว กฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญคนอื่นไม่ได้เขียน เราเขียน

นายประพันธ์ นัยโกวิท : คืออย่างนี้ครับ ในร่างที่เสนอเพื่อให้การเลือกตั้งเป็นโดยสุจริตและเที่ยงธรรม ห้ามมิให้บุคคลกระทำการใดเพื่อจะจงใจให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง หรือตเว้นการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งให้แก่ผู้สมัครรับเลือกตั้งหรือพรรคการเมือง มันเป็นหลักใหญ่ ส่วนรายละเอียดด้วยวิธีการที่ชอบด้วยกฎหมายต่อไปจะอยู่ในกฎหมายลูก แต่พรรคที่สำคัญคือพรรคสอง คือถ้าการกระทำตามพรรคหนึ่งเป็นการกระทำหรือก่อให้เกิดผู้อื่นกระทำสนับสนุนหรือรู้เห็นเป็นใจของหัวหน้าพรรคการเมือง หรือคณะกรรมการบริหารพรรคการเมือง ให้ถือว่าพรรคการเมืองนั้นกระทำการอันอาจเป็นภัยต่อความมั่นคงของรัฐ ตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง อันนี้เป็นไฮไลท์ของเรื่อง ซึ่งจุดนี้แหละเป็นจุดที่เราได้พูดว่ารัฐธรรมนูญใหม่ของเราจะมีเรื่องอะไรบ้างที่จะทำให้การเลือกตั้งเป็นไปโดยสุจริตเที่ยงธรรม อันนี้สำคัญมาก ถ้าเราสามารถให้เห็นไฮไลท์ของเรื่องได้ว่ารัฐธรรมนูญฉบับนี้เน้นให้ความสำคัญเรื่องนี้ แล้วรายละเอียดไปอยู่กฎหมายลูก มันก็จะเป็นจุดเด่น คือผมคิดว่าในพรรคหนึ่ง พรรคสอง น่าจะใส่ไว้ได้ ส่วนพรรคสามอาจจะตัดออกก็ได้ เพราะจะไปอยู่ในกฎหมายลูกต่อจากร่างมาตรา ๒๖๔

เลขานุการ : คือมันลงละเอียดมากท่านประพันธ์ มันอยู่ในเนื้อกฎหมายลูก ทารือกันเร็ว ๆ คือถ้าจะเขียนแต่สักคำหนึ่งได้ไหมครับว่า ความรับผิดชอบของพรรคการเมืองที่สมาชิกพรรคกระทำ อะไรอย่างนี้แล้วไปเขียนในกฎหมายลูกก็ได้ แต่ว่าถ้าไปลงรายละเอียดอย่างนี้ คล้าย ๆ มันเขียนกฎหมายลูก ได้ไหมครับ คือกฎหมายลูกเราเป็นคนเขียนนะครับ กฎหมายลูก ๓ ฉบับ เนื้อทั้งหมดผมไม่ขัดข้องเลยนะครับ ได้ไหมครับ

นายประพันธ์ นัยโกวิท : ก็โน้ตเอาไว้จะครับ ไว้ใส่ในกฎหมายลูกนะครับ

เลขานุการ : ครับ มาตรา ๒๖๔ ไปนะครับ มาตรา ๒๖๕ มาตรา ๒๖๕ เมื่อกี้ผมบอกผมขอตัดทิ้ง เดี่ยวฝ่ายเลขาขอคุณิตหนึ่ง เพราะว่าเข้าใจมีมาตราอื่นที่มันมาโยงใช้มาตรา ๒๖๕ ด้วย ถ้าโยงมาก ๆ อาจจะต้องคงไว้ ถ้าไม่ได้โยงอะไรกันอาจจะขออนุญาตตัดทิ้ง มาตรา ๒๖๖ ครับ ท่านประพันธ์เชิญครับ

นายประพันธ์ นัยโกวิท : ในร่างมาตรา ๒๖๖ ผมขอนิดเดียวครับ ในพรรคแรกที่บอกให้คณะกรรมการการเลือกตั้งต้องดำเนินการสืบสวนสอบสวนเพื่อหาข้อเท็จจริงโดยพลัน กับในร่างพรรคสุดท้ายว่าเมื่อดำเนินการพรรคหนึ่งเสร็จแล้วคณะกรรมการการเลือกตั้งต้องพิจารณาวินิจฉัยสั่งการโดยพลัน คือในทางปฏิบัติเวลาที่มีการเลือกตั้ง ส.ส. ส.ว. แต่ละครั้ง อย่างครั้งที่ผ่านมามีเรื่องเข้ามาเป็น ๑,๐๐๐ เรื่อง มันโดยพลันไม่ทัน อยากจะขอตัดคำว่า โดยพลัน ออก ในพรรคหนึ่งกับพรรคสอง แล้วมาเติมในพรรคสุดท้าย โดยพลัน แก้เป็น โดยไม่ชักช้าตามที่กฎหมายบัญญัติ ซึ่งถ้อยคำ โดยไม่ชักช้าตามที่กฎหมายบัญญัติ จะเป็นทำนองเดียวกับมาตรา ๒๔๖ ที่ผ่านมาในเรื่องของผู้ตรวจการแผ่นดิน ส่วนรายละเอียดไม่ชักช้าเวลาเท่าไรให้ไปอยู่ในกฎหมายลูกได้ไหม เพราะโดยพลันมันมีปัญหาจริง ๆ ครับ

นายอัคร จารุจินดา : เรียนท่านอาจารย์ครับ โดยพลัน มันเป็นคำในทางกฎหมายซึ่งหมายถึงว่าต้องพยายามทำให้เร็วเท่าที่เร็วได้ไม่ต้องเรื่องไว้ แต่เวลาไม่ได้กำหนดแน่นอน เพราะฉะนั้นก็ขึ้นอยู่กับ

กับสภาพข้อเท็จจริงในการทำงาน ที่นี้ผมเกรงว่าแค่เฉพาะถ้อยคำตรงนี้อยู่ในมาตรา ๒๖๖ มันจะกลายเป็นประเด็นว่าหาก กกต. จะมีปัญหา ซึ่งความจริงทั้งใจ แต่ส่วนการทำงานของ กกต. นั้นจะต้องไปวางระบบกันว่าอย่างไรที่เรียกว่า โดยพลัน ตามมาตรานี้จะดีกว่าท่านครับ

เลขานุการ : มาตรา ๒๖๖ มีประเด็นเรื่องแบบที่ ๒ ครับ ถ้าไม่มี ผมจะเอาแบบที่ ๑ นะครับ มีใครเสนอแบบที่ ๒ ไหมครับ ท่านประพันธ์เชิญ

นายประพันธ์ นัยโกวิท : ในร่างมาตรา ๒๖๖ ในส่วนเรื่องที่ว่า ในกรณีที่คณะกรรมการการเลือกตั้งวินิจฉัยให้มีการเลือกตั้งใหม่หรือเพิกถอนสิทธิเลือกตั้ง ผู้เสียหายมีสิทธิยื่นคำร้องต่อศาลฎีกาเพื่ออุทธรณ์คำวินิจฉัยของคณะกรรมการการเลือกตั้ง ผมอยากจะเรียนเสนออย่างนี้ว่าในเรื่องการเลือกตั้งใหม่ ความจริงมันเป็นเรื่องการบริหารจัดการในการเลือกตั้ง และการเลือกตั้งใหม่ไม่ใช่ว่าสั่งหมดทั้งจังหวัดหรือทั้งเขต อาจจะเป็นการเลือกตั้งใหม่ในบางหน่วยก็ได้ ผมคิดว่าในเรื่องของการสั่งให้เลือกตั้งใหม่น่าจะให้คณะกรรมการการเลือกตั้งเขาวินิจฉัยไปได้ เพราะว่าไม่ตัดสิทธิใคร คือตัวผู้สมัครเขาไม่ถูกตัดสิทธิ คิดว่าในส่วนของการเลือกตั้งใหม่น่าจะให้ กกต. วินิจฉัยไปได้ เพียงแต่ว่าในส่วนของการเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งอันนี้ที่ผมเห็นด้วยว่าในการเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งเป็นการกระทบสิทธิของคน ซึ่งในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง ส.ส. ก็มีขั้นตอนการกลั่นกรองอยู่ โดยเมื่อ กกต. พิจารณาแล้วก็ส่งไปให้ประธานคณะกรรมการกฤษฎีกาพิจารณา ที่นี้ก็เปลี่ยนจากประธานเป็นศาล แต่ขอให้คงไว้เฉพาะเรื่องเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งจะได้ไหมครับ

เลขานุการ : คือหลักคงตรงกันครับ แต่เข้าใจว่าคำไม่ตรงกันเท่านั้นเองใช่ไหมครับ คือใบเหลืองกับใบแดงอันที่เขียนนี่นะครับ ท่านจะไม่เอาใบเหลืองหรือครับ

นายประพันธ์ นัยโกวิท : ตัด ให้มีการเลือกตั้งใหม่ ออก

เลขานุการ : ใบเหลืองท่านไม่ให้ขึ้นไปศาลใช่ไหมครับ ใบแดงให้ขึ้นไปศาลไหมครับ

นายประพันธ์ นัยโกวิท : ครับ

เลขานุการ : ถ้าอย่างนั้นเรื่องนี้เรื่องใหญ่ๆครับ Debate ครับ เชิญครับท่านคมสัน

นายคมสัน โพธิ์คง : คือเรื่องเลือกตั้งใหม่นี้ผมคิดว่ามันมี ๒ ส่วน ส่วนหนึ่งเขาเรียกว่าการเลือกตั้งใหม่อันเนื่องมาจากการที่ กกต. ไม่ประกาศรับรองผล กับอีกอันหนึ่งก็คือการเลือกตั้งใหม่อันเนื่องมาจากการคัดค้านการเลือกตั้ง ผมคิดว่า ๒ ประเด็นนี้ต่างกัน แล้วประเด็นที่เป็นปัญหามากก็คือการเลือกตั้งตั้งแต่ กกต. ไม่รับรองผล ตัวนี้เป็นปัญหาเยอะว่าจะทำอย่างไร เพราะว่ามันส่งผลทำให้องค์ประกอบของสภาไม่ครบ ซึ่งตรงนี้เป็นประเด็นใหญ่ที่เขาพยายามจะแก้ด้วยเอาประธานคณะกรรมการกฤษฎีกาเข้ามาให้ช่วยพิจารณาในเรื่องเหล่านี้ด้วย ซึ่งรวมถึงเรื่องของการเพิกถอนสิทธิเลือกตั้ง ที่นี้ในประเด็นที่ท่านประพันธ์ขออนุญาตเอ่ยนามนะครับ เมื่อสักครู่นี้ได้กล่าวถึงเรื่องการเลือกตั้งใหม่ ผมคิดว่าประเด็นนี้มันกระทบต่อผู้สมัครรับเลือกตั้งเหมือนกัน เพราะว่าการที่ประกาศเลือกตั้งใหม่ทำให้เขาต้องลงไปแข่งขันใหม่ในการเลือกตั้ง อันนั้น อันนี้คิดว่าเป็นประเด็นสำคัญนะครับ เพราะว่าต้องแยกกันก่อนถ้าจะเอาอย่างที่ว่านี้ ท่านจะต้องแยกเรื่องการรับรองผลว่าต่อไปนี้การรับรองผลหมายความว่ารับรองแล้วรับรองเลย แล้วก็ไปใช้กระบวนการคัดค้าน

การเลือกตั้ง ถ้าเป็นอย่างนั้นอันนั้นต้องว่ากันอีกทีหนึ่ง ที่นี้มีมีการปนอยู่ทั้ง ๒ กรณี คิดว่าจะต้องแยกก่อน ไม่อย่างนั้นจะเกิดปัญหาในทางปฏิบัติเยอะมากเลยในการที่จะถ้อยคำตรงนี้

เลขานุการ : คือใบเหลืองก็คือ ก ได้ กกด. บอกว่า ก ไม่ควรได้ แต่ให้ ก ลงต่อได้ ก เขาอาจจะคัดค้านใช่ไหมครับว่าเขาควรจะได้แล้วละ ไม่ใช่ลงเลือกตั้งใหม่ น่าจะไปศาลได้ไหมครับท่านประพันธ์ ได้ไหมครับ ให้ยุทธธรณ์ได้ ให้ฟ้องศาล พุดง่าย ๆ คือตามร่างขอให้ไปศาลได้ทั้งใบเหลือง ใบแดง ท่านประพันธ์ขอว่าเขาเฉพาะใบแดงได้ใหม่ที่ไปศาล ใบเหลืองไม่ต้องไปศาลได้ใหม่ กำลังโต้แย้งอยู่ ฝ่ายอาจารย์คมสันเห็นว่าใบเหลืองน่าจะไปด้วย

นายประพันธ์ นัยโกวิท : ขออนุญาตนะครับ คือในปัจจุบันนี้ในการเลือก ส.ส. ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่มีการแก้ไขแล้ว ที่ชุดผมยกเลิกไปด้วย คณะกรรมการการเลือกตั้งจะต้องจัดการเลือกตั้งให้แล้วเสร็จภายใน ๑ เดือน ตอนที่มีการเลือกสมาชิกท้องถิ่น ผู้บริหารท้องถิ่น คณะกรรมการการเลือกตั้งชุดนี้ได้เสนอคณะปฏิรูปชุดนี้ครับ ซึ่งท่านก็ออกประกาศคณะปฏิรูปฉบับที่ ๓๒ ให้ คือให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศผลการเลือกตั้งภายใน ๓๐ วันนับแต่ที่มีการเลือกตั้ง ฉะนั้นช่วงเวลานั้นจะน้อยมาก ถ้าจะเอาอย่างนี้ผมจะยกตัวอย่างง่าย ๆ คดีที่บุรีรัมย์ คดีบุรีรัมย์ที่มีการไปจับเงิน ๑๒ ล้าน แล้วแม่เป็นใบ ๆ สำหรับแจก จับก่อนวันเลือกตั้ง ๓ วัน อย่างนี้จะให้ กกด. ทำอย่างไร ต้องรอศาลสั่งหรือครับ แค่ ๓ วันมันไม่ทัน คือผมก็มองในครึ่งทาง เขาเป็นว่ากรณีที่ประกาศผลการเลือกตั้งแล้ว ประกาศผลการเลือกตั้งแล้วถ้ามีการสั่งเลือกตั้งใหม่หรือเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งก็เป็นไปตามนี้ แต่ก่อนหน้านั้นมันคงต้องให้กรรมการเข้านกหวีดได้ใช่ไหมครับ ก็เห็นเขาโกงอยู่ชัด ๆ มันไม่ทัน ๓ วัน จะไปร้องศาล คือมันไม่ทันจริง ๆ ครับ คือผมไม่ได้ปัญหาเรื่องอำนาจหน้าที่นะ เพราะพวกนี้ผมไม่ได้เคยอภิปรายเลยในกลุ่ม ๒ แต่ว่าเรามองในแง่ปฏิบัติ ท่านช่วยนึกแง่ปฏิบัตินิดหนึ่ง

นายอัศววิทย์ สุมาวงศ์ : เชิญท่านวุฒิสารครับ

รองศาสตราจารย์วุฒิสาร ตันไชย : กราบเรียนท่านประธานครับ ผม วุฒิสาร ผมขออนุญาต ๒ ประเด็น ประเด็นแรก ในวรรคนี้ทั้งวรรคคงจะต้องไปโยงกับการเลือกตั้งท้องถิ่น ของเดิมเราพูดเลือกตั้งท้องถิ่นอาจจะอยู่ที่ศาลจังหวัด ก็ต้องไปเตรียมแก่นั้น ถ้าจะมีการเปลี่ยนแปลง

ประการที่ ๒ เรื่องอำนาจเหลือง แดง ที่ท่านเลขาสรุป ผมยังคิดว่าจริง ๆ มันจะเป็น ๒ กรณี ก็คือคำว่า ไปศาล ผมยังไม่ค่อยเคลียร์ว่า สมมุติว่า กกด. ให้เหลือง ยุทธธรณ์ ยุทธธรณ์ที่ศาลถูกไหมครับ ถ้าแดง กกด. มีอำนาจให้ใหม่ในความหมายที่ไปศาล หมายถึงว่าให้ศาลเป็นคนตัดสินว่าให้แดงหรือไม่แดง

เลขานุการ : ท่านครับที่เขียนนี้ กกด. ให้เหลือง แดง ได้ทั้งคู่เลย แล้วค่อยไปศาลครับ

รองศาสตราจารย์วุฒิสาร ตันไชย : ที่นี้ในความเห็นผม ผมคิดว่าผมเห็นด้วยกับท่านประพันธ์ว่าในระหว่างการเลือกตั้งผมยังคิดว่าอำนาจของ กกด. ในฐานะคนจัดการเลือกตั้งควรมีอำนาจบางอย่างที่ให้คุณให้โทษกับการเลือกตั้งได้ แต่หลังจากการเลือกตั้งแล้ว เช่น ที่เราใช้คำว่า สอยทีหลัง ตรงนี้ผมยังคิดว่าถ้าจะผลัดเรื่องนี้ไปที่ศาลหรือจะให้ยุทธธรณ์ที่ศาล ผมรับได้ คือก่อนเลือกตั้งยุทธธรณ์ให้ยุทธธรณ์ศาล แต่ปัญหาที่จะต้องคิดในระบบก็คือว่าศาลจะพิจารณาทันต่อการเลือกตั้งใหม่หรือไม่อย่างไร เพราะว่าพอเหลือง

หรือแดงบีบมันต้องสั่งให้มีการเลือกตั้งใหม่ อันนี้หมายถึงว่าเลือกทั้งหมดถูกใหม่ครับ กับกรณีที่ ๒ คือเหลืองแดง หลังจากที่เรารู้แล้วว่า สอยที่หลัง ใน ๒ Concept นี้ผมยังคิดว่าอุทธรณ์ศาลได้ แต่ว่าสอยที่หลังผมยังกำกึ่งนะครับว่าหลักฐานเหล่านี้ไปที่ศาลเลยได้ไหม ให้ศาลเป็นคนสั่ง ผมกำกึ่งแบบนี้ครับ ผมยังไม่ได้ฟันว่าผมเป็นอย่างไร แต่ผมพยายามแยก Scenario ๒ อันว่าระหว่างการเลือกตั้ง กับหลังการรับรองการเลือกตั้งแล้ว แล้วพบหลักฐานที่หลัง ผมคิดว่า ๒ กรณีนี้อาจจะแยกกันพิจารณาได้ครับ

นายอัครวิทย์ สุมาวงศ์ : เชิญท่านคมสันครับ

นายคมสัน โพธิ์คง : ขออนุญาตครับ ผมพยายามจะแยกอย่างนี้นะครับ คือประเด็นของการเลือกตั้งใหม่มันไม่ได้มีเพียงแค่ที่กล่าวกัน มันมีไปถึงการเลือกตั้งใหม่แล้วไม่มีใบแดงเลยก็มี คือมีแค่เหลืองแล้วก็จบเลยก็มี แต่ว่าตัวบุคคลที่เขาถูกสั่ง ได้รับคะแนนชนะการเลือกตั้งแล้วถูกสั่งให้เลือกตั้งใหม่แล้วเขาไม่ได้รับมา เขามีปัญหาแล้วเรื่องของการกระทบสิทธิแล้ว ตรงนี้เราจะยอมให้ไปศาลเลือกตั้งใหม่ ผมคิดว่าประเด็นนี้ก็ประเด็นที่จะต้องพิจารณาให้ดี เพราะฉะนั้นประเด็นเรื่องคำว่า การเลือกตั้งใหม่ ผมคิดว่าเป็นประเด็นที่น่าจะทิ้งไว้ในลักษณะเช่นนี้ แล้วก็ไปกำหนดในกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งให้มันชัดเจน เพราะว่ามันไม่ได้มีเพียงแคตรงจุดนั้นเท่านั้น ที่ประเด็นที่ท่านประพันธ์กล่าวถึงว่าถ้าครบ ๓ วัน ก่อนวันเลือกตั้ง ประเด็นนี้ต้องดูให้ดีว่า กกต. จะตัดสินว่าเขาหรือเปล่า ถ้าไม่ตัดสินเขาก็ไปสั่งเลือกตั้งใหม่หลังจากที่มีการเลือกตั้งแล้ว แล้วก็ประกาศผล แล้วก็เข้าสู่กระบวนการคือเรื่องของการรับรองไป จะให้ใบแดงอันนั้นก็ไปสู่กระบวนการที่ไปสู่ศาลเลือกตั้งได้อยู่ เพราะฉะนั้นประเด็นตรงนี้ผมคิดว่าพิจารณาดูตรงนี้ให้ดีนะครับ เพราะว่าถ้าตัดสินตรงคำนี้ออกไปมันจะมีประเด็นที่ยังคาดไม่ถึงอีกหลายประเด็นครับ

เลขานุการ : คืออย่างนี้ครับ ผมเข้าใจว่ากรอบที่เราคุยกันในเรื่องไปศาล คือเรื่องใบเหลืองใบแดงเท่านั้น เลือกตั้งใหม่ชนิดที่กลองหายไปทั้งหมด ครั้งหนึ่งอะไรอย่างนี้ คงไม่ไปศาลนะครับ แบบนี้นะครับ เอาให้เคลียร์แบบนี้ครับ ที่นี้ประเด็นที่ท่านอาจารย์วุฒิสารทถาม ท่านประพันธ์ว่าอย่างไรครับ

นายประพันธ์ นัยโกวิท : คือกรณีซึ่งให้ใบแดงนี้นะครับ ให้ใบแดงมันมีหลายกรณี อย่างเช่นที่ผู้สมัครเขาล้มแล้วเขาไม่ยื่นบัญชีค่าใช้จ่าย ซึ่งตามกฎหมายก็ต้องไปยื่นบัญชีค่าใช้จ่าย ถ้าเขาไม่ยื่นบัญชีค่าใช้จ่ายจะต้องถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้ง ถูกดำเนินคดีอาญา ชดใช้ค่าเสียหายในการจัดการเลือกตั้งใหม่ กรณีอย่างนี้พอ กกต. สั่งไปแล้วว่าเพิกถอนสิทธิเลือกตั้ง อันนี้ถ้าเขาไม่พอใจ เขาไม่เห็นด้วยเขาก็มีสิทธิที่จะไปอุทธรณ์ต่อศาล ไปร้องต่อศาล ถ้าหากว่าเขาเห็นว่าเขาผิดจริง เขาก็บอกเออใช่เขาสिम ไม่ได้ยื่นจริง ๆ เขาพอใจมันก็ยุติ มันก็จบ อันนี้ถ้าอย่างนั้นผมว่าเดิมคำว่า ในกรณีที่คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศผลการเลือกตั้งแล้ว แล้วก็มีกรณีวินิจฉัยให้มีการเลือกตั้งใหม่ ถ้าอย่างนี้จะชัดเจนขึ้น หมายความว่าก่อนประกาศผลอยู่ในระหว่างขั้นตอนการจัดการเลือกตั้ง เจอคนทำผิดกติกาทำให้เขาเป่านกหวีดได้ พุดง่าย ๆ ก่อนประกาศผลการเลือกตั้งนี้ ** แล้วสั่งเลือกตั้งใหม่ โดยที่คนที่ได้คะแนนสูงต้องลงไปสู่สนามการเลือกตั้งด้วย แล้วต่อมาเลือกตั้งใหม่แล้วปรากฏว่าเขาไม่ได้ แต่คนอื่นได้ขึ้นมา แล้วก็ปรากฏว่าไม่มีเหตุ อย่างนี้ต้องถือว่าตัวเขาก็มีปัญหาระหว่างการรับรองสิทธินี้ครับ เพราะฉะนั้นท่านจะให้ประเด็นนี้ไปศาลหรือไม่ เพราะว่าคนที่เขาควรจะ

ได้รับการเลือกตั้งเดิมถูกประกาศใหม่แล้ว แล้วถ้าครั้งที่ ๒ แล้วเขาไม่ได้ อันนี้จะทำอย่างไรครับ จะให้ไปศาลเลือกตั้ง ผมถึงเห็นว่าประเด็นนี้มันน่าจะอยู่ในกฎหมายประกอบ ถึงว่ามันเป็นรายละเอียดค่อนข้างเยอะ

เลขานุการ : แต่มันต้องเคลียร์นะครับ ภาษาที่มันใช้มันต้องเคลียร์ สมมุติอยู่ในระหว่างเลือกตั้งเลยผมพบว่าคนนี้ทุจริต แล้วผมให้ตัดสิทธิเลือกตั้งมันไปเลย ผมเข้าใจว่าข้อเสนอรวม ๆ คือน่าจะถึงที่สุดไปใช่ไหมครับ ไม่อย่างนั้นศาลจะมาดูได้อย่างไร ได้ทัน เพื่อให้เลือกตั้งทัน แต่ถ้าเป็นกรณีที่เขาได้นับคะแนนว่าเขาได้รับตำแหน่งแล้ว แล้วไปตัดสิทธิเขาบอกเขาไม่ได้รับ อันนี้ต้องไปศาลได้ ได้ไหมครับ เหาะระบบแบบนี้ได้ไหมครับ พุดง่าย ๆ คือมาตรา ๒๖๖ ที่เขียนก็จะเขียนคือไปศาลได้กรณีหลังเลือกตั้งแล้ว ที่เขาได้ตำแหน่งแล้ว แล้วไปบอกให้เลือกตั้งใหม่โดยจะให้เขาลงหรือไม่ลงเลือกตั้งก็ตาม ได้ไหมครับ ส่วนในระหว่างเลือกตั้งก็เป็นไปตามเดิม ท่านประธานมีท่านนุรักษ์ แล้วก็ท่านไพบูลย์ครับ

นายอัครวิทย์ สุมาวงศ์ : เชิญท่านนุรักษ์ครับ

นายนุรักษ์ มาประณีต : ขอบคุณครับ ผมเคยเสนอในประเด็นหนึ่งแล้วก็ส่งไปสอบถามประชาชนอยู่ว่าในการเลือกตั้งถ้าผู้ใดถูกใบแดงไปแล้วก็ให้คนลำดับสองเป็นผู้ได้รับการเลือกตั้งแทนโดยไม่ต้องไปเลือกใหม่ ในประเด็นนี้ถ้าจากดูประชามติ ที่ผมดูแล้วก็เสียงตอบรับมาประมาณ ๕๐ - ๖๐ เปอร์เซ็นต์เลยว่าเป็นด้วยกับไม่ต้องไปเลือกตั้งใหม่ ถ้าในกรณีอย่างนี้มันก็มีแต่ใบแดง ไม่มีใบเหลือง แล้วไม่ต้องเลือกตั้งใหม่ด้วย ประเด็นที่ผมเสนอนั้นผมก็ยังรอฟังอยู่นะครับ แล้วผมไปสอบถามใคร ๆ ก็ค่อนข้างเห็นด้วยมากกว่าเราไม่ต้องไปเสียเงินงบประมาณที่จะไปเลือกตั้งหลายครั้ง เหมือนเลือกตั้งครั้งหนึ่งแล้วมีคนทุจริตคดโกงอยู่แล้วก็ตัดสิทธิไปเลย แล้วก็คนที่ได้ลำดับคะแนนที่ ๒ ก็จะได้ขึ้นมา ผมมีความเห็นว่าจะเป็นการป้องกันการซื้อเสียงได้อย่างดี เพราะว่าคนที่ได้คะแนนที่ดีที่สุดในเขตเลือกตั้งนั้นก็มักจะกล้าซื้อเสียงเลย เพราะซื้อเสียงตัวเองจะถูกตัดสิทธิแล้วไปเลย อาจจะเป็นสิ่งหนึ่งที่ช่วยในการที่ไม่ให้มีการซื้อเสียงมากขึ้น แล้วก็คนที่ดี ๆ เขาอยากจะมาลงสมัครเพราะว่าไม่ต้องซื้อหรือหาเสียงไว้ แล้วก็คนที่ซื้อเสียงถูกตัดสิทธิไปตัวเองก็ได้ขึ้นมา ๑. ก็จะป้องกันการซื้อเสียงในสวนหนึ่ง และก็จะมีผู้ที่มีบุคคลดี ๆ ที่มาลงสมัครแล้วก็รอคนที่ทุจริตซื้อเสียงถูกสอยไปตัวเองก็จะได้รับเลือกตั้ง แล้วก็เป็นการประหยัดงบประมาณประเทศชาติด้วย นี่เฉพาะเลือกตั้งใหญ่ครั้งเดียว นะครับ ถ้าเกิดว่ามีการล้มหายตายจากหรืออะไรไปก็มาเลือกตั้งใหม่ นี่เป็นการเลือกตั้งเฉพาะครั้งนั้น นะครับ แล้วบางท่านถ้ากลัวว่าจะมีการยิงกันตายหรืออะไร ซึ่งเป็นการอาจจะกลัวเกินเหตุไป แล้วก็อาจจะกลัวว่ามีการซื้อเสียงแทน มีการใส่ร้าย ซึ่งปกติมันก็มีอยู่แล้ว นะครับ อำนาจนี้ในเมื่อศาลวินิจฉัยแล้วว่าตัดสิทธิใครไปแล้วมันก็ยุติแล้วก็คนที่ได้คะแนนลำดับสองมากก็จะได้เป็นผู้ได้รับการเลือกตั้งแทน ถ้าประเด็นนี้ฟังเสียงของประชาชนแล้วเขาเห็นด้วยในจุดนี้มันก็จะต้องมาแก้ในจุดนี้ด้วย ขอบคุณครับ

นายอัครวิทย์ สุมาวงศ์ : เชิญท่านไพบูลย์ครับ

นายไพบูลย์ วรรณไพฑูรย์ : กราบเรียนท่านประธานที่เคารพ ผม ไพบูลย์ ผมเห็นด้วยกับทางที่ท่านเลขานุการสรุป นะครับ คราวนี้ผมมีประเด็นนิดเดียวว่าตรงจุดนี้เราไม่ได้แยกแยะในระดับท้องถิ่นหรือไม่ เพราะว่าถ้าเขียนอย่างนี้วินิจฉัยให้มีการเลือกตั้งใหม่ก็แสดงว่าท้องถิ่นมันต้องขึ้นถึงศาลฎีกาหมด ทีนี้ในกรอบศาล ถ้าเป็นการเลือกตั้งท้องถิ่นก็จะไปที่ศาลจังหวัด การอุทธรณ์ในจุดนั้นครับ เพราะฉะนั้นตรงจุดนี้

ผมเข้าใจว่าจะเป็นในเรื่องของระดับชาติเท่านั้น ก็ต้องเขียนให้ชัดว่า ส.ส. ในลักษณะนั้นนะครับ ก็มีประเด็นเท่านั้นครับ

เลขานุการ : ถูกครับ

นายอัศววิทย์ สุมาวงศ์ : เชิญท่านคมสัน

นายคมสัน โพธิ์คง : ท่านประธานครับ คือผมอยากให้เคลียร์คำว่า ไบเหลือง ไบแดง นิดหนึ่ง เดี่ยวหลายท่านอาจจะไม่เคยคุ้นคำไบเหลือง ไบแดง คือผมอยู่ กกต. ตอนช่วงที่มันมีคำว่าไบเหลือง ไบแดง เกิดขึ้นพอดี อยากจะให้บันทึกไว้ในรายงานการประชุม ก็คือว่าในครั้งแรก กกต. เขาจะใช้มาตรการในเรื่องการคัดค้านการเลือกตั้งในเรื่องของการจัดการในกรณีทุจริตการเลือกตั้ง แต่เขาไปพบว่ามาตรการที่เขียนในกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งว่าด้วยการคัดค้านมันไม่ค่อยสมบูรณ์ แล้วก็ยากแก่การที่จะไปดำเนินการออก ก็เลยมาใช้เรื่องของมาตรการในการรับรองผลการเลือกตั้งเป็นตัวกำหนดในเรื่องของสิ่งที่เรียกว่าไบเหลือง ไบแดงแทน ทีนี้ปัญหาก็คือว่าขณะนั้นมันเกิดการทุจริตขึ้นหลายครั้ง มันเกิดในการเลือกตั้ง ส.ว. เมื่อปี ๒๕๔๓ ก็เลยมีการถามว่าถ้าเกิดทำทุจริตแล้วต้องเลือกตั้งใหม่หลาย ๆ ครั้งทำอย่างไร ก็มีคนเสนอขึ้นมาว่า โอ.เค. ครั้งแรกถ้าคนคนนี้กระทำการทุจริตก็ให้ถือว่ายอมให้ลงครั้งต่อไปก่อนเป็นการเตือน การสั่งเลือกตั้งใหม่นั้นเป็นการเตือน พอครั้งที่ ๒ เนื่องจากกฎหมายไม่ได้เขียนอะไรไว้เลย ก็เขียนบอกว่ให้ออกประกาศออกมาเพื่อใช้ในการนี้ ก็ใช้ (๑) เมื่อสักครู่นี้ออกประกาศมา ออกเป็นระเบียบมาเรื่องของการเพิกถอนสิทธิของผู้ที่กระทำการทุจริตถึง ๒ ครั้ง ตามปกติให้มีการเลือกตั้งถึง ๒ ครั้ง ห้ามลงอีก ซึ่งตรงนั้นศาลรัฐธรรมนูญก็ไปวินิจฉัยว่าประกาศนี้ออกไม่ได้เพราะไปตัดสิทธิเขา ตรงนั้นก็มีการถามกันว่าจะเรียกว่าอะไร ก็เลยยกตัวอย่างบอกครั้งแรกเขาเรียกว่าไบเหลือง มันเหมือนกับฟุตบอล เตือน เตือนว่าทำผิดนะอย่า นั่นคือครั้งที่ ๑ นี่คือไบเหลือง แล้วต่อมาครั้งที่ ๒ คือเหมือนกับฟุตบอลลงเตะแล้วว่าถูกไล่ออกนอกสนามห้ามเตะ ก็คือเป็นไบแดงก็คือห้ามมาสู่สนามการเลือกตั้งอีก อันนี้ก็คือหลักการเดิม แต่ปรากฏว่าตอนหลังพอศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยไปแล้วประเด็นเรื่องไบเหลืองกับไบแดงก็จะเปลี่ยนไปจากเดิม ก็คือไบแดงจะกลายเป็นเรื่องของการเพิกถอนสิทธิภายหลังจากที่มีประเด็นเรื่องของการคัดค้านในเรื่องนี้ แล้วก็นำไปสู่เรื่องของให้วินิจฉัยในเรื่องเหล่านี้ ผมคิดว่าประเด็นนี้ให้เคลียร์นะครับ เพราะว่าถ้าท่านเลขจะบันทึกตรงนี้ผมเห็นด้วยว่าบันทึกว่าการเลือกตั้งใหม่ครั้งนี้ต้องอยู่ในเจตนารมณ์ว่าเป็นเรื่องของการสั่งคัดค้านการเลือกตั้ง เพราะมีฉะนั้นเลือกตั้งใหม่มันจะมีหลายอันมาก แล้วก็จะสับสนพอสมควร

ส่วนในประเด็นวรรคนี้ ขออนุญาต ผมยังเลือกแบบ ๒ ขออนุญาตไม่อภิปรายเรื่องนี้อีก

เพราะว่าเคยอภิปรายหลายหนแล้วครับ

นายอัศววิทย์ สุมาวงศ์ : เชิญท่านประพันธ์

นายประพันธ์ นัยโกวิท : ขอบคุณท่านประธานครับ ผม ประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ กติต่อจากท่านไพบูลย์ คือกรณีที่จะไปให้อุทธรณ์ต่อศาลฎีกาก็คงเป็นกรณีที่เป็น การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ท่านองคคล้าย ๆ ร่างในมาตรา ๒๓๓ วรรคสาม แต่ถ้าหากว่าเป็นการเลือกตั้งสมาชิกท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่น ซึ่งเดิมบอกว่าให้ไปอุทธรณ์ต่อศาลจังหวัด คือไปยื่นคำร้องต่อศาลจังหวัด ผมอยากจะขอเสนอ

ว่าขอให้เป็นศาลอุทธรณ์ครับ เพราะว่าศาลอุทธรณ์มีทุกภาคอยู่แล้ว แล้วก็กรณีซึ่งจะไปร้องอุทธรณ์เป็นกรณีซึ่งคณะกรรมการการเลือกตั้งซึ่งเป็นการทำในลักษณะของกึ่งตุลาการวินิจฉัยแล้ว ฉะนั้นการอุทธรณ์น่าจะไปที่ศาลอุทธรณ์ ซึ่งจะมีศาลอุทธรณ์ครบทุกภาค เพราะว่า ส.ส. เราให้อุทธรณ์ไปที่ศาลฎีกาไซ้ใหม่ครับ ถ้าเป็นท้องถิ่นก็น่าจะเป็นศาลอุทธรณ์

นายอัศววิทย์ สุมาวงศ์ : เข้าใจว่าเราได้ตกลงกันไปแล้วว่าการฟ้องอันนั้นให้ไปที่ศาลจังหวัดเชิงเทียนวิทยากรครับ

นายวิทยา งานทวี : ผมขอถามนิดนะครับ ผลหลังจากการเลือกตั้งใครเป็นผู้ให้ใบเหลืองใบแดงครับ ศาลหรือ กกต. ครับ

เลขานุการ : กกต. ครับ

นายวิทยา งานทวี : กกต. ก็โดนฟ้องตายสิครับอย่างนั้น ถ้าไปให้ใบเหลืองแล้วถ้าศาลไปให้ยกเลิก ผมว่ามันไม่ควรเลยนะครับ ถ้าอย่างนี้ถ้าศาลเห็นว่ามันไม่ควร คราวนี้เป็นเรื่องเลย ผมว่าถ้าหลังเลือกตั้ง ไม่ควรเลย กกต. ไม่ควรจะไป เหมือนกับเอาเท้าไปเหยยเลย

เลขานุการ : ไม่ครับ คือเขาต้องให้ได้ใบก่อน คือถ้าให้ไปฟ้องกันที่ศาล

นายวิทยา งานทวี : คือน่าจะเสนอให้ศาลเป็นผู้พิจารณา ถ้าผิดก็ว่าไปเลยจะได้จบ

เลขานุการ : กกต. เขาไม่ได้มีปัญหาเรื่องนี้ะครับ เรื่องฟ้องเขาถูกฟ้องเป็นประจำอยู่แล้วครับ ไม่มีปัญหาอะไรครับ

นายอัศววิทย์ สุมาวงศ์ : เชิญท่านสดศรีครับ

นางสดศรี สัตยธรรม : ดิฉัน สดศรี นะคะ เห็นด้วยกับท่านวิทยา เพราะว่าทุกวันนี้เราถูกฟ้องเยอะ คราวนี้ถ้าในเมื่อให้ศาลพิจารณาแล้ว เราก็คิดว่าเราคงไม่ต้องเป็นจำเลยอีกแล้วก็ดีเหมือนกัน เพราะว่าเราจะได้ปลอดภัยจากการถูกฟ้องอะไรตลอดเวลา เพราะฉะนั้นถ้าใบเหลือง ใบแดง ถ้าจะให้ศาลจะพิจารณาแล้วก็เอาไปทั้งหมดเลย แล้วเราก็จัดการเลือกตั้งอย่างเดียว ก็คงจะเป็นเรื่องดีที่สุดอยู่แล้ว เพราะว่าเรื่องอะไรคะ พอหลังเลือกตั้งแล้วเราก็โดนฟ้องอีก เพราะฉะนั้นในเมื่อจะมีใบเหลือง ใบแดง โดยพิจารณาโดยศาล ซึ่งท่านก็เห็นว่ายุติธรรมที่สุด แม้ว่า กกต. ชุดนี้มาจากศาล ท่านก็ยังเห็นว่าไม่ได้ความยุติธรรมจาก กกต. ตอนนี้อย่าจะไปจากศาลก็ให้ใบเหลือง ใบแดง ให้ทั้งหมดทั้งนั้นจะได้หมดปัญหากันไป เห็นด้วยกับท่านวิทยากรคือขอให้หลังเลือกตั้งก็คงเป็นใบเหลือง ใบแดง โดยพิจารณาของศาลทั้งหมด โดย กกต. ไม่ต้องเป็นจำเลย

นายอัศววิทย์ สุมาวงศ์ : เชิญท่านนุรักษ์ครับ

นายนุรักษ์ มาประณีต : ผม นุรักษ์ มาประณีต ผมเห็นว่า กกต. ยังต้องเป็นผู้ให้ใบเหลืองใบแดง ไม่น่าจะกลัวถูกฟ้องอะไร ก็เหมือนกับพนักงานสอบสวนหรืออัยการ อัยการสั่งฟ้องแล้วไม่ฟ้อง ศาลยกฟ้อง อัยการก็ไม่ได้ถูกฟ้องอะไรหรอกครับ กระทำตามหน้าที่อะไรนะครับ ไม่ต้องกลัวใครถูกฟ้องหรือครับ ท่านต้องเป็นผู้ชี้มูลในเบื้องต้นก่อน ถ้าเขาเห็นชอบ เขาสมควรเขาก็ฟ้องจริงใบแดงเขาก็ไม่อุทธรณ์ก็จบไป ผมว่าอย่างเดิมดีแล้วครับ

นายอัศววิทย์ สุมาวงศ์ : ท่านวุฒิสภาครับ

รองศาสตราจารย์วุฒิสาร ตันไชย : ท่านประธานครับ ผม วุฒิสาร ผมยังอยากให้ลองพิจารณาประเด็นเรื่อง คือก่อนการรับรองผลการเลือกตั้งผมเคลียร์นะครับว่าเหลือง แดง เป็นอำนาจ กกต. เพราะว่าเป็นคนคุมกติกาในขณะนั้น แต่การอุทธรณ์ อุทธรณ์ที่ศาล ซึ่งก็ต้องไปคิดว่าถ้าอุทธรณ์แล้วเกิดศาลไม่เห็นตามนั้น จะแปลว่าจะเหลือง แดง คราวนี้ของ กกต. ต้องประจักษ์ชัดมาก ต้องเห็นชัดเจนมากมั่นใจมาก ถูกไหมครับ แต่พอหลังการเลือกตั้งที่มีการร้องเรียน แล้วก็มีการสร้างหลักฐานขึ้นมา ผมเองยังมีน้ำหนักไปทางว่าให้ใบเหลือง ใบแดง ถ้าจะมีศาลเลือกตั้งอยู่แล้วนี่นะครับ ศาลที่ทาคดีแผนกเลือกตั้งจะเป็นศาลไหนก็ไม่รู้ ผมยังคิดว่าเรื่องนี้ไปที่ศาลน่าจะดี เพราะว่าข้อหนึ่งที่มีข้อถกเถียงกันมากก็คือ กกต. ในกระบวนการการเลือกตั้งทั้งหมดของ กกต. ทำหน้าที่ตั้งแต่พนักงานสอบสวน พนักงานส่งฟ้องเอง จำนวนเอง แล้วก็ตัดสินเอง ซึ่งผมคิดว่าประเด็นนี้เป็นประเด็นที่ทางสังคมตั้งคำถามอยู่ เพราะฉะนั้นอันนี้ก็ต้องพิจารณาว่าถ้าเราจะพิจารณาเพื่อให้เกิดความเปลี่ยนแปลงที่ชัดเจน คือเราคงไม่คิดว่า กกต. ที่มีความชำนาญเรื่องคดีจะเป็นอย่างนี้ตลอดไป ๕ ท่านนี้อาจจะมีความชำนาญเรื่องการตัดสินคดี แต่ในอนาคตยาว ๆ อาจจะไม่ใช่ ผมยังคิดว่าถ้าเราต้องการมีศาลเลือกตั้งอยู่แล้ว หรือแผนกเลือกตั้ง แล้วเอาเรื่องนี้ไปในกรณีหลังจากการเลือกตั้งแล้ว ผมอยากหาหรือกรรมการว่าลองพิจารณาหน่อยดีไหมครับว่าควรจะเป็นอย่างไร คือถ้าเป็นแบบที่ท่านเลขาสรุป มันจะเหมือนเดิมเลยนะครับ มันจะเหมือนเดิม

เลขานุการ : ก็ไม่เหมือนเดิมครับ ผมเอานิดเดียวครับ เอาประเด็นนี้ให้จบ คือเรื่องก่อนและหลัง ตอนแรกผมสรุปอย่างนี้ครับว่าก่อน กกต. ก็ให้ไปเลย หลัง กกต. ก็ให้ได้นะครับ แต่ให้ไปฟ้องศาลเอา ที่นี้ อาจารย์วุฒิสารเสนอว่าหลังนี้ให้ กกต. เสนอเรื่องนั้น ๆ ไซ้ใหม่ กกต. ไม่ได้ให้ใบเหลือง ใบแดงไซ้ใหม่ ตอนนี้คำอธิบายมันคืออะไรว่าก่อนให้ได้ หลังให้ไม่ได้ คำอธิบายมันคืออะไร

นายอัศววิทย์ สุมาวงศ์ : ท่านคมสัน

เลขานุการ : เรื่องนี้หรือเปล่าครับ

นายคมสัน โพธิ์คง : เรื่องนี้ คืออย่างนี้ผมอยากจะตัดประเด็นนี้ไปสู่กฎหมายที่จะต้องกลับถ้อยคำในวรรคนี้ เมื่อก็หาหรือท่านประพันธ์แล้วว่าถ้อยคำตรงนี้ก็กลับ แล้วก็ไปเขียนในกฎหมายลูกในรายละเอียดเหล่านี้ คือกลับถ้อยคำว่า ผู้เสียหายซึ่งคณะกรรมการเลือกตั้งได้สั่งให้มีการเลือกตั้งใหม่หรือเพิกถอนสิทธิเลือกตั้ง มีสิทธิคำร้องต่อศาลฎีกาเพื่ออุทธรณ์คำวินิจฉัยของคณะกรรมการเลือกตั้ง ทั้งนี้ ตามที่กำหนดในกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้ง

เลขานุการ : ไม่ คือเขียนแบบนี้คือให้ใบแดงแล้ว ให้แล้ว ที่นี้ประเด็นที่เขาเถียงกันอยู่ตอนนี้ก็คือว่ายังไม่ได้ให้ ให้ไปฟ้องเอาไซ้ใหม่ครับ

นายคมสัน โพธิ์คง : ไม่ ยังไม่ใบแดงก็มีนะครับ แค่สั่งเลือกตั้งใหม่เขาก็เสียหายแล้ว ถ้าเขาไม่ได้รับ ไม่ต้องถึงขนาดใบแดง เพราะฉะนั้นไปอยู่ในรายละเอียด

เลขานุการ : ทางนั้นเขาไม่ให้สั่งเลย ถ้าอย่างนั้นไปเขียนข้างนอกได้ไหมครับ ไปตกลงตอนเขียนกฎหมายลูกได้ไหมครับ แต่ว่าจริง ๆ มันต้องเคลียร์หลักการนะ มันต้องวางหลัก อาจารย์วุฒิสารว่าอย่างไร

รองศาสตราจารย์วุฒิสาร ตันไชย : ผมเสนอว่าน่าจะวางหลักก่อนว่าเอาอย่างไร เพราะว่า เดี่ยวไปกฎหมายลูกมันจะมีปัญหา คือเราไปห่วงถ้อยคำ ประเด็นท่านอาจารย์คมสัน ขอประทานโทษ มันไม่ใช่ ประเด็น ประเด็นคืออำนาจวินิจฉัยให้เหลือง แดง ระหว่างก่อนการเลือกตั้งกับหลังการเลือกตั้ง อำนาจควรอยู่กับ กกต. อันเดียวกัน หรืออำนาจหนึ่งอยู่ที่ กกต. อีกอำนาจหนึ่งอยู่ที่ศาล ประเด็นอยู่แค่นี้เองครับ

เลขานุการ : คือถ้าเป็นห่วงถูกฟ้องอย่างท่านวิทยา ผมไม่ค่อยห่วงหรอก ผมห่วงเหมือนท่าน นุรักษ์ ผมคิดแบบท่านนุรักษ์ ก็ไม่มีอะไร เราปฏิบัติหน้าที่ไปตามปกติ

นายวิทยา งานทวี : อันนั้นขอโทษนะครับ ขอถอนคำพูด ความหมายของผมก็คือว่าคุณภาพ มันจะต่างกัน ในเมื่อท่านไม่เป่าในช่วงที่เล่นบอลไซ้ใหม่ครับ หลังจากเล่นบอลแล้ว แล้วท่านมาบอก League qualify มันต้องเป็นกรรมการอีกชุดแล้ว แต่ท่านเป่านะครับระหว่างเล่นนี้ อันนี้เป็นอำนาจหน้าที่ของท่าน แต่ ท่านบอกว่ายกเลิกเอาด้วยคืน ผมว่ากรรมการก็ไม่มีสิทธินะครับ

เลขานุการ : เอาอย่างนี้ได้ไหมครับ ท่านประพันธ์รับได้ไหมครับ ที่เสนอนี้ครับ คือในระหว่าง เลือกตั้งหรือใกล้เคียงกับเลือกตั้ง กกต. ให้ใบแดงเลย แล้วให้เขาไปฟ้องศาลเอา แต่ถ้าสอยไกล ๆ ผ่านไป ๕ เดือน ๖ เดือน ๗ เดือนแล้ว ให้ กกต. ตั้งเรื่องโดยยังไม่ให้ใบเหลือง ใบแดง กกต. ก็ทำหน้าที่คล้าย ๆ ยัยการ ไป ฟ้องศาลเอา แต่ยังไม่ได้ให้ใบเหลือง ใบแดง เอาหลัก Logic นี้ได้ไหมครับ น่าจะรับได้ นะครับ เอานะครับ ท่าน ไพบุลย์ว่าอย่างไรครับ

นายไพบุลย์ วราหะไพฑูรย์ : กราบเรียนท่านประธานที่เคารพ ผม ไพบุลย์ วราหะไพฑูรย์ หลักนี้พอไปได้ แต่คราวนี้เป็นห่วงว่าถ้าเหลือง แดง มันล่วงเลย ๓๐ วันที่ช่วงเปิดสภาขึ้นมามันก็จะมีปัญหาใน กระบวนการ มันเปิดสภาไม่ได้ แล้วฝ่ายบริหารก็ไม่เกิด ตรงจุดนั้นมันมีประเด็นอยู่นิดหนึ่งว่ากำหนดเวลาตรงนี้ จะว่าอย่างไร

เลขานุการ : เข้าใจว่าปัญหานี้มันแก้กันไปแล้วไซ้ใหม่ครับ มันมีประสบการณ์มาแล้ว ท่าน ประพันธ์เชิญ

นายประพันธ์ นัยโกวิท : ผมว่าดูวันประกาศผลการเลือกตั้งเป็นหลัก เอาเรื่องการประกาศ ผลการเลือกตั้งเป็นหลัก คือก่อนประกาศผลการเลือกตั้งเจอทำผิดนี่นะ อย่างเย็บแม่กเงินอยู่อย่างนี้จะเลือกตั้ง พุ่งนี้ต้องให้กรรมการเขาเป่าได้ ใบเหลือง ใบแดงนี้ ต้องสั่งเลือกตั้งใหม่ เพิกถอนสิทธิได้ จะให้คนทุจริตลง เลือกตั้งอีกหรือครับ มันต้องให้เขาเป่าได้ คืออันนี้ไม่ได้คิดถึงตัวเอง คิดถึงว่าหลักก่อนประกาศผลต้องให้ กรรมการเขาเป่าใบเหลือง ใบแดงได้ แต่พอเลือกตั้งเสร็จ นับคะแนนเสร็จแล้ว กกต. เขาประกาศว่าคนนี้ได้ คะแนนที่หนึ่ง ได้แล้ว ทีนี้จะมาเลือกตั้งใหม่ เพิกถอนสิทธินี้ นะครับ อันนี้ไปอุทธรณ์ศาล ผมว่าอย่างนี้พอไปได้ ครับ

เลขานุการ : คือสรุปแล้วนะครับ มาตรา ๒๖๖ ผ่านนะครับ ไปมาตรา ๒๖๗ ไม่ได้แก้อะไร ขอ อนุญาตผ่านนะครับ

นายพิสิฐ ลี้อาธรรม : ขอบกัยครับ ท่านประธานที่เคารพ ผม นายพิสิฐ ลี้อาธรรม ขอเรียนถามว่าทำไมมาตรา ๒๖๗ คุ่มครองเฉพาะช่วงเลือกตั้ง ส.ส. ส.ว. แต่ที่ท้องถิ่นไม่คุ่มครองให้ กกต. ท่าน หรือว่าท่านไม่ห่วง

นายอัชพร จารุจินดา : เข้าใจว่าเพราะเลือกตั้งใหญ่นั้นบทบาทมีเยอะกับผู้ใช้อำนาจรัฐ แต่ท้องถิ่นเล็กไม่น่าจะมีปัญหา บทบัญญัติเดิมมาจากนั้น

เลขานุการ : ไม่ได้มีปัญหาอะไรนะครับ เข้าใจว่าอย่างนั้นครับ เลือกตั้งทั้งปึกรับท้องถิ่น

นายวิทยา งานทวี : กราบเรียนครับ ที่มีปัญหาก็เพราะท้องถิ่นครับ มันเจรจากันได้ครับ เสร็จมาได้เลยครับ แล้วก็มีตัวเลขออกมาหลังจากที่ผลการเลือกตั้งออกแล้ว นั่นคือประเด็นปัญหา

ประธาน : ท่านมานิจ

นายมานิจ สุขสมจิตร : ท่านประธานครับ กรณีอย่างนี้เข้าใจกันว่าประธานคงไม่ต้องถูกจับใช้ใหม่ครับ ถ้าประธานถูกจับใครจะสั่ง พรรคสอง ใครสั่งปล่อยครับ

ประธาน : ประธานอะไรครับ ผมเพิ่งมา รู้สึกว่าห่างไปสิบกว่านาที่จะจับเสียแล้ว

นายมานิจ สุขสมจิตร : ประธาน กกต. ครับ

เลขานุการ : ผากเลขไปดูได้ไหมครับ เหนาะครับ รั้วไว้ละครับ ผมต่อเนะครับ มาตรา ๒๖๘ กรรมการสิทธิครับ มาตรา ๒๖๘ ไม่ได้แก้อะไร ท่านหมอชัชชัยครับ

นายชัชชัย ศุภวงศ์ : อันนี้ผมดูจากเอกสารของอนุ. กรอบ ๓ ที่เสนอแก้ไขใหม่ เสนอแก้ไขอะเลย ครับ แต่ว่าที่เสนอใหม่ เสนอแก้ไขทั้งหมด ทั้งอะไร แต่ว่าประเด็นที่ผมอยากจะอภิปรายคือเรื่องคุณสมบัติ ลักษณะต้องห้ามและการสรรหา ก็ยังให้ไปบัญญัติในกฎหมาย ไม่ได้เขียนที่เนะครับ ผมเคยอภิปรายเรื่อง กำหนดคุณสมบัติในเรื่องประเด็นอายุ ซึ่งในองค์การตามรัฐธรรมนูญหลายองค์การก็ได้กำหนดอยู่ อย่าง ส.ส. ส.ว. ผมเคยอภิปรายว่าการกำหนดอายุแล้วก็ได้ไม่ได้กำหนดอายุขึ้นสูงคงไม่เป็นไร เพราะว่าท่านก็ทำหน้าที่ ยิ่งอายุมากก็อาจจะดีในเรื่องประสบการณ์การทำงานอย่างท่านสมคิด ศรีสังคม หรืออาจารย์แคล้ว นรปติ อะไร อย่างนี้เป็นต้น เพราะว่าท่านไม่ได้บริหารหรือว่าใช้อำนาจในการบริหารงานบุคคล แต่ว่าองค์การตามรัฐธรรมนูญต่าง ๆ องค์การอิสระต่าง ๆ บางองค์การอย่างที่ผมบอกเนะครับ อายุเกือบ ๙๐ แล้วก็ยังอยู่ แล้วก็ทำหน้าที่ในการบริหารงานบุคคล แล้วก็สร้างความปั่นป่วนวุ่นวายมาก ทีนี้เราจะกำหนดอย่างไรครับ เพราะว่า องค์การตามรัฐธรรมนูญบางองค์การกำหนด ๔๕ บางองค์การก็ได้ไม่ได้กำหนด บอกให้ไปเขียนในกฎหมายที่บัญญัติ อันนี้เราจะอย่างไรกันแน่ หรือบางแห่งก็กำหนด ๔๐ แต่ว่าก็ได้ไม่ได้กำหนดอายุขึ้นสูงไว้ว่าจำนวนเท่าไรถึงจะเหมาะสม อันนี้เป็นประเด็นที่ผมอยากจะให้ช่วยพิจารณา

ประเด็นที่ ๒ คือเรื่องการสรรหา ซึ่งผมคิดว่าอันนี้ก็ได้ไม่ได้เขียนลงไปว่าสรรหาเป็นในลักษณะที่ ประธาน ๓ ท่าน ๕ ท่าน หรือเปล่าครับ ประธาน ๓ ท่าน ประธานรัฐสภา และผู้นำฝ่ายค้าน เหมือนกันหรือเปล่า เป็นมาตรฐานเดียวกันหรือเปล่า แต่ว่าประธาน ๕ ท่านนี้ผมคิดว่าตามความเข้าใจของผมท่านคงไม่ได้ไป ทำการสรรหาเอง แต่ว่าท่านจะต้องวางกลไกหลักเกณฑ์ วิธีการ และท่านก็กำกับ แล้วก็ให้กลไกแต่ละกลไกไป ทำงานแทนท่าน แล้วท่านก็จะดูคนสุดท้ายก่อนที่จะส่งวุฒิสภา ถ้าไม่ได้เขียนอย่างนี้เดี๋ยวก็น่าจะมีปรากฏการณ์ที่

เกิดขึ้น คราวนี้ก็ได้เขียนลงไป ก็แล้วแต่ตามที่กฎหมายบัญญัติ ผมเอาตรงนี้ก็ก่อนครับ เพราะว่าเดี๋ยวคงมีประเด็นอื่นที่จะต้องอภิปรายต่อ

เลขานุการ : ตอนนี้ข้อเสนอดูคุณหมอมืออะไรครับ เรื่องอายุนี้คุณหมอมือเสนอเท่าไรจะได้คุยกัน
เลยครับ

นายชูชัย ศุภวงศ์ : คือถ้ากำหนดจริง ๆ แล้วที่กำหนดขณะนี้ก็คือตามองค์กกรทุกองค์กรไม่เกิน ๗๐ ไซ้ใหม่ครับ เท่าที่ผมตรวจสอบดู แต่ว่ามีองค์กรเดียวที่มีอายุ ๘๘ สูงสุด ซึ่งผมคิดว่าอันนี้มันเป็นเรื่องที่เป็นปัญหามาก

เลขานุการ : ตกลงคุณหมอมือเสนอ ๗๐ ไซ้ใหม่ครับ

นายชูชัย ศุภวงศ์ : ผมไม่ได้เสนอ ๗๐ ครับ ผมอยากจะถามที่ประชุม เพราะว่างค์กรอื่นเท่าที่ถามดูก็มี ๗๐ อาจจะมี ๗๕ ก็ได้ถ้าที่ประชุมเห็นชอบอย่างนั้น

เลขานุการ : คือมันพูดเรียงมาตามคุณหมอมือครับ ท่านโทษนิดเดียวครับ ไม่ได้พูดหลักการ ผมเสนออย่างนี้เลยได้ไหมครับ เหา ๗๐ เท่าองค์กรอื่น ได้ไหมครับ เหาอย่างนี้ละครับ ท่านมานิจเชิญครับ เรื่องอายุหรือเปล่าครับ

นายมานิจ สุขสมจิตร : อายุตกลงตามนี้แล้วครับ ผมมีประเด็นเรื่องจำนวนกรรมการที่เป็น ๑๑ คน กับวาระการดำรงตำแหน่ง ๖ ปี อันนี้จะทบทวนใหม่ครับ หรือว่าเห็นว่าจำนวน ๑๑ คนนี้จะเหมาะสมแล้ว เพียงพอแก่การทำงานแล้ว แล้วก็วาระการดำรงตำแหน่ง ๖ ปี

เลขานุการ : คือข้อเสนอของอันใหม่คุยเรื่องคนเลยได้ไหมครับ เขาเสนอให้เหลือ ๕ อันเดิม
มัน ๑๑ ครับ

นายชูชัย ศุภวงศ์ : เรื่องการสรรหา ไม่ทราบประเด็นสรรหา

เลขานุการ : เดียวกลับมากับคุณหมอมือ เหาญมีท่านมานิจ เหา ๕ หรือเปล่า

: ในกรอบ ๓ เหา ๕ ครับ

เลขานุการ : ผมเข้าใจว่าอย่างนั้น เหาเสนอใคร ๗ นะครับ คตง. ๗ ท่านอังคณา
เชิญครับ

นางอังคณา นีละไพจิตร : ดิฉันอยากให้คงเดิมไว้ค่ะ เพราะว่ากรรมการสิทธิงานเยอะมาก
เลย แล้วก็ประชาชนทั่วประเทศเลยที่เข้ามาใช้บริการของกรรมการสิทธิอยู่ แล้วก็ดิฉันไม่เห็นว่าจะ
ทำไมจึงจะต้องลดลง เพราะว่าเป็นที่รู้จักของประชาชน และประชาชนก็ใช้ประโยชน์อยู่ค่ะ

เลขานุการ : จำนวนหรือเปล่านั้นท่านศรีราชา เชิญครับ

รองศาสตราจารย์ศรีราชา เหาญพานิช : คือในอนุ. กรอบ ๓ ได้พูดและพิจารณาว่ารวม
ทั้งหมดควรจะเป็น ๕ โดยที่ในนี้เขียนว่าประธานหนึ่ง แล้วก็ตัวกรรมการอื่นอีกสี่ อันนี้ก็
เป็นเรื่องที่ตกลงกัน แล้วก็ปรากฏในเอกสารที่เสนอวันนี้ วันที่ ๗ เมษายน อันนี้ก็
คือตามนั้น สำหรับตัวจำนวนคนมาน้อยนี้ผมว่าตัวกรรมการมาน้อยนี้ก็พูดกัน
ตรง ๆ ที่ผ่านมามีคณะกรรมการมีปัญหากันเยอะกันเอง จนกระทั่งทำงานไม่ได้
เพราะฉะนั้นที่แ้วมาก็คือเราคงจะต้องปรับจำนวนให้พอเหมาะพอสม แล้วก็ส่วนที่ว่าจะทำงานได้มากได้น้อย

มันอยู่ที่การบริหารแล้วก็ตัวกลไกขององค์กรเป็นตัวเจ้าหน้าที่และตัวกลไกขององค์กร ซึ่งตรงนี้ทางกรรมการก็เห็นว่าเอาแต่เพียง ๕ น่าจะพอเหมาะแล้ว ใกล้เคียง ๆ กัน

เลขานุการ : ท่านสุพจน์ครับ แล้วก็ท่านคมสัน

นายสุพจน์ ไข่มุกด์ : ท่านประธานครับ ผม สุพจน์ ไข่มุกด์ ผมก็ยังไม่เห็นเหตุผลอื่นใด นอกจากว่าไปตัดเอาตามอำเภอใจบ้าง เรื่อง ๑๐ คน เหลือ ๕ คน มันมีเหตุผลอะไร เพราะว่ากรรมการสิทธิมนุษยชนทางต่างประเทศเขาให้ความสนใจรับรอง แล้วก็เราทำตามกติการะหว่างประเทศด้วยเกี่ยวกับกรรมการสิทธิมนุษยชน เรามีปัญหาเรื่องสิทธิมนุษยชนมาก โดยเฉพาะการรณรงค์ที่เพื่อนรักของผมได้วิจารณ์ออกมาแล้ว เรามีปัญหาเรื่องนี้ แล้วเราต้องการจะเคลียร์เรื่องนี้ด้วย ผมอยากทราบเหตุผลจริง ๆ ว่าจะตัด ๑๐ เหลือ ๕ มันมีเหตุผลอะไร แล้วการจำกัดอายุเหมือนกัน ผมว่ายิ่งแก่ยิ่งอายุสูง ประสบการณ์มาก แต่ว่าต้องมีการตรวจสอบสภาพจิต สุขภาพกายก่อน ถ้าไปจำกัดสิทธิท่านก็เห็นอยู่แล้วว่าเกิน ๗๐ ทำงานได้อย่างเฉียบขาดแหลมคม ก็มีอยู่แล้ว ผมไม่เห็นว่าเป็นปัญหาเรื่องอายุเป็นปัญหาเรื่องสำคัญอะไรเลย ทุกคนก็เห็นอยู่แล้วว่าเกิน ๗๐ แล้วทำงานได้อย่างเข้มแข็ง เพราะฉะนั้นผมก็เสนอให้คงไว้ครับ กรรมการ ๑๐ คน แล้วก็อายุไม่จำกัดครับ แต่ว่าจะต้องมีการตรวจสอบสภาพเป็นประจำครับ ขอขอบคุณครับ

เลขานุการ : อายุผ่านไปแล้ว ขอ ๗๐ ท่านครับ จะตัดท่านประธานออกไม่ให้ไปเป็นแล้ว

กรรมการสิทธิ

นายคมสัน โพธิ์คง : ท่านประธานคงไม่สนใจจะเป็นกรรมการสิทธิหรือครับ ประเด็นนี้ผมคิดว่าประเด็นที่อนุ. กรอบ ๓ เสนอ

เลขานุการ : จำนวนได้ใหม่อาจารย์

นายคมสัน โพธิ์คง : ๕ คน เพราะว่าถ้าดูงานของ กกต. กกต. งานมากมหาศาลเลยถ้าเทียบกับหน่วยอื่น ๕ คนเท่านั้น จริง ๆ การทำงานของกรรมการสิทธิที่ผ่านมาถ้าไปนับดูจำนวน ๑๑ คน นับในเชิงประสิทธิภาพมีปัญหาครับ ถ้าเรื่องร้อยเปอร์เซ็นต์ออก ๑๐ เปอร์เซ็นต์ ผมว่ามีปัญหา เพราะฉะนั้นผมว่าถ้าเอา ๑๐ คนแล้ว ข้างในมีปัญหาแล้วทำงานไม่ได้ให้จำนวนเหลือน้อย แล้วจัดระบบการบริหารข้างในให้ดีขึ้นดีกว่า ซึ่งความจริงผมยังเห็นว่าควรจะมีผู้ตรวจด้วยเข้าไป แต่อันนี้เห็นว่าถ้าจะปรับโครงสร้างอำนาจหน้าที่ตามเสนอมานี้ ท่านอาจารย์ศรียาชาได้อยู่ในนี้ว่าไปผูกกับเรื่องการส่งเรื่องให้ผู้ตรวจการแล้ว ผมก็อาจจะถอนอันเดิม แต่ก็ต้องขอคุณในมาตราตัดไปก่อนครับ

เลขานุการ : ท่านอภัยพร และท่านอังคณา ท่านประธานครับขออนุญาต

พลเอก อภัยพร เจริญพานิช : ขอขอบคุณครับ ผม พลเอก อภัยพร ผมก็พอดีได้ทำงานและสัมผัสกับคณะกรรมการนี้พอสมควร ผมอยากจะเสนอจำนวนครับ เสนอ ๙ คน ให้เหมือนกับ ปปช.

เลขานุการ : ได้ใหม่ครับ เอา ๙ ได้ใหม่ครับท่านอังคณาครับ

นางอังคณา นีละไพจิตร : ได้ค่ะ จริง ๆ ดิฉันอยากจะเรียนอย่างนี้ ดิฉันเองก็ไม่ค่อยเข้าใจในความขัดแย้งที่ผ่านมาของกรรมการสิทธิ แต่ดิฉันเชื่อว่าประชาชนได้ใช้กลไกตรงนี้ในการปกป้องสิทธิมนุษยชน และดิฉันก็ไม่สบายใจเป็นอย่างยิ่งที่มีการพูดถึงปัญหาของกรรมการบางท่านที่อายุไล่เกินไปในที่นี้ โดยที่เจ้าตัว

ไม่ได้อยู่ที่จะชี้แจงข้อเท็จจริง ดิฉันว่าอย่างน้อยที่สุดก็ควรให้เกียรติกัน ดิฉันก็ไม่อยากให้กรรมการชุดนี้คิดว่าตัวเองจะดีกว่าคนอื่นนะคะ ส่วนเรื่องที่ว่าจำนวนคน ถ้า ๙ คน หรือ ๑๐ คน ๙ คน ดิฉันก็ยังรับได้ ตามท่าน อภิรัฐพรดูก็ได้ ในกติกาสากลระหว่างประเทศ กติกาสากลว่าด้วยสิทธิพลเมือง สิทธิทางการเมืองที่ประเทศไทยไปตอบ ท่านอภิรัฐพรอยู่บนเวที ดิฉันอยู่ข้างล่าง กรรมการสิทธิมนุษยชนของสหประชาชาติให้ความสำคัญของกรรมการสิทธิมนุษยชนเป็นอย่างสูง และให้ความสำคัญกับการละเมิดสิทธิมนุษยชนเป็นอย่างมาก เพราะฉะนั้นตรงนี้ดิฉันจึงเห็นความสำคัญว่ายังคงต้องคงไว้ เพราะประชาชนใช้ แต่ว่าด้วยทางกรอบ ๓ เองก็มีความคิดที่อยากจะยุบรวมมาตั้งแต่ต้นหรืออย่างไรไม่ทราบ แต่ดิฉันอยากจะเรียนว่าที่ผ่านมา จริง ๆ ดิฉันไม่อยากจะพูดถึงผู้ตรวจการแผ่นดิน แต่จริง ๆ แล้วองค์กรผู้ตรวจการแผ่นดินที่ผ่านมา มีเรื่องร้องเรียนเยอะมาก แต่ส่วนใหญ่จะเป็นการตกลงรอมชอม ที่จริงแล้วเป็นสิ่งที่ดี เป็นวัฒนธรรมของคนไทย แต่เรื่องบางเรื่องมันยอมความไม่ได้จริง ๆ ที่ผ่านมามันก็เลยมากองอยู่ที่กรรมการสิทธิ จริงอยู่คณะกรรมการบางท่านอาจจะงานเยอะ บางท่านอาจจะไม่ได้ทำงาน คงเป็นปัญหาภายในองค์กร ซึ่งถ้าวางระบบให้ดี ๆ และผลักดันให้องค์กรนี้สามารถทำงานได้ ดิฉันเชื่อมั่นว่ามันก็จะเป็นที่พึ่งในเรื่องของการที่จะไม่ให้เกิดการละเมิดสิทธิมนุษยชนขึ้นไปอีก ขอขอบคุณค่ะ

เลขานุการ : ท่านประธานครับ ขออนุญาตท่านชูชัย และท่านพิสิฐครับ

นายชูชัย ศุภวงศ์ : จริง ๆ แล้วผมไม่ค่อยอยากอภิปรายเรื่องภายในเท่าไร แต่ว่าพอดีคุณ อังคณาพูดมาก็อาจจะต้องพูดบ้างตามสมควร ผมเอาจำนวนก่อน พอดีจำนวนผมไม่ได้เป็นคนคิดนะครับ มาจากกรอบ ๓ แต่ว่าเท่าที่ความรู้เท่าที่ผมมีอยู่ กรรมการสิทธิในประเทศต่าง ๆ ส่วนใหญ่ ๓ ถึง ๕ คนครับ ขณะนั้น แล้วก็ทำเป็น Full time แต่ถ้าบางประเทศที่มีมาก เช่น อินโดนีเซีย ๓๕ คน อันนั้นส่วนหนึ่งก็เป็น Part time แล้วก็มีเกาะแก่ง มีกลุ่มชนเผ่าอะไรมากมาย หรือในฟิลิปปินส์มี ๑๔ เพราะฉะนั้นส่วนใหญ่เป็น Part time Full time ส่วนใหญ่ประมาณ ๓ ถึง ๕ แต่กรรมการจะลดเหลือจำนวนเท่าไรก็สุดแต่ การทำงานอย่างมีประสิทธิภาพหรือไม่นี้ก็อยู่ที่การมีแผนในการทำงานหรือไม่ หรือว่าต่างคนต่างจะทำกัน ส่วนประเด็นเรื่องพฤติกรรมของกรรมการบางท่านที่สูงอายุหรืออะไรต่าง ๆ ผมคิดว่าเดี๋ยวผมลงวนไว้อภิปราย ถ้ายังมีการอภิปรายในนี้ผมก็อาจจะพูด เพราะว่ามีปัญหามาก กรรมการบางคนก็ Suffer มากที่ทุกข์ทรมานมาก ซึ่งเป็นผู้หลักผู้ใหญ่ในบ้านเมืองที่เป็นคนดีมาก ๆ ก็ทนไม่ได้ถึงกับลาออก ถ้าจะเอ่ยชื่อคือคุณหญิงจันทิพย์ สันตะบุตร แต่ว่าถ้าต้องการฟังรายละเอียดผมก็จะเล่าให้ฟัง เดียวที่ประชุมก็จะเสียเวลานะครับ

เลขานุการ : ท่านพิสิฐเรื่องจำนวนหรือเปล่านั้น ขออนุญาตเรื่องจำนวนนะครับ

นายพิสิฐ ลี้อาธรรม : กราบเรียนท่านประธานที่เคารพ กระผม นายพิสิฐ ลี้อาธรรม ผมอยากจะให้แยกเรื่องตัวบุคคลกับเรื่องโครงสร้างออกจากกัน เพราะว่าเรื่องตัวบุคคลเราอาจจะแก้จุดนี้ได้ คนดี คนไม่ดี ก็อีกเรื่องหนึ่ง ผมไม่คิดว่าเวทีนี้จะต้องมาคุยเรื่องนี้ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของคุณคณะกรรมการสิทธิหรือเรื่องของ กกต. ก็ตาม แต่ที่ผมคิดว่าเป็นเรื่องสำคัญก็คือเรื่องของการส่งสัญญาณไปให้สังคมและโลกได้เห็นว่าคุณประเทศไทยกำลังให้ความสำคัญกับเรื่องใด อย่างในเรื่องนี้อย่างที่ท่านอังคณา แล้วก็ท่านชอชชัยที่เอ่ยนามครับ อีก ๒ - ๓ ท่านได้เอ่ยขึ้นมา ถึงแม้ว่ามันจะมีเหตุผลที่เราคิดว่าน่าจะเพิ่ม น่าจะลด แต่เมื่อฟังแล้วผมคิดว่า

ถ้าเราไปลดเราต้องไปชี้แจงในสภา แต่ถ้าเราไม่เปลี่ยนเราก็ไม่ต้องชี้แจง เพราะฉะนั้นถ้าไปชี้แจงก็เท่ากับว่าเราก็จะลดความสำคัญของชุดนี้ลง ซึ่งผมคิดว่ามันก็ไม่เหมาะสมในสถานการณ์ปัจจุบัน ซึ่งเป็นภาวะที่เราเจอปัญหานี้มามาก ผมก็ยังคิดว่าถ้าเป็นไปได้น่าจะคงไว้เพื่อจะได้ไม่ต้องไปให้เหตุผลว่าทำไมต้องไปลด

เลขานุการ : จำนวนไซใหม่ครับ อาจารย์วุฒิสารจำนวนไซใหม่ครับ

รองศาสตราจารย์วุฒิสาร ต้นไชย : ท่านประธานครับ ผม วุฒิสาร กรรมาธิการ ผมเองเรื่องจำนวนผมยังคิดว่าประเด็นท่านพิสิฐก็มีเหตุผลว่าถ้าลดต้องไปตบเยอะ แต่ประเด็นที่ผมคิดว่ามีความสำคัญคือการจะทำให้กรรมการสิทธิทำงานได้เต็มที่ เราจะใช้ Concept แบบชุดอื่น กพร. บ้างได้ไหมครับ เช่นต้องมี Full time ก็คน เช่น สมมุติว่ามีกรรมการ ๑๑ แต่อย่างน้อยต้องมีกรรมการที่ Full time ไม่น้อยกว่า ๓ คน ผมยกตัวอย่างอย่างนั้นะครับ มันก็จะทำให้การขับเคลื่อนคณะกรรมการมันเดินได้จริง แต่ว่าความหลากหลายในมุมมองจะใช้กรรมการหลายคนไม่เป็นไร แต่อย่างน้อยการขับเคลื่อนที่จะมีกรรมการ Full time อันนี้ผมเสนอเป็นความเห็นนะครับว่าถ้าเราจะเติมตรงนี้เข้าไปมันก็จะทำให้การขับเคลื่อนการทำงานของคณะกรรมการดีขึ้น

เลขานุการ : อาจารย์เสนอคง ๑๑ ไซใหม่ครับ

รองศาสตราจารย์วุฒิสาร ต้นไชย : คือถ้าโครงใหญ่ ผมเสนอว่าให้มีกรรมการที่ทำหน้าที่ประจำไม่น้อยกว่า ๓ คน อย่างนี้

เลขานุการ : ได้ไหมครับ คงไว้ได้ไหมครับ มีใครตั้งใจไหมครับ คุณหมอชูชัยครับ

นายชูชัย ศุภวงศ์ : ผม ชูชัย ศุภวงศ์ ครับ ถ้าเป็นเหตุผลของท่านพิสิฐก็ต้องพิจารณาทุกองค์กรที่ผ่านมา องค์กรที่ผ่านมาลดลง ๑๕ เหลือ ๙ ลดตั้งหลายองค์กรแต่ไม่ได้อภิปรายประเด็นนี้กัน มาถึงประเด็นนี้ก็อภิปรายกัน ก็แล้วแต่ที่ประชุม ก็ต้องเตรียมไปชี้แจงสภาทั้งนั้นครับ เพราะว่าลดมาตั้งเยอะ รวมทั้งต่อไปลดจำนวน ส.ส. และลดจำนวน ส.ว. ซึ่งมันลดทั้งนั้น ประเด็นปัญหาผมอยู่ที่ว่าการทำงานมีประสิทธิภาพหรือไม่ ไม่ได้อยู่ที่จำนวนสักเท่าไรนะครับ แล้วสถาบันแบบใหม่นี้เป็นสถาบันที่ทำงานแบบเครือข่าย เขาใช้เครือข่ายทำงานมาก แล้วก็ต้องทำงานเชิงยุทธศาสตร์ วางนโยบายไม่ใช่ต่างคนต่างทำ

ประธาน : มีอีก ๒ ท่าน คือท่านสุพจน์ แล้วก็ท่านวิทยาครับ

นายสุพจน์ ไช้มุกด์ : ท่านประธานครับ ผม สุพจน์ ไช้มุกด์ ยิงทำงานเหมือนเครือข่ายยังต้องมีกรรมการซึ่งมีความรู้ความสามารถที่จะตอบเครือข่ายไม่เฉพาะในประเทศ แต่ต่างประเทศด้วยครับ แล้วผมก็เห็นว่าการที่ว่าการจัดองค์กรต่าง ๆ แล้วปัญหาภายในอยู่ที่การบริหารจัดการครับ ถ้าเราเงื่อนไข คุณสมบัติในการรับองค์ประกอบเข้ามา ถ้าเรารับคนดีเข้ามาปัญหาก็ไม่มี แต่ว่าที่ผ่านมาคงอาจจะมีผลคลาดเคลื่อน แล้วก็เงื่อนไขที่ไม่องค์ประกอบบางประการถึงได้รับคนที่มีปัญหาเข้ามา แล้วกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติก็เป็นที่จับตาของต่างประเทศ ดังที่ผมอภิปรายไปแล้ว เพราะฉะนั้นการคงไว้ซึ่งจำนวนผมว่าจำเป็น แล้วเราก็ต้องไปชี้แจงกับต่างประเทศด้วยครับ ส่วนองค์กรอื่นตามรัฐธรรมนูญที่ว่าปรับลด ปรับขึ้นไป มันภายในครับไม่ได้ไปชี้แจงต่างประเทศ เป็นเรื่องภายใน แต่นี่เป็นเรื่องของที่กิจการเกี่ยวข้องกับต่างประเทศด้วย ซึ่งเราจะต้องรักษาภาพลักษณ์ภาพพจน์ให้คงอยู่และให้ดีขึ้น เพราะฉะนั้นผมเห็นว่าจำนวน ๑๐ คน คงไว้ครับ ขอบคุณครับ

ประธาน : ท่านวิทยาก่อน แล้วมาท่านอัศวิน

นายวิทยา งานทวี : กราบเรียนท่านประธาน ผมยังติดใจแล้วก็ยังเห็นด้วยกับท่านเจริญ ซึ่งท่านไม่อยู่ ที่บอกว่าคนยิ่งน้อยยิ่งทำให้องค์กรมีคุณค่า ผมก็ยังเชื่อว่าประสิทธิภาพสำคัญ ที่นี้ตัวประเด็นคือใน ส่วนของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนสำคัญ มันต้องรู้ว่าที่มาหลากหลายขนาดไหน แล้วก็ Function ที่ควรจะเป็น กว้างไกลขนาดไหน แต่เราไปตั้งตัวเลขขึ้นมาว่า ๑๑ ผมก็ยังคิดว่ามันเป็นเรื่องที่อาจจะไม่ใช่ถูกต้องก็ได้ หรือ อาจจะน้อยไปก็ได้ ที่นี้ที่ฟังจากคุณหมอชัชซึ่งท่านอยู่ในองค์กร ท่านก็ยังเห็นว่ามันควรจะให้กะทัดรัด ซึ่งผม คิดว่าแทนที่จะพูดเรื่องของจำนวนอย่างเดียว ผมว่าต้องพูด Function ด้วยครับ แล้วก็ถ้าพูดที่มาพร้อมกันผม ว่าน่าจะชัดเจน ส่วนตัวถ้าคิดว่าให้มีประสิทธิภาพ จำเป็นต้องมาเรื่องของรายได้ ควรจะให้ป็นรายได้ที่ ให้ คนทำงานได้จะดีกว่าเยอะ แล้วก็ทำงานไม่ออก ผมยังอยากให้เห็นว่าอย่าไปพูดแต่เรื่องตัวเลขอย่างเดียว ขอให้ ดูว่างานที่ต้องทำมันพิจารณาควบคู่กันไปได้ไหมครับ

นายอัศววิทย์ สุมาวงศ์ : ท่านประธานครับ ในเรื่องจำนวนกรรมการสิทธิมนุษยชนตาม ปัจจุบันซึ่งบอกว่ามี ๑๑ คน ก็ได้สอบถามอดีตเลขาธิการแล้ว ได้ความว่าเป็น Full time ทั้งสิ้น ท่านยืนยัน รับ เงินประจำตำแหน่งเงินเดือนประมาณ ๑๐๐,๐๐๐ ในเรื่องจำนวนผมก็เห็นด้วยกับที่ท่านแถลงว่าส่วนใหญ่แล้ว กรรมการสิทธิในต่างประเทศก็เป็นระหว่าง ๓ ถึง ๕ เว้นแต่จะเป็นอินโดนีเซียซึ่งเป็นหมู่เกาะตั้งเป็นหมื่นเกาะ ฟิลิปปินส์ซึ่งเป็นพัน ๆ เกาะ ของเรานั้นจำนวน ๑๑ ความจริงผมก็มีความรู้สึกว่ามันมากเกินไป แต่ขณะเดียวกันที่ เสนอลงมาเป็น ๕ มันก็อาจจะน้อยไปนิดหนึ่ง ผมคิดว่าตัวเลขมันควรจะลด แต่ว่าลดแค่ไหน ลดสัก ๗ เป็น อย่างไรครับ ประธานหนึ่งและกรรมการอื่นอีกหก ก็ไม่เล็กเกินไปที่จะทำงานได้ แต่ ๑๑ ผมคิดว่ามากเกินไป

นายวิทยา งานทวี : ถ้าเป็นแบบที่ท่านวุฒิสภาพูดได้ไหมครับ ตัว Function จริง ๆ ไม่ควร เกิน ๓ กรรมการ ๑๑ ก็ไม่เป็นไร แต่ไม่ใช่ Full time อาจจะมี Representative จากกรุปต่าง ๆ เข้ามา อันนี้ น่าจะดีกว่า คือไม่ใช่ Full time แล้วมานั่งเอาเงินเดือนหรืออะไรนะครับ แต่อาจจะไม่มี Pay แต่มีค่าใช้จ่าย ประชุมหรืออะไรต่าง ๆ ซึ่งจะได้ Represent ตามที่คุณอังคณาต้องการ แต่คนทำงานอันนี้ต้อง Pay เขา

ประธาน : ท่านเดชอุดมก่อน แล้วมาก่อนชัชชัย

นายชัชชัย สุขวงศ์ : ท่านประธานกราบขอพระคุณครับ เรื่องคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน แห่งชาติเป็นสิ่งจำเป็น เพราะว่ามันต้องตั้งล้อกับคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนขององค์การสหประชาชาติ ซึ่งได้ พัฒนาแล้วเป็นคณะกรรมการที่มีแนวนโยบายที่สำคัญ ถ้าหากว่าประเทศใดประเทศหนึ่งละเมิดสิทธิมนุษยชน ไม่ว่าจะใช้กองกำลัง ๓ ในจังหวัดภาคใต้ หรือใช้กำลังในการละเมิดสิทธิ ถ้าเข้าไปในคณะกรรมการสิทธิ อย่าง สมมุติว่าถ้ามีเรื่องตกไปเป็นครั้งที่ ๒ โดยที่รัฐบาลheimheim ไม่ระมัดระวัง จุดอันตราย เมื่อคณะกรรมการสิทธิ มนุษยชนแห่งสหประชาชาติเขาพิจารณาเขามีสิทธิจะส่ง เหมือนกับส่งกองกำลังสหประชาชาติเข้ามา มี ประเทศเพื่อนบ้านเราอยากให้ประเทศไทยเป็นอย่างนั้น ถ้าหากว่ามีคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนคอยคัดทาน รัฐบาลชุดที่ผ่านมา ผมคิดว่าเราเจอปัญหาเช่นเดียวกับอิสต์ติมอร์ แล้วในหลาย ๆ แห่ง เพราะฉะนั้นความ จำเป็นมีอยู่ และความจำเป็นที่มีอยู่นี้มันใหญ่กว่าคณะกรรมการอื่น ที่ใหญ่กว่าก็เพราะว่าประเทศไทยได้ให้ สัตยาบันกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมือง และสิทธิทางการเมือง ถ้าจะถามว่าเรื่องคณะกรรมการ เลือกตั้งก็ดี ปปช. กิติ บทบาทและหน้าที่ที่สำคัญที่สุดในระดับระหว่างประเทศอยู่ตรงไหน ประเทศไทยหน้าที่

ต้องรายงานให้กับคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติทุกปี แต่รัฐบาลที่ผ่านมาไม่ได้รายงาน เพราะอายุเขา เพราะฉะนั้นผมยังเห็นว่าคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน ๑. มีความจำเป็น แต่ที่เราวิพากษ์วิจารณ์กันมาก เราไปดูผลการคัดตัวบุคคล การคัดตัวบุคคลตั้งแต่สมัยรัฐธรรมนูญ ฉบับ ๒๕๕๐ แล้วเราก็บอกว่าเขาทะเลาะกันบ้าง ปฏิบัติงานไม่มีประสิทธิภาพบ้าง นั่นมันตัวบุคคล ถ้าเขาจะดูเรื่องจำนวน เอาจำนวน อินโดนีเซียมีประชากร ๒๐๐ ล้าน ฟิลิปปินส์มีมากกว่าเรา ๘๐ กว่าล้าน ประเทศไทยมี ๖๒ ล้าน ถามว่าจำนวนมากกว่ากันไหม ยังไม่ต้องไปบอกว่าประจำหรือไม่ประจำ อันนั้นเป็นการจัดการภายในของประเทศแต่ละประเทศ การจัดทำแผน การวางการบริหารงาน อย่าไปโทษคนอื่นเขา โทษเราที่ออกกฎหมายลูกไม่ดี แต่จำนวน ผมยังคิดว่าจำนวนต้องมาก เพราะว่าคุณสมบัติต่อสิทธิมนุษยชนนั้น สิทธิทางการเมืองและสิทธิพลเมืองนั้นมีมาก มีมากกว่าทุกอย่าง เพราะฉะนั้นจะมี ๑๑ ๑๒ ๑๓ ๑๕ ก็ยังได้เลย แต่ว่าการบริหารจัดการนั้นอาจจำเป็นต้องเปลี่ยนใหม่ แต่เราจะเอาการบริหารจัดการที่มันไม่ดีแล้วมาลดบทบาทนั้นผมไม่เห็นด้วย ผมยังคิดว่าถ้าจะเปลี่ยนให้ไปเปลี่ยนกฎหมายลูกเรื่องการคัดเลือกคุณสมบัติ หน้าที่การบริหารงาน แล้วก็ประสิทธิภาพที่ท่านว่า แต่จำนวนนั้นต้องมากครับ ๑๑ คน ผมยังคิดว่าน่าจะรับได้ แต่เรื่องเงินเดือนประจำอะไรต่าง ๆ นั้นถ้าหากว่าซีเกียจมาก ๆ ก็ลดเงินเดือนเขาสิครับ หรือไม่ก็ให้ทำเงินเดือนตามประสิทธิภาพของงานเท่านั้นเอง ไม่มีปัญหาตรงนั้นครับ

ขอบพระคุณ

ประธาน : ท่านชูชัยครับ ท่านพิสิฐก่อนนะครับ

นายพิสิฐ ลี้อาธรรม : กราบเรียนท่านประธานที่เคารพ กระผม นายพิสิฐ ลี้อาธรรม คือผมคิดว่าเรื่องนี้มีความสำคัญพอสมควรในแง่ของรัฐธรรมนูญที่ออกไป การที่เราตัดองค์กรอื่น เมื่อเสนอแล้วไม่มีผู้คัดค้านในที่ประชุมเราก็ผ่าน แต่ตรงนี้เราได้เห็นการคัดค้านจากหลายท่าน ผมเองก็ไม่ได้สันทับในเรื่องนี้ครับ แต่เมื่อฟังแล้วผมคิดว่าถ้าเราไปแตะตรงนี้โดยเอาเรื่องของตัวบุคคลมาเกี่ยวข้อง ผมคิดว่าเราก็จะตัดสินใจที่อาจจะไม่เหมาะสม ขณะเดียวกันถ้าเราเป็นห่วงในเรื่องของการบริหารภายใน เราก็ได้มอบหมายให้ผู้ตรวจการแผ่นดินทำหน้าที่ในการตรวจสอบในการดูแลเรื่องนี้อยู่แล้ว เพราะฉะนั้นตรงนี้ผมคิดว่าเราก็มีกลไกที่จะดูแลในส่วนนั้นครับ

นายชูชัย ศุภวงศ์ : ผม ชูชัย ศุภวงศ์ ตัวเลข ๕ คน ผมไม่ได้เสนอครับ แต่ว่าผมคิดว่าตัวเลขที่ ๓ ถึง 5 Full time เป็นประเทศต่าง ๆ ที่เขาทำกัน แล้วก็ส่วนหนึ่งที่ใช้ Part time ก็เป็นความคล่องตัว แล้วก็ใช้งบประมาณที่อย่างเหมาะสม กราบเรียนที่สำคัญที่กรอบ ๓ เสนอ ผมอ่านแล้วบางส่วนผมก็ไม่เห็นด้วยเสียทีเดียวครับ กรอบ ๓ เสนอเหลือ ๕ คน คือให้ลดจำนวนลง แล้วก็ท่านชัชวาทย์บอกว่าเหลือ ๗ คน น่าจะเหมาะ ซึ่งผมคิดว่่าก็น่าจะดี เพราะว่า ๑๕ คน เหลือ ๗ คน อันนั้นก็ลดลงเกือบครึ่งหนึ่ง แต่ว่าประเด็นเรื่องอำนาจที่เราเคยอภิปรายกัน ถ้าเราบอกว่าเพิ่มอำนาจให้กรรมการสิทธิ ผมคิดว่าก็จะช่วยกันทำให้การทำงานมีประสิทธิภาพมากขึ้น ซึ่งภาพที่นี้ออกไปในสากลในต่างประเทศเราก็จะมีภาพที่ดีขึ้น ด้วยเหตุที่ว่า เป็นกลไกที่สามารถทำงานได้มากกว่าเดิม โดยการเพิ่มอำนาจให้ ในการยื่นคำฟ้องต่อศาลรัฐธรรมนูญหรือต่อศาลอะไรต่าง ๆ ผู้คนต่าง ๆ ที่เดือดร้อนลำบากเขาก็จะได้รับการช่วยเหลือมากขึ้น แต่ว่าอันนี้ก็ขึ้นข้อเสนอจากกรอบ ๓ ผมก็เคารพความเห็นของท่านครับ

ประธาน : ท่านไพบูลย์ครับ

นายไพบูลย์ วราหะไพฑูรย์ : กราบเรียนท่านประธานที่เคารพ ผม ไพบูลย์ วราหะไพฑูรย์ ถ้าดูถึงระบบงานของคณะกรรมการสิทธิที่ยกร่างขึ้นใหม่มันจะมีภาระงานที่เพิ่มขึ้นในบางประการในเรื่องของการส่งฟ้องคดีต่าง ๆ ในเรื่องนั้นะครับ คราวนี้ในสิ่งที่ผ่านมากับผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา ตรงนั้นตัดไปแล้วใช่ไหมครับที่จะฟ้องคดี

เลขานุการ : ยังครับ ยังไม่พิจารณาครับ

นายไพบูลย์ วราหะไพฑูรย์ : ที่ประชุมร่วมกับผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา

เลขานุการ : ครับ

**

นายไพบูลย์ วราหะไพฑูรย์ : 3 5 7 9 อย่างนั้นะครับ ก็จะได้ ๓ ก็คือผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา ๕ กกต. ๗ คตง. กับกรรมการสิทธิ แล้วก็ ๙ ปปช. กับศาลรัฐธรรมนูญนะครับ จำง่าย ๆ แล้วก็ ๗๐ หมวดทุกคน ๗๐ หมวดทั้งองค์กร ถ้าเสนอตรงนั้นแล้วมันจำง่าย ๆ มันไม่ต้องไปว่าตรงนั้นทำไม ๖ ตรงนั้นทำไม ๙ เดียวก็ถามกันตลอด ตรงจุดนั้นผมก็คิดว่าน่าจะดีครับ

อีกประเด็นนะครับ ในพรรคสุดท้าย

เลขานุการ : ทานโทษครับ เอาประเด็นนี้ให้จบได้ไหมครับ

นายไพบูลย์ วราหะไพฑูรย์ : เดี่ยวผมสั้น ๆ นิดเดียว พรรคสุดท้ายที่ ๒๑๔ พรรคสอง พรรคสาม มันก็เป็น พรรคสาม พรรคสี่ จะได้ทีเดียวครับ

เลขานุการ : มีความเห็นทั้ง ๒ ฝ่ายนะครับ ผมเข้าใจว่าถ้าถึง แต่อย่างนี้ครับ ผมเข้าใจว่าเราไปลดจำนวนในองค์กรตามรัฐธรรมนูญหลายองค์กร เมื่อกี้เราไปลด คตง. ลงมา เข้าใจว่าจาก ๑๐ เหลือ ๗ ไม่มีใครคัดค้านเลยนะครับ เราไปลดศาลรัฐธรรมนูญจาก ๑๕ เหลือ ๙ ก็ไม่มีใครคัดค้าน เราไปลดจำนวน ส.ส. ลงมา ก็เข้าใจว่าเห็นตรงกันส่วนใหญ่ เรื่องนี้ผมเข้าใจว่าคัดค้านกันเยอะนะครับ ผมยังอยากคงไว้ได้ไหมครับ จำนวนนะครับ ได้ไหมครับ ไม่อย่างนั้นก็ยื่นไปยื่นมาอย่างนี้ เรื่องจำนวนผมคิดว่าเล็กน้อยมากเลยนะครับ ไม่อย่างนั้นก็แขวนไว้เหวตนะครับ

นายประพันธ์ นัยโกวิท : เอาครึ่งทางได้ไหมครับ ๙

เลขานุการ : คงไม่ได้ครับ ก็แขวนไว้เหวตได้ไหมครับถ้าอย่างนั้น อย่า Debate ต่อเลยครับ มันก็อย่างนี้ครับ

นายสุพจน์ ไข่มุกด์ : ท่านถามด้วยใครคัดค้านที่จะลด ที่จะเพิ่มหรือลดใครคัดค้านบ้างที่จะเปลี่ยนจำนวนจาก ๑๐ เป็นที่อื่น

เลขานุการ : มีคนเสนอ ๑๑ ครับ เสนอ ๙ เสนอ ๗ เสนอ ๕

นายสุพจน์ ไข่มุกด์ : ก็มีคนที่เห็นด้วยตามเดิมใช่ไหมครับ แล้วก็ไม่มีใครคัดค้านบ้าง เอาตอนนี้เลย

เลขานุการ : ก็แขวนไว้เหวต จะเหวตเลยหรือครับ

ประธาน : เชิญท่านวิชาครับ

ศาสตราจารย์ (พิเศษ) วิชา มหาคุณ : ท่านประธานที่เคารพ ผม วิชา มหาคุณ พอดีลงมาพอดีเลย คือคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนในรอบที่ ๓ เห็นสมควรให้ลดจำนวนลง แต่ว่าจำนวนก็เสนอมาเป็นเหมือนตุ๊กตาที่ลดจำนวนนี้ ซึ่งฝ่ายที่เห็นแบบเด็ดเดี่ยวก็เห็นว่าน่าจะลดลงให้เหลือน้อย อย่างที่ได้เสนอมา แต่ว่าก็มีผู้เห็นเป็นกลาง ๆ ว่าน่าจะลดลงในจำนวนที่ไม่มากนัก อย่าง ๗ ทราบว่าท่านอัครวิทย์ได้เสนอ ซึ่งก็ตรงตามที่ คตง. ที่เสนอให้เหลือ ๗ แล้วก็อำนาจ พุดถึงอำนาจจริง ๆ แล้วเราได้เพิ่มอำนาจให้กับผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา แล้วก็ให้ลงไปทำงานตรวจสอบจริงจึงเป็นหลัก ในเรื่องของการทำงานแบบปฏิบัติการที่จริง Ombudsman ในต่างประเทศถือว่าเป็นผู้ที่จะต้องดำเนินการแล้วก็ต้องปฏิบัติการ ส่วนคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนไม่ได้เป็นฝ่ายปฏิบัติการหรอกครับ แต่จะเป็นผู้ตรวจสอบในเรื่องเกี่ยวกับเรื่องสิทธิมนุษยชน เหมือนกับว่าเป็นผู้ที่ตรวจตราดูในกระบวนการทั่ว ๆ ไป แต่ไม่ได้ลงไปในเรื่องของการปฏิบัติการ เพราะฉะนั้นจำนวนผมเห็นว่าไม่ต้องมากนักเท่ากับของเดิมหรอก แต่ว่าให้เป็นเหมือนสัญลักษณ์ของประเทศเราว่าประเทศเรายืนยันหลักสิทธิมนุษยชน แล้วก็มีผู้ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญในเรื่องของสิทธิมนุษยชนเป็นหลักประกันอยู่ว่าบ้านเมืองเรานั้นได้มีการรับรองคุ้มครองให้ในเรื่องของสิทธิมนุษยชนตามรัฐธรรมนูญ เพราะฉะนั้นก็สุดแล้วแต่ที่ประชุมว่าจะลด จะลดลงเหลือจำนวนเท่าไร แต่เราเห็นว่าควรจะลดลง

เลขานุการ : แขว่นไว้ลงมติเนอะครับ แขว่นไว้ลงมติเรื่องเล็ก ๆ แบบนี้นะครับ

ไปเรื่องสรรหาไซใหม่ครับ ของคุณหมอ คุณหมอเสนออย่างไรครับระบบ คืออย่างนี้ครับผม เข้าใจว่าองค์กรกรรมการสิทธิไม่ใช่องค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ แต่เป็นองค์กรอื่นตามรัฐธรรมนูญ ที่เขียนไว้ก็คือให้ระบบสรรหาไปเขียนอยู่ในกฎหมายลูก เข้าใจว่าคุณหมอยกให้เขียนในรัฐธรรมนูญ ถ้าเสนอให้สรรหาในรัฐธรรมนูญต้องเสนอเนอะครับว่าจะระบบสรรหาอย่างไรครับ

นายชูชัย ศุภวงศ์ : เหมือนกับองค์กรอื่นที่ประธานทั้ง ๕ ท่าน ซึ่งผมคิดว่ายกน่าจะเหมาะสมแล้ว แต่ว่าให้ท่านไปวางหลักเกณฑ์คือไม่ต้องลงมาทำอะไรเอง ก็กลายเป็นมาตรฐานเดียวกันหมด

เลขานุการ : ที่นี้องค์ประกอบแบบนี้มันจะสรรหาได้คนที่เราต้องการใหม่ครับ เอาประธานศาลรัฐธรรมนูญ เอาประธานศาลปกครอง เอาผู้นำ ๕ คนมา มันจะได้ นักสิทธิมนุษยชนหรือเปล่าครับ

นายชูชัย ศุภวงศ์ : คือผมเข้าใจว่าแม้แต่ท่านสรรหาองค์กรอื่น ๆ ผมคิดว่าท่านคงต้องใช้กลไกอื่นช่วย ท่านคงไม่ทำเอง มีกลไก หลักเกณฑ์ วิธีการ แล้วก็ให้กลไกอื่นมาช่วย ท่านเป็นคนทรงขั้นสุดท้ายก่อนที่จะลงวุฒิสภา ผมอยากให้เป็นมาตรฐานเดียวกันครับ

เลขานุการ : ที่ประชุมว่าอย่างไรครับ ท่านอังคณา

นางอังคณา สิ้นะไพจิตร : ไม่เห็นด้วยค่ะ เนื่องจากว่าดิฉันว่าบางทีนักกฎหมายเองไม่ค่อยเข้าใจในพลวัตของสิทธิมนุษยชนเท่าไรนะค่ะ ดิฉันคิดว่าดิฉันยังอยากให้คงเดิม คือพูดแล้วนักกฎหมายไม่ค่อยเข้าใจค่ะ การที่ว่าการมีกรรมการสิทธิไม่ได้มีไว้เพื่อทำรายงาน ไม่ใช่มีไว้เพื่อรับเรื่องราวร้องทุกข์ หรือมีไว้เพื่อปกป้องใจ หรือมีไว้เพื่อตอบปัญหาให้กับต่างประเทศ แต่ว่ากรรมการสิทธิมีหน้าที่ที่จะต้องปกป้อง ต้องขจัดสิ่งต่าง ๆ ที่จะทำให้เกิดการละเมิดสิทธิได้ การเพิ่มอำนาจให้กับกรรมการสิทธิในการฟ้องร้องกล่าวโทษแทนประชาชน

เป็นเรื่องสำคัญที่จำเป็นต้องมี ท่านสุพจน์พูดถึงกรณีรัชชี่ ต้องเรียนตรง ๆ เลยว่าวันนี้กรณีนั้นผู้เสียหายถอนฟ้องไปแล้ว ด้วยสาเหตุที่ว่าเข้าใจผิด เพราะว่าการเป็นผู้เสียหายตรงนี้ถ้าไม่มีใครออกมาปกป้องร้องทุกข์กล่าวโทษแทน ยากที่จะหาความเป็นธรรม และที่ผ่านมาก็มีผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา แต่จริง ๆ แล้วประชาชนก็พึ่งพาไม่ได้ อันนี้ต้องเอาข้อเท็จจริงมาพูดจริง ๆ ค่ะ ขอขอบคุณค่ะ

ประธาน : เชิญท่านสุพจน์ครับ

นายสุพจน์ ไข่มุกด์ : ท่านประธานครับ ผมยังจำวันนั้นได้ วันประวัติศาสตร์ที่ท่านกรรมการสิทธิของผมคนหนึ่งพูดจนผมหลังน้ำตาออกมาให้ได้ มีการรณอภัยวะเพศ แล้วท่านวันนั้นท่านก็พูดจนตะลึงไปทั้งที่ประชุมเลย เกิดความปริเวทนาอย่างแสนสาหัสแก่ผู้ถูกรณอภัยวะเพศ มาบัดนี้ท่านจะให้ลดบทบาทของกรรมการนั้นลงมา ผมก็ไม่เข้าใจเหมือนกันว่าท่านมีอะไรในใจหรือเปล่า ลมฟ้าแปรปรวนไปทำให้ท่านคิดลงมาขนาดนี้ ก็อยากจะส่งเสริมนะครับ ถ้าท่านดูภารกิจของกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ไม่ได้เพียงแค่ภายในประเทศ ต้องต่างประเทศด้วยจะต้องไปรายงาน ต้องทำรายงาน พวกเราเคยไปประชุมร่วมกับคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน กระทรวงต่างประเทศนี้ บางที่เราต้องขมขื่นมาก เพราะว่าแต่ละประเทศที่เขา รายงาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งสหรัฐอเมริกาเขารายงานสภาพสิทธิมนุษยชนในประเทศไทยมันลงมาทุกทีครับ ลงมาทุกทีเลย แล้วเราไม่มีผู้เชี่ยวชาญที่จะไปทำรายงานที่ได้ผลจริงจัง เพราะว่ามันมีปัญหาภายในองค์กร แต่ว่าถ้าเราปรับปรุงองค์กรภายใน แล้วเรามีบุคลากรซึ่งจำนวนที่เหมาะสมแล้วก็มีคุณภาพดี คิดว่าสถานการณ์สิทธิมนุษยชน การทำรายงาน การติดต่อประสานงานกับต่างประเทศคงจะเป็นไปด้วยอย่างมีประสิทธิภาพครับ เพราะฉะนั้นผมก็ยังขอยืนยันครับ ขอคงเดิมครับ

เลขานุการ : มีท่านคมสันครับ

นายคมสัน โพธิ์คง : ท่านประธานครับ ประเด็นเรื่องกรรมการสิทธิในส่วนของกรรมาธิการก็คงมีอยู่ แต่ว่าการที่กระบวนการสรรหาจะอยู่ในที่ใดก็เป็นประเด็นอันหนึ่งเหมือนกัน เพราะว่าถ้ากระบวนการสรรหาของกรรมสิทธิอยู่นอกรัฐธรรมนูญ ทำให้กรรมการสิทธิเป็นองค์กรอื่น แต่การที่กระบวนการสรรหาของกรรมการสิทธิอยู่ในรัฐธรรมนูญ จะทำให้สถานะของกรรมการสิทธิสูงขึ้น อยู่ในฐานะขององค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ ซึ่งจริง ๆ ถ้าเป็นอย่างนั้นต้องย้ายเข้าไปอยู่ในหมวดของเรื่ององค์กรอิสระ ผมคิดว่าประเด็นนี้ประเด็นเรื่องสถานะขององค์กรกรรมการสิทธิ ผมว่ากรรมาธิการยกฐานะให้สูงขึ้นนะครับ ไม่ได้ลดลง เพียงแต่ว่ามีปัญหาว่าจำนวนจะลดลงหรือเปล่า นั่นเป็นคนละเรื่องกับของสถานะ แล้วถ้าดูอำนาจหน้าที่ที่เพิ่มเข้ามา จริง ๆ แล้วอำนาจหน้าที่เพิ่มเติมเหมือนเป็นองค์กรตรวจสอบ ถ้าเป็นอย่างที่ท่านอาจารย์วิชาพูดถึง ท่านประธานอนุ กรอบ ๓ ได้พูดถึง โดยทั่วไปแล้วจริง ๆ กรรมการสิทธิทำหน้าที่ในเรื่องของการตรวจสอบ แล้วก็ชี้แจงภาวะรายงานของการละเมิดสิทธิ แต่ว่ากระบวนการที่จะให้กรรมการสิทธิฟ้องคดี ผมคิดว่าถ้าลองไปดูหาที่มาในที่ต่าง ๆ จะหาไม่ค่อยได้นักในเรื่องซึ่งให้กรรมการสิทธิไปฟ้องคดี เพราะฉะนั้นในเรื่องนี้ผมคิดว่าประเด็นเรื่องการสรรหาที่คุณหมอชัชชัยพยายามเสนอให้มันอยู่ในรัฐธรรมนูญ เป็นประเด็นที่ทำให้สถานะขององค์กรกรรมการสิทธิสูงขึ้นไม่ได้ตกต่ำลง แต่ว่าตามว่าการสรรหาจะทำให้ได้คนกลุ่มไหนเป็นอีกประเด็นหนึ่ง เป็นประเด็นตามเดิมที่เคยได้ในกลุ่มของกลุ่มเดิมหรือไม่เป็นอีกเรื่องหนึ่ง

เลขานุการ : เอาแบบเก่าไปก่อนนะครับ แล้วก็บันทึกในเจตนากรณีนี้ครับว่าระบบสรรหา
กรรมการสิทธิฯจะมีประสิทธิภาพได้คนตรงตามความต้องการได้ไหมครับ จบมาตรา ๒๖๔

ประธาน : ขอ Coffee break ๑๕ นาทีนะครับ

นายชูชัย ศุภวงศ์ : ผม ชูชัย ศุภวงศ์ เรื่องที่กรอบ ๓ เสนอเรื่องอำนาจหน้าที่นี้หมายความว่า
เสนอเอาตามที่กรอบ ๓ ไซ้ใหม่

เลขานุการ : ยังไม่ได้ Debate ครับ อยู่มาตรา ๒๖๔ ครับ

นายชูชัย ศุภวงศ์ : โอ.เค. ครับ

ประธาน : เชิญท่าน Coffee break นะครับ ๑๕ นาที

(พักการประชุม ๑๕ นาที)

เลขานุการ : ฝ่ายเลขานุการมีเพิ่มขึ้น ๒ วงเล็บนะครับ จากอำนาจเดิมที่หารือกันนะครับ
เข้าใจว่าอำนาจเดิมที่หารือกันที่เพิ่มขึ้นก็เป็นอำนาจที่เราคุยหลักการมาแล้ว ๑/๑ ยื่นคำฟ้องต่อศาล
รัฐธรรมนูญเมื่อได้ตรวจสอบคำร้องของบุคคลว่ากฎหมาย ขัดต่อบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ อันนี้ก็คือ
ผู้ตรวจการ ๑/๒ ยื่นคำฟ้องต่อศาลเพื่อได้ตรวจสอบตามคำร้องของบุคคลว่าได้รับความเสียหายจากการกระทำที่
ไม่ชอบด้วยกฎหมายของเจ้าหน้าที่ของรัฐ อันนี้คือเป็นผู้เสียหายแทนประชาชน เข้าใจว่าข้อเสนอของกรอบ ๓
คือ ๑/๑ ขออนุญาตท่านดูหน้า ๙ ส่งเรื่องให้ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาฟ้องคดีต่อศาลในกรณีที่มีการ
กระทำหรือละเลยการกระทำอันเป็นการละเมิดหรือไม่เป็นไปตามรัฐธรรมนูญหรือกฎหมาย อันนี้คงต้องมี
คำถามว่าทำไมเราจะให้องค์กรหนึ่งต้องไปยื่นต่อองค์กรหนึ่งแล้วก็ผ่านไป ขอเชิญ

ศาสตราจารย์ (พิเศษ) วิชา มหาคุณ : ท่านประธานที่เคารพครับ ผม วิชา มหาคุณ ความ
จริงอันนี้ผมไม่ติดใจ แต่ว่าทางท่านอาจารย์ศรัทธา กับท่านอาจารย์คมสันได้พิจารณาเห็นว่าน่าจะให้มีองค์กร
เดียวเป็นคนตรวจสอบแล้วก็ดำเนินการเพื่อไม่ให้มันขัดแย้งกัน ผมขอให้ท่านอาจารย์ศรัทธาช่วย

เลขานุการ : องค์กรเดียวมันจบไปแล้วนี้ครับ ไซ้ใหม่ครับท่านศรัทธา

ศาสตราจารย์ (พิเศษ) วิชา มหาคุณ : ยังครับ

รองศาสตราจารย์ศรัทธา เจริญพานิช : อันนี้เป็นความคิดของอาจารย์คมสัน เนื่องจากว่า
ที่ว่าเมื่อเวลาจะไปดำเนินคดีคือต่างคนต่างทำ เพราะฉะนั้นถ้าเมื่อทางนี้ยังเห็นว่ายังต่างคนต่างทำเป็นเรื่อง
เหมาะสมก็ไม่ได้ว่าอะไรครับ

เลขานุการ : ไม่มีใครสงวนไว้เลยนะครับเรื่องนี้ คุณหมอชูชัยเชิญ

นายชูชัย ศุภวงศ์ : ผม ชูชัย ศุภวงศ์ เรื่องนี้ผมอยากให้กรรมการสิทธิมีอำนาจเพิ่มขึ้น ด้วย
เหตุที่ว่าเป็นช่องทางหนึ่งที่ประชาชนจะพึงได้ ถ้ายื่นคำฟ้องต่อศาลรัฐธรรมนูญหรือยื่นคำฟ้องต่อศาลนี้โดย
ปกติแม้เราจะเขียนว่าประชาชนสามารถยื่นได้โดยตรงบางครั้งก็ลำบาก อันนี้ผมคิดว่่าก็ควรจะเพิ่มอำนาจให้
กรรมการสิทธินี้ครับ

ผมขออนุญาตกลับไปประเด็นเรื่องจำนวน มันจะเชื่อมโยงกับ Function ตรงนี้ ผมคิดว่า
ข้อเสนอของอาจารย์วุฒิสารน่าสนใจที่เสนอให้มี Full time ๓ คน แล้วก็จำนวนเท่าเดิม แต่ผมคิดว่าถ้า Full

time ๓ คน อาจจะสามารใช้จำนวน ๑๕ คนก็ได้ โดยที่ Part time พวกนี้ไปเขียนในกฎหมายลูก คือทั้งหมด ๑๕ คนก็ได้ ผมไม่ติดใจ แล้วก็สามารที่จะทำหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

เลขานุการ : มันจะย้อนไปนะครับ ผมขออนุญาตแวนนะครับ

นายชูชัย ศุภวงศ์ : บางทีประเด็นพวกนี้มันเชื่อมโยงกันคงสามารที่อภิปรายเพื่อให้เห็นภาพทั้งหมดได้ เพราะว่าถ้าฟังที่ท่านเดชอุดมพูดผมคิดว่าอันนี้เราสามารตอบคำถามได้หมด แล้วอันนี้เป็นตัวอย่าง Model ของต่างประเทศที่เขาทำกันอย่างนี้

เลขานุการ : มันจะ Debate ใหม่ครับ ไม่ใช่อะไรหรอกครับมันย้อนประเด็นเดิม ผมขออนุญาตผ่านไปใหม่ครับ เพราะว่าถ้าผมบอกว่าพูดเรื่องนี้ใหม่เดี๋ยวกอีก ๒ ฝ่ายก็พูดกันทั้งสองฝ่ายแหละครับ

นายชูชัย ศุภวงศ์ : ถ้าอย่างนั้นผมขอสงวนทั้งคราวที่แล้วและอันนี้ ขอสงวน

เลขานุการ : คุณหมอสอนว่าอย่างไรครับ ให้จำนวนเพิ่มขึ้นใช่ไหมครับ

นายชูชัย ศุภวงศ์ : ครับ เพิ่มขึ้น

เลขานุการ : สงวนอยู่แล้วครับประเด็นเรื่องจำนวนไม่มีปัญหา เดียวก็ไปพูดกัน

นายชูชัย ศุภวงศ์ : โอ.เค. ครับ เดียวพูดอีกที ได้ครับ

เลขานุการ : ท่านอัครวิทย์เชิญ

นายอัครวิทย์ สุมาวงศ์ : ก็คงจะเป็นอันว่าจะใช้กรณีที่ยังอยู่ใช่ไหมครับ

เลขานุการ : ท่านคมสันเพิ่งเข้ามาครับ เมื่อกี้ได้หารือกันแล้วนะครับ จะคงตามที่ฝ่ายเลขานุการไว้หน้าครับ ๑/๑ กับ ๑/๒ ท่านคมสันเชิญ

นายคมสัน โพธิ์คง : ถ้าคงไว้ผมขอสงวนครับ เพราะผมเห็นว่าประเด็นนี้เป็นประเด็นสำคัญ

เลขานุการ : ได้ครับ

นายคมสัน โพธิ์คง : ผมเคยเรียนไว้แล้วว่าประเด็นนี้มีปัญหาอยู่ ไม่อย่างนั้นประชาชนจะมีปัญหา แล้วก็คุณภาพในเชิงของคดีจะมีปัญหา

เลขานุการ : คือประเด็นมันเป็นอย่างนี้ครับอาจารย์คมสัน เราต้องสมมุติฐานมองจากโครงสร้างทั่ว ๆ ไป คงไม่ใช่ไปดูคนว่าคนใครดีกว่าใครใน ๒ องค์กร แต่ว่าถ้าเขียนบอกว่าให้องค์กรตามรัฐธรรมนูญขององค์กรหนึ่งไป Under องค์กรตามรัฐธรรมนูญอีกองค์กรหนึ่งมันคงไม่ได้ โดยหลักการมันเป็นอย่างนั้น อาจารย์จะสงวนให้หวัดใช่ไหมครับ ผมเข้าใจว่าเสียงส่วนใหญ่ก็จะให้เป็นไปตามที่เลขานุการ อาจารย์ให้สงวนนะครับ

นายอัครวิทย์ สุมาวงศ์ : ไปสู่ประเด็น ๑/๑ ๑/๒ แล้วครับ ผมคิดว่า ๑/๑ ๑/๒ ถ้าหากว่าให้แยกกันทำระหว่างผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา กับคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ๑/๑ และ ๑/๒ น่าจะรวมเขียนในลักษณะเดียวกับมาตรา ๒๔๖

เลขานุการ : ได้ครับ เดียวรับไปดูครับ

นายอัครวิทย์ สุมาวงศ์ : ขอเสนอให้ใช้วิธีนี้

เลขานุการ : ท่านไพบุลย์มีอะไรไหมครับ

นายไพบูลย์ วราหะไพฑูรย์ : กราบเรียนท่านประธานที่เคารพ ผม ไพบูลย์ วราหะไพฑูรย์ พอดีจะอภิปรายประเด็นเดียวกับท่านรองที่อภิปราย ก็คือว่านอกจากนั้นครับ นอกจากนี้ตรวจสอบคำร้องของบุคคลแล้ว กรณีบทบัญญัติแห่งกฎหมายขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญอยากให้กรรมการสิทธิเห็นเองได้ด้วย อย่างเช่น ผู้ตรวจการของรัฐสภา ก็คือไม่ต้องไปรอคำร้องครับ ถ้าเห็นว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมาย เฉพาะบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่มันจะขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแล้วก็ยื่นตรง

เลขานุการ : ครับ ยินนะครับ มาตรา ๒๖๙ ผ่านนะครับ

นายชูชัย ศุภวงศ์ : โทษครับ ผม ชูชัย ศุภวงศ์ เมื่อที่เรื่องการสรรหาไม่ทราบอาจารย์สรุปอย่างไรครับ ขอความกรุณาอีกครั้งหนึ่ง

เลขานุการ : สรรหาก็คือสรุปว่าให้ไปเขียนในกฎหมายลูกครับ และให้บันทึกในรายงานการประชุม แล้วก็เจตนารมณ์ว่าระบบการสรรหาควรจะมีประสิทธิภาพมากกว่าเดิม และให้เปลี่ยนระบบสรรหาใหม่ แต่คงไม่ใช่ระบบสรรหาเหมือนองค์การตามรัฐธรรมนูญอื่นที่เราคุยกัน ผมไปสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจสังคมแห่งชาติ ท่านสุพจน์เชิญครับ

นายสุพจน์ ไข่มุกด์ : ขอประเด็นนิดเดียวครับท่านประธาน ผม สุพจน์ ไข่มุกด์ ในประเด็นเกี่ยวกับเรื่องอำนาจหน้าที่ไม่ทราบว่าจะเติมประเด็นที่ว่า อีกอันหนึ่งคือว่านอกจากจัดทำรายงานแล้วก็จัดส่งเจ้าหน้าที่ไปร่วมประชุมต่างประเทศประเด็นเกี่ยวกับเรื่องสิทธิมนุษยชนในองค์การระหว่างต่างประเทศที่เกี่ยวข้อง

เลขานุการ : เขาทำได้อยู่แล้วครับไม่มีปัญหาอะไรครับ อันนี้เป็นเรื่องธุรการทั่ว ๆ ไป ไม่ต้องเขียนเรื่องอำนาจหน้าที่ ทำได้ครับ สภาที่ปรึกษา มาตรา ๒๗๐ ขออนุญาตผ่านเลยได้ไหมครับ ไม่ได้มีปัญหาอะไร ท่านไพบูลย์เชิญ

นายไพบูลย์ วราหะไพฑูรย์ : กราบเรียนท่านประธานที่เคารพ ผม ไพบูลย์ วราหะไพฑูรย์ ตรงที่เพิ่มเข้ามาว่า รวมทั้งให้ความเห็นในการตรากฎหมายเกี่ยวกับเศรษฐกิจและสังคม ตรงนี้ผมมีข้อซักถามว่าเจตนาเราจะให้ความเห็นในการตรากฎหมายต่อคณะรัฐมนตรีเท่านั้นใช่ไหมครับ ไม่ใช่รัฐสภา ถ้าเขียนไว้ลอย ๆ อย่างนี้ผมคิดว่าตรงให้คำปรึกษาและข้อเสนอแนะ รวมทั้งให้ความเห็นในการตรากฎหมายเกี่ยวกับเศรษฐกิจและสังคมต่อคณะรัฐมนตรี

เลขานุการ : ใช่ครับ

นายไพบูลย์ วราหะไพฑูรย์ : มันคงต้องย้ายที่ ถ้าลอย ๆ ตรงนี้ไม่ทราบว่าให้ความเห็นต่อใคร

เลขานุการ : ได้ครับ เดียวไปดูนะครับ ท่านพิสิฐครับ สภาที่ปรึกษาใช่ไหมครับ ไม่ใช่หมวดใหม่ครับ ยังขึ้นองค์การตามรัฐธรรมนูญยังมี ๒ องค์การ องค์การแรกคือคณะกรรมการปฏิรูปกฎหมาย องค์การที่ ๒ คือคณะกรรมการปฏิรูปกระบวนการยุติธรรมทางอาญา ขออนุญาตนะครับ คณะกรรมการปฏิรูปกฎหมายมีอยู่ในมือท่านแล้วหรือเปล่าครับ มาตรา ๒๗๐/๑ ฝ่ายเลขานุการอ่านสักกรอบหนึ่งก็ได้ครับ เชิญครับ

นายอัชพร จารุจินดา : มาตรา ๒๗๐/๑ คณะกรรมการปฏิรูปกฎหมาย ประกอบด้วย ประธานกรรมการคนหนึ่งและกรรมการอื่นอีกสี่คน ซึ่งพระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งจากผู้ซึ่งมีความรู้หรือประสบการณ์เป็นที่ประจักษ์ในด้านกฎหมายหรือการบริหารราชการแผ่นดิน ให้นายกรัฐมนตรีลงนามรับสนองพระบรมราชโองการแต่งตั้งประธานกรรมการและกรรมการปฏิรูปกฎหมาย

คุณสมบัติ ลักษณะต้องห้าม ที่มา การพ้นจากตำแหน่ง และประโยชน์ตอบแทนกรรมการปฏิรูปกฎหมาย และหน่วยธุรการของคณะกรรมการปฏิรูปกฎหมายที่เป็นอิสระ ให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ

กรรมการปฏิรูปกฎหมายมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละหกปีนับแต่วันที่พระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้ง และอาจได้รับแต่งตั้งใหม่ได้

เลขานุการ : รับผิดชอบกว้าง ๆ นะครับ ท่านประพันธ์ครับ

นายประพันธ์ นัยโกวิท : ขอขอบคุณครับท่านเลขา ผม ประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ อยากจะเรียนถามว่าคณะกรรมการปฏิรูปกฎหมายกับคณะกรรมการกฤษฎีกาจะมีความเชื่อมโยงกันอย่างไร และตั้งเพิ่มขึ้นมาทำไม แล้วก็คุณสมบัติ ลักษณะต้องห้าม ที่มา การพ้นตำแหน่งอะไรพวกนี้ คร่าว ๆ นี่เป็นอย่างไรครับ เพราะว่าโยนไปกฎหมายลูกแล้วไม่ทราบว่าจะอย่างไร ถ้าดูตามนี้ไม่ทราบเป็นอะไร

เลขานุการ : เชิญท่านรองได้ไหมครับ ความจริงเรื่องนี้เราคุยหลักการไว้ว่าจะตั้งนะครับ ก็ทดลองร่างมาดูว่าจะมีรายละเอียดอย่างไรบ้าง

นางกาญจนารัตน์ ลีวีโรจน์ : ขออนุญาตค่ะ ดิฉัน กาญจนารัตน์ คือเดิมจะเสนอรายละเอียดมาแล้ว แต่ก็ไม่อยากให้รัฐธรรมนูญยาวเกินไป ก็เลยโยนไปเป็นกฎหมายลูก สาระสำคัญของภารกิจของคณะกรรมการปฏิรูปกฎหมาย อันที่จริงแตกต่างเป็นคนละเรื่องกับคณะกรรมการกฤษฎีกา คณะกรรมการกฤษฎีกาเป็นหน่วยงานทางกฎหมายของรัฐบาล รับผิดชอบ ให้ความเห็นทางกฎหมาย แล้วก็ยกร่างกฎหมายให้กับคณะรัฐมนตรี ส่วนคณะกรรมการปฏิรูปกฎหมายโดยหลักแล้วจะเป็นเสมือนองค์กรทางวิชาการทางด้านกฎหมายเป็นหลัก ทำการศึกษาวิเคราะห์เกี่ยวกับความเหมาะสมหรือสิ่งที่ควรจะมีเป็นกฎหมายขึ้นมาใหม่ หรือกฎหมายที่มีอยู่แล้วที่ไม่เหมาะสมหรือไม่เป็นระบบ ก็เสนอข้อคิดเห็นเสนอเป็นรายงานการศึกษาค้นคว้า และถ้าเป็นไปได้ก็เสนอเป็นร่างกฎหมายขึ้นมาด้วยให้รัฐบาลหรือหน่วยงานต่าง ๆ รับผิดชอบพิจารณาเพื่อผลักดันแล้วก็เสนอเป็นร่างกฎหมายต่อรัฐสภาต่อไป นอกจากนั้นดิฉันก็ยังเสนอว่าคณะกรรมการปฏิรูปกฎหมายนี้ น่าจะมีภารกิจอื่นอีกประการหนึ่งก็คือยกร่างกฎหมายต่าง ๆ ที่จะไปเขียนอยู่ในบทเฉพาะกาล เพื่อให้มีองค์กรที่เป็นกลไกสำหรับหน่วยงานต่าง ๆ ที่จะผลักดันให้กฎหมายตามบทเฉพาะกาลเกิดขึ้นได้ภายในเวลาที่กำหนด

และในประการที่ ๓ ก็อยากจะให้คณะกรรมการปฏิรูปกฎหมายนี้เป็นเครื่องมือหรือกลไกให้กับประชาชนที่จะเสนอร่างกฎหมายเข้าสู่สภาตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญนี้ที่เปิดโอกาสให้ เพราะว่าเท่าที่ผ่านมาประชาชนยังไม่มีกลไกที่เป็นเครื่องมือที่เป็นรูปธรรมอย่างจริงจังที่จะช่วยยกร่างกฎหมายขึ้นมาให้

ส่วนที่มาและคุณสมบัติต่าง ๆ นั้น ความจริงที่มาของคณะกรรมการปฏิรูปกฎหมายอาจจะมีการหรือว่าทางฝ่ายบริหารร่วมกับฝ่ายตุลาการหรือทางสภาก็ได้ ที่จะร่วมกันคัดสรรคนที่มีประสบการณ์ มีคุณวุฒิค่อนข้างสูง มีประสบการณ์ทางด้านกฎหมายมาก่อนข้างมากหน่อยเพื่อที่จะได้ผลักดันหรือสร้างกฎหมายต่าง ๆ เหล่านี้ให้ออกมาเป็นจริงได้ อันนี้ก็เป็นแนวความคิดคร่าว ๆ ค่ะ

เลขานุการ : คือ Pattern ของการเขียนก็เขียนตามกรรมการสิทธิ คือหมายความว่าไปคิดในกฎหมายลูกเอาว่าจะเขียนที่มาอะไรต่าง ๆ อย่างไรบ้าง เข้าใจว่าอาจจะต้องเขียนเรื่องอำนาจหน้าที่ให้ชัดเจนมากกว่าเดิมว่ามีอำนาจหน้าที่อะไร เข้าใจว่าอาจจะต้องเขียนอย่างที่ท่านรองได้พูดไปเมื่อกี้ มีอาจารย์วุฒิสภา อาจารย์ศรีราชา มีท่านสุพจน์ มีท่านคมสันไรใหม่ครับ

รองศาสตราจารย์วุฒิสภา ดันไชย : กราบเรียนท่านประธานครับ ผม วุฒิสภา ผมเองยังไม่ค่อยเห็นความชัดเจนแล้วกับความจำเป็นกับคณะกรรมการนี้เท่าไรนะครับ ด้วยความเคารพคือผมคิดว่าความเชื่อมโยงระหว่างคณะกรรมการชุดนี้ดูเหมือนจะเป็นกรรมการอิสระที่ต้องการจะปฏิรูปกฎหมาย แต่คำถามก็คือว่ากรอบแล้วก็ตามแนวทางของการปฏิรูปกฎหมายที่คณะกรรมการชุดนี้จะวางมันจะมาอย่างไร คือปกติแล้วกฎหมายก็จะมีจาก ๒ ฝ่าย ก็คือนิติบัญญัติกับบริหาร บริหารก็มีกฤษฎีกา นิติบัญญัติก็สามารถมีคณะกรรมการขึ้นมาดูแลเรื่องการปฏิรูป ที่นี้พอเราตั้งองค์กรที่ ๓ ที่จะมาปฏิรูปกฎหมายนี้ ผมก็ยังมองไม่ค่อยเห็นความสัมพันธ์และระบบการทำงานที่จะแก้ไขปัญหากฎหมายของระบบโดยรวมได้ แม้ว่าท่านรองจะกรุณาให้คำอธิบายในเชิงแนวคิด แต่ผมยังคิดว่าเรื่องนี้มันก็ซ้ำ ๆ ทับ ๆ อยู่กับคณะกรรมการกฤษฎีกาเหมือนกัน แล้วมันก็ซ้ำ ๆ ทับ ๆ อยู่กับนิติบัญญัติ ถ้าเกิดเขาจะริเริ่มหรือเขาจะแก้ไขกฎหมายอะไร ซึ่งผมมองว่างานแบบนี้ งานปฏิรูปหรืองานแก้ไขปฏิรูปกฎหมายในที่สุดแล้วคณะชุดนี้ก็ไม่ได้สามารถแก้ไขได้เอง ก็คือเป็นคนริเริ่มเท่านั้นเอง เพราะฉะนั้นจริง ๆ อันนี้ควรแอสซิเลทอยู่กับนิติบัญญัติเป็นหลัก แต่เมื่อตั้งเป็นองค์กรอิสระผมก็ยังไม่ค่อยมั่นใจในเชิงทิศทางการโยกย้าย แล้วก็ Mandate ที่ชัดว่าจะเอาประเด็นอะไร จะหยิบเรื่องอะไรมาปฏิรูปในเรื่องของข้อกฎหมาย คือยังไม่ชัดเจนนะครับ ไม่ได้ชัดข้อ แต่อยากให้เห็นชัดกว่านี้ถ้าเราจะวางระบบเป็นองค์กรที่เกิดตามรัฐธรรมนูญด้วย ผมยังคิด และยิ่งถ้าอธิบายว่าเพื่อไปเร่งรัดเพื่อกฎหมายลูกผมว่ามัน Ad hoc เลยนะครับ พอจบแล้วมันจบเลย มันก็จะไม่มีอะไรทำ

ประธาน : ท่านศรีราชาครับ

รองศาสตราจารย์ศรีราชา เจริญพานิช : ขอบพระคุณท่านประธานครับ คือผมเองผมเห็นด้วยที่ควรจะมีองค์กรประเภทนี้ เพราะในปัจจุบันนี้จะมีงานที่ทำอยู่ ในหน่วยงานที่ทำอยู่คือคณะกรรมการกฤษฎีกาจะมีงานส่วนหนึ่งอยู่ในตัวพระราชบัญญัติ คณะกรรมการกฤษฎีกาก็คือคณะกรรมการพัฒนากฎหมาย อันนี้ก็มีผลงานอยู่ในระดับหนึ่ง แต่เนื่องจากว่าเป็นองค์กรที่ไม่ได้แยกตัวออกมามีอัตรากำลังเอง อาศัยการทำงานของเจ้าหน้าที่ของกฤษฎีกาเองเป็นส่วนใหญ่ เพราะฉะนั้นอันนี้ก็ทำให้ไม่มีเวลาที่จะมาทำงาน อันนี้ยังเป็นรูปธรรม เนื่องจากต้องไปแฝงอยู่กับกฤษฎีกาอยู่

อีกอันหนึ่งที่ผมไปได้มีส่วนสัมผัสอยู่ก็คือ คณะกรรมการเจรจาหรือตัวปฏิรูปกฎหมายของ กพร. ที่มันมีส่วนอยู่ตรงที่ว่าอันนั้นคือได้เร่งรัดให้แต่ละกระทรวง ทบวง กรม ได้พิจารณากฎหมายที่ล่าสมัย

และกฎหมายที่มันสมควรที่จะต้องมีการแก้ไขปรับปรุง แต่ตรงนั้นก็เป็นเรื่องทำนองที่ท่านอาจารย์วุฒิสสารว่าก็คือมันเป็นเรื่อง Ad hoc ก็คือทำเฉพาะกิจเพื่อให้มันเร็ว เพื่อให้มันเหมาะสม แต่ที่นี้ปัญหาจริง ๆ แล้วในเรื่องนี้ยังไม่ทราบว่าตรงนี้คณะกรรมการชุดนี้จะมีกรอบแนวคิดไปไกลถึงขนาดไหน เพราะว่าจริง ๆ แล้วถ้าเมื่อจะปฏิรูปกฎหมายมันก็ต้องสอดคล้องกับทิศทางในการที่เราจะพัฒนาประเทศหรือจะเดินไปข้างหน้า แล้วก็ในขณะที่เดียวกันเราก็ต้องแก้ปัญหาที่มันมีอยู่เดิม ความล้าสมัยของกฎหมาย เพราะฉะนั้นมันก็เป็นเรื่องงานใหญ่ แต่ผมว่าถ้าเมื่อมันมีทิศทางแล้วก็คิดวางกรอบขอบเขตอำนาจหน้าที่ให้ดี ผมว่ามันก็จะเป็นมิติใหม่ เพราะในปัจจุบันเราก็ยังยอมรับว่ามันมีกฎหมายที่ล้าสมัยอยู่เยอะมาก แล้วก็ไม่มีใครเป็นเจ้าของภาพโดยตรง นอกจากที่ว่าจะรอให้เหตุการณ์มันผ่านเข้ามาแล้วก็รู้ว่าอันนี้มันไม่ไหวแล้ว แล้วก็ค่อยมาแก้กันเป็นเรื่อง ๆ เป็นจุด ๆ ผมจึงทราบเรียนว่าน่าจะมี แล้วก็อีกอย่างหนึ่งนะครับ การร่างกฎหมายของเราเท่าที่ผ่านมาก็คือก็ร่างไปตามความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ผู้ทรงคุณวุฒิ แต่ผมว่าต่อไปนี้ส่วนหนึ่งของงานที่ควรจะต้องเกิดขึ้นคือการทำงานวิจัยเพื่อที่จะมาใช้ผลในการวิจัยที่จะมาเสริมสร้างทำให้กฎหมายมันถูกต้องและตรงกับตามความเป็นจริง ความต้องการของสังคมมากยิ่งขึ้น เพราะคงจะไม่ได้ พุดง่าย ๆ ว่านั่งคิดเอาเองแล้วก็ควรจะร่างไปทางไหน แต่คงจะต้องมีการทำงานวิจัยให้มันเห็นเป็นรูปธรรมว่าทิศทางของกฎหมายแต่ฉบับมันควรจะเป็นอย่างไรจึงจะไปตอบสนองจุดที่เป็นความต้องการของสังคมที่มันขาดอยู่ และควรจะวางทิศทางไปทางไหนเพื่อที่จะให้มันวิ่งไปข้างหน้า เหมาะสมสอดคล้องกับความต้องการของประเทศและการพัฒนาประเทศ อันนี้ผมจึงเข้าใจว่ามีบทบาทนิติในส่วนนี้ไว้ในรัฐธรรมนูญก็คงจะคล้าย ๆ กับเป็น เหมือนกับ Law Reform Commission ไซ้ใหม่ครับ ที่นี้จะอยู่ตรงนี้หรือจะไปแฝงอยู่กับรัฐสภาเป็นอิสระนั้น ผมคงคิดว่าก็เป็นอีกเรื่องหนึ่งที่จะต้องตัดสินใจ แต่คิดว่ามีคงจะดีแน่ แล้วก็ก็เป็นมิติใหม่ที่เราจะพูดได้ว่านี่ก็คือเรื่องใหม่ที่รัฐธรรมนูญฉบับนี้ได้เสนอขึ้นมา

ขอบคุณครับ

ประธาน : ท่านสุพจน์ครับ

นายสุพจน์ ไข่มุกด์ : ท่านประธานครับ ผม สุพจน์ ไข่มุกด์ ในหลักการแล้วก็ผมว่าก็คงเป็นสิ่งที่ดีที่จะมีหน่วยงานอีกอันหนึ่งที่จะปฏิรูปกฎหมาย แต่จริง ๆ แล้วอยากจะเห็นอะไรที่มันชัดเจนกว่านี้ ทำเป็นชาร์ทอะไรเราจะได้เห็นเป็นข้อมูลที่เราพิจารณาได้ง่ายหน่อยว่าส่วนหัวส่วนหางเป็นอะไร และมีเจ้าหน้าที่ มีหน่วยงานอะไรต่าง ๆ ก็คนมาน้อยเท่าไร และจริง ๆ แล้วที่เราเคยอภิปรายครั้งหนึ่งเมื่อครั้งที่แล้ว กฤษฎีกาเคยบอกว่ามีหน่วยงานหนึ่งในกฤษฎีกาเองที่ทำงานเกี่ยวกับเรื่องนี้ และหน่วยงานนั้นจะคงอยู่หรือว่าจะแปรพรรค แล้วก็ตั้งแล้วแยกวงออกมาเป็นวงใหม่ อันนี้ขอทราบด้วยนะครับ แล้วก็มันจะเข้าช้อนกับหน่วยงานเก่าหรือเปล่า เงินเดือน พวกลักษณะต่าง ๆ นั้นมันยังไม่ชัดเจนเลยนะครับ อยากจะทราบว่ามีชาร์ท ถ้าเราไม่สามารถที่จะดูชาร์ทต่าง ๆ เราก็จะเห็นรายละเอียดแล้วก็พิจารณาได้ง่ายขึ้น ขอบคุณครับ

เลขานุการ : ผมเรียนสั้น ๆ ก่อน ท่านคมสันนิตเดียว คือเดิมที่เราคุยไว้จะมีองค์กรนี้ แล้วไปเขียนในแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ เขียนสั้น ๆ นะครับ ท่านรองกาญจนาวัฒน์ก็เขียนให้กระผม ๓ มาตรา ผมบอกว่าเยอะเกินไป เพราะว่ากรรมการสิทธิอะไรเขาก็มีอยู่ไม่กี่มาตรา สภาที่ปรึกษาก็มีมาตราเดียว เลยเขียนสั้น ๆ นะครับ พอเขียนสั้น ๆ ก็จะมีคำถามแบบนี้เกิดขึ้น ขออนุญาตเรียนอย่างนั้น แต่เดี๋ยวผมจะหาหรืออีกที ผม

ยังเข้าใจว่าองค์กรนี้ที่ทางไม่ควรอยู่ตรงนี้หรือครับ เราไม่ควรสร้างองค์กรอื่นตามรัฐธรรมนูญขึ้นมา รวมทั้งองค์กรของท่านวิชาด้วย เดี่ยวจะหาวิธีนี้ครับ กรรมการปฏิรูปกระบวนการยุติธรรมทางอาญา เดี่ยวจะขอหาวิธีด้วยนะครับ ท่านคมสันครับ ท่านประธานครับขออนุญาต

นายคมสัน โพธิ์คง : กราบเรียนท่านประธานครับ ผม คมสัน โพธิ์คง กรรมการ ในประเด็นเรื่องกรรมการปฏิรูปกฎหมายผมค่อนข้างเห็นด้วยว่าคงจะต้องมี แต่ว่าในแง่ของบทบัญญัติที่อยู่ผมยังมีข้อสงสัยหลายเรื่อง ว่าจริง ๆ เรื่อง Law Reform Commission มันเคยมีการเสนอขึ้นมาครั้งหนึ่ง แล้วปรากฏว่ามันไม่สำเร็จ ถูกยุบรวมเข้าไปอยู่ในพระราชบัญญัติคณะกรรมการกฤษฎีกา เคยมีการเสนอพระราชบัญญัติว่าด้วยการปฏิรูปกฎหมายว่าด้วยคณะกรรมการปฏิรูปกฎหมาย ซึ่งมีลักษณะแยกออกจากคณะกรรมการกฤษฎีกาออกไป ก็ด้วยเหตุผลว่ากรรมการปฏิรูปกฎหมายโดยหลักการคือผู้ปฏิรูป เพราะฉะนั้นกรรมการปฏิรูปต้องไม่ใช่ผู้เป็นผู้นำที่ร่างเดิม เพราะถ้าทำหน้าที่ร่างเดิมก็จะ Defend ร่างที่ตัวได้ทำขึ้น เพราะฉะนั้นโดยหลักการก็จะต้องเป็นบุคคลอื่นซึ่งไม่ใช่คณะกรรมการกฤษฎีกา แต่ปรากฏว่าในทางนโยบายของรัฐบาลขณะนั้นก็ไปเอาเรื่องกรรมการปฏิรูปกฎหมายไปยัดเข้าไปเป็นคณะกรรมการพัฒนากฎหมายในคณะกรรมการกฤษฎีกา แล้วก็องค์ประกอบของคณะกรรมการกฤษฎีกาซึ่งเป็นผู้ร่างเดิมกลุ่มหนึ่งเข้าไปนั่งเป็นกรรมการพัฒนากฎหมายด้วย ซึ่งก็เลยเป็นปัญหาในแง่ของประสิทธิภาพของการทำงานที่ออกมาก็คือปัจจุบันเข้าใจว่างานคงจะออกมาไม่ได้มากนัก เลยไม่มีความโดดเด่นในเรื่องของคณะกรรมการพัฒนากฎหมาย

ที่นี้ในประเด็นนี้เนื่องจากกรรมการปฏิรูปกฎหมาย โดยหลักการควรจะต้องเป็นผู้ร่างเดิม กรรมการปฏิรูปกฎหมายจึงต้องต่างกับกรรมการกฤษฎีกาอยู่พอสมควร เพราะกรรมการกฤษฎีกาเป็นที่ปรึกษากฎหมายของรัฐบาล และโดยหลักการก็คือกรรมการกฤษฎีกาจะทำหน้าที่ในการตรวจพิจารณาร่างกฎหมายเป็นหลัก เพราะฉะนั้นการร่างของกรรมการกฤษฎีกาก็จะเป็นการดำเนินการกับกระทรวง ทบวง กรม แล้วก็ผู้เชี่ยวชาญที่เกี่ยวข้องตามนโยบายของรัฐบาล เพราะฉะนั้นกระบวนการในการที่เสนอกฎหมายจะมีค่อนข้างน้อยในส่วนของกรรมการกฤษฎีกา

ที่นี้ในแง่ของกรรมการปฏิรูปกฎหมาย ถ้าดูในต่างประเทศเขาก็วางหลักการเรื่องกรรมการปฏิรูปกฎหมายไว้ในหลักการสำคัญ

อันที่ ๑ ก็คือต้องเป็นกรรมการที่มีลักษณะการทำงานเต็มเวลา ทำงานในเชิงของการศึกษาวิจัยแล้วก็เสนอกฎหมาย รวมทั้งตัวกฎหมายที่ควรจะต้องแก้ไขหรือต้องมีการปรับปรุง ซึ่งรวมไปตั้งแต่กฎหมาย ไปถึงกฎ แล้วก็ระเบียบต่าง ๆ ด้วย แล้วก็ตรวจสอบในเรื่องของกฎหมายว่ามีปัญหาต่อหลักการต่าง ๆ กระทบสิทธิเสรีภาพประชาชนหรือไม่ ใช้และปฏิบัติแล้วมันสามารถบังคับให้ได้จริงหรือเปล่า แล้วก็มีส่วนเสนอในมาตรการต่าง ๆ แล้วก็การนำเสนอการออกกฎหมาย รวมทั้งกฎระเบียบต่าง ๆ ออกมาด้วย อันนี้ก็ในรูปแบบของการนำเสนอของรายงานของคณะกรรมการปฏิรูปกฎหมาย แล้วก็ข้อสำคัญคือกรรมการปฏิรูปกฎหมายจะต้องมีส่วนกลไกสำคัญที่ไปเชื่อมกับตัวกรรมการปฏิรูปกฎหมายก็คือต้องมีกระบวนการในการเสนอกฎหมายที่เกิดขึ้นจากการเสนอความเห็นของกรรมการปฏิรูปกฎหมายเข้าสู่รัฐสภา ผมคิดว่ากลไกนี้เป็นกลไกสำคัญที่

เข้าใจว่าในตัวร่างอาจจะไม่ได้กล่าวถึง แต่คงไปอยู่ในเรื่องของอำนาจหน้าที่ แต่ผมคิดว่าประเด็นนี้เป็นประเด็นสำคัญเหมือนกัน

ที่นี้ประเด็นอีกอันหนึ่งที่ผมเห็นและมีข้อสังเกตในเรื่องนี้ก็คือ ในวรรคสองที่ให้นายกรัฐมนตรีลงนามรับสนองพระบรมราชโองการ อันนี้มันจะทำให้กรรมการปฏิรูปกฎหมายจะกลายเป็นองค์กรที่อยู่ภายใต้องค์กรฝ่ายบริหาร คือเขียนให้สำนักงานอิสระ แต่ตัวกรรมการไม่ได้เขียนให้อิสระเสียทีเดียว เพราะว่าให้นายกเป็นผู้รับสนอง เพราะฉะนั้นผมคิดว่าประเด็นตรงนี้ต้องพิจารณาให้ดีว่าโดยหลักการกรรมการปฏิรูปกฎหมายนี้ส่วนหนึ่งน่าจะมีการเชื่อมโยงกับรัฐสภาเป็นหลักในแง่ของกระบวนการในการแก้ไขแล้วก็ปรับปรุงกฎหมายที่เกิดขึ้นจากกระบวนการที่มีการศึกษาวิจัยแล้ว เพราะฉะนั้นผมจึงตั้งข้อสังเกตว่าตรงให้นายกรัฐมนตรีรับสนอง อาจจะไม่ค่อยเหมาะสม อาจจะต้องเปลี่ยนเป็นบุคคลอื่น ซึ่งเป็นประธานรัฐสภาเป็นผู้รับสนองในการแต่งตั้ง แล้วก็สร้างกระบวนการให้กรรมการปฏิรูปกฎหมายนั้นมีความอิสระด้วย นอกเหนือจากให้หน่วยธุรการให้อิสระครับ

ประธาน : มีอีก ๔ ท่าน คือท่านไพบูลย์ ท่านวิชา ท่านสดศรี และท่านวุฒิสภา

เชิญครับ

นายไพบูลย์ วราหะไพฑูรย์ : กราบเรียนท่านประธานที่เคารพครับ ผม ไพบูลย์ วราหะไพฑูรย์ ในเรื่องของคณะกรรมการปฏิรูปกฎหมาย เมื่อคราวที่แล้วท่านเลขาได้เรียนแล้วนะครับอยู่ในแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ แล้วเราก็อยากเห็นตรงจุดนี้มันเกิดขึ้นเป็นจริง ถ้าไปอยู่ในแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐตรงองค์กรอะไรต่าง ๆ มันจะไม่เกิดขึ้นนะครับ ก็เลยมอบให้ทางฝ่ายเลขานุการยกขึ้นมา ในเรื่องของเป็นองค์กรอื่นตามรัฐธรรมนูญ หลักที่จะให้มีคณะกรรมการปฏิรูปกฎหมาย ส่วนตัวผมผมก็เห็นว่ารัฐธรรมนูญเราวางหลักว่าต้องปฏิบัติหน้าที่เป็นไปตามหลักนิติธรรม ตรงนั้นเป็นประการแรก

ต่อมาในเรื่องของอำนาจหน้าที่ก็คงต้องเขียนให้ชัดเจนมากยิ่งขึ้นว่าจะหน่วยงานทางวิชาการอย่างไร จะหาเจ้าภาพที่ชัดเจนอย่างไร แล้วทิศทางกฎหมายที่มีอยู่จะพัฒนาไปอย่างไร

สำหรับชื่อคณะกรรมการปฏิรูปกฎหมาย บางท่านเห็นว่ามีลักษณะเป็นเฉพาะกิจ Ad hoc ตรงจุดนั้นถ้าจะเปลี่ยนชื่อให้มันสัมพันธ์ว่ามันจะมีลักษณะเป็นถาวรในลักษณะยืนยาวนะครับ เป็นคณะกรรมการปฏิรูปและพัฒนากฎหมาย หรืออย่างไรนะครับ ไม่ใช่เป็นเฉพาะกิจจบไป แล้วหน่วยงานล้มนะครับ ตรงจุดนั้นถ้าจะหาความชัดเจนก็คงต้องใส่ในเรื่องของอำนาจหน้าที่ ที่นี้ในวรรคสามผมก็มาเห็นว่าการทำงานมันเต็มเวลา ถ้าจะเป็นประโยชน์ตอบแทนกรรมการปฏิรูปกฎหมายมันคล้าย ๆ ลักษณะเบี้ยประชุม ซึ่งไม่ได้เต็มเวลานะครับ ถ้าจะใส่ตรงจุดนั้นว่าเป็นเหมือนกรรมการสิทธิก็ได้ เป็นค่าตอบแทน หรือจะเหมือนมาตรา ๒๑๖ ก็ได้ เอาไปไว้ในมาตรา ๒๑๖ ก็ได้ เพราะว่ามียุ ๕ คนแค่นั้นเอง ตรงจุดนั้นก็น่าจะดี ส่วนผู้รับสนองพระบรมราชโองการ ตรงจุดนี้ผมก็ยังเห็นว่าน่าจะเป็นอย่างที่ท่านอาจารย์คมสันพูดในเรื่องของประธานรัฐสภาลงนาม หรือจะให้ประธานวุฒิสภา เพราะอิงจากผู้แทนปวงชน ตรงจุดนั้นก็น่าจะดีนะครับ ในความเห็นส่วนตัวผมมีแค่นี้

ขอขอบคุณครับ

ประธาน : ท่านวิชาครับ

ศาสตราจารย์ (พิเศษ) วิชา มหาคุณ : ท่านประธานที่เคารพ ผม วิชา มหาคุณ ผมเข้าใจว่า ทุกท่านคงเห็นด้วย ส่วนใหญ่เห็นว่าคณะกรรมการปฏิรูปกฎหมายเป็นเรื่องที่ดีที่จะให้รัฐธรรมนูญใหม่มีทิศทางที่แน่นอนในการพัฒนาแล้วก็ปฏิรูประบบกฎหมายทั้งระบบ เราไม่ได้มองแต่เฉพาะกฎหมายเฉพาะกิจ เฉพาะเรื่อง เฉพาะเรื่องใดเรื่องหนึ่งโดยเฉพาะ ประเทศเราที่มีปัญหาทุกวันนี้เพราะว่าทำอะไรก็เป็นเรื่องเฉพาะกิจ เฉพาะคราว หรืออาจจะเรียกว่าเป็นเรื่องชั่วคราวทั้งนั้นครับ เพราะฉะนั้นปัญหาทุกวันนี้มันก็เกิดมาจากลักษณะที่เป็นการทำเฉพาะหน้าขายผ้าเอาหน้ารอด คือไม่ได้ทำอะไรแบบต่อเนื่องระยะยาว ไม่ได้มองอะไรในลักษณะที่เป็นองค์รวม แก้ปัญหาแก้กฎหมายก็แก้ไป แต่ว่าไม่ได้มองว่าเมื่อแก้แล้วผลกระทบมันจะเกิดอย่างไร แล้วก็ไม่ได้มองว่าเมื่อมีปัญหาแล้วจะทำอย่างไรจึงจะแก้ปัญหาให้หมดในระยะยาว ดังนั้นคณะกรรมการปฏิรูปกฎหมายในหลาย ๆ ประเทศเขาก็วางระบบไว้ ซึ่งจะแตกต่างจากคณะกรรมการกฤษฎีกา เพราะว่า คณะกรรมการกฤษฎีกาเป็นที่ปรึกษาของรัฐอยู่แล้ว มันเป็นคนละเรื่องเลย Council of state คือเป็นระบบที่เรียกได้ว่าเป็นการบริหารเกี่ยวกับการบริหารราชการแผ่นดิน เป็นส่วนหนึ่งของการบริหารราชการแผ่นดิน เราต้องเข้าใจกฤษฎีกาในเรื่องนี้ แต่ว่าคณะกรรมการปฏิรูปกฎหมายมันเป็นหน่วยที่เรียกได้ว่าเป็นอิสระขึ้นต่อรัฐสภา รัฐสภาเป็นผู้พิจารณาอนุมัติในเรื่องของกฎหมายต่าง ๆ คือทางฝ่ายนิติบัญญัติอยู่แล้ว แล้วเราก็ยังให้อำนาจประชาชนด้วย ๒๐,๐๐๐ รายชื่อที่เสนอร่างกฎหมาย แล้วใครล่ะครับที่จะเป็นเจ้าภาพ แล้วก็เป็นผู้ที่ให้แนวความคิด แล้วระดับประคอง วิเคราะห์ แล้วเป็นตัวแทนของประชาชนในการดำเนินการในด้านของกฎหมายให้กับประชาชนทั้งหลาย เพราะฉะนั้นผมก็เห็นว่ามีความจำเป็น แต่ว่าควรจะทำอย่างไรให้มีลักษณะที่เรียกได้ว่าจะต้องปฏิบัติ จะต้องมีการวางหลัก ซึ่งเราก็เห็นว่าถ้าไปเขียนไว้ในแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐมันจะไม่เกิด ก็เลยบอกให้ท่านรองกฤษฎีกาจัดทำร่างให้มันเป็นเรื่องเป็นราว ที่นี้เมื่อร่างมาเป็นเรื่องเป็นราวมันก็เลยยังไม่ชัดเจนเพียงพอ ผมก็เลยเห็นด้วยว่า ๑. ก็คือว่าไม่ควรจะให้นายกรัฐมนตรีเป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการ ควรจะเป็นประธานรัฐสภาหรือประธานวุฒิสภาอะไรก็สุดแล้วแต่ ให้เป็นเรื่องของทางสภาไปเป็นผู้ลงนามสนอง ส่วนในเรื่องอำนาจหน้าที่ก็น่าจะกำหนดไว้ให้ชัดเจนหน่อยจะได้เป็นหลักเกณฑ์ที่มองเห็นชัดเจนว่าเมื่อตั้งองค์กรนี้แล้วจะได้ประโยชน์อย่างไรบ้าง ผมเรียนเลยว่าส่วนที่จะมีความสำคัญต่อไปก็คือเรื่องของการร่างรัฐธรรมนูญต่อไป นี่แหละครับคณะกรรมการปฏิรูปกฎหมายนี่แหละครับ เพราะว่าอะไรครับ ที่อังกฤษในขณะนี้ร่างกำลังมีคณะกรรมการปฏิรูปกฎหมายเพื่อที่จะร่างรัฐธรรมนูญในแต่ละส่วน ในบทบัญญัติแต่ละส่วน ศาลควรจะเป็นอย่างไร อำนาจบริหารควรจะเป็นอย่างไร เขาจะออกพระราชบัญญัติแต่ละส่วน ๆ ใช้คณะกรรมการปฏิรูปทั้งนั้น เขาไม่ได้ใช้กรรมการกฎหมายของทางรัฐบาลหรอกครับ เพราะว่าจะได้มองเป็นภาพเป็นกลาง ๆ ไม่ขึ้นต่อใคร แล้วก็ไม่มีผลประโยชน์เกี่ยวข้อง ไม่มีผลประโยชน์ทับซ้อนครับ ก็เรียนที่ประชุมว่าคณะกรรมการชุดนี้มีความจำเป็น แล้วผมเห็นว่าน่าจะต้องเขียนไว้ด้วย แต่ว่าจะเขียนอย่างไรก็คงว่ากันอีกทีหนึ่งครับ

ประธาน : ท่านสดศรีครับ

นางสดศรี สัตยธรรม : กราบขอบพระคุณคะท่านประธาน ดิฉัน สดศรี สัตยธรรม ในเรื่องการปฏิรูปในประเทศไทย ดิฉันว่าประเทศไทยยังมีเรื่องที่จะต้องปฏิรูปอีกเยอะแยะ ไม่ใช่เฉพาะกฎหมายนะคะ

ทางด้านเศรษฐกิจ ทางสังคม ทางด้านการศึกษาอะไรต้องปฏิรูปกันทั้งหมด คราวนี้ถ้าหากว่าท่านตั้ง คณะกรรมการปฏิรูปกฎหมายขึ้นมาแล้วอันนี้คือรู้กันเฉพาะ ๓๕ คน ถ้าสมมุติเปิดเผยขึ้นมาต่อไปคงจะมีคน คอยเสนอขอคณะกรรมการปฏิรูปทางการเมืองก็มี ปฏิรูปการศึกษา และต่อไปก็คือคณะกรรมการปฏิรูป กระบวนการยุติธรรม ซึ่งขอประธานโทษที่เขี่ยนาม คือท่านวิชาจะเสนอขึ้นมา เพราะฉะนั้นจะมีคณะกรรมการ ปฏิรูปอีกมากมายเกิดขึ้นในรัฐธรรมนูญฉบับนี้ ถ้าเปิดโอกาสให้มีบุคคลใดเสนอขึ้นมาก็คงจะมี แล้วที่น่าจะ ปฏิรูปคือการเมือง เราจะทำอย่างไรให้พรรคการเมืองเป็นพรรคที่เข้มแข็ง แล้วก็ไม่มีการซื้อสิทธิขายเสียง อันนี้ น่าจะมีคณะกรรมการปฏิรูปขึ้นมา จะได้ช่วยการทำงานของ กกต. ไปด้วย อันนี้เห็นว่าถ้าตั้งคณะกรรมการ ปฏิรูปกฎหมายแล้ว ซึ่งดิฉันไม่ได้ขัดข้องถ้าจะเขียน ก็ควรจะต้องมีคณะอื่น ๆ ขึ้นมาต่อไปอีก คงจะหาที่สิ้นสุด ไม่ได้ แล้วก็คงจะเป็นเรื่องสำคัญทั้งนั้น การปฏิรูปทุกอย่างที่เกิดขึ้นในเมืองไทยขณะนี้ กราบขอพระคุณค่ะ

ประธาน : ท่านวุฒิสารครับ

รองศาสตราจารย์วุฒิสาร ต้นไชย : เรียนท่านประธานครับ ผม วุฒิสาร ครับ ผมขออนุญาต เรียนความเห็นต่อเรื่องนี้ว่า จริง ๆ แล้วผมคิดว่าหลักการ ความจำเป็นของการมีคณะกรรมการปฏิรูปกฎหมาย มีความจำเป็นกับระบบกฎหมายไทยนะครับ แต่ว่าคำถามก็คือว่าในรัฐธรรมนูญที่เราบังคับมาแล้วก็มี ๒ มาตรา ก็คือมาตรา ๗๔ วรรคสอง ที่บอกว่า รัฐต้องไปทำการบริหารราชการแผ่นดินต้องไปทำแผนกฎหมาย ซึ่ง อันนั้นคงเป็นหน้าที่กฤษฎีกา กับมาตรา ๗๙ (๑) ซึ่งบอก จัดให้มีองค์กร ที่นี้อันนี้มันก็เป็นเรื่องของรัฐ แต่ คำถามก็คือว่าเราไปสร้างความเป็นอิสระ ประเด็นที่ผมตั้งคำถามก็คือว่ามันอิสระจากใคร แล้วก็ที่สำคัญจำเป็น หรือไม่ของการปฏิรูปกฎหมายต้องอิสระ ผมกลับคิดว่า Final say จริง ๆ ของการตัดสินใจกฎหมายนี้ควรแก่ ไม่ แก่ มันอยู่ที่นิติบัญญัติ เพราะฉะนั้นคณะกรรมการชุดนี้ถ้ามีความจำเป็นทำไมไม่ไปแฝงอยู่กับนิติบัญญัติ แล้ว ก็จะทำให้ระบบนิติบัญญัติเข้มแข็งขึ้นด้วย คือจะได้มีการริเริ่ม มีการปฏิรูป มีการพัฒนาระบบกฎหมายทั้ง ระบบ เพราะผมเชื่อว่าอำนาจสุดท้ายมันอยู่ที่นิติบัญญัติ เพราะฉะนั้นผมยังคิดว่า ** กฎหมายการให้ความเห็น หรือการพัฒนามากฎหมายก็ทำอยู่อย่างเดิม เพียงแต่ว่าที่เคยดึงไว้ชนิดหนึ่งว่าการเขียนองค์กรนี้เข้าไปเป็นองค์กร หนึ่งของรัฐธรรมนูญนั้นผลกระทบมันอาจจะเกิดไปในอีกทางหนึ่ง เพราะในขณะนี้การศึกษาวิจัย หรือการทำ กฎหมายเฉพาะกลุ่มนั้น ไม่ว่าจะ เป็นของกรรมการพัฒนามากฎหมายก็ดี ของกระทรวงยุติธรรม ของอัยการก็ดีนั้น เขาก็ทำศึกษาวิจัยอยู่ แต่ทันทีที่มีคณะกรรมการนี้เกิดขึ้นอยู่ในรัฐธรรมนูญนั้น จะเกิดคำถามขึ้นว่าต่อจากนี้ไป เรื่องการปฏิรูปกฎหมายนั้นจะเป็นอำนาจขององค์กรนี้เองหรือไม่ และหน่วยงานอื่น ๆ จะถูกตัดเรื่อง การศึกษาวิจัยของตัวเองลงใช่หรือไม่ แล้วในการทำงานที่เป็นอิสระนั้นยังน่าเป็นห่วงอยู่ เพราะว่าถ้าจะปฏิรูป กฎหมายก็หมายถึงว่าจะต้องดูกฎหมายของแต่ละหน่วยงาน จะต้องไปเอาข้อมูลจากทุกหน่วยงานมา ในสิ่งที่ ทำอยู่ในคณะกรรมการพัฒนามากฎหมายของกฤษฎีกานั้นก็ยังมีปัญหา ขนาดใช้อำนาจในทางกฎหมาย หรือใช้ อำนาจในทางบริหาร การหยิบยก หรือการสืบหาข้อมูลก็ยังทำได้ยาก งานด้านวิจัยทางกฎหมายที่ผ่านมาที่มี ปัญหานั้นท่านอาจารย์ศรีราชาได้กรุณาเป็นประธานหลายคณะในกฤษฎีกาก็ทราบดีว่า ปัญหามันอยู่ที่นักวิจัย ทางด้านกฎหมายของประเทศไทยนั้นต่างหากที่มีคุณภาพยังไม่เพียงพอ จะมีเพียงคน 2 คนเท่านั้นเอง แล้วก็ ยังรู้สึกจะให้ความเห็นหรือการศึกษาวิจัยมาค่อนข้างไม่ค่อยอิสระนัก อันนั้นคือสิ่งที่จะต้องพัฒนานักกฎหมาย

ต่อไปในด้านการเป็นผู้วิจัยทางกฎหมาย ฉะนั้นที่กราบเรียนก็คือค่อนข้างเป็นห่วงเหมือนกัน ถ้าจะมีองค์กรเป็นองค์กรตามรัฐธรรมนูญ และสิ่งที่เคยเสนอไว้ที่ตอนทำร่างก็คือในมาตรา 79 (1) ก็คือให้มีองค์กรหรือมีการตรากฎหมายเกี่ยวกับการปฏิรูปขึ้นมาให้เป็นทางการ แล้วตรงนั้นจะไปคิดรายละเอียดกันค่อนข้างได้ชัดว่าจะดีไซน์กันในรูปแบบไหนจะเชื่อมโยงกับทุกองค์กรได้ อันนั้นจึงกราบเรียนมาเพื่อทราบครับ

เลขานุการ : จะสรุปว่าเอากลับไปแบบเดิมได้ไหมครับ ไปอยู่ในแนวนโยบายพื้นฐานได้ไหมครับ แทนที่จะมาเขียน ได้ไหมครับ จะได้ไม่ต้องอธิบายได้ไหมครับ

ประธาน : ท่านพิสิฐมีอะไรครับ

นายพิสิฐ ลีธรรม : จริง ๆ ต้องถือว่าผมเป็นต้นเหตุที่ทำให้เดิมมาตรา 79 (1) ถูกย้ายออกมา แล้วก็ทางฝ่ายเลขาฯ ก็ถูกลูกจอบมาทำเป็นองค์กรอิสระขึ้นมาด้วย comment ที่ผมตั้งขึ้นมาว่า การที่ไปเขียนอยู่ในแนวนโยบายด้านกฎหมายและยุติธรรมซึ่งอยู่ในเรื่องของแนวนโยบายแห่งรัฐ มันเป็นการที่รัฐบาลในอนาคตที่แต่ละปีจะต้องมาแถลงกับรัฐสภาว่า ตนเองได้ทำในเรื่องนี้อย่างไรบ้าง ซึ่งถ้าเราให้องค์กรนี้เป็นองค์กรอิสระ เป็นองค์กรที่ไม่ได้ขึ้นอยู่กับรัฐบาล ซึ่งผมเห็นด้วย ผมจะให้ดูต่อไป มันก็ไม่ควรที่ต้องให้รัฐบาลมาแถลง เพราะมันไม่ใช่เรื่องของรัฐบาลในแต่ละปีที่ต้องมาแถลง ก็เลยทำให้เกิดแนวคิดที่ว่าถ้าอย่างนั้นก็ย้ายไปอยู่ที่อื่น ซึ่งผมก็เห็นด้วย ที่นี้กลับมาถึงความจำเป็นในเรื่องนี้ ผมเองถึงแม้จะไม่ใช่นักกฎหมาย แต่ว่าในฐานะที่ผมเป็นผู้ที่เกี่ยวข้องในหลาย ๆ หน่วยงานมาก่อน แล้วก็อยู่ทั้งในภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคการเงิน แล้วก็ต่างประเทศด้วย ผมเองเห็นความสำคัญและความจำเป็นของการที่เราจะมีกฎหมายที่ทันสมัยกับโลกที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ทุกวัน กฎหมายของไทยมีความล้าสมัยมาก ส่วนหนึ่งก็อาจจะเป็นเพราะว่ากฎหมายเหล่านั้นมีมาช้านาน แล้วเราไม่มีบุคลากรทางกฎหมายที่เปลี่ยนแปลงในส่วนนี้ อีกส่วนหนึ่งก็เป็นเพราะว่าองค์กรที่ใช้กฎหมายเหล่านั้นก็คือกระทรวงต่าง ๆ ส่วนใหญ่ ผมขอใช้คำว่า ใจแคบที่จะไม่เปลี่ยน เพราะว่าเป็นการทำให้อำนาจหรือสิ่งที่ตัวเองเคยชินมีบทบาทอยู่ลดน้อยถอยลงไป ยกตัวอย่างเช่น พ.ร.บ. วิธีการงบประมาณ ใช้มาเกือบ 50 ปี แต่ว่าสำนักงบประมาณท่านก็ไม่ยอมที่จะเปลี่ยนอะไร ถึงแม้ว่าในช่วงปลายที่ผมทำงานอยู่ที่กระทรวงการคลังจะได้มีคณะกรรมการเพื่อแก้กฎหมายนี้ขึ้นมา แต่จนบัดนี้กฎหมายนี้ก็ไม่ได้เอาออกมาแก้ไขแต่ประการใด เพราะว่าหน่วยราชการที่เป็นต้นเรื่อง หรือเจ้าของกฎหมาย หรือเป็นผู้ดูแลกฎหมายจะนั่งทับสิ่งเหล่านี้อยู่ ซึ่งสิ่งเหล่านี้ก็เป็นภาระ เป็นปัญหาของประชาชนที่เดือดร้อน หรือว่าภาคต่าง ๆ ที่ต้องประสบกับความยุ่งยากในการทำงาน ผมขอย้ำว่า โลกเข้าสู่ภาวะที่มีการแข่งขัน ต้องต่อสู้ทางเศรษฐกิจ ทางสังคม มีการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีต่าง ๆ มากมาย แต่กฎหมายที่เราร่างกันมาหลายสิบปี ขาดการปรับปรุง แล้วก็หน่วยงาน อย่างเช่น คณะกรรมการกฤษฎีกา ท่านก็อยู่ในอาณัติของ ครม. ครม. สิ่งอะไรท่านก็ต้องไปทำอย่างนั้น แล้วก็ก็มีหน้าที่ต้องคอยตามแก้ หรือว่าตามเสนอกฎหมายที่ ครม. อยากได้ ซึ่งสิ่งนั้นอาจจะไม่สอดคล้องกับภาวะที่ประชาชนประสบ หรือว่าในภาคธุรกิจที่เขาต้องการ เพราะฉะนั้นผมคิดว่าตรงนี้จึงมีความจำเป็น ขณะเดียวกันเราจะไปหวังพึ่งองค์กรที่เป็นองค์กรวิจัย ซึ่งเขาวิจัยรอบด้าน วิจัยเกือบจะทุก ๆ แขนงของวิชาการที่มีอยู่มาดูแลเรื่องนี้ ผมก็คิดว่ามัน ad hoc ไป เพราะเรื่องนี้มันใหญ่โตมากกว่าที่หน่วยงานวิจัยหน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่งจะดูแลได้ ผมจึงให้ความสนับสนุนต่อท่านผู้รู้ทางกฎหมายที่อยากจะให้มีองค์กรนี้ขึ้นมา แล้วก็

ได้ช่วยกันที่จะปรับปรุงระบบกฎหมายว่าส่วนใดที่ควรจะต้องทำให้ทันสมัย ทำให้ประชาชนคนไทยแข่งในตลาดโลกได้ อันนั้นผมคิดว่าน่าจะเป็นเรื่องที่มีประโยชน์

ประธาน : เหลืออีก 3 ท่านนะครับ มีท่านธงทอง ท่านศรีราชา แล้วก็ท่านเดชอุดม

นายธงทอง จันทรางศุ : กราบเรียนท่านประธานที่เคารพ ผมคิดว่าเวลานี้เราอภิปรายกันมาประเด็นเคลื่อนมาเรื่อย ๆ ถึงเรื่องความจำเป็นในเรื่องของการที่จะมีองค์กรหรือใครสักคนหนึ่งเข้ามาช่วยดูแลภารกิจในเรื่องของการปฏิรูปและพัฒนากฎหมาย หรือที่ต่างประเทศเรียก Law reform commission ผมคิดว่ามีความชัดเจนมากพอ แล้วถ้าจะเทียบน้ำหนักกับการปฏิรูปในเรื่องอื่น ๆ ผมคิดว่าในเมื่อโลกในการขับเคลื่อนประเทศโดยรวมนั้นเป็นไปด้วยกติกาทางกฎหมายเป็นหลัก เพราะฉะนั้นผมคิดว่าถ้าหากว่าจะมีเหตุผลที่เด่นชัดที่จะมีคณะกรรมการในลักษณะนี้ก็น่าจะเหมาะสมอยู่ แต่ประเด็นที่ผมคิดว่าเวลานี้กำลังอภิปรายกันอยู่คือตำแหน่งที่วางด้วยคำ หรือการที่จะใส่เรื่องนี้ลงไปกฎหมาย ผมขออนุญาตเทียบเคียงกับเมื่อครั้งก่อนสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เมื่อครั้งแรกเกิดคราวก่อนนั้น ก็ใส่ไว้ในแนวนโยบายพื้นฐานเหมือนกัน แล้วในวันนั้นผมคิดว่าเป็นการเริ่มฟักตัวขึ้น แต่ก็ยังไม่มีความชัดเจนมากพอว่าจะอยู่ตรงไหน ก็วางไว้ที่นั่น แล้ววันนี้เดินมาพัฒนาไปพอสมควรแล้ว ก็เดินมาอยู่ตรงนี้ได้ ที่วันนี้เราขยับออกมาอยู่หมวดแนวนโยบายพื้นฐานออกมาอยู่ข้างนอกแล้ว แต่ว่าเรื่องนี้ผมคิดว่ายังเป็นการตั้งไข่ เพิ่งเริ่มต้นความคิดในส่วนนี้ ถ้าใส่ไว้ในแนวนโยบายพื้นฐาน แล้วผมคิดว่าต่อไปจะขยายต่อไปไปอยู่ที่อื่น เมื่อมีความชัดเจนมากขึ้นมากกว่านี้จะได้ไม่ผูกมัดอะไรเกินไป เป็นเพียงแค่การให้ทิศทางว่ารัฐบาลต้องดูแลในเรื่องนี้ ส่วนข้อกังวลของท่านกรรมาธิการพิสิฐ ขอบประธานโทษที่ออกนาม ว่ารัฐบาลจะรายงานอย่างไร เพราะที่เขียนไว้คือ จัดให้มีองค์กร คือรัฐบาลจัดเสร็จเรียบร้อยแล้วให้ความอุดหนุนแล้ว ส่วนองค์กรนั้นเขาทำงานเป็นอิสระนั้นก็เรื่องของเขา เขาต้องไปรายงานต่อสาธารณะ เขาจะต้องเผยแพร่ผลงานเขา แต่รัฐบาลมีความผูกพันที่จะต้องทำให้มันมีองค์กรอย่างนี้เกิดขึ้นนะ ผมคิดว่าในส่วนนั้นก็พอจะรายงานได้อยู่ โดยไม่มีข้อขัดข้องอะไร โดยรวมผมขออนุญาตสนับสนุนให้กลับไปเขียนบทบัญญัติในเรื่องนี้ไว้ในแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ

ประธาน : เชิญท่านศรีราชาครับ

รองศาสตราจารย์ศรีราชา เจริญพานิช : ผมมีความเห็นคล้าย ๆ กับท่านพิสิฐ ที่ต้องเอ่ยนามท่าน ผมเห็นว่าที่ท่านเดชอุดมได้พูดถึงเรื่องที่ว่าเรามีองค์กรหลายองค์กรที่ทำเรื่องนี้อยู่ ผมอยากจะเรียนว่า ผมก็อยู่ในองค์กรเหล่านั้นเกือบทุกองค์กร ที่นี้ก็เลยพอจะมองภาพในแต่ละจุดให้เห็นก็คือว่า ถ้าเมื่อพูดถึงสภาวิจัยสาขานิติศาสตร์แล้ว ปีหนึ่งจะได้งบประมาณประมาณ 2 - 3 ล้านบาท งานวิจัยเกือบจะไม่ค่อยจะได้ ได้บางทีก็ขึ้น 2 ขึ้น 3 ขึ้น ประมาณนั้น เพราะฉะนั้นก็คงจะไม่สามารถทำอะไรที่ออกมาเป็นรูปธรรมได้ ถัดไป สกว. อย่างที่ท่านพิสิฐได้พูดไปแล้ว ก็คือจะไปจับงานวิจัยในเรื่องจุดใหญ่ ซึ่งทั้งระบบ ส่วนใหญ่ของประเทศก็คงไม่ได้จะมามองไปโฟกัสในเรื่องของระบบกฎหมาย ใครอยากสนใจจะทำอะไร สกว. ก็อาจจะให้ มันก็จะกลายเป็นเรื่องของ ad hoc เป็นเรื่องของเป็นจุด ๆ ไป แล้วแต่กลุ่ม เพราะฉะนั้นถ้าเมื่อดูตามสภาพ คณะกรรมการพัฒนากฎหมายก็ทำในอีกรูปแบบหนึ่ง คือผมว่ามันเป็นจุด ๆ แล้วมันไม่มองเห็นเป็นระบบ สิ่งที่ยอยากจะเห็นก็คือว่าควรจะต้องมีหน่วยงานที่จะดูแลในภาพรวม ผมอาจจะไม่แน่ใจว่าจะเป็นองค์กรอิสระอย่างนี้หรือเปล่า แต่ต้องมี

หน่วยงานจะอยู่ในระดับไหนก็ตาม คือ ขอให้บันทึกเป็นเจตนารมณ์ไว้เท่านั้น เพราะว่าถ้าเมื่อไม่มีอย่างนี้แล้ว มั่นขาดคนทำงาน มั่นขาดคนที่มองภาพรวม ซึ่งจะทำให้กฎหมายเราไม่ไปไหนเลย ยิ่งเน้นว่าองค์กรอย่างนี้ ต้องวางแผนในเรื่องของการทำงานด้วย ต้องผลิตนักวิจัยที่จะทำงานวิจัยกฎหมายให้ได้ แล้วถึงจะมีบุคลากรที่จะมาทำในส่วนนี้ แล้วรับช่วงต่อไปในอนาคต ถ้าเมื่อท่านปล่อยตามนี้บอกว่าจะมองไม่เห็นความสำคัญหรือตรงนี้ ทุกวันนี้มันก็ทำได้อยู่แล้ว ก็ปล่อยให้มันเป็นไปตามนี้ ผมก็ทำนายได้เลย อีก 20 - 30 ปี 50 ปี ระบบกฎหมายไทยก็ไม่ไปไหนเพราะมันขาดแคลนบุคลากร มั่นขาดแคลนภาพรวมของการที่จะทำงานเพื่อที่จะพัฒนา กฎหมายอย่างเป็นระบบ อย่างเป็นรูปธรรมต่อไป

ประธาน : ขอท่านเดชอุดมอีกสักท่านหนึ่งก็แล้วกัน

นายเดชอุดม ไกรฤทธิ : อยากจะกราบเรียนอย่างนี้ว่าองค์กรที่ตั้งขึ้นมาเพียง 5 คน รู้

กฎหมายทุกฉบับใหม่ครับ ก็ต้อง out source อยู่ดี ก็ต้องตั้งอนุกรรมการอยู่ดี ปัจจุบันนี้ เมื่อครูขอประธานโทษ ท่านอาจารย์บอกว่า สภาวิจัยแห่งชาติสาขานิติศาสตร์มีเงิน 2 ล้านบาท ก็ทำไมให้เขา 2 ล้านบาท ก็เพราะใคร ก็เพราะรัฐสภา เพราะรัฐบาลนั้นแหละไม่สนับสนุน ไม่มีความรัก ไม่มีความสามัคคีกันเลยในประเทศนี้ แย่งกันทำงาน ใช้งานเขามีอยู่แล้วทำไมไม่ให้ทำ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัยเขาก็ช่วยได้ ทำไมถึงต้องไปแย่งงานเขามา เพราะเราไม่รักเขาใช่ไหม ถึงให้เขา 2 ล้านบาท งานนิติศาสตร์ 2 ล้านบาท แล้วเมื่อครูท่านกรรมาธิการบอกว่า ต้องการร่างกฎหมาย ต้องการคนมีความรู้ ผมเรียนบ้านนี้เมืองนี้มีจบปริญญาเอกทางกฎหมายเยอะมาก เฉพาะที่สภานายความมีสัก 200 คน ท่านจ่ายเงินเขาใหม่ละครับ ผมเคยได้รับการขอร้อง ขออนุญาตเอ่ย จากกระทรวงการต่างประเทศ ให้ส่งคนไปช่วยเป็นที่ปรึกษาของผู้แทนกระทรวงการต่างประเทศ 3 ครั้ง ครั้งแรก เราสามารถจัดไปให้ ตรงบรรทัดสุดท้ายเขาบอกว่า ให้ออกเงินค่าใช้จ่ายเอง ค่าตัวพวกผมนะ ให้ออกเงิน ค่าใช้จ่ายเอง ไป 7 วัน ตัดใจครับ เผลอวันนั้นผมได้ทำนายความที่เขาจะไปประชุมที่ออฟฟิศเขาที่นิวยอร์กพอดี เขาก็ไปให้ ตัดใจ ขอมามาก ฟรีครับ เราอยากได้ของดีราคาถูกครับ ท่านกรรมาธิการที่เคารพ ท่านจ้ำงชิตครับ เมืองนอกเขาก็จ้ำง อังกฤษเขาก็จ้ำง ในกรุงวอชิงตัน ดี.ซี. มีสำนักงาน 2,000 สำนักงานที่เป็นนักกฎหมายอิสระ ที่รับจ้ำงวิจัย แล้วก็ไป defense ให้ท่านในรัฐสภาด้วย ท่านจ้ำงเขาใหม่ละครับ เขาแค่ชั่วโมงละ 5,000 บาท ไม่ต้องเอาชั่วโมงละ 10,000 หรือ นี่คือความจริงครับท่านที่เคารพ ท่านกำลังจะหนีความจริงไปทำไม ในเมื่อ ประเทศนี้เมืองนี้เรากำลังทำอย่างนี้ ทำให้มันย่อยลงมา มีระบบราชการย่อย ๆ ลงมาก มีเยอะมาก เรากำลังสับ ประเทศนี้ให้อยู่ในระบบราชการ ไม่ไปไหนหรอก แล้วตั้งขึ้นมาใครรับประกันว่า 5 คนนี้รู้หมด ผมยกตัวอย่าง กฎหมายล้มละลาย ตอนที่เราแพ้สงครามเศรษฐกิจ เราก็ส่งคนไปดูงาน มาเขียนหมวด 3/1 เรื่องการฟื้นฟู กิจการ แต่ท่านครับ ฟื้นฟูแต่บริษัทที่มีทุน 1 ล้าน ขาวนาไม่ฟื้นฟูเลย ในขณะที่ไปดูของเขา เขามี chapter eleven chapter seven คู่มือมาแต่ chapter eleven เท่านั้น chapter seven ก็ไม่ดู เพราะฉะนั้นปัญหา ขาวนาที่เดินขบวนอยู่ขณะนี้ก็ไม่เคยแก้ไขเลย ไม่เคยคิดจะออก bond เพื่อช่วยขาวนา ในทำนองเดียวกัน ครับ ที่เรากำลังพูดประเด็นเรื่องศึกษา 12 ปี เราก็ไม่เคยคิดที่จะออก bond ทางการศึกษาเลย เราให้ยืมเงินกูไป แล้วก็มานั่งไล่ฟ้องเด็ก ทำไมเราไม่ทำเหมือนเขาละครับ ทำไมเราไม่วิเคราะห์กฎหมายที่มันจะช่วยประชาชน ช่วยขาวนา ช่วยเด็กนักเรียนของเรา จ้ำงเขาชิตครับ ถ้าเขาทำไม่ดีก็ไม่ต้อง จะได้มารายงานรัฐบาลไหนจ้ำงเป็น

อย่างไร แล้วจ้างเขา นะครับ ขอร้อง นะครับ อย่าไปเขียนสัญญาแบบของรัฐบาลอีก ก็คือเขียนบอก ว่า ต้องเอาเงิน คือจ้าง 20 ล้าน ให้เอาเงินมาวางประกัน 20 ล้านก่อน ไม่มีที่ไหนทำหรรอกครับ นี่คือประเทศของท่าน ของกระผม ผมไม่ได้อภิปรายประเด็นนี้ด้วยความโกรธ หรือมีอารมณ์ แต่ผมกำลังบอกท่านว่านี่คือสิ่งที่มันเกิดขึ้น นี่คือข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นในประเทศไทย ผมให้ดูอีก 2 อย่าง อย่างกฎหมายขณะนี้ที่พวกเราทำไปแล้ว เราทำไปก็คือกฎหมาย computer foreign six กับ engineering foreign six ก็คือ DNA ในระบบคอมพิวเตอร์ เขาเรียนกันหมดแล้วครับ เมืองนอก เขาเพิ่งประชุมกันที่เจนีวา เราต้องส่งคนไปรับภาคเอกชน เพราะอะไร เพราะว่าเรากลัวเราตกรถไฟขบวนสุดท้าย ไม่มีภาครัฐบาล ไม่มีครับ ของดี ๆ ไม่เคยตามเขาหรรอก แล้วเสร็จแล้วเวลาเราส่งสงครามเศรษฐกิจเราก็ไปจ้างฝรั่งมาเป็นนาย คนที่เขียน LOI ผมรู้ด้วยเป็นฝรั่ง เขียนให้ประเทศไทย 2 คน เขาเขียนไม่เป็น เพราะฉะนั้นสิ่งที่ผมเรียนท่านประธาน ท่านกรรมการ ณ วันนี้ ผมถึงยังเรียนยืนยันว่า มาตรา 79 ตีอยู่แล้ว รัฐบาลไหนทำไม่ได้ก็ตำหนิรัฐบาลนั้นแหละว่ามันเองชวย ไม่รู้จักรักประเทศชาติ สภาวิจัยให้ไปได้อย่างไร 2 ล้าน ตั้งอาจารย์ศรียาเป็นก็ได้ ใครก็ได้ ขอประทานโทษที่เอ่ยชื่อท่าน คือทำให้มันจริงจิงหน่อย อย่าไปทำเหยาะเหยะอย่างนี้ เหมือนกับขายขนมหม้อแกง นี่มันลเต็กราคาเป็นหมื่น จะให้คนมีบุคลิกและขนมครกมาทำหรือ นี่เรื่องจริงครับท่านประธานครับ ไม่ได้โกรธใครในนี้หรรอกครับ

ประธาน : ผมขอถามท่านนิดนะครับ กระทรวงการต่างประเทศสมัยนั้นไม่ใช่ผมใช่ไหม

นายเดชอุดม ไกรฤทธิ : ท่านออกไปแล้วครับ

ประธาน : อย่างนั้นผมก็หมดข้อข้องใจ

เลขานุการ : ท่านประธานครับ ขออนุญาตสรุปจะย้ายไปอยู่ในหมวดแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐเหมือนเดิม ข้อสังเกตทั้งหลายที่ท่านให้ fight ทั้งเรื่องสังกัดฝ่ายสภา ทั้งเรื่องอำนาจหน้าที่ ทั้งเรื่องอะไรต่าง ๆ ก็เป็นข้อสังเกต แล้วก็บันทึกไว้ ขออนุญาตอย่างนั้น ถัดไปเป็นองค์กรอีกองค์กรหนึ่ง คณะกรรมการปฏิรูปและประเมินผลกระบวนการยุติธรรมทางอาญา ประทานโทษครับท่านวิชาครับ กรรมการตามเรื่องเอกสาร ก็อยู่ในร่างของกรอบ 3 หน้าสุดท้าย เดี่ยวจะเอาขึ้นจอด้วยครับ เชิญท่านวิชา

ศาสตราจารย์ (พิเศษ) วิชา มหาคุณ : ท่านประธานที่เคารพ ผมขอตอบคำถามถึงท่านอาจารย์เดชอุดม ขออนุญาตที่เอ่ยนามด้วย เพราะเมื่อครู่ท่านอภิปรายถึงคณะกรรมการชุดนี้ด้วย ผมขอเรียนอย่างนี้ว่า ที่จริงแล้วไม่ได้คิดว่าจะมาออกมาเป็นคณะกรรมการอะไร หน้าตาใหญ่โตอะไรแบบนี้ ความจริงแล้วควรจะอยู่ในเรื่องของสิทธิในกระบวนการยุติธรรม คือหมายความว่าพ่วงอยู่ในสิทธิในกระบวนการยุติธรรม เพราะว่าเดิมมันเขียนไว้ในแนวนโยบายแห่งรัฐว่า รัฐมีหน้าที่สนับสนุนให้เกิดความมีประสิทธิภาพในกระบวนการยุติธรรม แต่เขียนแล้วก็ลอย ๆ แล้วอย่างไรครับ ยังมีการทารุณกรรม ยังมีการกระทำที่หวาดเสียวแก่เพื่อนของข้าพเจ้า ท่านพูดถึงไซ้ ถึงอะไร ผมก็จะไม่ย้อนกลับไปอีก เพราะว่าเรารู้กันดีอยู่แล้วว่ากระบวนการยุติธรรมของเรา มันสร้างความทุกข์ทรมานให้กับประชาชนขนาดไหน เมื่อก่อนนี้ผมก็เรียนท่านที่เคารพไปแล้วว่า ในคุก ในเรือนจำของเรามีคนเป็นจำนวนมากที่ติดคุกโดยไม่มีความผิด โดยที่รอ ยังไม่ทันมีความผิด พุดง่าย ๆ ว่าคดียังไม่ถึงที่สุด ท่านต้องอยู่ในกระบวนการยุติธรรมทางอาญา แล้วก็ต้องยึดเยื้อยาวนานอย่างที่ได้กราบเรียนมาแล้ว ผมอยากเรียนว่าการกระทำที่ย่ำยีต่อสิทธิมนุษยชนก็ดี หรือว่าล่วงละเมิด

ต่อสิทธิของประชาชนในกระบวนการยุติธรรมทางอาญาก็ดี ควรจะยุติลง ลึกลงสุดแล้ว แสดงให้ประชาชนเห็นว่า ผู้ร่างรัฐธรรมนูญชุดนี้มีความกล้าหาญเพียงพอที่จะปฏิรูปมันเสีย ทำให้มันเกิดผลอย่างจริงจัง เพราะฉะนั้น ผมเพียงแต่จะทำให้เขียนให้มันรัดกันเท่านั้นเอง เพื่อให้เกิดความเข้มแข็งในทางการปฏิรูป แล้วก็ประเมินผล คุณภาพของกระบวนการยุติธรรมทางอาญา แต่ว่าพอเวลาที่เขาพูดกันก็บอกว่ามันไม่ชัดเจน ก็เลยออกมาเป็น ร่างอย่างนี้ เพราะฉะนั้นถ้าจะเขียนใหม่ก็ได้ ผมไม่ขัดข้องอะไร เพียงแต่ทำให้มีเชื่อไว้ว่ามันจะต้องมี คณะกรรมการชุดนี้ ถ้าเมื่อรับได้ ท่านไม่ขัดข้องอะไร ก็จะไปอยู่ในเรื่องของสิทธิในกระบวนการยุติธรรมทาง อาญา

เลขานุการ : ขอรหัสสั้น ๆ เร็ว ๆ เพราะอภิปรายครบกันไปแล้ว ก็ขอไปอยู่ในแนวนโยบาย พื้นฐานแห่งรัฐได้ใหม่ครับ แต่เขียนว่า 79 มาตราเดียวกับเมื่อครั้งนี้ องค์การปฏิรูปได้ใหม่ครับท่าน แต่ว่าจะเขียน ให้ชัดเจน คือมันเขียนเป็นสิทธิไม่ได้ครับ มันไม่ใช่สิทธิ คือไปเขียนเรื่องสิทธิไม่ได้ ไปเขียนในแนวนโยบาย พื้นฐานแห่งรัฐสิครับ ได้ใหม่ครับ จะได้ผ่านนะครับ ผมไปองค์การสุดท้ายได้ใหม่ครับ เรื่องอัยการ ฝ่ายเลขานุการ ขึ้นจอได้ใหม่ครับ แต่ว่ามีเอกสารอยู่แล้ว ขออนุญาตมีข้อเสนอเรื่องให้อัยการเป็นองค์กรอื่นตามรัฐธรรมนูญ ไม่ใช่ขององค์กรอิสระ ฝ่ายเลขานุการ มีตัวบทใหม่ครับ ขึ้นจอนะครับ ขออนุญาตอ่านได้ใหม่ครับ ฝ่ายเลขานุการ เชิญครับ

นายอัคร จารุจินดา : พนักงานอัยการมีอิสระในการพิจารณาสั่งคดีและปฏิบัติหน้าที่ให้ เป็นไปโดยเที่ยงธรรมตามรัฐธรรมนูญ กฎหมายที่บัญญัติ โดยมีอัยการสูงสุดเป็นผู้บังคับบัญชา การแต่งตั้งและ พ้นจากตำแหน่งอัยการสูงสุดต้องเป็นไปตามมติของคณะกรรมการอัยการและได้รับความเห็นชอบจากวุฒิสภา ให้ประธานวุฒิสภาเป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการแต่งตั้งอัยการสูงสุด สำนักงานอัยการสูงสุดมีอิสระ ในการบริหารงานบุคคล การงบประมาณและการดำเนินการอื่น ทั้งนี้ตามที่กฎหมายบัญญัติ ให้นำบทบัญญัติ ในมาตรา 216 วรรคหนึ่งและวรรคสองมาใช้บังคับกับข้าราชการฝ่ายอัยการ

เลขานุการ : ท่านประธานขออนุญาต ท่านธนพิชฌ์

นายธนพิชฌ์ มุลพฤกษ์ : ร่างในมาตราที่เสนอนี้ต่อที่ประชุมกรรมาธิการก็เป็นไปตามมติของ คณะกรรมาธิการ วันที่ 15 มีนาคม 2550 ที่ว่าให้พนักงานอัยการมีอิสระในการสั่งคดี และประเด็นอีกเรื่องหนึ่ง ก็คือ เรื่องให้นำบทบัญญัติในมาตรา 216 มาใช้กับพนักงานอัยการฝ่ายอัยการ ก็เป็นมติของคณะกรรมาธิการ ครั้งที่ 15 เมื่อวันที่ 15 มีนาคม 2515 ส่วนเรื่องขอได้รับความเห็นชอบจากวุฒิสภา เท่าที่ตรวจสอบดูก็คิดว่า การ เห็นชอบจากวุฒิสภาน่าจะเหมาะสมที่สุด เพราะว่าการเมืองก็จะเข้ามายุ่งเกี่ยวในอัยการได้น้อยมาก

เลขานุการ : คือเมื่อคราวที่แล้วเราหารือกันไป วรรคหนึ่งคงไม่มีปัญหา วรรคสองก็เห็นไป แล้ว วรรคสามก็ไม่นำมามีปัญหา เข้าใจว่ามีปัญหาเรื่องวรรคสี่แต่นั้น

: ผมขออนุญาต ผมมีปัญหาว่าไม่ควรจะเป็นองค์กรอื่นตามรัฐธรรมนูญ ผมไม่ขัดข้องใน ประโยคต่าง ๆ ซึ่งฝ่ายเลขานุการ ได้เขียนเอาไว้แล้ว ในร่างที่เขียน แต่ว่าไม่ได้รวมอยู่ที่เดียวกัน ถ้าให้มีองค์กร อัยการ อีกหน่อยก็ต้องมีองค์กรตำรวจ มีองค์กรอะไรขึ้นมา ผมไม่เห็นด้วยที่จะต้องแยกออกมาเป็นองค์กรอื่น ตามรัฐธรรมนูญ แต่ว่าในร่างฉบับนี้ที่เขียนมา ฝ่ายเลขานุการ ได้แยกแต่ละอันเขียนเอาไว้แล้ว แล้วใช้ได้อย่างดีแล้ว ไม่จำเป็นจะต้องมาเป็นองค์กรอื่นตามรัฐธรรมนูญ

: ขออนุญาตท่านประธาน ในเมื่อมีเขียนในเรื่องอัยการเอาไว้ มันน่าจะอยู่รวมกัน เพราะจะได้เป็นหมวดเป็นหมู่ว่า ไม่ควรจะกระจายอยู่ที่โน้นบ้าง ที่นี้บ้าง เหตุผลว่าควรจะอยู่ที่รวมกัน

ประธาน : เชิญท่านวิทยากรครับ

นายวิทยา งานทวี : ผมได้อภิปรายไปหลายครั้ง ผมคิดว่าอัยการเป็นองค์กรหนึ่งที่มีบทบาทกับทางเรื่องของการดูแลเรื่องความเที่ยงธรรม แล้วก็ เป็นกระบวนการกฎหมายที่สำคัญอันหนึ่ง ที่ผ่านมามีผมเข้าใจว่าเป็นส่วนหนึ่งที่ไปปะติดกับตรงโน้นตรงนี้ ก็ยังอยากให้เห็นว่าอัยการน่าที่จะมีความเป็นอิสระของตัวเอง โดยเฉพาะอย่างยิ่งที่เปรียบเทียบได้หลายครั้ง เปรียบเทียบกับประเทศเกาหลีใต้ ประเทศอิสราเอลก็ดี อัยการยังเป็นผู้ตรวจสอบที่สำคัญในส่วนของการดูแล ทำให้ขนาดระดับประธานาธิบดีต้องติดคุก แม้แต่ประเทศอื่น ๆ ผมเลยคิดว่าเนื่องจากองค์กรนี้จริง ๆ มันมีบทบาทของตัวเองอยู่แล้ว แต่ทำอย่างไรให้เขาสามารถดำเนินการโดยไม่ต้องไปพึ่งพาฝ่ายบริหาร ฉะนั้นถ้าในส่วนสำคัญ ถ้าสามารถที่จะดูแลเรื่องของงบประมาณตัวเองได้ โดยไม่ต้องไปพึ่งพาฝ่ายบริหาร แล้วสามารถตรวจสอบโดยมีกลไกต่าง ๆ เหมือนกับองค์กรอื่น ๆ ที่ควรจะเป็น ผมคิดว่าน่าจะเป็นเรื่องที่ดี อีกเรื่องหนึ่งที่ผมยังอยากจะเสนอเพิ่มเติมเข้าไปก็คือเรื่องของการสอบสวน ผมยังคิดว่าอัยการควรจะเพิ่มหน้าที่การสอบสวนแทนส่วนของตำรวจเข้าไปด้วยซ้ำ ถ้าเป็นไปได้ ยังอยากให้เป็นองค์กรที่สามารถที่เป็นที่พึ่งได้โดยตรงกับประชาชน เพราะใกล้ชิด และเป็นองค์กรที่จัดตั้งอยู่เกือบทุกแห่งทั้งประเทศอยู่แล้ว ฉะนั้นในเรื่องรูปแบบผมคิดว่าไม่ได้มีการเพิ่มเติมงบประมาณ แต่จัดให้มันถูกต้องและเป็นสากล ก็อยากจะขอให้ที่ประชุมช่วยมองประเด็นว่า ถ้าเราจะเป็นสากลตรงนี้ได้ ผมอยากให้ไปเป็นไปโดยรวดเร็วด้วยซ้ำ เพื่อจะได้ไม่เสียเวลา

ประธาน : ท่านนุรักษ์ และท่านมนตรีครับ

นายนุรักษ์ มาประณีต : ผมเห็นด้วยที่ให้พนักงานอัยการมีอิสระ เพราะว่าที่ผ่านมาก็อย่างที่ท่านทราบจะไปฝากอยู่กับกระทรวงมหาดไทย ไปฝากอยู่กับกระทรวงยุติธรรมในขณะนี้ แล้วการสั่งคดีก็ ฝ่ายบริหารก็มีส่วนอย่างยิ่งที่มีมาบีบบังคับ หรือมาอิทธิพลในการสั่งคดี ถ้าเราแยกออกมาอิสระอย่างนี้ก็จะได้ และผมก็เห็นว่าน่าจะไปอยู่ในองค์กรอื่นตามรัฐธรรมนูญ เพราะว่าเราอย่าไปหวังเกรงว่าจะมีองค์กรอะไรเข้ามา เพราะองค์กรที่ไม่เป็นที่ยอมรับอย่างจะมาอยู่ในองค์กรอื่นตามรัฐธรรมนูญเรานั้นก็เป็นไปไม่ได้ อย่างตำรวจ ผมมีความเห็นว่าอยู่ในองค์กรอื่นในส่วนที่ 2 นี้ถูกต้องแล้ว แล้วในเมื่ออิสระแล้ว เราจะเห็นได้ว่าปัจจุบันนี้ทางตำรวจ นอกจากจับแล้วก็สอบสวน ผมเห็นว่าการสอบสวนน่าจะแยกออกจากตำรวจ โดยเฉพาะอย่างยิ่งอาจจะไปอยู่ในส่วนหนึ่งอาจจะอยู่ในกระทรวงยุติธรรม หรืออย่างไรก็ตาม แต่ผมมีความเห็นว่าน่าจะมาอยู่ในหมวดของอัยการ เพราะว่าในประเทศสหรัฐอเมริกาการสอบสวนนี้ก็อยู่กับพนักงานอัยการอยู่แล้ว ถ้าในมาตรานี้ถ้าจะเพิ่มเติมว่า พนักงานอัยการมีอิสระในการสอบสวน พิจารณาสั่งคดี การสอบสวนก็จะมาอยู่ในส่วนของอัยการ ถ้าเพิ่มเติมเข้าไปคำเดียวอย่างนี้ แล้วก็เป็นตามที่กฎหมายบัญญัติ หรือจะค่อยออกกฎหมายกันอีกที แต่ผมเห็นด้วยที่จะให้พนักงานอัยการมีอิสระแล้วก็อยู่ในส่วนที่ 2 ขององค์กรอื่นตามรัฐธรรมนูญ

นายมนตรี ศรีเยี่ยมสะอาด : ท่านอื่นก็พูดทางด้านทฤษฎีมาเยอะแล้ว ผมอยากจะทราบเรียนถึงในทางปฏิบัติในปัจจุบันที่ผ่าน ๆ มา คือเผชิญจะเป็นโชคดีหรือโชคร้ายของกระผมไม่ทราบ เผอิญรุ่นกระผม

ที่เรียนมาด้วยกัน เป็นผู้พิพากษา 52 คน เป็นอัยการ 53 คน เราก็มีความใกล้ชิดสนิทสนมกันเป็นธรรมดา เชื้อใหม่ครับผมเป็นผู้พิพากษามา 30 กว่าปี ตั้งแต่เริ่มเป็นผู้ช่วยผู้พิพากษามาจนถึงปัจจุบัน ก็มีคำปรารภจากเพื่อน ๆ ทุกปีไม่เคยเว้นว่า ทำงานด้วยความอดทนใจ ขอโทษครับ พวกที่มาปรารภกับผม คือพวกอัยการว่าทำงานด้วยความอดทนใจเพราะว่าไม่สามารถจะทำงานอย่างเป็นอิสระ ไม่สามารถจะใช้ดุลยพินิจได้อย่างเต็มที่ เพราะว่าถูกฝ่ายการเมืองเข้ามาแทรกแซง เดี่ยวว่าง ๆ อยู่กระทรวงมหาดไทย เดี่ยวอยู่เฉย ๆ ถูกเตะโด่งไปอยู่สำนักนายกรัฐมนตรี เดี่ยวถูกเตะโด่งไปอยู่กระทรวงยุติธรรม ก็ต้องไปฟังนโยบายจากนักการเมืองทั้งนั้น ขออนุญาตเรียนเรื่องจริงให้ทราบ ผมมีหลายเรื่อง ให้ทราบเรื่องเดียวว่า พนักงานอัยการมาแล้วให้ฟังว่ามีฝ่ายตรงข้ามของนักการเมืองผู้มีอำนาจคนหนึ่ง ถูกจับไม่ทราบว่าจะเป็นเรื่องจับด้วยทำผิดจริงหรือไม่จริง ไม่ทราบไปถูกจับมา พนักงานสอบสวนก็สอบสวนไปตามปกติ ปรากฏว่าพอสอบสวนเสร็จแล้วยื่นมาอัยการ ตำรวจเห็นสมควรสั่งฟ้อง อัยการหยิบขึ้นมา ว่าอย่างนี้สำนวนสั่งฟ้องได้อย่างไร คดีมันไม่มีอะไรเลย หลักฐานไม่มี เพียงแต่มีคนเล่าว่าอย่างโน้นเล่าว่าอย่างนี้ เวลากลางคืนเห็นวิ่งผ่านบ้านไป อะไรอย่างนั้นครับ สั่งให้สอบสวนเพิ่มเติม ปรากฏว่ากลับมาอีกอาทิตย์เดียว อย่างรวดเร็ว อาทิตย์เดียวกลับมา สอบเพิ่มเติมมาเฉพาะ ไม่รู้จะจริงหรือไม่จริง อีกประมาณ 6 บรรทัด แล้วก็คำสั่งจากเมืองบนมาว่า ให้สั่งฟ้องไปก่อน สั่งฟ้องไปก่อนนี่นะครับท่านครับ คราวหลังมาทราบว่ามันเป็นการกลั่นแกล้งกันทางการเมือง ขอยืมมือทางอัยการยื่นฟ้องต่อศาล อันนี้เป็นเพียงตัวอย่างเดียวที่ผมเล่าให้ฟัง ความจริงมันมีมาตลอด เพราะฉะนั้นใจผม ผมอยากจะให้อัยการเป็นองค์กรอิสระ ปรากฏจากอำนาจทางการเมืองเข้ามาแทรกแซง ให้มากที่สุดเท่าที่จะมากได้ แต่จะออกมาเป็นอย่างไรหรือไม่ ผมก็แล้วแต่ที่ประชุมคณะกรรมการจะพิจารณาว่าการแต่งตั้งจะเห็นชอบจากวุฒิสภา หรืออะไรก็แล้วแต่ แต่หลักของผมก็คือต้องการให้อัยการเป็นองค์กรอิสระ อันนี้รวมไปถึงอำนาจการสอบสวนด้วย เพราะปัจจุบันนี้อำนาจการสอบสวนนี้จะอยู่ที่เจ้าพนักงานตำรวจ แม้กระทั่งในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาจะบัญญัติให้เจ้าพนักงานฝ่ายปกครองร่วมเป็นพนักงานสอบสวนด้วยก็ตาม แต่ข้อเท็จจริงจริง ๆ แล้ว พนักงานฝ่ายปกครองแทบไม่มีส่วนร่วมเลย ยกเว้นเข้ามาชั้นสูตรพลิกศพบ้าง อะไรบ้าง นิด ๆ หน่อย ๆ เท่านั้นเอง ซึ่งมันไม่มีที่ไหนในโลกที่จับกุมมา สอบสวนคนเดียวกัน โดยที่ทางฝ่ายอัยการไม่ได้มีส่วนร่วมด้วยเลย ผมยังเห็นว่าทางฝ่ายพนักงานอัยการน่าจะเข้าไปเป็นหัวหน้าของพนักงานสอบสวนอีกทีหนึ่ง เพื่อที่จะกลั่นกรอง เสาะหาพยานเพิ่มเติม แล้วถ้าอัยการเข้าไปเป็นพนักงานสอบสวนแล้ว การที่จะสอบสวนเพิ่มเติมหรืออะไรเพิ่มเติมมันจะไม่มีหรือครับ เพราะว่าทุกอย่างมันต้องสมบูรณ์แล้ว

ประธาน : ท่านพิสิฐ แล้วก็ท่านสดศรีครับ

นายพิสิฐ ลีธรรม : ผมขอสนับสนุนในประเด็นเรื่องที่ให้อัยการเป็นอิสระมาหลายครั้งแล้วในที่ประชุมแห่งนี้ แล้วเมื่อสักครู่ที่ท่านมนตรีก็ได้ให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องของบทบาทของทนายแผ่นดิน ที่อัยการได้ประพฤติปฏิบัติในระยะเวลาที่ผ่านมาว่ามักจะเป็นทนายของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง มากกว่าที่จะเป็นทนายแผ่นดินของประชาชนอย่างแท้จริง เพราะว่าต้องตกอยู่ภายใต้อาณัติการสั่งการของผู้ที่ดำรงตำแหน่งทางการเมือง นั่นก็เป็นด้านหนึ่ง อีกด้านหนึ่งที่เป็นตัวอย่างที่กระผมขออนุญาตยกขึ้นมาให้เป็นตัวอย่างก็คือ เรื่องของการที่อัยการทำหน้าที่เป็นที่ปรึกษากฎหมายของรัฐบาลในส่วนที่ว่าด้วยเรื่องของสัญญาสัมปทาน

ตัวอย่างชัด ๆ เลยก็คือสัญญาสัมปทานโทรศัพท์ 3 ล้านเลขหมายเมื่อ 15 ปีที่แล้วที่กระผมเองได้รู้เห็นมา ในรัฐบาลสมัยนั้นสรุปง่าย ๆ ก็คือได้บังคับให้อัยการยอมรับสัญญานี้ ซึ่งร่างโดยเอกชน มีเพียง 3 หน้า สำหรับการลงทุน 150,000 ล้านบาท แล้วก็พอเรียกขัยการสูงสุดมาสอบถาม ท่านก็ให้คำตอบที่สบายใจไม่ได้ นี่คือตัวอย่างหนึ่งของการที่อัยการที่อยู่ใต้อาณัติของทางผู้มีผลประโยชน์ ซึ่งเราก็ต้องยอมรับว่าผู้ที่เข้ามาดำรงตำแหน่งทางการเมืองก็มีกลุ่มผลประโยชน์เข้ามาเกี่ยวข้อง เพราะฉะนั้นตรงนี้ผมก็คิดว่าบทบาทของอัยการที่เป็นอิสระน่าจะเป็นตัวที่จะทำให้ประเทศของเรามีการทำงานที่มีความชัดเจน โปร่งใสมากขึ้น ถ้าเขาสามารถที่จะแสดงความคิดเห็นได้อย่างเป็นอิสระ ก็อาจจะคัดค้านการทำสัญญาในลักษณะนี้ตั้งแต่ต้นมือ ไม่ใช่ปล่อยให้เกิดเหตุการณ์ แล้วก็เกิดความเสียหายอย่างมากมายอย่างที่เราได้เห็นกันมาทุกวันนี้ ก็ขออนุญาตสนับสนุนประเด็นนี้

และเรื่องสุดท้ายที่อยากจะขอเสริม ในเมื่อเราอยากจะให้อัยการเป็นอิสระ วัฒนธรรมองค์กรของอัยการก็ต้องเปลี่ยนด้วย ไม่ควรจะให้อัยการไปเป็นที่ปรึกษาหรือเป็นกรรมการขององค์กรธุรกิจต่าง ๆ ภายนอก รวมไปถึงองค์กรรัฐวิสาหกิจ เราได้สูญเสียอัยการดี ๆ ไป เพราะว่าไปมีบทบาทเป็นกรรมการ แล้วก็ทำให้ต้องไปถูกฟ้องร้องในที่สุด อันนี้ก็ทำให้เป็นปัญหา

นางสดศรี สัตยธรรม : ก่อนอื่นจะขอเรียนให้ทราบว่าระบบอัยการกับศาลเข้ามาสู่อำนาจนี้คือเรามาจากนักกฎหมาย จบปริญญาตรีเท่ากัน อายุที่จะเข้ามาสู่ทั้งอัยการและผู้พิพากษาก็เท่าเทียมกันมาตลอด ข้าราชการก็ยังมีผูกติดกันในลักษณะเท่ากัน เป็นแห่งเท่ากันมาตลอด จะแตกต่างกันคือว่า ผู้พิพากษาอยู่ข้างบนบัลลังก์ ส่วนอัยการอยู่ข้างล่าง แตกต่างกันตรงนั้น แต่ทุกส่วนประกอบจะเหมือนกัน แล้วก็คิดว่าในการที่ท่านอยู่ในภายใต้การบงการของนักการเมือง ถึงแม้จะอยู่กระทรวงยุติธรรมก็อยู่ใต้อำนาจการครอบงำของรัฐมนตรีที่มาจากนักการเมือง การที่ท่านจะต้องไปเป็นบอร์ดของการทำงานต่าง ๆ แล้วก็จะต้องถูกพิพากษาจำคุกทีหลัง ก็รู้สึกจะไม่ยุติธรรมสำหรับท่าน การที่ออกมาจากเป็นอิสระจะทำให้การทำงานของอัยการเข้าไปสู่ในระบบสากลมากกว่าที่จะให้ไปอยู่ในการครอบงำของกระทรวงใดกระทรวงหนึ่ง ฉะนั้นในความคิดเห็นดิฉันเห็นว่าอัยการควรจะต้องเป็นอิสระ และเป็นองค์กรอิสระอันหนึ่งเช่นเดียวกับศาล

ประธาน : เชิญท่านเดชอุดมครับ

นายเดชอุดม ไกรฤทธิ : ความจริงผมจะไปกราบสวัสดิ์อัยการซึ่งเป็นคุณพ่อผม อายุ 90 ปี เขาบอกว่าผมเป็นนักเรียนทุนอัยการ แต่ผมตั้งใจว่าถ้าผมกลับไปบอกพ่อผมว่า มีมาตราหนึ่งในรัฐธรรมนูญ มาตราแรก หรือวรรคแรก เขียนบอก พนักงานอัยการมีอิสระ คุณพ่อผมจะบอกอย่างไร ที่รออยู่ถึงตรงนี้ครับ คือจริง ๆ แล้วพนักงานอัยการมีอิสระอยู่แล้ว พ่อผมบอกมีอิสระอยู่แล้ว จะสังคดีตั้งแต่ปฏิวัติเลย พนักงานอัยการมีอิสระ มีอิสระเต็มที่แล้วครับ เพียงแต่ว่าไม่ยอมเท่านั้นเอง อัยการเขาเท่านั้นเอง พ่อผม ขอประทานโทษนะ ถูกสังขัยภายใน 24 ชั่วโมงครับ เพราะว่าไม่สังคดีตามใจอธิบดี แล้วท่านกลัวอะไรกับนักการเมือง ผมแปลไม่ได้มาตรานี้ พนักงานอัยการมันอิสระอยู่แล้ว ไม่ต้องมาบอกว่าไม่กล้าหาญ อย่าไปรับชดเชย ให้นักการเมืองมาเป็นเจ้าภาพงานแต่งงานลูก 40 ปีกว่าปีของการทำงานของคุณพ่อผม ถูกย้ายไปปีหนึ่ง เขาก็หาความผิดไม่ได้ เขาก็ย้ายกลับ มันอยู่ที่เราครับ นักกฎหมายจะเป็นคนรับใช้เขาหรือเปล่า หรือเห็นแก่ประโยชน์

อามิสสินจ้างเล็ก ๆ น้อย ๆ เพียงเมื่อยประชุมเข้าไปเป็นกรรมการรัฐวิสาหกิจ นั้นขึ้นชะตากรรมของตัวเอง เพราะ
 รู้อยู่แก่ใจว่า การเป็นกรรมการรัฐวิสาหกิจก็คือ conflict of interest กับหน้าที่ที่เป็นอัยการแผ่นดิน ไม่มีความ
 ทรงตัวเองเลยหรือ ว่าเป็นอัยการแผ่นดิน ทุกคนต้องรู้ว่า แอทโทนี่ เจนเนอรัล ที่สหรัฐก็ไม่ใช่เป็นพนักงาน
 สอบสวน เขาจะสั่งสำนวน ถ้ามาไม่ดีเขาก็ไล่ออกกลับไป เท่านั้นเองครับ คุณพ่อผมเองเคยได้ตำรวจกลับไป ตำรวจ
 ขอประทานโทษ ที่ดีก็มีนะ ส่งสำนวนมา 7 วันสุดท้าย 24 ชั่วโมง เพื่อให้อัยการสั่งฟ้อง บังคับโดยเวลา ไม่ให้
 อัยการคิด ถ้าอัยการที่ดีสั่งสอบมันเดี๋ยวนั้นเลย ยื่นไปเดี๋ยวนั้น นิรอรอยู่ตรงนี้ สั่งเดี๋ยวนี้อะไรไปสอบเพิ่ม เดี๋ยวนั้นก็
 จึงหน้าตาดีกลับใจไป แต่เราไม่ทำ ผมเบื่อก่อนที่จะฟังว่าเรามีนักการเมืองมา มีอิทธิพลเหนือตัวเอง ท่านที่เคารพ
 ท่านเป็นนักกฎหมาย แล้วท่านเป็นอัยการแผ่นดิน ท่านตอบประชาชนไม่ได้หรือว่าท่านรักษาประโยชน์ของ
 แผ่นดินเหนือสิ่งอื่นใด ทำไมกลัวนักการเมืองล่ะ เขาเป็นใคร กระจกงอกง่อยเดี๋ยวนั้นก็ไปแล้ว อย่างนางมันก็
 ย้ายคุณได้แค่ 2 ปี หรือมันไม่ขึ้นเงินเดือนให้ท่านก็ช่างมันปะไร แต่ท่านกลัวหรือครับ ผมแปลไม่ได้หรอก
 มาตรานี้ แปลไปก็อายเขา ผมเห็นด้วยอยู่แค่คิดเดี๋ยวก็คือว่า ที่ย้ายไปย้ายมา ไปอยู่มหาดไทย ยุติธรรม มาเป็น
 นายกฯ อันนั้นเห็นด้วย ก็คือว่า ให้ประธานวุฒิสภาเป็นผู้รับสนองพระบรมราชโองการ อันนั้นก็แล้วกันไป แต่ว่า
 ไม่ควรเขียนในลักษณะนี้ ไม่ต้องย่ำหัวตะปู้ ว่าพนักงานมีอิสระ ผมเป็นนักเรียนทุนอัยการมาตลอดชีวิต ผมเชื่อ
 ว่าอัยการมีอิสระ เพียงแต่ท่านอยากจะเป็นหรือไม่เป็นเท่านั้นเอง แล้วการแต่งตั้งกรรมการอัยการสูงสุดผมเห็น
 ด้วย ไม่ต้องมาเขียนว่า สำนักงานอัยการสูงสุดมีอิสระในการบริหารงานบุคคล งบประมาณ ไม่ต้องเขียนหรอก
 ครับ ท่านมีอิสระ 100 เปอร์เซ็นต์ครับ

ประธาน : เชิญท่านรองทองครับ

นายรองทอง จันทรางศุ : กราบเรียนท่านประธานที่เคารพ ผมยอมรับโดยหน้าขึ้นตาบานว่า
 สำหรับข้อเสนอในมรรตรานี้ผมยังคิดไม่ทะลุอยู่ 2 - 3 ประเด็น ประเด็นแรก ก็คือ ผมเข้าใจว่าในเรื่องของอิสระ
 ของความเป็นพนักงานอัยการในการสั่งคดี ในการทำคดี เราเห็นพ้องกันทุกฝ่าย จะเขียนอย่างไร เขียนที่ไหนนั้น
 หรือว่าที่จริงแล้วก็เป็นมาแต่ไหนแต่ไร หลักนี้ แต่ว่าบางทีอาจจะปรวนแปรไปด้วยความหวาดเกรงต่อพยานคดี
 อะไรก็แล้วแต่ แต่ว่าถ้าจะเขียนรับประกันไว้ให้มันมั่นคง แล้วผมก็ยังมีกังวล หรือยังคิดไม่ออกอยู่เรื่อง
 หนึ่งก็คือ อัยการไม่ได้มีหน้าที่ฟ้องอย่างเดียว มีหน้าที่แก้ต่างแทนผู้ที่เป็นคนที่ทำงานภาครัฐ ซึ่งจะต้องอยู่ใน
 ฐานะซึ่งต้องอาศัยอัยการเป็นผู้ที่ไปแก้คดีแทนให้ด้วยในกรณีที่ดีก็เป็นผู้ถูกฟ้อง ความเชื่อมโยงถ้าหากว่าเรา
 ออกแบบของความเป็นอิสระที่พ้นจากฝ่ายบริหารไปไกล ความเชื่อมโยงตรงนี้จะเดินต่อไปอย่างไร

ประเด็นที่ 2 อาจจะเป็นประเด็นที่ผมเห็นต่างในรายละเอียดกับท่านกรรมาธิการเดชอุดม ขอ
 ประทานโทษที่ท่านกลับไปเสียแล้วในเวลานี้ คือเรื่องของการแต่งตั้งโยกย้ายอัยการทั้งหลาย หรือแม้กระทั่ง
 อัยการสูงสุดนั้นที่ผ่านมาก็เป็นเรื่องของ ก.อ. โดยตลอด แล้วเรากำลังพูดกันว่า เราพยายามให้อัยการนั้นเป็น
 อิสระ ปลอดภัยจากพิษภัยทางการเมือง แล้ววันนี้พอพ้นจาก ก.อ. แล้วเราจะต้องเอากลับไปให้วุฒิสภาเห็นชอบ
 อีก ถึงแม้วุฒิสภาเราออกแบบ ในขณะที่เราเชื่อว่าดีกว่าวุฒิสภาที่ผ่านมา แต่ถึงอย่างไรธรรมชาติความเป็น
 การเมืองในความเป็นสภาก็มีอยู่ดี ในขณะที่ถ้าเราเทียบคู่อยู่เสมอมว่าอัยการกับศาลนั้น เราพิจารณาอยากให้
 เหมือนกัน อยากให้ไปในทางเดียวกัน กรณีการแต่งตั้งผู้พิพากษาระดับสูง ระดับไหนก็แล้วแต่ หรือกระทั่ง

ประธานศาลฎีกา ก็เป็นเรื่องที่เสร็จสิ้นในชั้นของ ก.ต. ไม่ต้องไปขอความเห็นชอบจากสภา ผมก็นึกว่าการที่ไปขอความเห็นชอบจากสภานั้นเขานำเอาความเป็นอัยการสูงสุดเข้าไปล่อแหลมต่อความที่จะไปเกี่ยวข้อง หรือจะต้องไปมีความเชื่อมโยงกับการเมืองโดยไม่จำเป็น

ประการที่ 3 ขอทราบเรียน ขออนุญาตที่จะเรียนเป็นประเด็นสืบเนื่องจากที่ท่านกรรมาธิการขอประทานโทษที่ออกนาม ท่านพิสิฐได้กรุณาอภิปรายไปแล้วว่าทุกวันนี้นอกจากหน้าที่ของความเป็นทนายแผ่นดินแท้ ๆ ที่อัยการทำอยู่แล้ว อัยการนั้นยังมีภารกิจอีกหลายอย่าง โดยวิวัฒนาการที่ค่อยเป็นไป ทีทีเมื่อครูนีเราพูดถึงการเข้าไปเป็นบอร์ดรัฐวิสาหกิจ จริง ๆ แล้วการไปทำหน้าที่ตรงนั้นคงไม่ใช่ในหมวดของความเป็นอัยการหรอก ในความหมายที่เป็นทนายแผ่นดิน แต่อาจจะเห็นว่าเป็นผู้ทรงคุณวุฒิทางกฎหมายที่ฝ่ายบริหารคุ้นเคยใกล้ชิดกันอยู่ก็ให้ไปช่วยทำอยู่ตรงนั้น ถ้าเราจะเดินไปทางนี้คือพนักงานอัยการจะมีความเป็นอิสระ มีฐานะที่เป็นหลักประกันในรัฐธรรมนูญนั้น ผมคิดว่าความปฏิบัติที่เคยทำอยู่ คือเรื่องอัยการจะเข้าไปดำรงตำแหน่งในฝ่ายบริหาร โดยเฉพาะอย่างยิ่งเข้าไปเป็นบอร์ดรัฐวิสาหกิจทั้งหลายก็ต้องวางตัวให้เหมือนผู้พิพากษาท่านประพฤติปฏิบัติ คือต้องสมณะมากขึ้น ต้องมีความชัดเจนในเรื่องกรอบการทำงานของตัวเองว่าความเป็นอัยการนั้นคืออะไร อยู่ที่ไหน หรือแม้กระทั่งขอประทานโทษที่อาจจะลงรายละเอียดลึกไปนิดหนึ่ง ในอดีตเมื่อ อันนี้อาจจะเป็นเรื่องงานที่ผมรับผิดชอบอยู่ แต่ขอประทานทราบเรียนว่าในอดีตนั้นอัยการช่วยดูแลภารกิจด้านการให้ความช่วยเหลือประชาชนทางกฎหมายอยู่ วันนี้มีหน่วยงานที่ให้ความช่วยเหลือประชาชนทางกฎหมายกำลังจะพัฒนาและเติบโตขึ้น งานของพนักงานอัยการในส่วนนี้อาจจะต้องแปรรูปหรือปรับสภาพไป เพราะเหตุว่าการให้ความช่วยเหลือทางกฎหมายสำหรับประชาชนนั้นผมคิดว่าเป็นงานของฝ่ายบริหารโดยแท้ก็เหมือนกัน ถ้าหากว่าอัยการจะยังมีความเป็นอิสระ มีความที่จะปลอดจากการแทรกแซง ความเชื่อมโยงจากฝ่ายบริหาร คงต้องทบทวนบทบาทของความเป็นอัยการทั้งหมดว่าจะเหลือภารกิจอะไรที่อยู่ในหน้าตักของอัยการบ้าง และอะไรที่มันพะรุงพะรัง แล้วมันไม่ใช่ก็ต้องทำความเข้าใจกัน แล้วก็สร้างความชัดเจนในส่วนนี้ ถ้าหากเราจะเดินไปในทางนี้เราก็ต้องสร้างความเข้าใจว่า เราหวังว่าอัยการจะทำอะไรบ้าง ขอประทานทราบเรียนซึ่งผมยังคิดไม่ทะลุ ขอสติปัญญาที่นี้ครับ

ประธาน : เหลืออีก 7 ท่านนะครับ แถวนีจะยาวกว่า เรื่องที่ผ่านมาเมื่อครูนี มีท่านไพบูลย์ ท่านคมสัน ท่านวิชา ท่านธนพิชฌ์ ท่านวิจิตร ท่านประพันธ์ และท่านสุพจน์ เพราะฉะนั้นอีก 7 ท่าน ก็เชิญท่านตามอัธยาศัย **

นายไพบูลย์ วราหะไพฑูรย์ : ในประเด็นที่อภิปรายกันมา ผมไม่อภิปรายซ้ำในความเป็นอิสระ เนื่องจากว่ามีอยู่หลายมาตรา แล้วมาขมวดอยู่ในองค์กรอื่นตามรัฐธรรมนูญ และที่ยังไม่ได้อภิปรายกันในเรื่องของตัวเองสำนักงาน ในเรื่องของสำนักงานอัยการสูงสุดก็ดี ในตัวสำนักงานออฟฟิศผมเข้าใจว่าจะมีพนักงานอัยการกับข้าราชการตุลาการ ตรงจุดนี้มันเป็นความจำเป็นถ้าจะเป็นองค์กรอื่นตามรัฐธรรมนูญ ก็คือต้องมาด้วยกัน เพราะว่าการบริหารงานบุคคล การงบประมาณมันต้องอาศัยจากรัฐบาลตรงจุดนั้น ตรงจุดที่ให้สำนักงานอัยการมีอิสระในการบริหารงานบุคคลมันก็จะคล้าย ๆ ในระบบอื่นที่ 3 ศาลก็มีในสิ่งนี้อยู่ ในป.ป.ช. ก็มีการแยกองค์กรออกมาก็คือว่า การของงบประมาณไม่ต้องไปพึ่งกับทางสำนักงบฯ อย่างเดียว แต่ที่ผม

พูดไม่ใช่ว่าเป็นพออิสระแล้วมันจะไร้ขอบเขต เพราะมันก็จะอยู่ในกรอบของการของงบประมาณอะไรต่าง ๆ ซึ่งมันต้องดูกำลังเงินของประเทศแล้วในการตรวจสอบ ถ้าออกมาเป็นองค์การตามรัฐธรรมนูญ การที่จะถูกตรวจสอบได้ก็จะเป็นดังเช่นองค์การตามรัฐธรรมนูญอื่น ถ้าย้ายมาอยู่ตรงนี้มาตรฐานต่าง ๆ มันก็จะเป็นดังเช่นองค์การตามรัฐธรรมนูญอื่น ก็คืออิสระอยู่ในกรอบตามสมควร เพียงแต่ว่าหน่วยที่จะขึ้นตรงมันมีความชัดเจนมากยิ่งขึ้นถ้ามาอยู่ตรงนี้ ผมอภิปรายเพียงเท่านั้น ส่วนในพรรคสุดท้ายที่ให้นำมาตรา 216 วรรคหนึ่ง วรรคสอง มาใช้บังคับ มันก็มีประเด็นว่าถ้าอยู่ตรงมาตรา 216 อยู่แล้ว ตรงจุดนั้น 216 ผมเข้าใจว่าจะมีอยู่ 2 วรรคเท่านั้น วรรคหนึ่ง วรรคสองคงไม่จำเป็นต้องบัญญัติ ก็คือให้นำบทบัญญัติมาตรา 216 มาใช้บังคับกับข้าราชการฝ่ายอัยการ พอตีไปเห็นมาตรา 216 มันมีอัยการอยู่ด้วยนอกจากนั้นในการดำเนินคดีในศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ในกรอบ 3 ก็บอกให้มีอัยการอิสระ ซึ่งได้รับแต่งตั้งโดยคณะกรรมการอัยการ เป็นผู้ดำเนินคดี ตรงนี้ก็คงจะสอดคล้องตามสมควรในสิ่งที่ท่านกรรมาธิการอภิปรายมาแล้ว ผมคงไม่อภิปรายซ้ำ คงมีประเด็นเพียงเท่านี้

นายคมสัน โพธิ์คง : กราบเรียนท่านประธานครับ ในประเด็นเรื่องของพนักงานอัยการมีความเป็นอิสระ ผมคิดว่าอยากจะเปรียบเทียบในระบบอัยการของหลายประเทศ บางประเทศถือหลักการด้วยซ้ำไปว่า ผู้พิพากษากับอัยการมีสถานะเช่นเดียวกัน บางประเทศถือว่าเป็นผู้พิพากษายืน เพราะฉะนั้นสถานะของพนักงานอัยการกับผู้พิพากษาจึงมีลักษณะที่สามารถเปลี่ยนกันได้ เพราะฉะนั้นในแง่ของการดำเนินการในกระบวนการยุติธรรมเอง ในส่วนของพนักงานอัยการก็ดี หรือผู้พิพากษาก็ดี มีหลักการสำคัญก็คือเรื่องของความเป็นอิสระจากฝ่ายบริหาร หรือฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดที่จะครอบงำการดำเนินการของผู้พิพากษาหรือตุลาการ ในรัฐธรรมนูญเรามีที่ผ่านมาร่างบัญญัติเรื่องผู้พิพากษา หรือเรื่องของศาลมาตลอด แต่มักไม่ได้กล่าวถึงอัยการ ซึ่งเป็นองค์การสำคัญในกระบวนการยุติธรรมที่ต้องมีความเป็นอิสระเช่นเดียวกัน ในต่างประเทศบางประเทศระบบของพนักงานอัยการเป็นไปอย่างที่ท่านได้กล่าวถึงว่าพนักงานอัยการอยู่ในฐานะของตัวพนักงานสอบสวนที่แท้จริงหรือกล่าวได้ว่าเป็นหัวหน้าพนักงานสอบสวน และมีพนักงานสอบสวนอยู่ในฐานะของการเป็นผู้ช่วยดำเนินการสอบสวนและแสวงหาข้อเท็จจริงในการดำเนินคดี ความจริงถ้าเปลี่ยนไปได้ผมอยากให้เปลี่ยนระบบของกระบวนการยุติธรรมทางอาญาดูด้วยซ้ำไปว่า ให้พนักงานอัยการมีอำนาจในการสอบสวนคดี ซึ่งจะเป็นการเปลี่ยนระบบของกระบวนการยุติธรรมครั้งใหญ่ที่จะนำไปสู่การแสวงหาข้อเท็จจริงที่มีประสิทธิภาพมากกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบันที่ให้พนักงานสอบสวนดำเนินการอยู่ในปัจจุบันนี้ เป็นระบบที่ใช้อยู่ในสากล เพราะฉะนั้นประเด็นเรื่องนี้ ระบบของอัยการจึงมีความสำคัญที่ต้องการความเป็นอิสระในการดำเนินคดีเป็นอย่างยิ่ง ความเป็นอิสระนั้นก็ต้องมีหลาย ๆ ด้าน ทั้งในเรื่องของอิสระในเรื่องของการดำเนินคดี อิสระในเรื่องของการแต่งตั้ง บรรจุ โยกย้าย หรือในเรื่องของการที่ไม่ถูกครอบงำในเรื่องของกระบวนการในเรื่องของการบริหารงานบุคคลอย่างหนึ่งอย่างใด ผมจึงค่อนข้างเห็นด้วยในร่างนี้ที่จะเขียนบัญญัติเรื่องพนักงานอัยการให้มีความเป็นอิสระ เพียงแต่ถ้าติดอยู่ตรงที่ว่าพนักงานอัยการควรอยู่ที่ไหน ความจริงแล้วมันควรจะอยู่ในเรื่องของระบบศาลและกระบวนการยุติธรรมด้วยซ้ำไป เพียงแต่ว่าในเรื่องของหมวดศาลนั้นไม่ได้กล่าวถึงในลักษณะของการเป็นระบบศาลและกระบวนการยุติธรรมที่จะเอาเรื่องของระบบกระบวนการยุติธรรมเข้าไปอยู่

ในนั้นแล้ว การที่จะเอามาไว้ที่ตรงนี้ผมเองก็คิดว่าน่าจะเอามาไว้ที่นี่ได้โดยไม่ได้ขัดข้องในประเด็นต่าง ๆ แต่อย่างไร ถ้าจะไว้ที่จุดนี้

ศาสตราจารย์ (พิเศษ) วิชิต มหาคุณ : ท่านประธานที่เคารพ ก็ต้องขอยกย่องที่อาจจะรบกวนเวลาทานอาหาร ซึ่งอาจจะสร้างความหงุดหงิดให้กับหลาย ๆ ท่าน แต่ว่าเรื่องนี้ก็น่าจะถือว่าเป็นเรื่องสำคัญ ความจริงแล้วเราได้รับกันมาแล้วว่า ในเรื่องของอัยการให้เป็นอิสระ ทั้งนี้ในมาตรา 140/1 ที่ผ่านมาแล้ว และมาตรา 217/1 ก็ผ่านมาแล้ว แล้วเราก็บอกว่าให้มาดูอีกทีหนึ่ง พุดง่าย ๆ ว่าให้มาดูเป็นเรื่องเป็นราว ให้มันชัดเจนขึ้น ท่านธนพิชฌ์ ขออนุญาตที่เอ่ยนาม ซึ่งเป็นห่วงกังวลมาก ไม่หลับไม่นอน เพราะท่านกลัวกลับไปแล้วเพื่อนอัยการของท่านจะเจตน์ท่านออกจากการเป็นอัยการ เพราะฉะนั้นท่านก็พยายามที่จะทำให้ดีที่สุดว่าจะทำอย่างไรให้มันอยู่ในที่เดียวกัน แล้วก็เขียนอย่างไรให้มันรับรู้กันว่า อัยการไม่ขึ้นต่อฝ่ายรัฐบาล ไม่เป็นข้ารัฐบาลอีกต่อไปแล้วละ พุดง่าย ๆ ตรงนี้ ผมเองอาจจะเรียกได้ว่าเลือดเนื้อเชื้อไขเก่าของอัยการ เพราะว่าผมเคยเป็นพนักงานอัยการมาก่อน ผมเข้าใจได้ดีถึงความรู้สึกของอัยการที่มันกดทับอยู่ ตอนที่ผมเป็นอัยการนั้น รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย เป็นเจ้านาย แล้วแถมยังเป็นประธาน ก.อ. ด้วย เพราะฉะนั้นเขามีอำนาจเบ็ดเสร็จเลย ความรู้สึกของเราทำให้เรา จริงอยู่เขาก็ไม่ได้มายุ่งเกี่ยวอะไรกับอัยการระดับล่างหรอก แต่ว่าเราสู้สัมผัสได้ แล้วพวกพี่ ๆ ก็บอกว่าให้ระวังตัวให้ดี เวลาที่จะสั่งคดีอะไรก็ตาม ที่นักการเมืองเขาอยู่ในจังหวัดนั้น ๆ ท่านก็เตือนมาโดยตลอด ด้วยเหตุนี้เองผมเลยแค้นหน้ามาอยู่ศาล ซึ่งเป็นอิสระกว่า แล้วก็มีความปลอดภัยกว่า แล้วก็ไม่ต้องห่วงหน้าพะวงหลังเหมือนอย่างกรณีของท่านสุพจน์ ซึ่งต้องห่วงหลังตลอดเวลา เพราะฉะนั้นความเป็นอิสระในที่นี้ ผมคิดว่ามันจำเป็นจะต้องมีหลักประกัน ที่จริงแล้วจุดเริ่มต้นมาจากการที่กระผมเสนอเฉพาะเรื่องคดีทุจริต ถ้าจำได้ ในเรื่องของทุจริตของนักการเมือง ซึ่งผมเป็นห่วงที่สุดเลยว่า พนักงานอัยการจะถูกครอบงำ แล้วก็ถูกสกัดกั้น ไม่ให้ดำเนินคดี หรือว่าผันแปรทางด้านพยานหลักฐาน ตรงนี้น่ากลัวที่สุดท่านที่เคารพที่นั่งอยู่ที่นี่ คดี คตส. ซึ่งกำลังจะไปสู่ศาลฎีกาแผนกคดีอาญานักการเมือง พุดกันตรง ๆ เลยแบบเปิดเผยเลย จะต้องผ่านกระบวนการของพนักงานอัยการ ซึ่งจะต้องอยู่ภายใต้อิทธิพลของนักการเมืองทั้งนั้น ขอให้รำลึกถึงจุดนี้ให้ดีด้วย ถ้าเรายังให้อัยการของเราต้องอยู่ภายใต้การบังคับบัญชาของนักการเมือง อยู่ภายใต้กระทรวง ซึ่งก็อาจจะมึนนักการเมืองที่ดีก็ได้ แต่ท่านคิดหรือครับว่าอำนาจในทางการเงินอันมหาศาลของนักการเมือง หรืออดีตนักการเมืองจะไม่ทำให้พี่น้องอัยการของเราต้องหวั่นไหว หรืออาจจะสั่งคดีไป หรือว่าอาจจะผิดตก หรือทำพยานหลักฐานหล่นลงข้างทาง ทำให้พยานหลักฐานเหล่านั้นไม่สามารถดำเนินการกับนักการเมือง ซึ่งเรารู้อยู่แล้วว่าทุจริต ประพฤติมิชอบต่าง ๆ นานาได้ ไม่เฉพาะรัฐบาลชุดที่แล้ว รัฐบาลในอนาคตด้วย เพราะฉะนั้นกรอบแห่งการวางเกณฑ์ในเรื่องของความเป็นอิสระ ผมคิดว่ารัฐสภาจะรองรับ แล้วทำให้เขามีความภูมิใจ แล้วมีความประกันต่อประชาชน แล้วเขาสามารถที่จะประกาศต่อประชาชนได้ สาธารณชนได้ ต่อประชาชนทั้งประเทศว่าเขาเป็นคนของประชาชน ไม่ได้อยู่ภายใต้การกดขี่ของนักการเมืองใด ๆ ทั้งสิ้น หรือการครอบงำของนักการเมือง เพราะฉะนั้นจะเขียนอย่างไรก็ตามให้รองรับให้พี่น้องอัยการ เพื่อนอัยการของผมได้เป็นหลักประกันและทำคดีได้อย่างมีความสุขไม่ต้องห่วงหน้าพะวงหลังอย่างที่แล้วมา

ประธาน : วันนี้ก็ชัดเจน ขึ้นเวทีพันมิตรได้ ก็ทดสอบมา 2 ครั้ง ใช้ได้ เหลือท่านธนพิชญ์ ท่านวิจิตร ท่านประพันธ์และท่านสุพจน์ครับ อีก 4 ท่าน เชิญครับ

นายธนพิชญ์ มุลพฤษ : จริง ๆ แล้วอย่างที่ท่านกรรมาธิการสดศรีได้กล่าวไว้ คืออัยการกับศาล โครงสร้างเหมือนกันมาตลอด อย่างศาลมีคณะกรรมการตุลาการ ของอัยการก็มีคณะกรรมการอัยการ คณะกรรมการอัยการก็ 15 คน คนที่ 1 ประธาน ก.อ. ผู้ที่จะเป็นประธาน ก.อ. ก็มาจากรองอัยการสูงสุดขึ้นที่เกษียณอายุ และ ก.อ. เสนอขึ้น 5 คน ให้อัยการทั้งหมดเลือก คนที่ 2 คืออัยการสูงสุด ซึ่งเป็นรองประธาน คนที่ 3 คือ รองอัยการสูงสุด ระดับ 1 ถึงระดับ 4 ของเรามี 6 คน ชุดที่ 4 คือข้าราชการบำนาญของอัยการ 3 คน ตั้งแต่ชั้น 4 ขึ้นไป แล้วก็ข้าราชการอัยการทั่วประเทศเลือก อีกประเภทหนึ่งคือข้าราชการอัยการ ตั้งแต่ชั้น 4 ขึ้นไป แล้วก็อัยการทั่วประเทศเลือก แล้วก็ผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งมาจากรัฐบาล คณะรัฐมนตรีอีกคนหนึ่ง แล้วก็กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิมาจากวุฒิสภา 2 คนส่งมา ซึ่งปัจจุบันนี้ตอนนี้ไม่มีอยู่ 2 คน ๆ นี้ แต่ก็ยังประชุมกันได้ เพราะว่าเนื่องจากคณะปฏิรูปที่ผ่านมาได้ออกคำสั่งให้มีการประชุมได้ เนื่องจากว่าพอดีพระเจ้าหลานเธอฯ ได้โอนมารับราชการที่สำนักงานอัยการสูงสุด ก็เลยให้มีการประชุมได้ เพราะฉะนั้นในเรื่องนี้ความเป็นอิสระของอัยการก็คงมีในระดับหนึ่ง ก็คือมี ก.อ. เป็นตัวกลั่นกรอง แต่ทั้งนี้ทั้งนั้นก็ยังอยู่ในอำนาจของฝ่ายบริหารที่สามารถที่จะย้ายได้ ท่านอัยการสูงสุดบอกผมเลยว่าที่ผ่านมา สมัยที่ดอกเตอร์คณิตสังคีต เรื่อง สปก. 4-01 ก็มีการเช็กกันทุกวันว่าจะถูกย้ายเข้าทำเนียบเมื่อไร หรือเมื่อ 6 เดือนที่แล้วนี้เอง ท่านอัยการสูงสุดก็บอกว่าท่านก็เป็นทุกข์มาตลอดว่าท่านจะถูกย้ายหรือเปล่า เพราะมีข่าวจะย้ายอยู่แล้ว พอรัฐประหารเสร็จก็มีข่าวอีก เพราะว่าจะต้องถูกย้ายเหมือนกัน เพราะว่าหาว่าไม่ให้ความร่วมมือ ซึ่งปัจจุบันก็ได้พิสูจน์แล้วว่า สิ่งที่อัยการได้ทำไป ได้ถูกต้องอย่างไรบ้างในการชี้แจงวันนั้นที่คณะปฏิรูปได้ให้อัยการสูงสุดไปชี้แจง คณะปฏิรูปก็บอกว่าอัยการได้ทำถูกต้องแล้ว นี่คือนี่ที่เราพยายามทำมาโดยตลอด ส่วนเรื่องการแก้ต่าง ซึ่งเป็นหน้าที่ที่เราทำให้กับเจ้าหน้าที่ของรัฐ ก็ต้องเรียนว่าจริง ๆ แล้วเราไม่ได้เรียกว่า ทำให้ฝ่ายบริหาร เราได้แก้ต่างให้ทั้ง กต. ก็แก้ต่างรวมทั้ง สตง. ผู้ว่า สตง. มาไม่รู้ก็เรื่องเลยที่เราจะแก้ต่างให้ไป แล้วก็แก้ต่างได้สำเร็จ แล้วก็หลุด อันนี้ก็คือสิ่งที่เราทำ คือทำให้รัฐ ไม่ใช่ทำให้รัฐบาล เพราะฉะนั้นประเด็นเรื่องอีกเรื่องหนึ่งที่ท่าน ขออนุญาตเอ่ยนาม ท่านทองบอกว่า จริง ๆ แล้วอยากให้เป็นศาลจริง ๆ เราก็อยากให้เป็นศาล อย่างในประเด็นที่ว่าถ้าเราไม่ต้องเข้าไปยุ่งเกี่ยวกับการเมืองที่บอกว่าต้องผ่านวุฒิสภา ไม่อย่างนั้นก็เป็นที่น่าห่วงว่าตกลงเราจะให้ใครเป็นคนแต่งตั้งอัยการสูงสุดในการที่จะรับสนองพระบรมราชโองการแต่งตั้ง อันนี้ก็คือเหตุผลที่ว่าจะต้องไปผ่านวุฒิสภา อันนี้คือเหตุผล

นายวิจิตร สุระกุล : เรียนท่านประธานที่เคารพ เรื่องงานของอัยการ คือน่าเห็นใจ เรื่องมันเกิดขึ้นเมื่อปี 2534 ตอนที่มีการปฏิรูปการปกครองนั้น ส่วนหนึ่งก็เกิดขึ้นจากเรื่องที่ผมได้ไปขัดแย้งกับนักการเมือง คือรัฐมนตรีมหาดไทย รัฐมนตรีมหาดไทยมีเพื่อนคนหนึ่งไปทำธุรกิจอยู่ที่จังหวัดกระบี่ แล้วก็ถูกพนักงานสอบสวนจับกุมก็มาขอร้องให้ผมช่วยเหลือ แล้วผมก็บอกตำรวจบอกว่า ให้ตำรวจทำสำนวนให้แข็ง ให้เข้มงวดไว้ แล้วก็รีบส่งมาถึงผม ผมให้ฟ้องศาลด้วย ปลัดกระทรวงก็พยายามติดต่อบอกว่า ขอให้ล้มคดีนี้ เพราะว่ารัฐมนตรีมหาดไทยขอร้องมา ผมบอกว่าศาลตัดสินไปแล้ว ศาลตัดสินไปแล้วจริง ๆ แล้วก็ลงโทษจำคุก

ไปด้วย ทีนี้เรื่องของอัยการ พูด่าง ๆ ว่าอัยการเป็นเจ้าหน้าที่ฝ่ายบริหาร เหมือนกับส่วนราชการอื่น ๆ เรื่องเจ้าหน้าที่ฝ่ายบริหาร ใดๆ เสียมันก็หลักไม่พ้นที่จะต้องไปประสานงานกับนักการเมืองอย่างแน่นอน เพราะนักการเมืองเขาถือว่าเขามีหน้าที่ทั้งทางฝ่ายการเมืองและทางฝ่ายการปกครองอยู่ด้วย เพราะฉะนั้นเมื่อฝ่ายนักการเมืองเข้ามาแทรกแซงฝ่ายบริหาร ถ้าหากว่าเราหนีกันหมด ถ้าหนีกันหมดในระดับจังหวัด ผู้ว่าราชการจังหวัดอยู่ยาก อยู่ไม่ได้ อัยการก็หนี ตำรวจก็หนี ผู้ว่าราชการจังหวัดอยู่ไม่ได้ เพราะว่าไม่รู้จะพึ่งใคร ก็เหมือนกับบอกว่า เหมือนไก่ตู่จีน อยู่ในขง ถ้าต่างคนต่างจิกกันเอง แล้วก็รับรองว่าตายแน่ ๆ แต่ว่าถ้าช่วยกันบินทั้งขงพอจะมีโอกาสรอด ทีนี้เมื่อถ้าหากว่าทุกคนไปเป็นองค์กรอิสระกันหมด ความจริงผู้ว่าราชการจังหวัดก็หนักยิ่งกว่าอัยการอีก เพราะถูกแทรกแซงทุกหน่วยงาน ทุกกระทรวง ทบวง กรม แต่ถ้าหากว่าเราพยายามทำช่วยกันให้มันเกิดความเข้มแข็งขึ้นมาในทุกระดับ ปรากฏว่าที่จังหวัดยะลา พันตำรวจเอก ศิริ ศษ นิรัญ เป็นตำรวจ แต่ว่าเป็นคนที่มีความซื่อสัตย์ตรงไปตรงมา เล่นงานเขาจน พลเอก สุรจิต จารุเสนีย์ ติดคุกติดตารางไป ผมอยากจะเรียนว่าเรื่องอัยการที่ทำเรื่องนี้ขึ้นมาก็เป็นเรื่องน่าเห็นใจ แต่ว่าจะทำอย่างไรที่ว่าจะช่วยกันคิดว่า ทำอย่างไรอย่าให้นักการเมืองเข้ามาก้าวก่ายจนเกินเหตุ ขณะนี้นักการเมืองทำงานแบบไม่ต้องรับผิดชอบ มีอำนาจอย่างมหาศาล แต่ไม่มีความรับผิดชอบ อะไรทั้งสิ้น ถ้าหากว่าเราคิดอย่างไรว่าจะให้นักการเมืองรับผิดชอบขึ้นมาบ้าง เพื่อเราจะอยู่กันได้ เพราะอย่างไรเสียนักการเมืองกับข้าราชการประจำ มันต้องอยู่คู่กันอยู่แล้ว ไม่มีปัญหาหรอก

นายประพันธ์ นัยโกวิท : คือผมจะไม่อภิปรายอะไรมาก คือพอดีท่านเดชอุดมท่านออกไปก่อน ถ้าท่านอยู่ผมคงต้องยาวกว่านี้ เพราะว่าผมรู้จักกับคุณพ่อท่านตอนที่ผมเป็นอัยการ แล้วผมก็นับถือคุณพ่อท่านพอสมควร แต่ท่านไปก่อนเสียแล้ว หลายท่านก็อภิปรายแล้ว แล้วความจริงผมก็พูดมาหลายครั้งแล้วว่าฝ่ายการเมืองแทรกแซงอัยการมาเป็นลำดับ คือถ้าเราปล่อยทิ้งไว้โดยไม่แก้ไขอะไร มันก็จะมีปัญหามากขึ้นเรื่อยแล้วการตรวจสอบผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองมันก็จะไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร เพราะว่า ป.ป.ช. สอบก็ต้องส่งอัยการ ถ้าอัยการยังอยู่ภายใต้อำนาจของนักการเมืองอย่างนี้ ไปว่าความล้มคดียังไม่มีทาง ป.ป.ช. จะเก่งขนาดไหนมาก็ไม่มีทาง คือผมบอกได้เลย คดีนี้ถ้าอัยการเขาอยากจะทำจริงจำเลยก็รอดยาก แต่ถ้าเขาจะไม่เอาจริง ศาลก็หาหลักฐานยากเหมือนกัน ฉะนั้นผมทำอย่างไรที่ว่ามันมีอะไรที่จะให้เป็นหลักประกันในการทำงานของเขา จริงอยู่ว่าอัยการน่าจะกล้า กักกล้า ผมก็กล้ามาแล้ว แล้วเป็นอย่างไรครับ ITV อะไรทั้งหลายเหล่านี้กล้ามาแล้ว คือถ้ายังอยู่ได้แบบนี้ มันก็หนีไม่พ้น วันดีคืนดีเขาก็บอกว่ ที่นั่นพรรคพวกผม ฐานเสียงผม แล้วจะทำอย่างไรครับ ถ้าท่านไม่ให้ งบประมาณท่านก็ไม่ได้ แล้วตอนเวลาขึ้นเงินเดือน ทางศาลเวลาท่านขอ ท่านจะได้ แต่อัยการได้ยาก จะได้ก็ต้องไปขอ ถ้าขอก็อย่างนี้ได้ไหมละ ทำอย่างนี้ได้ไหม มันก็อย่างนี้ตลอด คือทำอย่างไรจะให้พ้นจากภาวะอย่างนี้ จะลองออกแบบอย่างไร ผมก็ไม่ชัดเจน แต่ว่าหลักการเป็นอย่างนี้ แล้วผมว่าลองวางเอาไว้ แล้วก็ไปโหวตกันเป็นอย่างไรก็เป็นอย่างนั้น

นายสุพจน์ ไข่มุกด์ : ท่านประธานครับ ผมก็ อย่างน้อยที่สุดนะ ท่านธนพิชฎ์ก็น่าจะขอบคุณท่านเดชอุดม ท่านก็คัดค้านเชิงสนับสนุน แล้วท่านก็บอกว่า ก็พักงานไว้สักปี 2 ปี เงินเดือนไม่ขึ้น ปี 2 ปี ก็ไม่เป็นไรหรอก แล้วก็เห็นอยู่แล้วว่าผลเกิดขึ้นคืออะไร ก็อยู่ได้ อต. นักการเมือง เราช่วยอุดเขาจาก อต. ชั่งดิน

นักการเมืองอย่างที่ท่านบรมครูของเราบอกไว้ จากอุ้งตีน ผมส่งสารอัยการ อยู่ใต้อุ้งตีนนักการเมืองมานานแล้ว จนกระทั่งไม่เป็นผู้เป็นคน ตอนนี้ผมก็อยากจะให้ความสำคัญของอัยการ เพราะว่าอัยการเป็นส่วนสำคัญของกระบวนการยุติธรรมแรก ๆ เลยที่จะให้แก่ประชาชน ให้แก่ส่วนรวม แล้วถ้าเราจะดูระหว่างอำนาจการสอบสวนของอัยการกับของตำรวจ เราก็ไปว่าอัยการนั้นน่าจะบริสุทธิ์กว่า น่าจะเป็นไปในทางที่ดีกว่า ส่วนอีกฝ่ายหนึ่งเราก็รู้แล้วว่าความน่าเชื่อถือมันมีมาน้อยแค่ไหน ผมก็คงไม่พูดมาก แล้วก็คงไม่ใช่ว่า เป็นเพราะเป็นนายธนพิชัญ มูลพฤกษ์ ที่จะให้ความสนับสนุน เป็นคนอื่นผมก็สนับสนุนเหมือนกันที่จะให้อัยการเป็นองค์กรอิสระ แล้วเราคงจะไม่ ฉน เฉยห่างกับปัญหานี้ะครับ เราก็คงจะให้ความอิสระกับเขา เขาจะได้ปฏิบัติหน้าที่ของเขาด้วยความปลอดจากนักการเมือง จากอุ้งตีนนักการเมือง ขอบคุณครับ

ประธาน : คือผมคิดว่าคงพอแล้ว เพราะว่าประเด็นยาวไปทานข้าวกัน แล้วไปคุยกันต่อได้ แต่สำหรับเรื่องอย่างนี้ เรื่องนี้สำคัญ ไม่ใช่เรื่องไม่สำคัญ แล้วผมเองผมค่อนข้างจาก เนื่องจากเคยทำงานสื่อค่อนข้างจะรู้สึกถ้าเปิดช่องให้ฝ่ายการเมืองเมื่อไร ขนาดไม่เปิดช่อง แยกใช้ชะแลงจัด เพราะฉะนั้นอย่างอัยการก็ดี ตำรวจเป็นต้นทางของความยุติธรรม สอบสวนอย่างไรมา ส่งอัยการเพื่อส่งฟ้องศาล การแทรกแซงทางการเมือง ศาลมีน้อยที่สุดเท่าที่ผมทำงานทำการมา แต่สำหรับอัยการนั้น นักการเมืองจ้องที่จะเข้าไปแทรกแซงอยู่ตลอดเวลา เพราะฉะนั้นในส่วนตัวผมเองผมยังรู้สึกเห็นใจ ถ้าหากว่าเจ้าของเรื่องเขารู้สึกเขาต้องการที่จะให้มันปลอดพ้นจากทางการเมืองให้ได้ เราคงจะต้องหาทาง วิธีการอะไรต่าง ๆ ช่วยเขาบ้าง ที่เขาปล่อยไว้อย่างนี้ ผมเรียนตรง ๆ มันใช้ชะแลงจัด จริงอยู่ตัวบุคคลเป็นเรื่องสำคัญทุกองค์กร ตัวบุคคลถ้าหากว่าเข้มแข็งพอ ผมก็คิดว่ายืนหยัดอยู่ได้ แต่เรื่องของตัวบุคคลมันก็คงไม่เหมือนกันทุกคน เพราะฉะนั้นการที่เราช่วยกันหาทางป้องกันไม่ให้การเมืองเข้าไปแทรกแซงเหมือนอย่างที่เราพิจารณากันมาตั้งแต่ต้น เรื่องข้าราชการก็ดี เรื่องทหารก็ดี เราไม่อยากให้การเมืองเขามีโอกาสเข้าไปสั่งการแทรกแซงอะไรต่าง ๆ เราก็วางมาตรการต่าง ๆ ไว้ อัยการก็คงจะเหมือนกัน ถ้าเราทำได้ ประโยชน์เกิดกับส่วนรวมมากกว่า ส่วนเรื่องตัวบุคคลจะดี ไม่ดี ไปเล่นงานกันที่เฉพาะตัว ผมเองก็ไม่อยากจะเสียเวลามาก แต่อยากจะเรียนว่า ถ้าหาทางทำให้ทุกหน่วยงานที่เขาต้องการที่จะทำงานให้ไม่ขึ้น หรือว่าไม่ตกอยู่ใต้อาณัติของนักการเมือง หรือฝ่ายการเมืองแล้ว ผมคิดว่าเราต้องหาทางตรงนั้นช่วยกัน สำหรับอัยการเองก็มีข้อเสียอยู่ มีข้อตำหนิอยู่ เทียบรับไปเป็นกรรมการเขานั่นที่นี้มากมายก่ายกอง แม้กระทั่งบริษัทเอกชน ผมเห็นรายชื่อแล้วผมก็ตกใจ ที่รัฐไปยึดของเขามา แล้วก็มีข้าราชการประจำ โดยเฉพาะตำรวจก็ดี อัยการก็ดี เข้าไปเป็นกรรมการบริษัทที่รัฐเข้าไปยึดเขามา ทั้ง ๆ ที่ไม่ใช่รัฐวิสาหกิจ เพราะฉะนั้นข้อห้ามต่าง ๆ ในเรื่องอย่างนี้ผมก็อยากจะเรียนฝากไว้เหมือนกันว่าต้องหาทางป้องกัน แล้วต้องลงโทษด้วย อย่าให้ประพฤติปฏิบัติอย่างนั้นอีก ถ้าต้องการที่จะเป็นอิสระจริง ๆ แล้วทำงานให้ส่วนรวมจริง ๆ ต้องเสียสละหมด นี่ก็ฝากไว้ ก่อนที่จะให้ท่านเลขาฯ ท่านสรุป เพราะผมอยากพูด ประเด็นท่านสรุปก่อนจบเลย เชิญครับ

เลขานุการ : ก็สรุปตามที่ท่านประธานได้พูดไป ผมเข้าใจว่าเสียงส่วนใหญ่เห็นด้วยกับการให้มีบทบัญญัติที่ได้เสนอตั้งกล่าวข้างต้น แต่ว่าเมื่อครูเห็นเดินไปเดินมาหลายรอบ คือหารือกัน ท้ายที่สุดก็คือ

จะไปใส่เพิ่มอีกอันหนึ่งเรื่องการห้ามดำรงตำแหน่งต่าง ๆ ของอัยการ ก็ให้อัยการมีมาตรฐานเดียวกับศาล ขออนุญาตอย่างนี้

รองศาสตราจารย์ศรีราชา เจริญพานิช : ผมขอเริ่มเรื่องลำดับ ของเป็นองค์กร เป็น 1, 2, 3 องค์กรอื่น ๆ เลื่อนเป็นองค์กรที่ 1 หรือที่ 2 ได้ไหมครับ

เลขานุการ : องค์กรอื่น ๆ ไซ้ไหมครับ ขององค์กรอัยการขึ้นไปลำดับต้น ๆ ได้ครับ

: ท่านประธานครับ เมื่อครู่นี้หรือกับท่านอาจารย์เกริกเกียรติ ประเด็นสำคัญเรื่องหนึ่งก็คือว่า ความจริงเมื่อครู่ผมได้อภิปรายไว้สักครู่หนึ่งเรื่องของการปรับระบบกระบวนการยุติธรรม เรื่องระบบการสอบสวน อย่างที่ท่านมนตรีพูดถึงว่า พนักงานสอบสวน เรื่องพนักงานอัยการเป็นหัวหน้าพนักงานสอบสวน แล้วให้พนักงานสอบสวนเป็นผู้ช่วยในการดำเนินการ ผมคิดว่าอันนี้เป็นหลักการสำคัญที่มันจะเปลี่ยนโฉมกระบวนการยุติธรรมอยู่พอสมควร ถ้าที่ประชุมเห็นว่าประเด็นนี้เป็นประเด็นเพิ่มเติมใหม่ อันนี้แล้วแต่ ผมฝากประเด็นนี้อภิปราย

เลขานุการ : เข้าใจว่าที่ประชุมยังไม่เห็นด้วย เรื่องอำนาจสอบสวนนะครับ ขออนุญาตยื่นไว้ตามเดิมนะครับ ตามร่างที่เสนอมานะครับ

ประธาน : ท่านพิสิฐครับ

นายพิสิฐ ลี้อาธรรม : เข้าใจว่าท่านประธานกับท่านเลขาฯ กำลังจะสรุปหมวด 11 ไซ้ไหมครับ ก่อนสรุปผมขออนุญาตยกประเด็นขึ้นมาว่า ในหมวด 11 มีองค์กรหลายองค์กรที่เรามีการปรับลดตำแหน่ง ลดจำนวนลงไป สิ่งที่ผมจะยกขึ้นมาก็คือว่า เราจะให้จำนวนบุคคลที่ลดลงไปมีผลในปัจจุบัน หรือว่าเป็นบทเฉพาะกาล

เลขานุการ : เป็นบทเฉพาะกาลอยู่แล้วครับ

นายพิสิฐ ลี้อาธรรม : จะได้ไม่กระทบคนปัจจุบันนะครับ

เลขานุการ : บทเฉพาะกาลอยู่แล้วครับ

ประธาน : ผมคิดว่าวันนี้คงพอเท่านั้นครับ แล้วส่วนที่เหลือพรุ่งนี้วันที่ 9 ก็คงจะจบ ผมเชื่ออย่างนั้น ถ้าไม่จบผมก็จะให้จบพรุ่งนี้ ถึงกลางคืนก็ต้องถึง เพราะว่าวันที่ 10 เราจะมาพูด มาเปิดกว้างกันเลย วันที่ 11 กลับไปเราจะได้มีอะไรอย่างน้อยที่สุดก็ค่อนข้างจะสมบูรณ์ อย่างไรก็ตามขอความช่วยเหลือจากพวกเราด้วย เราตั้งใจทำงานกันมา 2 - 3 เดือนแล้ว มันใกล้ถึงแล้วจากนี้ไปจะไปทานข้าวกันอย่างไร ท่านเลขาฯ จะชี้แจง เชิญครับ พรุ่งนี้พบกัน 09.30 น. ครับ
